

1780

Α. Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Γυμνασιάρχου

ΣΥΝΘΕΣΕΩΝ

ΠΡΩΤΗ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΑ ΒΑΘΜΙΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΥΣΑ

ΟΔΗΓΙΑΣ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΦΡΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΥΦΟΥΣ,

235 ΘΕΜΑΤΑ, ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων

Ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἐπὶ πέντε σχολικὰ
ἔτη ἀπὸ τοῦ 1903—1908.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΕΚΔΟΤΑΙ

ΥΙΟΙ ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

“ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ,”

1904

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν κ. Α. Γ. Παπανδρέου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸν Νόμον ΒΤΓ' τῆς 12 Ἰουλίου 1895 περὶ διδασκικῶν βιβλίων τῆς μέσης καὶ δημοτικῆς Ἐκπαίδευσως καὶ τὸ Β. Διάταγμα τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1895 καὶ τὴν ἐκθεσὶν τῆς οἰκείας ἐπιτροπείας τῶν κριτῶν τῶν διδασκικῶν βιβλίων, τῶν εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα εἰσακτέων, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἐγκρίνομεν τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπείας ταύτης, ὅπως τὸ ὑμέτερον σύγγραμμα **Συνθετικαὶ Ἀσκήσεις** τὸ κατὰ τὸν εἰρημένον Νόμον ἐγκριθῆν, εἰσαχθῆ ἔν τοις δημοσίοις, δημοσυντηρήτοις καὶ ἰδιωτικοῖς Ἑλληνικοῖς σχολείοις, ἐπὶ πέντε σχολικὰ ἔτη, ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1903—1908.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαΐου 1903.

Ὁ Ὑπουργὸς

Κ. Η. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ

Στέφ. Μ. Παρίσης.

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν υπογραφήν τῆς συγγραφέως καὶ τὴν σφραγίδα τῶν ἡμετέρων Καταστημάτων εἶνε κλεψύτυπον καὶ κατὰ τὸν νόμον καταδιώκεται.

Α. Γ. Παπανδρέου

ΓΕΩΡΓΙΩ Γ. ΣΚΙΑΔΑΡΕΣΗ

ΠΡΕΚΤΗ, ΑΝΔΡΙ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΛΩΝ ΕΡΑΣΤΗ,

ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ

Ο ΕΞΑΔΕΛΦΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ὁ παῖς ἀποφοιτῶν τοῦ σχολείου πρέπει νὰ γνωρίζῃ νὰ ἐκφράξῃ τὰ διανοήματα αὐτοῦ γραπτῶς ἢ προφορικῶς, ὡς ὁρίζει τὸ πρόγραμμα τοῦ 1897.

Ἴνα ἐπιτύχωμεν τούτου, ἀκοῦσιν ἡ γραμματικὴ βραδέως ἀπομνημονευομένη καὶ ἡ ὀρθογραφία διδασκομένη διὰ τῶν ἀνιαρῶν καὶ μακρῶν ὑπαγορευμάτων; οὐχὶ βεβαίως. Καὶ ὅμως αὐταὶ ἀφαιροῦσιν οὐκ ὀλίγον πολύτιμον χρόνον, τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ φειδώμεθα. Ἀναμφιβόλως ὁ παῖς δεόν νὰ γνωρίζῃ τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν ὀρθογραφίαν τὸ νὰ γνωρίζῃ δὲ ἀμφοτέρω χωρὶς νὰ δύναται νὰ μεταχειρίζηται αὐτὰ πρὸς ἔκφρασιν τῶν διανοημάτων αὐτοῦ εἶνέ τι ὡσαύτως ἄχρηστον ὡς ἡ γλῶσσα ἐν τῷ στόματι ἀλάλου. Ἴνα διδάξωμεν ταῦτα, ἡ σύνθεσις εἶναι μέσον ἐλκυστικώτατον, ζωηρότατον, πρακτικώτατον καὶ τάχιστον. Ἡ σύνθεσις διδάσκει τὴν γραμματικὴν, διότι ἀναγκάζει τὸν παῖδα νὰ σχηματίξῃ φράσεις, διδάσκει τὴν ὀρθογραφίαν, διότι ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ γράφῃ πολλὰς λέξεις ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ διδασκάλου. Ἴνα ὁ παῖς γράφῃ ἐπιφελῶς καὶ μετὰ κρίσεως, δεόν νὰ ἔχη τι νὰ εἴπῃ. Παραγγέλλομεν αὐτῷ νὰ ὀμιλήσῃ περὶ ἐννοιῶν καὶ γεγονότων, τὰ ὁποῖα ὁ οἰκιακὸς καὶ σχολικὸς βίος ἀπεταμίευσαν ἤδη ἐν τῇ μνήμῃ αὐτοῦ (οἶον ἡ ἱστορία, γεωγραφία, ὑγιεινὴ, οἰκιακὴ οἰκονομία, γεωργία κ. λ. π.). Ὅταν νομίζωμεν ὅτι στερεῖται τῆς γνώσεως τῶν πραγμάτων, παρέχομεν αὐτῇ δι' ὀδηγιῶν, μεθ' ὧν συνοδεύεται τὸ θέμα.

Ἐκτὸς τῆς μνήμης ὑπάρχει καὶ ἄλλη πηγὴ, ὑπάρχει ἡ ὀρθὴ κρίσις καὶ ἡ καρδιά τοῦ δεκαετοῦς παιδός. Ἐν ταῖς ἀπλαῖς ταύταις συνθετικαῖς ἀσκήσεσιν ὑπάρχει

ἡ ἠθικὴ. Προσπαθοῦμεν νὰ ὀδηγηθῆ ὁ παῖς εἰς τὸ νὰ σκέπτηται περὶ τῶν συμβουλῶν τῆς πρακτικῆς φιλοσοφίας, νὰ συγκληθῆται ἐνίοτε αἰσθανόμενος ἐν τῇ ψυχῇ τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα καθιστῶσιν αὐτὸν σωφρονέστερον, σταθερώτερον, κρείττονα.

Ὅταν ὁ παῖς θέλῃ νὰ ὀμιλήσῃ ἢ νὰ γράψῃ, πολλάκις στερεῖται λέξεων. Πρὸς τοῦτο παρέχομεν ἀσκήσεις ποικίλας λεξιλογίου.

Τὸ γράφειν εἶνε τέχνη καὶ ἡ τέχνη αὕτη ἔχει κανόνας πράγματι ἀπλουσιότατους, διότι οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ἐφαρμογὴ ὀρθῆς κρίσεως. Προσεπαθήσαμεν νὰ περιλάβωμεν τὰς ἀρκούσας εἰς μαθητὴν γνώσεις διὰ κανόνων βραχέων καὶ προσιτῶν. Ἐδέξαμεν αὐτοὺς εἰς τὸ στόμα διδασκάλου διδάσκοντος πρακτικῶς διὰ παραδειγμάτων καὶ ἀσκήσεων κάλλιον ἢ διὰ τῆς θεωρίας.

Ἴνα διδάξωμεν τὸ κολυμβᾶν, δὲν ἀρκεῖ νὰ παραθέσωμεν κανόνας καὶ νὰ ῥίψωμεν τὸν παῖδα εἰς τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ πρέπει νὰ κολυμβήσωμεν πλησίον καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

Ὡσαύτως, ἵνα διδάξωμεν τὴν τέχνην τοῦ γράφειν, οἱ κανόνες δὲν ἀρκοῦσιν. Διὰ τοῦτο συνετάξαμεν τὰ διωρθωμένα. Ἐμιμήθημεν ὅτι πράττει ὁ διδάσκαλος διδάσκων τὴν γραφὴν, ἥτις εἶνε ὡσαύτως τέχνη, δὲν ἀρκεῖται δηλ. εἰς παραγγέλματα, ἀλλὰ παρέχει ὑπόδειγμα πρὸς μίμησιν, καὶ οἱ δάκτυλοι τοῦ παιδὸς κάμπτονται ὑπὸ τῆς ὀρμῆς τῆς μιμήσεως.

Νομίζομεν ὅτι ἡ καθημερινὴ ἄσκησις τῆς συνθέσεως πρέπει νὰ γείνη ἕξις σχολικῆ. Ἴνα τοῦτο προσεπαθήσαμεν ἢ ἄσκησις αὕτη νὰ εἶνε βοηθητικῆ, ἀντὶ τοῦ νὰ εἶνε διακεκριμένη καὶ μεμονωμένη τῶν ἄλλων. Τὸ βιβλίον τοῦτο δὲν ἔχει μόνον σκοπὸν νὰ διδάξῃ τὴν σύνθεσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέσον ἐκπαιδεύσεως καὶ ἠθικῆς ἀγωγῆς.

ΤΟΙΣ ΜΑΘΗΤΑΙΣ

Ότε ποτέ ο Ἀλέξανδρος Δημητριάδης ἐφοίτα εἰς τὸ σχολεῖον, ἐδιδάσκετο ἢ ἀνάγνωσις, ἢ γραφή καὶ ἢ ἀριθμητική, δὲν ἐδιδάσκετο δὲ ἢ σύνθεσις. Ὁ Ἀλέξανδρος ἦτο μὲν καλὸς μαθητὴς καὶ ἐλάμβανε βραβεῖα, ἀλλ' ὁσάκις ἢ μῆτηρ ἔλεγεν εἰς αὐτόν· « Ἀλέξανδρε, αὐριον εἶνε ἢ ἑορτὴ τῆς θείας σου, Ἀλέξανδρε, εἶνε ἢ πρώτη τοῦ ἔτους, πρέπει νὰ γράψῃς πρὸς τὸν πάππον σου », ὁ Ἀλέξανδρος ἐκάθητο ἔχων ἔμπροσθεν αὐτοῦ φύλλον χάριτον, ἔξυε τὴν κεφαλὴν κλανθιωρίζων· « Ἐγὼ δὲν γνωρίζω νὰ κάμνω τοιαῦτα πράγματα ». Μετὰ ταῦτα ὁ Ἀλέξανδρος ἐκληρώθη στρατιώτης καὶ ἐπεσεκέφη διαφόρους πόλεις. Πολλάκις ἐνεθυμεῖτο ἐκείνους, τοὺς ὁποίους κατέλειπεν ἐν τῷ τόπῳ τῆς γεννήσεως. Πόσον ἐπεθύμει νὰ διηγηθῆ εἰς αὐτοὺς ὅ,τι ἔβλεπε καὶ ὅ,τι ἔπραττεν! Ἐγνώριζε καλῶς ὅτι ἢ μῆτηρ αὐτοῦ ἐσκέπτετο καθ' ἐκάστην· « πῶς ἔχει ὁ νιός μου; » Αὐτὸς ὡσαύτως εἶχε μὲν τὴν καρδίαν πλήρη ἀγαθῶν αἰσθημάτων πρὸς τοὺς ἐν τῇ πατρίδι, ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζε νὰ γράφῃ. Αἱ ἐπιστολαὶ αὐτοῦ ἦσαν σπάνιαι καὶ βραχεῖαι· « εἶμαι καλά, τὸ αὐτὸ εὐχομαι καὶ δι' ὑμᾶς », ἔγραφε συνήθως. Ἐφαίνεται ὅτι δὲν ἠγάπα τοὺς ἑαυτοῦ γονεῖς. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐπανῆλθε δεκαεὺς. Καλὴ θέσις εἶνε κενὴ ἐν τοῖς γραφείοις μεγάλου βιομηχάνου, τοῦ κ. Βασιλειάδου. Ὁ Ἀλέξανδρος παρουσιασθεὶς ἔδειξε τὰ καλὰ ἀποδεικτικὰ τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ. « Ναί, εἶσθε καλός », λέγει ὁ κ. Βασιλειάδης, « ἀλλ' ἐν τῇ θέσει, ἣν ζητεῖτε, φίλε μου, πρέπει νὰ γνωρίζητε νὰ συνθέτητε. Λάβετε θέσιν πλησίον τούτου τοῦ γραφείου, γράφατέ μοι ἐπιστολήν, δι' ἣς θὰ ζητήτε ταύτην τὴν θέσιν· θὰ εἴπητε ὅ,τι ἐπράξατε μέχρι τοῦδε, ἐν συντόμῳ ὅ,τι δύναται νὰ μὲ πληροφορήσῃ περὶ ὑμῶν ». Ὁ Ἀλέξανδρος ἠρονθρίασε, περιέστρεψε τὸν πῖλον μεταξὺ τῶν δακτύλων καὶ εἶπε· « κύριέ μου, δὲν γνω-

ρίζω τοῦτο». — «Αυποῦμαι, φίλε μου, διότι πάντες οἱ διευ-
θύνται τῶν οἰκῶν εἰς οὓς θέλετε νὰ εἰσελθῆτε. θὰ ζητή-
σωσι παρ' ὑμῶν τὸ αὐτό».

Ὁ Ἀλέξανδρος ἐπεχείρησε μικρὸν ἐμπόριον ξυλείας.
Ἦτο τίμος, ἐργατικός, καὶ ὅμως αἱ ὑποθέσεις αὐτοῦ δὲν
προώδευον πολὺ καλῶς, διότι ὁ ἔμπορος ὀφείλει συνεχῶς
νὰ γράφῃ ἐπιστολάς πρὸς τοὺς προμηθευτάς, ἵνα λάβῃ πλη-
ροφορίας ἢ παράτασιν τῆς πιστώσεως, πρὸς τοὺς πελάτας,
ἵνα ἀπαντήσῃ εἰς τὴν αἴτησιν ἢ νὰ ὑπομνήσῃ εὐγενῶς
ὀφειλόμενα χρήματα. Διὰ τοῦτο ὁ Ἀλέξανδρος ἐβαρύνετο
νὰ γράφῃ· εἰνέ τις ὀκνηρὸς εἰς πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν
πράττει καλῶς. Καὶ ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος ἔγραφεν, αἱ ἐπι-
στολαὶ αὐτοῦ ἦσαν σκοτειναὶ ἢ διὰ λέξεως κακῶς τεθειμένης
ἀκουσίως δυσηρέσκει τοὺς ἀνθρώπους, ὧν εἶχεν ἀνάγκην.

Ὁ Ἀλέξανδρος εἶχεν υἱὸν τὸν μικρὸν Παῦλον. Τὸ
παιδίον ἦτο δώδεκα ἐτῶν. Ἐσπέραν τινά, καθ' ἣν ἔγρα-
φεν, ὁ πατὴρ ἐπλησίασεν. «Τί γράφεις αὐτοῦ, Παῦλε;»
— «Πάτερ, γράφω ἐπιστολήν». — «Δίδουσιν εἰς ὑμᾶς νὰ
γράφητε ἐπιστολάς ὡς μάθημα;» — «Μάλιστα, πάτερ, ἐπι-
στολάς οἰκογενειακάς, ἐμπορικὰς καὶ πολλάκις διηγήματα.»
— «Τοῦτο εἶνε καλόν· θὰ εὐχαριστήσω τὸν διδάσκαλόν σου.
Ἐπιμελήθητι τούτου τοῦ μαθήματος, Παῦλε, θὰ σοι εἶνε
χρήσιμον καθ' ὅλον σου τὸν βίον καὶ πολὺ θὰ με εὐχα-
ριστήσῃς».

Ὁ Παῦλος ἠξήθη, αὐτὸς γράφει τώρα τὴν ἀλληλο-
γραφίαν, καὶ ἤδη αἱ ὑποθέσεις τοῦ οἴκου προοδεύουσι
κάλλιον. Ὁ Παῦλος, ὡς καλὸν παιδίον, θεωρεῖ ἑαυτὸν
εὐτυχῆ, διότι εἶνε χρήσιμος. «Τέκνον μου, λέγει ὁ πατήρ,
πρέπει νὰ γράψῃς ἐπιστολήν τινα». Ὁ Παῦλος τρέχει,
κάθηται πλησίον ἀλλήλων καὶ ὁ μὲν πατήρ λέγει «πρέ-
πει νὰ εἴπῃς τοῦτο καὶ ἔπειτα ἐκεῖνο», ὁ δὲ Παῦλος γρά-
φει τὴν ἐπιστολήν σαφῶς καὶ μετὰ χάριτος. Ὁ Ἀλέξαν-
δρος Δημητριάδης σκέπτεται ἐὰν ἐδιδασκόμην, ὡς διδά-
σκονται τώρα, πόσων στενοχωριῶν θὰ ἦμην ἀπηλλαγμένος!

ΤΟΙΣ ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΙ

Προφορικῆ προπαρασκευῆ τῶν συνθέσεων.

Ὁ διδάσκων θὰ δείξῃ εἰς τοὺς μαθητὰς διὰ πολλῶν ἐρωτήσεων πῶς θὰ ἀναπτύξῃ τὸ θέμα καὶ θὰ ὀδηγήσῃ αὐτοὺς νὰ εὗρωσι πάντα τὰ διανοήματα, ἅτινα θὰ ἀποτελέσωσι τὴν βάσιν τῆς συνθέσεως αὐτῶν. Θὰ παρορμήσῃ αὐτοὺς νὰ εἴπωσι καὶ ἂν μέλλωσι νὰ σφαλῶσιν ἢ νὰ ἐξέλθωσιν ἐκ τοῦ θέματος. Ἴνα ὁ μαθητὴς παράγῃ, πρέπει νὰ ἀφίνηται ἐλεύθερος καὶ νὰ διεγείρῃται· δὲν θὰ πράξῃ δὲ τοῦτο, ἂν μὴ ὁ διδάσκαλος παραταρξῇ αὐτόν.

Μετὰ ταύτην τὴν προφορικὴν προπαρασκευὴν, ὁ διδάσκων θὰ ἀναγνώσῃ, τοῦλάχιστον ἐν τῇ ἀρχῇ, τὸ ὑπόδειγμα. Τὰς ἐρωτήσεις θὰ ἐλαττώσῃ καὶ ὀλίγον καὶ θὰ παύσῃ νὰ ἀναγινώσκῃ τὸ ὑπόδειγμα, ὅταν αἱ πρόοδοι τῶν μαθητῶν καταστήσωσι ταύτην τὴν προπαρασκευὴν ἥτιον ἀναγκαίαν.

Ἐκτασις τῶν συνθέσεων. Δέκα ἕως δεκαπέντε γραμμαὶ ἀρκοῦσιν εἰς τὰ πλεῖστα τῶν θεμάτων. Δὲν πρέπει νὰ ἐθίζωνται οἱ μαθηταὶ νὰ λέγωσι κενοὺς λόγους. Δεκαπέντε γραμμαὶ πλήρεις διανοημάτων ὀρθῶν καὶ λογικῶν ἀξίζουσι περισσότερον ἢ τριάκοντα γραμμαὶ φλυαριῶν. Αἱ μικραὶ δὲ συνθέσεις μειριάξουσι τὸ βάρος τῆς διορθώσεως.

Διορθώσεις τῶν συνθέσεων. Ὁ διδάσκαλος διὰ τῆς διορθώσεως θὰ δείξῃ ὅ,τι εἶνε καλῶς εὐρημένον καὶ καλῶς εἰρημένον, ἔτι δὲ θὰ κρίνῃ ὅ,τι εἶνε ἐσφαλμένον, ἀπίθανον ἢ κακῶς εἰρημένον· ὡς πρὸς τὸ ὀρθογραφικὸν δὲ μέρος παρατηρητέον ὅτι αἱ ἄγνωστοι λέξεις σαφηνίζονται πρὶν γραφῇ ἢ σύνθεσις, συλλαβίζονται καὶ γράφονται ἐπὶ τοῦ πίνακος. Οὕτως ἀντὶ τοῦ νὰ διορθώσωμεν τὰ

σφάλματα διδάσκωμεν πῶς νὰ μὴ γίνωνται. Ἄν μὴ πάντοτε, ἀλλ' ἐνίοτε, θὰ ὑπαγορεύῃ ὁ διδάσκων τὸ ὑπόδειγμα, ὅπερ οἱ μαθηταὶ θὰ φυλάξωσι καὶ θὰ ἀναγνώσωσιν ἐπανειλημμένως ὡς ὑπόδειγμα μιμήσεως. Κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν δὲν θὰ δοθῇ ἄλλο ὀρθογραφικὸν γύμνασμα.

Ὁ διδάσκαλος ἄς μεταχειρίζηται ἐν τῇ διορθώσει ὠρισμένα σημεῖα· π. χ. θ = ὀρθογραφικὸν σφάλμα. — † = γραμματικὸν σφάλμα. — στ. = στίξις. — π. = παράλειψις. — κ. ἔ = κακὴ ἔκφρασις κλπ

Ἴνα δὲ μοιράζηται τὸ βάρος τῆς ἐργασίας, ἄς δίδωσι καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν ἄλλων μαθημάτων μικρὰν ἐργασίαν, ἣν ὀφείλουσι νὰ διορθώσωσιν.

Ἀσκήσεις λεξιλογίου. Αἱ ἀσκήσεις αὗται θὰ ἐπαλαμβάνωνται, ἕως ὅτου οἱ μαθηταὶ ἐκμάθωσι τὰς λέξεις μετὰ τῶν σημασιῶν αὐτῶν. Αὗται αἱ λέξεις θὰ κατασιήσωσιν ἐδκολωτέραν τὴν ἔκφρασιν τῶν ἐννοιῶν τῶν μαθητῶν.

Τετράδια συνθέσεων. Τὰ τετράδια πρέπει νὰ εἶνε τὰ αὐτὰ παρὰ πᾶσι τοῖς μαθηταῖς, νὰ ἔχωσιν ἴσας σελίδας μετὰ περιθωρίου καὶ περὶ τὰς 20 γραμμὰς ἐκάστη σελίς, νὰ φέρωσιν ἔξωθεν ἐπιγραφὴν «Συνθετικαὶ ἀσκήσεις τοῦ μαθητοῦ Δ. Οἰκονόμου. Τάξ. Α'» καὶ νὰ ἔχωσιν ἐντός ἀπορροφητικὸν χάρτην.

Ὑποδείγματα προφορικῆς προπαρασκευῆς

τῶν συνθέσεων.

[Ἡ προφορικὴ προπαρασκευὴ τῶν συνθέσεων ἔχει τοσαύτην σπουδαιότητα, ὥστε νομίζομεν δι' ὀφείλομεν διὰ παραδειγμάτων νὰ δείξωμεν τὸν τρόπον, κατ' ὃν ἐννοοῦμεν αὐτήν.]

Τὰ ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ θέματα εἶνε δύο εἰδῶν, μετὰ σχεδίου ἢ ἄνευ σχεδίου.

1. Θέμα μετὰ σχεδίου.

Μικρὸν παιδίον πολὺ εἰλικρινές.

Σχέδιον. 1. Ὅτε οἱ μαθηταὶ ἦσαν ἐν τῇ τάξει, ὁ Ἀγησίλαος ζητεῖ τὸ κυτίον τῶν γραφίδων αὐτοῦ ἐν τῷ θυλακίῳ. (Τί ἔχει ἐν τούτῳ τῷ θυλακίῳ;)

2. Ὁ παρακαθήμενος Γεώργιος ὠθεῖ τὸν ἀγκῶνα αὐτοῦ καὶ οὕτω πίπτουσιν οἱ βῶλοι, οὓς ὁ Ἀγησίλαος ἐκράτει (ἐντύπως προξενηθεῖσα ἐκ τῆς κυλίσεως τῶν βῶλων)· ὁ διδάσκαλος τιμωρεῖ τὸν Ἀγησίλαον.

3. Ὁ Ἀγησίλαος οὐδὲν λέγει (διατί;)· ὁ Γεώργιος καταγγέλλει ἐναντὸν.

4. Ὁ διδάσκαλος δὲν τιμωρεῖ οὔτε τὸν Ἀγησίλαον οὔτε τὸν Γεώργιον (διατί;). (Παραστήσατε τὸν διδάσκαλον ὁμιλοῦντα).

1. «Ὅτε οἱ μαθηταὶ ἦσαν ἐν τῇ τάξει». Πρόκειται περὶ τινος παρελθόντος γεγονότος καὶ οὐχὶ παρόντος. Δυνάμεθα γὰρ εἶπόμεν καὶ «κατὰ τὴν ὥραν τοῦ μαθήματος». — «Ὁ Ἀγησίλαος ζητεῖ τὸ κυτίον τῶν γραφίδων αὐτοῦ ἐν τῷ θυλακίῳ». Ἐὰν δὲν ὑπῆρχον ἄλλα πράγματα ἐν τῷ θυλακίῳ αὐτοῦ ἢ μόνον τὸ κυτίον τῶν γραφίδων, δὲν θὰ ἐζήτηι ἄρα τὸ θυλακίον του περιεῖχε διάφορα πράγματα. Τί;— Πρῶτον ἐν ὀνόμακτρον. ὡς εἶνε ἐπόμενον, ἐν κονδυλομάχαιρον, καὶ ἄλλα προσέυ· ἀναμφιβόλως εἶχε καὶ βῶλους· τὸ θέμα δεικνύει τοῦτο· τέλος δὲ εἶχε καὶ κυτίον γραφίδων. Ποῦ θὰ θέσωμεν τοῦτο τὸ κυτίον; ἐν τῷ ἄνω μέρει τοῦ θυλακίου ἢ ἐν τῷ βάθει;— Κάλλιον ἐν τῷ βάθει· ὁ Ἀγησίλαος θὰ εἶνε ἠναγκασμένος γὰρ ἐξαγάγη πάντα τὰ ἄλλα, ἵνα φθάσῃ εἰς τοῦτο.

Ἀντὶ τοῦ ῥήματος ζητεῖ δυνάμεθα γὰρ θέσωμεν ἄλλο ῥῆμα, τὸ ὁποῖον δεικνύει κάλλιον τὴν προσπάθειαν τοῦ Ἀγησίλαου, ἵνα φθάσῃ εἰς τὸ κυτίον· «ἐρευνᾷ ἐν τῷ βάθει τοῦ θυλακίου του».

2. «Ὁ παρακαθήμενος Γεώργιος ὠθεῖ τὸν ἀγκῶνα

αὐτοῦ». Πότε; Προφανῶς ὅτι εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ τοὺς βώλους, πρὶν ἐξαγάγῃ τὸ κυτίον του. Πῶς ὠθεῖ αὐτόν; Ἐξ ἀπροσεξίας ἢ ἐπίτηδες;—Τὸ ἔπραξεν ἐπίτηδες, διότι ὕστερον ὁμολόγησεν ὅτι εἶνε ἔνοχος. Πρὸς τίνα σκοπὸν;— Ἴνα διασκεδάσῃ καὶ προξενήσῃ γέλωτα εἰς τοὺς συμμαθητάς του. Ὄθει αὐτὸν ἐλαφρῶς ἢ ἀποτόμως;— Ἀποτόμως, ἵνα ὁ Ἀγησίλαος ἀφήσῃ τοὺς βώλους, οὓς ἐκράτει ἐν τῇ χειρὶ.—«ἐντύπωσις προξενηθεῖσα ἐκ τῆς κυλίσεως τῶν βώλων» Ὁ κρότος εἶνε διπλοῦς· 1) οἱ βῶλοι πίπτουσιν ἀλληλοδιαδόχως· 2) κυλίνονται ἐπὶ τοῦ πατώματος. Πῶς θὰ παραστήσωμεν αὐτοὺς κυλιόμενους;—Κατὰ τρόπον ἀνησυχούντα πάντα καὶ προξενούντα γέλωτα εἰς ὅλην τὴν τάξιν.— Ὁ διδάσκαλος τιμωρεῖ τὸν Ἀγησίλαον». Ἐὰν παριστάνομεν τὸν διδάσκαλον ὁμιλοῦντα, πῶς θὰ ἔλεγε; «Ἀγησίλαε, θὰ τιμωρηθῆς».

3 «Ὁ Ἀγησίλαος οὐδὲν λέγει». Ἐν τούτοις φαίνεται ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ παραπονεθῆ καὶ διαμαρτυρηθῆ, διότι εἶνε ἀθῶος. Δὲν πρέπει νὰ κατηγορηθῆ, διότι εἶχε βώλους ἐν τῷ θυλακίῳ του· οὗτοι θὰ χρησιμεύσωσιν αὐτῷ κατὰ τὸ διάλειμμα. Ναί, ἀλλ' ἔὰν διαμαρτυρηθῆ, ὀφείλει νὰ ἐξηγήσῃ διατι ἀφῆκεν αὐτοὺς νὰ πέσωσι καὶ δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ καταγγείλῃ τὸν συμμαθητὴν του. Τότε ὁ Γεώργιος, παιδίον τίμον, «καταγγέλλει ἑαυτόν.» Πῶς; Κατὰ πρῶτον ὑψώνει τὴν χεῖρα, ἵνα δείξῃ ὅτι ἔχει νὰ εἶπῃ τι, ἔπειτα δὲ λέγει ὅτι αὐτὸς ὠθήσῃ τὸν ἀγκῶνα τοῦ Ἀγησίλαου.

4. «Ὁ διδάσκαλος δὲν τιμωρεῖ οὔτε τὸν Ἀγησίλαον οὔτε τὸν Γεώργιον». Διατί;— Ὁ διδάσκαλος δὲν ἔχει πλέον λόγον νὰ τιμωρήσῃ τὸν Ἀγησίλαον, διότι δὲν εἶνε ἔνοχος. Ἀλλὰ διατι δὲν τιμωρεῖ τὸν Γεώργιον;— Ἀναμφιβόλως ὁ Γεώργιος εἶνε ἔνοχος, ἀλλ' ἐφάνη τίμιος καὶ εἰλικρινής, καὶ διὰ τοῦτο ὁ διδάσκαλος συγχωρεῖ τὸ σφάλμα, τὸ ὁποῖον ἔπραξεν.

Ἡ σύνθεσις ὑμῶν εἶνε ἕτοιμος. Νῦν ὅτε γνωρίζετε

καλῶς τὸ θέμα, γνωρίζετε πῶς ἔγινε τὸ πρῶγμα μετὰ πα-
σῶν τῶν λεπτομερειῶν, θὰ γράψητε αὐτό. Θὰ διαιρέσητε
εἰς τόσας παραγράφους, ὅσοι ἀριθμοὶ εἶνε ἐν τῷ σχεδίῳ.
Θὰ ἀκολουθήσητε τοῦτο τὸ σχέδιον κατὰ λέξιν· περὶ ἐκά-
στης λεπτομερείας θὰ ἐρωτᾶτε ἑαυτοὺς διατί; ἢ πῶς;

2. Θέμα ἄνευ σχεδίου.

Κατὰ τὰς ἐξετάσεις τὰ θέματα δίδονται ἄνευ σχεδίου καὶ
ὁ μαθητὴς ὀφείλει νὰ εὗρῃ τὸ σχέδιον τῆς συνθέσεως.
Πρέπει βεβαίως οἱ μαθηταὶ νὰ συνηθίζωσι νὰ εὐρίσκωσι
πάντα τὰ διανοήματα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸ θέμα, νὰ υπάγω-
σιν αὐτὰ εἰς δύο ἢ τρία κυριώτατα, νὰ διατάσωσιν αὐτὰ
καθ' ἁρμοδίαν τάξιν, ἐνὶ λόγῳ νὰ παρασκευάζωσιν αὐτοὶ
τὸ σχέδιον. Τοῦτο δ' ὅμως δὲν θὰ παρασκευάσωσι κα-
λῶς, εἰμὴ ἀφοῦ διδαχθῶσι καὶ ἐπὶ πολλὸν χρόνον ὀδηγη-
θῶσιν.

Ἡ ἄσκησις αὕτη ἐννοοῦμεν νὰ γίνηται κατὰ τὸ ἐξῆς·
ὑπόδειγμα, οὗ τὸ θέμα εἶνε ἀπλούστατον καὶ παιδικόν.

Τὴν ἑσπέραν τῆς Τετάρτης ὁ Παῦλος συνήντησε τὸν Ἀχιλλέα
καὶ εἶπεν αὐτῷ· «ἐπιθυμῶ νὰ ἔλθῃς αὔριον μετὰ μεσημβρίαν νὰ
ἀλιεύσωμεν· Ὁ πατήρ μου θὰ συνδεύσῃ ἡμᾶς· ἔλθε, θὰ ἴδῃς πό-
σον εἶνε διασκεδαστικόν». — Ὁ Ἀχιλλεὺς μεγαλῶς ἐπιθυμῶ νὰ
ὑπάγῃ νὰ ἀλιεύσῃ, ἀφοῦ λάτῃ τὴν ἄδειαν παρὰ τῆς μητρὸς. —
Ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπιστρέφει εἰς τὴν οἰκίαν ζητῶν πάντας τοὺς λό-
γους, ὅτινες δύνανται νὰ πείσωσι τὴν μητέρα του. — Θὰ παρα-
σκευάσητε τὴν ὁμιλίαν τοῦ Ἀχιλλέως.

Τοιοῦτον εἶνε τὸ θέμα. Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ
ἐπιστολῆς, ἀλλὰ περὶ συντόμου ὁμιλίας ὁμοίας πρὸς ἐκεί-
νας, τὰς ὁποίας τὰ παιδιά ποιοῦνται πρὸς τοὺς γονεῖς.

Ἡ ἀνάπτυξις εἶνε ἡ αὐτή.

Ὁ Ἀχιλλεὺς ἄρα ζητεῖ νὰ εὗρῃ τὰς ἰδέας του, εἶνε ἐν
τῇ εὐρέσει (ιδεὲ κατωτέρω περὶ εὐρέσεως).

«Κατὰ τὸ παρελθὸν Σάββατον ἔλαβον βραβεῖον, λέγει

καθ' ἑαυτὸν τοῦτο εἶνε ἄξιον ἀμοιβῆς » — Ἐἶνε τῷ ὄντι λόγος ὑπὲρ τῆς αἰτήσεώς του.

« Ἄλλ' ἢ μήτηρ θὰ φοβῆται, διότι κατὰ τὴν ἄλιεϊαν βρέχεται τις, προσβάλλεται ὑπὸ κατάρρου. — Ναί, ἀλλ' εἶνε πολλὴ θερμοτής. Κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν δυνατὸν νὰ βραχῇ τις χωρὶς νὰ πάθῃ τι κακόν ».

« Ἡ μήτηρ θὰ εἶπῃ ὡσαύτως ὅτι πιθανὸν νὰ ὑπάγῃ εἰς τι κοίλωμα, νὰ χάσῃ τὴν ἰσορροπίαν, νὰ πέσῃ εἰς τὴν θάλασσαν. — Ναί, ἀλλ' ὁ πατήρ τοῦ Παύλου θὰ εἶνε μεθ' ἡμῶν ». Ἐπειτα δὲ ἡ μήτηρ εἶνε πολὺ καλή. Θὰ μοι ἐπιτρέψῃ νὰ ὑπάγῃ, ὅταν ἴδῃ πόσον τοῦτο μὲ τέρπει. Καὶ ὅμως ἔχω νὰ προετοιμάσω τὸ μάθημά μου διὰ τὴν Παρασκευὴν. — Ναί, ἀλλὰ δύναμαι νὰ παρασκευάσω τοῦτο αὔριον τὴν πρωΐαν πρὶν ἀναχωρήσω ».

Ὁ Ἀχιλλεὺς φθάνει εἰς τὴν οἰκίαν. Πόθεν ν' ἀρχίσῃ; Πρέπει πρῶτον νὰ μάθῃ ἢ μήτηρ τοῦ περὶ τίνος πρόκειται.

1. Τὸ αἴτημα. — « Μήτηρ, συνήρτησα τὸν Παῦλον· ὁ πατήρ του θὰ συνοδεύσῃ αὐτὸν αὔριον, ἵνα ἀλιεύσῃ μὲ προσεκάλεσεν. Μοὶ ἐπιτρέπεις νὰ ὑπάγῃ μετ' αὐτοῦ; »

Ὁ Ἀχιλλεὺς γνωρίζει ὅτι ἡ μήτηρ του εἶνε πολὺ συνετὴ καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ ἐργάζηται ὁ υἱὸς της, ὅτι ἡ πρώτη σκέψις αὐτῆς θὰ εἶνε· « καὶ τὰ μαθήματά σου, τὰ ὅποια ἔχεις νὰ ἐτοιμάσῃς διὰ τὴν Παρασκευὴν; » — Αὕτη θὰ εἶνε ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ Ἀχιλλέως.

2. Ἀπάντησις εἰς πιθανὴν ἀντίρρησην. — « Ἐχω μαθήματα ἀρκετά, ἀλλ' αὔριον θὰ ἐγερθῶ πρῶτ', θὰ ἐργασθῶ ὅλην τὴν πρωΐαν. Ὁ Παῦλος θὰ ἀλιεύσῃ μόνον τὸ ἀπόγευμα· ἔχω ἰκανὸν χρόνον, ὅπως ἐτοιμάσω τὰ μαθήματά μου, πρὶν ἀναχωρήσω ».

Ἄλλ' ἢ μήτηρ τοῦ Ἀχιλλέως εἶνε προνοητικὴ, ὀλίγον δειλὴ· γνωρίζει ὅτι τὰ παιδιά δὲν εἶνε πάντοτε προσεκτικά, ὅτι τὸ ἀλιεῦν εἶνε ἐπικίνδυνον. — Αὕτη θὰ εἶνε ἡ τρίτη παράγραφος τοῦ Ἀχιλλέως.

3. Ἀπάντησις εἰς ἑτέραν ἀντίρρησην. — Μὴ φοβοῦ, μητέρ. Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον τὸ ὕδωρ δὲν εἶνε ψυχρόν, καὶ σοὶ ὑπόσχομαι ὅτι θὰ εἶμαι προσεκτικός. Πρὸς δὲ τούτοις ὁ πατὴρ τοῦ Παύλου θὰ εἶνε μεθ' ἡμῶν· αὐτὸς θὰ μᾶς δεῖξῃ πῶς νὰ ἀλιεύωμεν· δὲν ὑπάρχει κίνδυνος».

Ὁ φίλος ἡμῶν Ἀχιλλεὺς ἀπήντησεν εἰς τὰς πιθανὰς ἀντιρρήσεις τῆς συνειτῆς μητρὸς του. Οὐ μόνον δὲ δὲν θὰ κινδυνεύσῃ, ἀλλ' εἶνε καὶ ἄξιος ταύτης τῆς ἀπολαύσεως. — Ἀὐτὴ θὰ εἶνε τετάρτη παράγραφος.

4. Ἀνάπτυξις διὰ τοῦ διατί. — «Πάντοτε μοὶ ὑπέσχεσο ὅτι θὰ με ἀμείβῃς, ὅταν θὰ λαμβάνω βραβεῖον, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν Σάββατον. Ἐὰν ἐπιθυμῆς, ἀμοιβή μου θὰ εἶνε νὰ ὑπάγω νὰ ἀλιεύσω.»

Οὕτως ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπέδειξεν εἰς τὴν μητέρα του ὅτι δὲν ἔχει νὰ ἀμφιβάλλῃ οὔτε περὶ τῆς ἐργασίας του οὔτε περὶ τῆς υγείας του καὶ ὅτι εἶνε δίκαιον νὰ χορηγήσῃ εἰς αὐτὸν ταύτην τὴν ἄδειαν, διότι εἶνε ἄξιος ἀμοιβῆς.

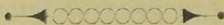
Τοῦτο εἶνε τὸ πᾶν; Ποῖοι λόγοι ῥύνανται ἔτι νὰ παρορμήσωσι τὴν μητέρα νὰ ἀποφασίσῃ; Ὅτι εἶνε πολὺ καλὴ μήτηρ καὶ ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς πολὺν θὰ διεσκέδαζεν. Αἱ μητέρες εἶνε εὐτυχεῖς παρέχουσαι διασκεδάσεις εἰς τὰ τέκνα των καὶ τὰ τέκνα γνωρίζουσι τοῦτο. — Διὰ τοῦτο ἡ ὁμιλία τοῦ Ἀχιλλεὺς θὰ ἔχῃ πέμπτην παράγραφον, ἐν ἧ ἢ θὰ στρέφηται πρὸς τὴν ἀγάπην τῆς μητρὸς του. Ἐὰν ὁ Ἀχιλλεὺς ἤρχιζεν ἐντεῦθεν, δὲν θὰ ἦτο ὀρθόν, διότι οἱ συννετοὶ ἄνθρωποι, ὡς αἱ μητέρες, προτιάσσουσι τὸν λόγον πρὸ τῆς εὐχαριστήσεως, καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Ἀχιλλεὺς θὰ ἔλεγεν εἰς αὐτόν· «Τὸ ἀλιεύειν εἶνε πολὺ διασκεδαστικόν, ἀλλὰ τὰ μαθήματα ἐνδιαφέρουσι περισσότερον τῶν ἰχθύων, καὶ θὰ ἤμην πολὺ ἀνήσυχος γνωρίζουσα ὅτι παίξεις ὄλον τὸ ἀπόγευμα παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης». Ἄλλ' ἤδη ὅτε ἐβεβαιώθη καὶ ἐπέισθη, θὰ εἶνε προθυμότερα νὰ παρῶσιν εὐχαρίστησιν εἰς τὸν Ἀχιλλεῖα.

δ. Στρέφεται εἰς τὴν ἀγαθότητα τῆς μη-
 τρός. — «Τὸ ἀλιεύειν εἶνε πολὺ διασκεδαστικόν. Πόσον θὰ
 ἤμην εὐχαριστημένος, ἂν μοι ἐχορήγεις τὴν ἄδειαν. Εἰπέ,
 μῆτερ, τὸ θέλεις;»

Γράφατε ἤδη ὅ,τι παρεστήσαμεν τὸν Ἀχιλλέα λέ-
 γοντα καὶ ἡ σύνθεσις θὰ εἶνε ἐτοίμη.

Τελευτῶντες τὰς ὁδηγίας κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ προσ-
 θέσωμεν καὶ τὰδε.

Ἄν καὶ προσεπαυθήσαμεν νὰ κατατάξωμεν τὰ θέματα,
 ὥστε νὰ προβαίνωσιν ἐκ τῶν εὐκολωτέρων εἰς τὰ δυσκο-
 λώτερα, ὅμως ὁ διδάσκαλος, ὡς ἡ μήτηρ ἢ διδάσκουσα
 τὸ τέκνον τὸ βαδίζειν, εἶνε ὁ κάλλιστος κριτὴς τῶν δυνά-
 μεων τοῦ μαθητοῦ. Ὁ διδάσκαλος, ἀφοῦ λάβῃ ὑπ' ὄψιν
 τὴν κατάστασιν τῶν ἑαυτοῦ μαθητῶν καὶ τὴν ἰδίαν πεῖ-
 ραν, θὰ ἐκλέξῃ τὰ θέματα κατὰ τὴν τάξιν, ἣτις ἤθελε
 φανῆ ἀντὶ ἀρίστη. Ἡμεῖς εἴμεθα βοηθοὶ αὐτοῦ μᾶλλον
 ἢ ὁδηγοί.

ΣΥΝΘΕΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΠΡΩΤΗ ΒΑΘΜΙΣ

Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΤΟΥΣ ΕΑΥΤΟΥ ΜΑΘΗΤΑΣ

1. Προτάσις — Διαίρεσις τοῦ χρόνου.

Ὁ διδάσκαλος. — Παῦλε, γράψατε ἐπὶ τοῦ πίνακος μίαν πρότασιν.

Ὁ μαθητής. — Δὲν γνωρίζω, κύριε.

Ὁ διδάσκ. — Παρατηρήσατε τὸν οὐρανόν. Ποῖός τις εἶνε κατὰ τὸ χρῶμα;

Ὁ μαθ. — Εἶνε κυανοῦς, κύριε.

Ὁ διδάσκ. — Γράψατε ὁ οὐρανὸς εἶνε κυανοῦς. Ὁ γεωργὸς τί κάμνει;

Ὁ μαθ. — (γράφων) : ὁ γεωργὸς καλλιεργεῖ τὴν γῆν.

Ὁ διδάσκ. — Πῶς καλοῦνται ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἐγράψατε;

Ὁ μαθ. — Καλοῦνται προτάσεις.

Ὁ διδάσκ. — Ἐννοεῖτε καλῶς ὅ,τι ἐπράξατε. Ἡ γραμματικὴ ἀνάλυσις ἐδίδαξεν ὑμᾶς νὰ ἀναλύητε τὴν πρότασιν εἰς ὑποκείμενον, ῥῆμα, κατηγορούμενον καὶ συμπλήρωμα ἀντὶ τοῦ νὰ ἀναλύητε προτάσεις γεγραμμένας ὑπ' ἄλλου ἔχετε συνθέσει ὑμεῖς αὐτάς. Καὶ ταύτας τὰς προτάσεις, αἱ ὅποιαί εἶνε ἐν τῷ ἐνεστώτῳ τῆς ὀριστικῆς, γνωρίζετε νὰ θέσητε εἰς ἄλλον χρόνον; Ἐῴπατε πῶς ἦτο χθὲς ὁ οὐρανός.

Ὁ μαθ. (γράφων). — Χθές ὁ οὐρανὸς ἦτο μέλας (χρόνος παρελθόν).

Ὁ διδάσκ. — Καὶ αὐριον τί θὰ πράξῃ ὁ γείτων ἡμῶν ὁ καλὸς γεωργός;

Ὁ μαθ. (γράφων). — Αὐριον ὁ γεωργὸς θὰ καλλιεργήσῃ τὴν γῆν (χρόνος μέλλον).

(Ἐσκήσεις 1, 2).

Ὁ διδάσκ. — Πάντα ταῦτα εἶνε εὐκόλα· εἶνε περιττὸν νὰ ἐνδιατριψώμεν πολὺν χρόνον. Ἄς προχωρήσωμεν. Γνωρίζετε ἥδη ὅτι ῥῆμά τι δίνεται νὰ ἔχη δύο ὑποκείμενα. Ἰωάννη, γράψατε ἐπὶ τοῦ πίνακος ταύτας τὰς λέξεις· εἶνε πανοῦργα καὶ εὑρετε δύο ὑποκείμενα, δύο ὀνόματα ζώων.

Ἐσκήσις 1, εἰς τὴν διαίρεσιν τοῦ χρόνου. — Εἶπατε ἂν τὸ ῥῆμα εἶνε ἐν τῷ ἐνεστώτι, ἐν τῷ παρελθόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι.

1. Εἶμαι φρόνιμος (χρόνος;)· χθὲς ἤμην φρόνιμος (χρόνος;)· αὐριον θὰ εἶμαι φρόνιμος (χρόνος;). — 2. Μῆτερ εἶσαι καλὴ (χρόνος;)· πάντοτε ἦσο καλὴ (χρόνος;) καὶ πάντοτε θὰ εἶσαι καλὴ (χρόνος;). — 3. Τὸ παρελθὸν ἔτος ὁ Γεώργιος ἦτο ὀνηρὸς (χρόνος;)· τοῦτο τὸ ἔτος εἶνε ἐπιμελής (χρόνος;)· — 4. Σήμερον τὸ Σάββατον ἐργάζομαι (χρόνος;)· χθὲς τὴν Παρασκευὴν ἐεργάσθην (χρόνος;)· αὐριον δὲ τὴν Κυριακὴν θὰ ἀναπαυθῶ (χρόνος;). — 5. Χθὲς ἔβρεχε (χρόνος;)· σήμερον ἡ βροχὴ πίπτει ἔτι (χρόνος;)· αὐριον ἴσως ὁ ἥλιος θὰ λάμψῃ (χρόνος;).

Ἐσκήσις 2, εἰς τὴν διαίρεσιν τοῦ χρόνου. — Εἶπατε ἂν τὸ ῥῆμα εἶνε ἐν τῷ ἐνεστώτι, ἐν τῷ παρελθόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι.

1. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου καὶ χειμῶνος ἀνεχώρησαν (χρόνος;)· τὴν ἄνοιξιν ἐπανερχονται (χρόνος;)· τὸ προσεχὲς φθινοπώρον πάλιν θὰ ἀναχωρήσωσι (χρόνος;). — 2. Μανθάνω τὸ μάθημα (χρόνος;)· χθὲς ἐμάνθανον τὸ μάθημα (χρόνος;)· αὐριον θὰ μάθω τὸ μάθημα (χρόνος;). — 3. Ἀγαπῶ τὴν Ἑλλάδα (χρόνος;).

Ὁ Ἰωάννης (γράφων) : ἡ ἀλώπηξ καὶ ἡ γαλῆ εἶνε παιοῦργα.
(*Ἐσκήσις 3.4.*)

Ὁ διδάσκ.—Ἐν ὑποκείμενον δύναται νὰ ἔχη πολλά κατηγορούμενα.

Γράψατε : Ἡ αἶθουσα τῶν παραδόσεων εἶνε... καὶ περατώσατε τὴν πρότασιν διὰ τριῶν κατηγορουμένων.

Ὁ Ἰωάννης (γράφων) : ἡ αἶθουσα τῶν παραδόσεων εἶνε ὑψηλή, μακρὰ καὶ πλατεῖα. (*Ἐσκήσις 5.*)

ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ἠγάπων τὴν Ἑλλάδα (χρόνος;) καθ' ἅπαντα τὸν βίον θὰ ἀγαπῶ τὴν Ἑλλάδα (χρόνος;).

Ἐσκήσις 3, εἰς τὰ πολλά ὑποκείμενα.—Ἀντικαταστήσατε ἀντὶ τῶν στιγμῶν τὰ ἀρμόζοντα ὑποκείμενα.

1... (δύο ὑποκείμενα) εἶνε πολυτιμώτατα μέταλλα.—2... (δύο ὑποκείμενα) εἶνε οἱ πρῶτοι ἡμῶν εὐεργέται.—3... (δύο ὑποκείμενα) εἶνε ὡφέλιμα εἰς τὰ φυτά.—4... (δύο ὑποκείμενα) εἶνε ἄγρια ζῷα.—5... (τρία ὑποκ.) εἶνε ἰχθύες.—6... (τέσσαρα ὑποκ.) εἶνε αἱ ὄραι τοῦ ἔτους.—7... (δύο ὑποκ.) εἶνε τὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα προτιμῶ.

Ἐσκήσις 4, εἰς τὰ πολλά ὑποκείμενα.—Ἀντικαταστήσατε ἀντὶ τῶν στιγμῶν τὰ ἀρμόζοντα ὑποκείμενα.

1... (δύο ὑποκ.) ἐπαγρυπνοῦσιν ἐπὶ τοῦ ποιμνίου.—2... (πέντε ὑποκ.) εἶνε αἱ πέντε αἰσθήσεις τοῦ ἀνθρώπου.—3... (τέσσαρα ὑποκ.) χρησιμεύουσιν, ἵνα κατασκευάζωμεν τὰ ἐνδύματα ἡμῶν.—4... (τέσσαρα ὑποκ.) εἶνε τὰ κύρια μέρη τοῦ ὀρίζοντος.

Ἐσκήσις 5, εἰς τὰ πολλά κατηγορούμενα.—Ἀντικαταστήσατε ἀντὶ τῶν στιγμῶν τὰ ἀρμόζοντα κατηγορούμενα.

1. Αἱ νύκτες τοῦ χειμῶνος εἶνε... (δύο κατηγορούμενα)—2. Ἡ πύκκη εἶνε... (δύο κατηγορ.)—3. Ὁ βουὸς εἶνε... (δύο κατηγορ.)—4. Ὁ κακὸς μαθητὴς εἶνε... (δύο κατηγορ.)—5. Αἱ ἡμέραι τοῦ θέρους εἶνε... (δύο κατηγορ.)—6. Ἡ Ἑλληνικὴ σημαία εἶνε... (δύο κατηγορ.)

Ὁ διδάσκ. — Ἰποκείμενόν τι δύναται νὰ ἀκολουθῆται ὑπὸ δύο ῥημάτων. Γράψατε· ὁ καπνός... Παρατηρήσατε ἐκεῖ τοῦτον τὸν καπνόν, ὅστις ἀφανίζεται ἐν τῷ ἀέρι· περατώσατε τὴν πρότασιν.

Ὁ Ἰωάννης (γράφων)· ὁ καπνός ὑψοῦται καὶ διαλύεται. (**Ἀσκήσις 6*).

Ὁ διδάσκ. — Ἐν ῥήμα δύναται νὰ ἔχη πολλὰ συμπληρώματα. Γράψατε· ὁ κῆπός μου παράγει... καὶ θέσατε συμπληρώματα εἰς τοῦτο τὸ ῥήμα.

Ἰωάννης (γράφων)· Ὁ κῆπός μου παράγει ὄσπρια, καρπούς καὶ ἄνθη. (**Ἀσκήσις 7*).

Ὁ διδάσκ. — Καλῶς· ἔνα ἀνακαλῆτε ἀσφαλῶς ὅ,τι πρὸ ὀλίγου εἶπομεν, θὰ μάθητε τοὺς ἐπομένους κανόνας.

Κανόνες. — Στοιχεῖα τῆς προτάσεως. — 1. Ἡ πρότασις περιέχει ὑποκείμενον, ῥῆμα, κατηγορούμενον ἢ συμπλήρωμα. Οὕτως κί δύο ἐπόμενοι φράσεις :

Ὁ παῖς	εἶνε	πρᾶστικὸς
(ὑποκείμενον)	(ῥῆμα)	(κατηγορούμενον)

***Ἀσκήσις 6**, εἰς τὰ πολλὰ ῥήματα. — Ἀντικαταστήσατε ἀντὶ τῶν στιγμῶν τὰ ἀρμόζοντα ῥήματα.

1. Ὁ ἥλιος... (ῥῆμα) ἐκάστην πρωΐν καί... (ῥῆμα) ἐκάστην ἐσπέραν. — 2. Ἡ μήτηρ... (ῥῆμα) καί... (ῥῆμα) τὸ μικρὸν τέκνον. — 3. Κατὰ τὴν αὐγὴν οἱ ἀλέκτορες... (δύο ῥήματα). — 4. Κατὰ τὸ φθινόπωρον τὰ φύλλα... (δύο ῥήμ.).

***Ἀσκήσις 7**, εἰς τὰ πολλὰ συμπληρώματα. — Ἀντικαταστήσατε ἀντὶ τῶν στιγμῶν τὰ ἀρμόζοντα συμπληρώματα.

1. Τὸ ὠρολόγιον δεικνύει... (δύο συμπληρ.). — 2. Ἐν ἔτος ἔχει... (τρία συμπληρ.). — 3. Τὸ παιδίον ὀφείλει εἰς τοὺς ἐκυτοῦ γονεῖς... (τρία συμπληρ.). — 4. Ὁ ἔμπορος πωλεῖ... (τρία συμπληρ.). — 5. Ἰωάννη, φέρετε εἰς τοὺς ἵππους... (τρία συμπληρ.).

1. Τί περιέχει ἡ πρότασις ;

Ὁ διδάσκαλος	διδάσκει	τοὺς μαθητὰς
(ὑποκείμε.)	(ῥῆμα)	(συμπλήρ.)

εἶνε προτάσεις.

2. Τὸ ῥῆμα δύναται νὰ ἔχη πολλά ὑποκείμενα, π. χ. ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ ἐργάζονται· πολλά συμπληρώματα, π. χ. οἱ σιδηρόδρομοι μεταφέρουσι τοὺς ταξειδιώτας καὶ τὰ ἐμπορεύματα.

3. Τὸ ὑποκείμενον δύναται νὰ ἔχη πολλά κατηγορούμενα, π. χ. οὗτος ὁ μαθητὴς εἶνε ἐπιμελὴς καὶ προσεκτικὸς.

4. Τὸ ὑποκείμενον δύναται νὰ ἀκολουθῆται ὑπὸ πολλῶν ῥημάτων, π. χ. ὁ ἥλιος φωτίζει καὶ θερμαίνει τὴν γῆν.

5. Διαίρεσις τοῦ χρόνου. — Τὸ ῥῆμα τίθεται εἰς χρόνον ἐνεστώτα, ὅταν δηλοῖ τι, τὸ ὁποῖον γίνεται καθ' ἐν χρόνον ὁμιλοῦμεν, π. χ. ἐργάζομαι τώρα (ἐνεστώτως).

6. Τὸ ῥῆμα τίθεται εἰς χρόνον παρελθόντα, ὅταν δηλοῖ τι τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἢ ἔγινε, π. χ. γῆες εἰργαζόμενῃ ἢ εἰργασθῆν (παραελθών).

7. Τὸ ῥῆμα τίθεται εἰς μέλλοντα, ὅταν δηλοῖ τι, τὸ ὁποῖον θὰ γίνη εἰς τὸ μέλλον, π. χ. θὰ ἀναχωρήσω τὴν προσεχῆ ἐβδομάδα (μέλλον).

2. Ἡ φράσις (περίοδος).

Ὁ διδάσκ.—Οὕτω γνωρίζομεν νὰ συνθέτωμεν ἀπλᾶς προτάσεις. Ἀλλὰ δὲν ὁμιλοῦμεν μόνον δι' ἀπλῶν προτάσεων. Αἱ προτάσεις δὲν ἐκφέρονται πάντοτε ἐντελῶς μόναι. Πρέπει νὰ γνωρίζητε νὰ συναρμολογήτε αὐτὰς καθ' ὀρισμένην τάξιν καὶ, ὡς λέ-

-
2. Σχηματίσατε φρασίμ, ἐν ἧ τὸ ῥῆμα ἔχει πολλά ὑποκείμενα. — ἄλλην φράσιν, ἐν ἧ τὸ ῥῆμα ἔχει πολλά συμπληρώματα. — 3. ἄλλην φράσιν, ἐν ἧ τὸ ὑποκείμενον ἔχει πολλά κατηγορούμενα. — 4. Τὸ ὑποκείμενον δύναται νὰ ἀκολουθῆται ὑπὸ πολλῶν ῥημάτων; 5. Πότε τὸ ῥῆμα τίθεται ἐν τῷ ἐνεστώτι; — 6. Ἐν τῷ παρελθόντι; — 7. Ἐν τῷ μέλλοντι;

γουςι, να σχηματίζετε φράσιν. Ὡσαύτως, ἔταν θέλωμεν να κατασκευάσωμεν τοῖχον, δὲν ἀφίνομεν τοὺς λίθους τὴν ἓνα πλησίον τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ συναρμολογοῦμεν αὐτούς.

Ἰωάννη, εἶπατέ μοι τί κάμνει αὐτὸ τὸ μικρὸν παιδίον, τὸ ὁποῖον θὰ ὀνομάσωμεν Δημήτριον ;

Ὁ Ἰωάννης (γράφων)· ὁ Δημήτριος μαθάνει τὴν γεωγραφίαν.

Ὁ διδάσκ. — Καλῶς ἄς σημειώσωμεν ταύτην τὴν πρότασιν· «ὁ Δημήτριος μαθάνει τὴν γεωγραφίαν». Πῶς ὁ Δημήτριος κάθηται, ἵνα ἐργασθῆ ;

Ὁ Ἰωάννης (γράφων)· Ὁ Δημήτριος στηρίζει τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τῆς τραπέζης.

Ὁ διδάσκ. — Ἡ στάσις αὕτη τοῦ παιδίου δὲν δεικνύει ὕμιν πῶς ἐργάζεται ;

Ἰωάννης — Μάλιστα, κύριε ; Ὁ Δημήτριος μελετᾷ προσεκτικῶς.

Ὁ διδάσκ. — Καὶ διατί ἐργάζεται οὕτω ;

Ἰωάννης. — Ἀναμφιβόλως διότι αἱ ἐξετάσεις πλησιάζουσιν.

Ὁ διδάσκ. — Καλῶς ἄς γράψωμεν· «ὁ Δημήτριος μελετᾷ, διότι αἱ ἐξετάσεις πλησιάζουσιν».

Οὕτως ἔχομεν τέσσαρας προτάσεις, — 1. Ὁ Δημήτριος μαθάνει τὴν γεωγραφίαν. — 2. Ὁ Δημήτριος στηρίζει τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τῆς τραπέζης. — 3. Ὁ Δημήτριος μελετᾷ προσεκτικῶς. — 4. Ὁ Δημήτριος μελετᾷ, διότι αἱ ἐξετάσεις πλησιάζουσιν. Νῦν, Παῦλε, προσπαθήσατε να συναρμολογήσητε τὰς τέσσαρας ταύτας προτάσεις καὶ κατασκευάσατε μίαν μόνην φράσιν.

Παῦλος (γράφων)· Ὁ Δημήτριος μαθάνει τὴν γεωγραφίαν — καὶ στηρίζει τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τῆς τραπέζης — καὶ μελετᾷ προσεκτικῶς — διότι αἱ ἐξετάσεις πλησιάζουσιν.

Ὁ διδάσκ. — Οὐχί· δὲν πρόκειται να θέσητε τὰς προτάσεις κατὰ σειράν, ἀλλὰ να συναρμολογήσητε αὐτάς. Ἐὰν ἔλεγον

ὑμῖν ζωγραφήσατε ἓνα ἀνθρωπίσκον, καὶ ἐὰν ἐξωγραφεῖτε ἐνταῦθα μὲν μίαν κεφαλὴν, ἐκεῖ δὲ πλησίον ἓνα κορμὸν, ὀλίγον δὲ μακρότερον δύο βραχίονας καὶ πλησίον τούτων δύο κνήμας, δὲν θὰ εἴχετε ζωγραφῆσαι ἀνθρωπίσκον. Πρέπει ἕκαστον μέλος τοῦ σώματος νὰ τεθῆ ἐν τῇ ἄρμοζούσῃ θέσει. Ἐν τῇ φράσει ἕκαστη πρότασις ἔχει ὡσαύτως τὴν προσήκουσαν θέσιν. Ἡ φράσις εἶνε ὡς τὸ σῶμα· καὶ διὰ τοῦτο αἱ προτάσεις καλοῦνται μέλη τῆς φράσεως. Ἰωάννη, συντάξατε.

Ἰωάννης (γράφων). Ὁ Δημήτριος, στηρίζων τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τῆς τράπεζης, μελετᾷ προσεκτικῶς τὴν γεωγραφίαν, διότι αἱ ἐξετάσεις πλησιάζουσιν.

Ὁ διδάσκ. — Ἐν ταύτῃ τῇ φράσει τῇ οὕτω συντεταγμένῃ παρατηρήσατε τὴν πρότασιν, ἣν ὑπογραμμίζω. Αὕτη ἐκφράζει τὴν κυρίαν πράξιν· ἃς ὀνομάσωμεν αὐτὴν κυρίαν πρότασιν. Ὁ Δημήτριος μελετᾷ τὴν γεωγραφίαν· αὕτη εἶνε ἡ πρώτη ἐντύπωσις, ἔπειτα δὲ ἠρωτήσατε ἑαυτοὺς πῶς μελετᾷ, διατὶ μελετᾷ, καὶ κατὰ τὴν ἀπόκρισιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις ὑμῶν ἄλλαι προτάσεις προσετέθησαν, ἵνα συμπληρώσωσι τὴν πρώτην· ἃς καλέσωμεν αὐτὰς ὑποτεταγμένους προτάσεις.

Ἡ κυρία πρότασις ἐν τῇ φράσει εἶνε ὡς ἡ κυρία ἐν τῇ οἰκίᾳ· αἱ δὲ ἄλλαι εἰσέρχονται εἰς τὴν φράσιν, ὡς αἱ ὑπὲρ τριαί, αἵτινες ἔρχονται, ἵνα βοηθήσωσιν. Δύναταί τις νὰ ἀφαιρέσῃ ἢ νὰ προσθήσῃ ὑποτεταγμένους προτάσεις, ὅπως δύναται νὰ ἀποδιώξῃ μίαν ὑπὲρ τριαίαν ἢ νὰ λάβῃ ἄλλην, ἀλλ' ἡ κυρία πρότασις μένει πάντοτε, ὡς ἡ κυρία, ἣτις μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς καὶ διευθύνει αὐτήν.

Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ Δημήτριος ἀκούει τὰς φωνὰς τῶν ἑαυτοῦ συμμαθητῶν, οἵτινες παίζουσιν. Αὕτη εἶνε νέα περίπτωσις, ἣτις θὰ παραγάγῃ ἄλλην τινὰ ὑποτεταγμένην πρότασιν. Διότι αὐταὶ αἱ φωναὶ μέλλουσι νὰ ἐμβάλωσι τὸν Δημήτριον εἰς πειρασμόν· καὶ ὅμως μένει παρὰ τὴν τράπεζαν τὸ καλὸν παιδίον. Ἄς προσθέσωμεν ἐν τῇ προκειμένῃ φράσει ταύτην τὴν ἀξίεπαινον πράξιν τοῦ

Δημητρίου. Ἄς προσθέσωμεν· καθ' ὃν χρόνον οἱ συμμαθηταὶ αὐτοῦ παίζουσιν. Αὕτη ἡ νέα ὑποτεταγμένη δὲν θὰ ταράξῃ τὴν κυρίαν — Παῦλε, τοποθετήσατε ταύτην τὴν νέαν πρότασιν ἐν τῇ φράσει.

Ὁ Παῦλος (γράφων) ἀὸ Δημήτριος, στηριζόμενος διὰ τῶν ἀγκώνων ἐπὶ τῆς τραπέζης, μελετᾷ προσεκτικῶς τὴν γεωγραφίαν, διότι αἱ ἐξετάσεις πλησιάζουσι, καθ' ὃν χρόνον οἱ συμμαθηταὶ αὐτοῦ παίζουσιν.

Ὁ διδάσκ. — Ἰωάννη, εἶνε καλῶς συντεταγμένη;

Ἰωάννης. — Οὐχί, κύριε.

Ὁ διδάσκ. — Διατί;

Ἰωάννης. — Διότι θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι οἱ συμμαθηταὶ παίζουσι, καθ' ὃν χρόνον αἱ ἐξετάσεις πλησιάζουσιν, ἐν ᾧ καθ' ὃν χρόνον ὁ Δημήτριος μελετᾷ, οἱ συμμαθηταὶ αὐτοῦ παίζουσιν. Πρέπει νὰ συντάξωμεν ὡς ἐξῆς: «Καθ' ὃν χρόνον οἱ συμμαθηταὶ παίζουσιν, ὁ Δημήτριος, στηριζόμενος διὰ τῶν ἀγκώνων ἐπὶ τῆς τραπέζης, μελετᾷ προσεκτικῶς τὴν γεωγραφίαν, διότι αἱ ἐξετάσεις πλησιάζουσιν».

Παῦλος. — Ἀλλά, κύριε, τί θὰ δείξῃ ἡμῖν πῶς πρέπει νὰ συναρμολογῶμεν τὰς προτάσεις;

Ὁ διδάσκ. — Τί; τὰ δύο ὄτα ὑμῶν. Δὲν θὰ παύσω ἐπαναλαμβάνων ὑμῖν τὸ ἐξῆς· πρὶν γράψετε μίαν φράσιν, ἀκούσατε αὐτήν. Τὸ οὐδ' λέγει ὑμῖν· τοῦτο ἀρμόζει ἢ τοῦτο δὲν ἀρμόζει. Γράψετε μόνον, ὅταν τὸ οὐδ' ὑμῶν λέγῃ· εἶμαι εὐχαριστημένον, δύνασαι νὰ γράψῃς. (* Ἀσκησις 8).

*** Ἀσκησις 8**, εἰς τὴν κατασκευὴν φράσεως. — Συντάξατε περίξ τῆς κυρίας προτάσεως ὑποτεταγμένης προτάσεις, τὰς ὑποίας θὰ εὑρητε διὰ τῶν ἐπομένων ἐρωτήσεων.

Ὁ Περικλῆς προφυλάσσει τὴν μικρὰν αὐτοῦ ἀδελφὴν (κυρία πρότασις).

Διανοήματα προσθετέα εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν· διὰ τίνο;

Κανόνες.—8. Ἡ φράσις δύναται νὰ συντίθῃται ἐκ πολλῶν προτάσεων, αἵτινες εἶνε τὰ μέλη ταύτης τῆς φράσεως· π. γ. τὸ ταμειετήριον εἶνε ἕδρυμα (1η πρότασις) — ὅπερ δέχεται μικρὰς χρηματικὰς οἰκονομίας (2α πρότασις) — καὶ ὅπερ ἀποδίδει εἰς τοὺς καταθέτας (3η πρότασις) — ὅταν θελήσωσιν αὐτάς (4η πρότασις).

9. Κυρία πρότασις. — Ἡ κυρία πρότασις ἐκφράζει τὴν κυρίαν πρᾶξιν τὴν ἀμέσως ὑποπίπτουσαν εἰς τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν.

10. Ὑποτεταγμέναι προτάσεις. — Ὑποτεταγμέναι προτάσεις καλοῦνται ἐκεῖναι, αἵτινες προστίθενται εἰς τὴν κυρίαν, ἵνα συμπληρώσωσιν αὐτήν,

π. γ. Οὐδέποτε θὰ λυπηθῆς διὰ τὰς καλὰς πράξεις (κυρία πρότασις), τὰς ὁποίας θὰ ἔχη· πράξει (ὑποτεταγμένη πρότασις).

11. Θέσις τῶν προτάσεων. — Ἐν τῇ φράσει πᾶσα πρότασις πρέπει νὰ τίθῃται ἐν τῇ ἀρμοζούσῃ θέσει· δὲν λέγεται· ὁ ἀ-

(διὰ τοῦ ἀλεξιβροχίου), διατί; ποῦ πορεύονται τὰ παιδιὰ, τὰ ὁποῖα ἔχουσι βιβλία;

Ἡ αὐτὴ ἄσκησις. — Ἡ μήτηρ λιχνίζει τὸ ἑαυτῆς τέκνον (κυρία πρότασις).

Διανοήματα προσθετέα εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν. Ποῦ εἶνε ἡ μήτηρ; πῶς λιχνίζει τὸ ἑαυτῆς τέκνον; διατί; Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον τί πράττει ὁ πατήρ; (ἐργάζεται).

Ἡ αὐτὴ ἄσκησις. — Ὁ Λεωνίδας δὲν τολμᾷ νὰ καταβῆ (κυρία πρότασις).

Διανοήματα προσθετέα εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν. Διατί ὁ Λεωνίδας ἀνέβη ἐπὶ τινὰ μηλίαν; διατί δὲν τολμᾷ νὰ καταβῆ; (σημειωτέον ὅτι κύων ὑλακίει πλησίον τοῦ δένδρου).

8. Ἐκ τίνος δύναται νὰ σύγκειται ἡ φράσις; — 9. Τί ἐκφράζει ἡ κυρία πρότασις; 10. Τίνας καλοῦμεν ὑποτεταγμένας προτάσεις; — 11. Ἐν τῇ φράσει ποῦ πρέπει νὰ τίθῃται ἐκάστη πρότασις;

μαζηλάτης έμαστίγωσε τούς ἵππους, ἵνα ἐκκινήσωσι — καὶ τούς ἐξευξε (διότι ὄφειλε νὰ ζεύξῃ αὐτούς, πρὶν μαστιγώσῃ).³

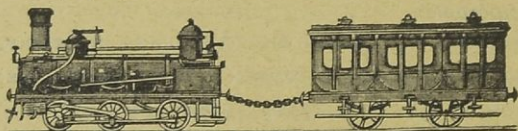
ἀλλὰ λέγεται ὁ ἀμαζηλάτης ἐξευξε τούς ἵππους καὶ έμαστίγωσεν αὐτούς, ἵνα ἐκκινήσωσιν.

12. Πιστεύετε εἰς τὰ ὄψα ὑμῶν. — Τὸ οὗς εἶνε ὁ κάλλιστος ὁδηγὸς εἰς τὸ νὰ συμβουλευθῇ πῶς νὰ γνωρίζητε τὴν θέσιν, ἣν ἀρμόζει νὰ ῶτῆτε εἰς τὰς προτάσεις.

13. Γράφετε τὴν φράσιν τότε μόνον, ὅταν τὸ οὗς λέγῃ ὑμῖν εἶμαι εὐχαριστημένον.

3. Πρότασις ὑποτεταγμένη.

Ὁ διδάσκ. — Ἐνόησατε καλῶς ὅτι φράσις τις ὁσονδήποτε μακροσκελὴς συμπύσσεται πάντοτε εἰς μίαν κυρίαν, εἰς τὴν ὑποίαν προσαρτῶμεν ὑποτεταγμένας προτάσεις, ὡς προσαρτῶμεν σιδηροδρομικὰς ἀμάξας (βαγόνια) εἰς μίαν ἀτμάμαξαν. Συρμός τις (τραῖνον) εἶνε μὲν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον μακρὸς, ἀλλ' ἔχει πάντοτε μίαν ἀτμάμαξαν. Οὕτως εἶνε μὲν ἡ φράσις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον μακρὰ, ἀλλ' ἔχει πάντοτε μίαν κυρίαν πρότασιν, ἥτις, ὡς ἡ ἀτμάμαξα, ὁδηγεῖ πάσας τὰς λοιπὰς καὶ κινεῖ αὐτάς.

κυρία πρότασις σύνδεσμος ὑποτετ. πρότ.
ὁ Πέτρος ὑγιαίνει ἀφ' ὅτου ἀρκεῖται.

Αἱ μὲν σιδηροδρομικαὶ ἀμάξαι συνδέονται διὰ περικοιλίου καὶ δι' ἀλύσεων, αἱ δὲ προτάσεις συνδέονται διὰ τινων λέξεων, αἵτινες εἰς τὸ αὐτὸ χρησιμεύουσιν. Ἄλλ' ἐνταῦθα ἡ κυρία πρότασις δὲν προηγείται πάντοτε ἀναγκάτως καὶ οἱ σύνδεσμοι, οἵτινες

12. Τις εἶνε ὁ κάλλιστος ὁδηγὸς εἰς τὸ νὰ συμβουλευθῇ ἐν ταύτῃ τῇ περιπτώσει; 13. Πότε ὄφειλετε νὰ γράψητε τὴν φράσιν;

προσαρτῶσι τὰς ὑποτεταγμένας, ὅν εἶνε πάντες ἄμοιοι. "Ἄς ἴδω-
μεν τοὺς κυριωτέρους καὶ ἄς ἀσκηθῶμεν εἰς τὸ νὰ μεταχειριζώ-
μεθα αὐτούς.

Ἡ ἀναφορική ἀντωνυμία. — Ἀναφορική, τοὔτέστιν ἡ δη-
λοῦσα σχέσιν, σύνδεσιν. Λέγετε ὅτι μετὰ τινος εἴσθε συνδεδεμένοι,
ὅταν μετ' αὐτοῦ ἔχητε σχέσιν. Πᾶν ὅ,τι εἶνε σχετικὸν εἰς τι,
προσαρτᾶται εἰς τοῦτο.

Τὴν ἀντωνυμίαν ταύτην γνωρίζετε· ὅστις, ὁ ὁποῖος, ὅς, π. χ.
κρίμουν τὸ βιβλίον, τὸ ὁποῖον εἶνε ἐπὶ τῆς τραπέζης·—ὁ ἴππος,
ὃν ἠγόρασας χθές, εἶνε ἤδη ἀσθενής·—τὸ παιδίον, εἰς τὸ ὁποῖον
τὰ πάντα συγχωροῦσι, γίνεται κακόν·—κοιμᾶται τις καλλίτερον
ἐν τῇ κλίνῃ, ἐν ἣ εἶνε συνειθισμένος ("Ἀσκήσις 9).

Σύνδεσμοι. — "Ἄς ἀσκηθῶμεν νὰ μεταχειριζώμεθα τοὺς συνη-
θεστέρους ἐκ τῶν συνδέσμων. Οἱ χρησιμεύοντες εἰς τὸ νὰ συνδέωσι
τὴν ὑποτεταγμένην πρότασιν, ὅταν πρόκειται περὶ χρόνου, εἶνε:
ὅτε, ὅταν, ἀφοῦ· πρέπει νὰ συγκομίζωμεν τὸν χρόνον, ὅταν εἶνε
ξηρός. — εὐθύς ὡς· πρέπει νὰ ἀνοίγωμεν τὸ παράθυρον, εὐ-

Ἄσκήσις 9, εἰς τὸν σχηματισμὸν φράσεως. Προσθέσατε
ὑποτεταγμένην πρότασιν εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν.

1. Κατασκευάζομεν τὴν ἀμμοκανίαν ἐξ ἀσβέστου καὶ ἄμμου...
(πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχίζουσα ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ὁποίων).—
2. Ἡ κινήνη εἶναι φάρμακον δι' ἐκείνους,.. (πρότασις ὑποτεταγ-
μένη ἀρχίζουσα ἀπὸ τοῦ οἱ ὁποῖοι).—
3. Ὁ μαθητής,.. (πρότα-
σις ὑποτεταγμένη ἀρχίζουσα ἀπὸ τοῦ ὁ ὁποῖος) θὰ ἀνταμειφθῇ.—
4. Ὁ Ἰωάννης... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχίζουσα ἀπὸ τοῦ
ὅστις), ἀγαπᾶται ὑπὸ πάντων.—
5. Ὁ Ἀγαμέμνων,.. (πρότα-
σις ὑποτεταγμένη ἀρχίζουσα ἀπὸ τοῦ ὅστις), δὲν ἔχει φίλους.—
6. Ἀγάπα τὸν διδάσκαλόν σου,.. (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρ-
χίζουσα ἀπὸ τοῦ εἰς τὸν ὁποῖον).—
7. Πολυτιμότερον βιβλίον
εἶνε ἐκεῖνο,.. (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχίζουσα ἀπὸ τοῦ τὸ
ὁποῖον).

θύς ὡς ἐγερωθῶμεν τῆς κλίνης. — ἀφ' ὅτου ὁ Πέτρος διωρθώθη, ἀφ' ὅτου ἐτιμωρήθη. — ἐν ᾧ δὲν πρέπει νὰ παίζωμεν, ἐν ᾧ κάμνομεν τὴν ἐργασίαν ἡμῶν, — μέχρις οὗ ἂν διδάσκαλος ἐπαναλαμβάνει τὴν ἐξήγησιν, μέχρις οὗ ὁ μαθητὴς ἐννοήσῃ αὐτὴν (" Ἀσκησις 10).

Ὁ διδάσκ. — Ἄλλοι σύνδεσμοι εἶνε οἱ ἐξῆς· διότι ὁ Ἰωάννης ἀγαπᾶται ὑπὸ πάντων, διότι εἶνε εὐγενής. — ἐπειδὴ πρέπει νὰ μανθάνω καλῶς τὸ μάθημά μου, ἐπειδὴ ὁ διδάσκαλός μου ἐπιθυμεῖ τοῦτο (" Ἀσκησις 11).

Ἀσκησις 10 εἰς τὸν σχηματισμὸν φράσεως. — Ἀντικαταστήσατε ἀντὶ τῶν στιγμῶν τὸν σύνδεσμον, ὅστις ἀρμυρίζει περισσότερον, ἵνα συνδέσῃ τὰς προτάσεις.

1. Ὁ γέρον μετανοεῖ, διότι δὲν εἰργάσθη, ... (σύνδεσμος) ἦτο νέος. — 2. Ὁ ἰατρός προσέδραμε... (σύνδεσμος) προσεκάλεσαν αὐτόν. — 3. Ὁ πατήρ μου, ... (σύνδεσμος) ἦτο ἐν τῷ συντάγματι, ἦτο ἐπιλοχίας. — 4. Δὲν πρέπει νὰ ἐκδυόμεθα, ... (σύνδεσμος) εἴμεθα ἰδρωμένοι. — 5. Ὁ ἄφρων οὗτος εἶνε ὑπερήφανος, ... (σύνδεσμος) ἐγένετο πλούσιος. — 6. Ὁ ἐργαζόμενος, ... (σύνδεσμος) εἶνε νέος, θὰ δυνηθῇ νὰ ἀνκαυθῇ, ... (σύνδεσμος) θὰ εἶνε γέρον. — 7. Μὴ κάθησθε ὑπὸ τὰ δένδρα, ... (σύνδ.) βροντᾷ. — 8. Πρέπει νὰ παίζωμεν μόνον, ... (σύνδ.) ἐκτελέσωμεν τὸ καθήκον ἡμῶν. — 9. Τὰ παιδιὰ πρέπει νὰ ὑπακούωσι ταχέως, ... (σύνδ.) οἱ γονεῖς διατάττωσιν.

Ἀσκησις 11, εἰς τὸν σχηματισμὸν φράσεως. — Ἀντικαταστήσατε ἀντὶ τῶν στιγμῶν πρότασιν ὑποτεταγμένην.

1. Ὁ Ἀχιλλεὺς κλαίει, ... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχίζουσα ἀπὸ τοῦ διότι). — 2. Τοῦτο τὸ παιδίον εἶνε κακόν, ... (πρότ. ὑποτ. ἀρχίζουσα ἀπὸ τοῦ διότι). — 3. Ἀγαπῶμεν τὸν κύνα περισσώτερον τῆς γαλῆς, ... (πρότ. ὑποτ. ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ διότι). — 4. Ἀνάπτομεν τὸν χειμῶνα πῦρ, ... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ ἐπειδὴ).

Κανόνες 14. Αἱ ὑποτεταγμέναι προτάσεις συνδέονται μετὰ τῆς κυρίας δι' ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας· ὅστις, ὁ ὁποῖος, ἡ διὰ συνδέσμου, ἵνα, ὅπως κλπ., π. χ. ὀφείλομεν νὰ βοηθῶμεν ἐκείνους, οἵτινες (ἀναφορικὴ ἀντωνυμία) πάσχουσι.—Θὰ γίνω στρατιώτης, ἵνα (τύνδεις.) ὑπηρετήσω τὴν πατρίδα.

15. Ἄλλοι σύνδεσμοι ἐκφράζουσι τὸν χρόνον, ὅταν, ὅτε, εὐθὺς ὡς, ἐν ᾧ κλπ., π. χ. ὑπακούομεν, εὐθὺς ὡς ὁ διδάσκαλος διατάξει.

16. Ἄλλοι σύνδεσμοι δεικνύουσι τὴν αἰτίαν, διότι, ἐπειδὴ κλπ., π. χ. ὁ Παῦλος θὰ ἀμείψῃ, διότι ἐργάζεται καλῶς.

4. Ἡ εὐρεσις τοῦ καλοῦ μαθητοῦ.

Ὁ διδάσκ.—Ἴνα πράξῃ τις, ὅπερ ἔδειξα ὑμῖν μέχρι τοῦδε, δὲν ἀπαιτεῖται ἄλλο τι ἢ κοινὸς νοῦς. Ἡ ἐπομένῃ ἀσκήσις ἀπαιτεῖ μείζονα νηησύνην. Γράφω ἐπὶ τοῦ πίνακος ταύτην τὴν φράσιν· ὁ Γεώργιος, ὅστις εἶνε ὑπὸ κράτησιν, παρατηρεῖ διὰ τοῦ παραθύρου τοὺς συμμαθητὰς αὐτοῦ παίζοντας ἐν τῇ αὐλῇ.

Ἐὰν προσθέσωμεν ἐπίθετον ἢ ἐπίρρημα, θὰ ἴλητε πόσον ἡ φράσις θὰ φαίνεται καλλιτέρα. Ἰωάννη, ὅταν ὁ Γεώργιος, ὅστις εἶνε ὑπὸ κράτησιν, βλέπῃ τοὺς συμμαθητὰς αὐτοῦ παίζοντας, πῶς φαίνεται;

Ἰωάννης.—Κύριε, εἶνε λυπημένος.

Ὁ διδάσκ.—Ἄς γράψωμεν παρατηρεῖ μετὰ λύπης. Καὶ νῦν, ἐὰν προσέθετον εἰς τὴν λέξιν συμμαθητὰς τὸ ἐπίθετον φαιδροῦς, διατὶ τοῦτο θὰ καθίστα τὴν φράσιν καλλιτέραν;

14. Διὰ τίνος αἱ ὑποτεταγμέναι προτάσεις συνδέονται μετὰ τῆς κυρίας;

15. Ἀπαριθμήσατε συνδέσμους, οἵτινες ἐκφράζουσι χρόνον.

16. Ἀπαριθμήσατε συνδέσμους, οἵτινες ἐκφράζουσι τὴν αἰτίαν.

Ἰωάννης. — Κύριε, ὅσω μᾶλλον οἱ συμμαθηταὶ αὐτοῦ διασκεδάζουσι, τοσοῦτω μᾶλλον ὁ Γεώργιος λυπεῖται βλέπων αὐτούς.

Ὁ διδάσκ. — Ἄς συγκρίνωμεν τὰς δύο φράσεις.

Ἡ κοινὴ φράσις

Ὁ Γεώργιος, ὅστις εἶνε ὑπὸ κράτησιν, παρατηρεῖ διὰ τοῦ παραθύρου τοὺς συμμαθητάς αὐτοῦ παίζοντας ἐν τῇ αὐλῇ.

Ἡ φράσις τοῦ καλοῦ μαθητοῦ

Ὁ Γεώργιος, ὅστις εἶνε ὑπὸ κράτησιν, παρατηρεῖ μετὰ λύπης διὰ τοῦ παραθύρου τοὺς παιδρούς συμμαθητάς αὐτοῦ παίζοντας ἐν τῇ αὐλῇ.

Οὕτως, ὅταν καλὸς τις μαθητὴς κατασκευάζῃ φράσιν τινά, γνωρίζει νὰ προσθεῖται καταλλήλως ἐπιθετόν τι ἢ ἐπίρρημα. Ὁ νοήμων μαθητὴς θὰ εὕρῃ εὐκολώτερον ἢ ἄλλος τις· τοῦτο καλῶ εὕρουν τοῦ καλοῦ μαθητοῦ. Ἡ φράσις γίνεται ἐμφαντικωτέρα νομίζει τις ὅτι βλέπει τὰ πράγματα καὶ τοὺς ἀνθρώπους μετὰ τοῦ χρωματισμοῦ, τοῦ ὕφους, τῶν χειρονομιῶν, τῆς κινήσεως αὐτῶν. Ἄς λάβωμεν ἕτερον παράδειγμα.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς ἀκούω αἴφνης θόρυβον, ὅστις με ἐξεγείρει· ἀναπηδῶ ἐκ τῆς κλίνης· τρέχω εἰς τὸ παράθυρον καὶ παρατηρῶ λάμπιν, ἣτις προδηλοῖ πυρκαϊάν.

Παῦλε, συμπληρώσατε ταύτην τὴν φράσιν.

Παῦλος. — Ἐν τῷ μέσῳ τῆς μελαίνης νυκτὸς.

Ὁ διδάσκ. — Λέξις ἀνωφελής. Τὸ πρόσωπον, ὕπερ διηγείται ἐκοιμάτο καὶ δὲν ἠσχολεῖτο περὶ τὸ χρῶμα τῆς νυκτὸς. Ἡ λέξις θὰ ἦτο καλὴ, ἂν ἐπρόκειτο περὶ παιδίου πλανωμένου ἐν τῇ μελαίνῃ νυκτί, διότι ἡ λέξις αὕτη θὰ ἔκαμνε νὰ σκεπτώμεθα τὸν τρόπον τοῦ παιδίου. Καταλληλοτέρα θὰ ἦτο ἡ λέξις σιωπηλῇ· ἐν τῇ σιωπῇ ὁ θόρυβος ἀκούεται καλλίτερον.

Παῦλος. — Ἀκούω αἴφνης... αἰφνίδιον, κύριε.

Ὁ διδάσκ. — Ἄλλ' ὑπάρχει ἤδη ἡ λέξις αἰφνῆς· δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἴπῃς ὅτι ὁ θόρυβος εἶνε αἰφνίδιος. Πρὸς δὲ τούτοις μὴ νομίζετε ὅτι ἀρμόζει ἐπιθετόν τι εἰς οἰονδήποτε οὐσιαστικόν. Ἄς ἴδωμεν τὴν ἐπομένην πρότασιν. Λέγε, Ἰωάννη.

Ἰωάννης. — Θόρυβον, ὅστις μὲ ἐξεγείρει ἀποτόμως.

Ὁ διδάσκ. — Καλῶς, ἡ εὐρεσις εἶνε καλή. Λέγετε ὑμεῖς, Παῦλε.

Παῦλος. — Τρέχω εἰς τὸ παράθυρον... εἰς τὸ κλειστὸν παράθυρον.

Ὁ διδάσκ. — Κακῶς, εἶνε ἐπόμενον ὅτι δὲν κοιμάσθε ἔχοντες τὸ παράθυρον ἀνοιχτόν. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει ἐνταῦθα δὲν εἶνε τὸ παράθυρον ὑμῶν, ἀλλ' ὑμεῖς, ὅ,τι κάμνετε, ὅ,τι αἰσθάνεσθε.

Ἰωάννης. — Κύριε, ἂν ἐθέτομεν, τρέχω περίτρομος εἰς τὸ παράθυρον.

Ὁ διδάσκ. — Πολὺ καλὰ, ἐξακολουθήσατε.

Ἰωάννης. — ... καὶ παρατηρῶ λάμπιν ἐρυθράν.

Ὁ διδάσκ. — Καλὴ εὐρεσις· τὸ χρῶμα τοῦτο χρησιμεύει εἰς τι, προδηλοῖ καλῶς τὴν πυρκαϊάν. Ἄς συγκρίνωμεν τὰς δύο φράσεις ἡμῶν.

** Ἡ κωνὴ φράσις*

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός ἀκούω αἰφνης θόρυβον, ὅστις μὲ ἐξεγείρει. Ἀναπηδῶ ἐκ τῆς κλίνης μου· τρέχω εἰς τὸ παράθυρον καὶ παρατηρῶ λάμπιν, ἣτις προδηλοῖ πυρκαϊάν.

** Ἡ φράσις τοῦ καλοῦ μαθητοῦ*

Ἐν μέσῳ τῆς σιωπηλῆς νυκτός ἀκούω αἰφνης θόρυβον, ὅστις μὲ ἐξεγείρει ἀποτόμως. Ἀναπηδῶ ἐκ τῆς κλίνης· τρέχω περίτρομος εἰς τὸ παράθυρον καὶ παρατηρῶ λάμπιν ἐρυθράν, ἣτις προδηλοῖ πυρκαϊάν. (* Ἀσκησις 12, 13).

*** Ἀσκησις 12**, εἰς τὴν εὐρεσιν τοῦ καλοῦ μαθητοῦ. — Προσθέσατε καταλλήλως ἐπιθετόν ἢ ἐπίρρημα.

1. Ὄταν ὁ βορρᾶς... (ἐπίθ.) πνέῃ ἔξω, μένει τις εὐαρέστως

Κανόνες. — 17. Κατασκευάζοντες φράσιν τινὰ πρέπει νὰ γνωρίζωμεν νὰ προσθέτωμεν καταλλήλως ἐπίθετον ἢ ἐπίρρημα.

18. Αὐταὶ αἱ λέξεις καθιστῶσι τὴν φράσιν κομψοτέραν. Οὕτως ἡ φράσις Φοβούμεθα διὰ τὸν ἀλιέα, ὅταν βλέπωμεν τὴν λέμβον αὐτοῦ ἀφανιζομένην ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης, ἀξίζει ὀλιγώτερον ἢ ἡ αὐτὴ φράσις, εἰς τὴν ὁποίαν προσθέτομεν καταλλήλως ἐπίθετα.

ἐν τῷ ὤματιφ... (ἐπίθ.), ἐν τῷ ὁποίῳ τὸ πῦρ σπινθηροβολεῖ... (ἐπίρρ.). 2 Ἡ σταφυλή... (ἄνω ἐπίθετα), ἣν ὁ Παῦλος βλέπει ἐπὶ τῆς ἀναδενδράδος (= κληματαριᾶς), προκαλεῖ τὴν ὄρεξιν. — 3. Εὐθύς ὡς ἐγερθῶ, ἀνοίγω τὸ παράθυρόν μου καὶ ἀναπνέω τὸν ἀέρα... (ἄνω ἐπίθετα) τῆς πρωΐας. — 4. Ὁ... (ἐπίθετον) σιδηρουργὸς κάμνει νὰ ἀναπηδῶσι σπινθῆρες ὑπὸ τὴν... (ἐπίθετ.) σφύραν αὐτοῦ. — 5. Ἡ γαλῆ... (ἐπίθετον) κᾶθηται πλησίον τοῦ πυρός. — 6. Βλέπομεν χάλικας... (ἐπίθετον) ἐν τῷ πυθμένι τοῦ ποταμοῦ... (ἐπίθετον). — 7. Τὰ πτηνὰ ζῶουσι... (ἐπίρρημα) τὴν πρωΐαν ὡς εὐχαριστοῦντα τὸν Θεὸν διὰ τὸν... (ἐπίθετον) ἥλιον τὸν ἀνατέλλοντα.

*** Ἀσκήσις 13,** εἰς τὴν εὐρεσίαν τοῦ καλοῦ μαθητοῦ. — Προσθέσατε καταλλήλως ἐπίθετον ἢ ἐπίρρημα.

1. Ὁ Διομήδης ἐπλησίασε τὸν γέροντα ἀποκαλυπτόμενος... (ἐπίρρημα). — 2. Ἡ θυελλα πλησιάζει ἤδη αἱ ἀστραπαὶ διασχίζουσι τὰς νεφέλας... (ἐπίθετ.) ἀκούει τις τὸν κρότον... (ἐπίθετον) ἀπομεμακρυσμένων βροντῶν. — 3. Εἶνε ἑσπέρα· οἱ ἵπποι... (ἐπίθετον) ἐπανάρχονται... (ἐπίρρημα) ἐκ τοῦ ἔργου. — 4. Πάτερ, εἴθε ἤθελον νὰ σοὶ γράψω... (ἐπίθετον) ἐπιστολὴν, ἀλλὰ δὲν γνωρίζω νὰ συνθέτω... (ἐπίθετ.) φράσεις. Ὅθεν σοὶ λέγω...

17. Τί πρέπει νὰ γνωρίζωμεν νὰ προσθέτωμεν καταλλήλως κατασκευάζοντες φράσιν;

18. Πῶς καθιστῶμεν τὴν φράσιν κομψοτέραν;

Φοβούμεθα διὰ τὸν ἀλίεα, ὅταν βλέπωμεν τὴν μικρὰν αὐτοῦ λέμβον ἀφανιζομένην ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀπείρου θαλάσσης.

Β. Φράσις κατασταθεῖσα καλλιτέρα.

Ὁ διδάσκ. — Ἴνα ἐννοήσητε καλλιτέρον ὅ,τι λείπεται νὰ εἶπω ὑμῖν, θὰ μεταχειρισθῶ σύγκρισίν τινα.

Ἐργάτης κατασκευάζει ἄφρον (σακμῖον), ὅστις εἶνε ἀκριβῶς ὅ,τι χρειάζεται τις, ἵνα καθίσῃ.

Ἄλλος τις ἐργάτης ἐπιτηδειότερος προσθέτει εἰς τὸν ἄφρον ἀνάκλισιν (στήριγμα τῶν νῶτων). Τοῦτο δὲν εἶνε πλέον μόνον τὸ ἀπολύτως ἀναγκαῖον· οὕτω τὸ κάθισμα καθίσταται ἀναπαυτικόν· εἶνε κάθισμα, ἐφ' οὗ δύναμεθα νὰ καθίσωμεν στηρίζοντες τὰ νῶτα.

Τρίτος τις ἐργάτης δεξιότερος προσθέτει εἰς τὴν ἀνάκλισιν χεῖρας, γεμίζει διὰ μαλλίων τὰ νῶτα, τὰς χεῖρας, τὴν ἑδρὰν· τοῦτο τὸ κάθισμα δὲν εἶνε πλέον μόνον ἀναπαυτικὸν εἶνε καὶ πολὺ εὐχάριστον.

Οἱ μαθηταί, οἵτινες κατασκευάζουσι φράσιν τινά, ὁμοιάζουσι πρὸς τοὺς τρεῖς τούτους ἐργάτας. Εἶνε μαθηταί, οἵτινες θέτουσιν ἀκριβῶς τὸ ἀναγκαιότατον εἰς τὴν φράσιν. Ἄλλοι ἰκανότεροι γεωρίζουσι νὰ προσθέτωσι τι τόσον καλῶς, ὥστε ἡ φράσις καθίσταται καλλιτέρα καὶ μακροτέρα.

Παῦλος (ὑψόνων τὴν χεῖρα). — Εἶνε καλλιτέρον, κύριε, ἡ φράσις νὰ εἶνε μακρά :

(ἐπίρρημα) ὅτι σὲ ἀγαπῶ πολὺ.—5. Ὁ μικρὸς Θεόδωρος ἔπεσεν εἰς τὸν ποταμόν· θὰ ἐξηφανίζετο δὲ ἐντὸς τοῦ. . . (ἐπίθετον) ὕδατος· ἀλλ' ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς αὐτοῦ τρέχει, ῥίπτεται ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ. . . (ἐπίρρημα), ἀρπάζει τὸν Θεόδωρον λιπόθυμον καὶ σώζει αὐτόν.—6. Σφοδρὸς ἄνεμος ἐγείρεται· ἡ. . . (ἐπίθετον) κόνις τῆς ὁδοῦ ἀνυψοῦται ὡς ἀνεμοστρόβιλος. . . (ἐπίθετον).

Ὁ διδάσκ. — Ἄς προσέξωμεν ἂν ἐπιμηκύνητε τὴν φράσιν διὰ λέξεων, αἵτινες οὐδὲν σημαίνουσιν, δὲν εἶνε καλλίτερον, ἀλλὰ τοὺνκτίον. Ἡ φράσις θὰ εἶνε καλλιτέρα, ἂν ἐπιμηκύνητε αὐτὴν προσθέτοντες μόνον νέας ἐννοίας, αἵτινες καθιστῶσιν ἐκείνο, τὸ ὁποῖον θέλετε νὰ εἴπητε, μᾶλλον ἐνδιαφέρον καὶ ζωηρότερον. Λαμβάνω ἐν παράδειγμα. Γράψατε, Παῦλε, ἐπὶ τοῦ πίνακος φράσιν, δι' ἧς θὰ εἴπητε ὅτι ὁ Ἰωάννης, ἀφοῦ ἠτάκτησεν, ἔρχεται, ἵνα ζητήσῃ συγγνώμην παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Παῦλος (γράφων). — Ὁ Ἰωάννης ζητεῖ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· θέλεις νὰ μὲ συγχωρήσῃς;

Ὁ διδάσκ. — Ἔστω· δυνάμεθα νὰ προσθέσωμέν τι, εἰὼν διατὶ ὁ Ἰωάννης ζητεῖ τὸν πατέρα αὐτοῦ;

Ἰούλιος. — Διότι μετενόησεν.

Ὁ διδάσκ. — Καλῶς, αὕτη εἶνε ἐννοία, ἣν θὰ προσθέσωμεν. Ὁ Ἰωάννης θὰ εἴπῃ μόνον θέλεις νὰ μὲ συγχωρήσῃς; ἵνα δείξῃ ὅτι δὲν εἶνε πλέον κακός, δὲν καλεῖ τὸν πατέρα διὰ θεωπευτικῷ ὀνόματι, ὡς πράττουσι τὰ εὐγενῆ παιδιὰ;

Ἰούλιος. — Ναί, κύριε, θὰ εἴπῃ· ἀγαπητὲ πάτερ, θέλεις νὰ κ.λ.π.

Ὁ διδάσκ. — Ἡ φράσις ἡμῶν ἐγένεν ἤδη ὁ Ἰωάννης, ὅστις μετενόησε, καλεῖ τὸν πατέρα καὶ λέγει αὐτῷ· ἀγαπητὲ πάτερ, θέλεις νὰ μὲ συγχωρήσῃς;

Ἄς προχωρήσωμεν. Ἐνθυμεῖσθε τὸ μικρὸν τοῦτο παιδίον, ὅπερ πρὸ ὀλίγου ἐκλαίει, τί πρόσωπον ἔχει τώρα;

Παῦλος. — Νῦν γελᾷ.

Ὁ διδάσκ. — Οὐχί, Παῦλε, διότι δὲν συνεχωρήθη ἀκόμη.

Ἰούλιος. — Κύριε, νομίζω ὅτι πρέπει νὰ κλαίῃ ἀκόμη ὀλίγον.

Ὁ διδάσκ. — Ἐχετε δίκαιον, Ἰούλιε. Ὑμεῖς ἀντὶ τοῦ Ἰωάννου τί θὰ ἐπράττετε φθάνοντες πλησίον τοῦ πατρὸς;

Ἰούλιος. — Ἐγώ, κύριε, θὰ ἐνηγαλιζόμεν αὐτόν.

Ὁ διδάσκ. — Καὶ πῶς; θὰ ὁμιλήσῃ ὁ Ἰωάννης;

Ἰούλιος. — Θὰ ὁμιλήσῃ ὅσον τὸ δυνατόν εὐγενέστερον.

Ο διδάσκ.—Καλῶς, συμπληρώσατε τὴν φράσιν διὰ τῶν ἀπαντήσεων, τὰς ὁποίας μοὶ ἐδώκατε.

Ἰούλιος (γράφων). — Ὁ Ἰωάννης, ὅστις μετενόησεν, ἤλθε μετὰ δεδακρυσμένων ὀφθαλμῶν πρὸς τὸν πατέρα, **καὶ** ἐνηγκαλίσθη αὐτὸν **καὶ** ... «ὦ, κύριε, μοὶ φαίνεται ὅτι ἡ φράσις δὲν εἶνε καλή, ἔχει πολλὰ καί».

Ὁ διδάσκ.—Εἶνε ἀληθές, κόψατε αὐτὴν εἰς δύο, εἴαν εὐρίσκητε αὐτὴν πολὺ μακράν. Ἐπαναλάβετε αὐτήν.

Ἰούλιος (γράφων). — Ὁ Ἰωάννης, ὅστις μετενόησεν, ἤλθε μετὰ δεδακρυσμένων ὀφθαλμῶν πρὸς τὸν πατέρα.

Ὁ διδάσκ.— Ἀρκεῖ, θέσατε μίσην στιγμὴν καὶ ἐξακολουθήσατε.

Ἰούλιος (γράφων).—ἐνηγκαλίσθη αὐτὸν καὶ εἶπεν εὐγενῶς ἀγαπητὲ πάτερ, θέλεις νὰ μὲ συγχωρήσης ;

Ὁ διδάσκ.— Καὶ ὁ Ἰωάννης δὲν προσθέτει ἄλλην λέξιν, δὲν ζητεῖ ἄλλο τι ;

Ἰούλιος (γράφων). — Ναί, κύριε· θέλεις νὰ μὲ συγχωρήσης καὶ νὰ μὲ ἐναγκαλισθῆς ;

Ὁ διδάσκ.— Πολὺ καλὰ· ἄς συγκρίνωμεν τώρα ταύτην τὴν φράσιν πρὸς τὴν προτέραν.

Ἀρχικὴ φράσις

Ὁ Ἰωάννης ἤλθε πρὸς τὸν πατέρα καὶ εἶπεν αὐτῷ· θέλεις νὰ μὲ συγχωρήσης ;

Φράσις ζωηροτέρα

Ὁ Ἰωάννης, ὅστις μετενόησεν, ἤλθε μετὰ δεδακρυσμένων ὀφθαλμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἐνηγκαλίσθη αὐτὸν καὶ εἶπεν εὐγενῶς· ἀγαπητὲ πάτερ, θέλεις νὰ μὲ συγχωρήσης καὶ νὰ μὲ ἐναγκαλισθῆς ;

Ἡ ἀξία ταύτης τῆς φράσεως δὲν εἶνε ἐν τούτῳ, ὅτι εἶνε μακροτέρα. Ἀκούετε Παῦλε ; Ἡ ἀξία αὐτῆς εἶνε ἐν τούτῳ, ὅτι δεικνύει τὰς κινήσεις, τὸ ὕφος, κάμνει νὰ ἀκούη τις τοὺς λό-

γους τῶν ἀνθρώπων, περὶ ὧν ὁμιλεῖτε οὗτοι οἱ ἄνθρωποι εἶνε ὡς ζῶντες· διὰ τοῦτο λέγω, ὅτι ἡ φράσις εἶνε ζωηροτέρα. Ὁ μέλλων νὰ ἀναγνώσῃ τὴν φράσιν ὑμῶν θὰ ἐνδιαφέρηται περισσότερον περὶ τῶν προσώπων, τὰ ὑποῖα φαίνονται ζῶντα· καὶ διὰ τοῦτο λέγω, ὅτι ἡ φράσις ὑμῶν εἶνε μᾶλλον ἐνδιαφέρουσα. ("Ἀσκησις 14 καὶ 15).

Κανόνες.—19. Ἡ ἀξία φράσεώς τινος δὲν ἐγκρίται εἰς τὸ ὅτι εἶνε μακρά.

20. Πρέπει πρὸ πάντων νὰ ἀποφεύγωμεν νὰ μηκύνωμεν τὴν φράσιν διὰ λέξεων οὐδὲν σημαινουσῶν.

21. Ἡ φράσις θὰ εἶνε καλή, ἐὰν μηκύνωμεν προσθέτοντες

Ἀσκήσις 14, εἰς τὰς λεπτομερείας, αἵτινες καθιστῶσι τὴν φράσιν ζωηροτέραν.

Ἡ κατάκλισις τοῦ φρονίμου παιδίου.

Ὁ Ἰωάννης, ὅστις ἦτο φρόνιμος, κατακλίνεται· (εἶνε φαιδρὸς ἢ λυπημένος;)—Τί πράττει ἡ μήτηρ;—Τί λέγουσι πρὸς ἀλλήλους;—Ὁ Ἰωάννης κοιμᾶται καλῶς (διατί;).

Ἀσκήσις 15, εἰς τὰς λεπτομερείας, αἵτινες καθιστῶσι τὴν φράσιν ζωηροτέραν.

Ἡ κατάκλισις τοῦ κακοῦ παιδίου.

Πρὸς τιμωρίαν ἐστελεν ἡ μήτηρ τὸν Πέτρον νὰ κατακλιθῇ μόνος (διατί;)—Ἐκδύεται· (πῶς φαίνεται κατὰ τὴν ὄψιν;) Ὅτε εἶνε ἐν τῇ κλίνῃ, ἡ μήτηρ ἔρχεται νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ φῶς. — Ὁ Πέτρος λέγει καλῶς νύκτα (κατὰ τίνα τρόπον;)— Ἡ μήτηρ ἀπαντᾷ αὐστηρῶς· (τί λέγει;)— Ὁ Πέτρος μετὰ δυσκολίας κοιμᾶται (διατί;).

19. Τί φρονεῖτε περὶ τῆς μακρᾶς φράσεως;

20. Διὰ τίνος πρέπει πρὸ πάντων νὰ μὴ μηκύνωμεν τὴν φράσιν;

21. Πῶς καθιστῶμεν τὴν φράσιν ζωηροτέραν, μᾶλλον ἐνδιαφέρουσαν;

νέας τινὰς ἐννοίας, αἵτινες θὰ καταστήσωσιν αὐτὴν ζωηροτέραν καὶ μᾶλλον ἐνδιαφέρουσαν.

6. Ἡ ἐπιστολή.

Ὁ διδάσκ. — Ἄς ἀσχοληθῶμεν νῦν περὶ τὴν ἐπιστολήν. Ὁ Παῦλος ἐκόμισέ μοι τὸ σχέδιον τῆς ἐπιστολῆς, ἣν θέλει νὰ στείλῃ κατὰ τὴν 1ην Ἰκνουαρίου πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅστις ἀπουσιάζει ταξιδεύων. Ἄς ἀναγνώσωμεν αὐτὴν ὁμοῦ.

Ἀγαπητέ μοι πάτερ,

Κατὰ ταύτην τὴν στιγμήν, καθ' ἣν τὸ ἔτος, τὸ ὁποῖον τελευτᾷ, ὑποχωρεῖ εἰς τὸ νέον ἔτος, ὑπακούω εἰς τὴν προτροπὴν τῆς ψυχῆς μου, ἀκολουθῶν τὴν συνήθειαν, καὶ ἔρχομαι νὰ ἀποθέσω παρὰ τοὺς πόδας σου τὸν φόρον τῶν προσηρήσεων καὶ τῶν εὐχῶν μου. Εἴθε ἡ ἐπιτυχία νὰ στέψῃ πάσας τὰς ἐπιχειρήσεις σου καὶ ἡ εὐτυχία σου νὰ εἶνε ἀνέφελος. Ἐάν αἱ εὐχαὶ μου ἐκτελεσθῶσιν, αἱ ἡμέραι σου θὰ διέλθωσιν ἐν χαρᾷ. Ἄν καὶ ἡ ἀπόστασις χωρίζει ἡμᾶς, πέμπω σοι τὴν ἔκφρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης μου διὰ τὰς ἀπείρους εὐεργεσίας, ἃς ἐπεδαψίλευσας κατὰ τὴν τρυφὴν νεανικὴν ἡλικίαν μου.

Δέχθητι λοιπόν, ἀγαπητέ πάτερ, κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην ἡμέραν, τὰς εὐχὰς μου, ὑφ' ὧν πληροῦται ἡ καρδία μου, καὶ πιστευσον ὅτι σὲ ἀσπάζομαι

ὁ εὐπειθὴς υἱὸς σου
Παῦλος.

Ὁ διδάσκ. — Ὁ σκοπὸς εἶνε πολὺ καλός, ἀγαπητέ μου Παῦλε, ἀλλ' ἡ ἐπιστολὴ εἶνε πολὺ κακὴ. Εἶπατέ μοι, πρὶν γράψητε αὐτὴν, ὅν ἐφυλλομετρήσατε ἐπιστολάριον τι; — Βεβαίως, κύριε, λέγει ὁ Παῦλος, ἐρυθρίασας ὀλίγον· εὔρον ἐν τῇ οἰκίᾳ βιβλίον, ἐν ᾧ ὑπάρχουσιν ἐπιστολαὶ ἕτοιμοι· ἐκ διαφορῶν μερῶν αὐτοῦ ἔλαβον ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖά μοι ἐφαίνοντο καλὰ.

Ὁ διδάσκ. — Φίλε μου Παῦλε, εἶνε ἐπίπονον νὰ εὔρη τις

ὅσον τὸ δυνατόν καλλιτέρας φράσεις. Ἄλλ' αἱ καλλιτέραι φράσεις, ὅταν γράφωμεν πρὸς ἐκείνους, οὐς ἀγαπῶμεν, εἶναι ἐκείναι, αἵτινες, προξενοῦσιν εἰς αὐτοὺς μείζονα εὐχαρίστησιν. Ὁθεν φαντάζομαι τὸν πατέρα ὑμῶν τὴν πρωίαν τῆς 1ης Ἰανουαρίου εἶνε ἐν τῷ ταξιδίῳ μόνος μεταξύ τῶν ξένων εἶνε ὀλίγον λυπημένος ἀναμφιβόλως, διότι θὰ διέλθη ταύτην τὴν ἡμέραν μακρὰν τῶν οἰκείων αὐτοῦ. Ἐπιστολή τις φθάνει ἐπὶ τῆς διευθύνσεως ἀναγνωρίζει τὴν γραφὴν ὑμῶν. « Ἄ, λέγει, εἶνε τοῦ μικροῦ μου Παύλου. Πῶς ἔχουσιν ἐν τῷ οἴκῳ ; τί γίνονται ; Ἀνοίγει τί ἀναγινώσκει ; ὅτι τὸ ἔτος ὑποχωρεῖ εἰς τὸ νέον ἔτος... ὅτι καταθέτουσιν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ φόρον... ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις αὐτοῦ εἴθε νὰ στεφθῶσιν... ὅτι εἴθε μηδὲν νέφος νὰ ἐπισκοτίσῃ τὴν εὐτυχίαν αὐτοῦ... Εἰλικρινῶς, Παῦλε, νομίζετε ὅτι δὲν θὰ προετίμα νὰ ἀναγνώσῃ ἄλλο τι ;

Παῦλος, — Μάλιστα, κύριε, ἐνοῶ ὅτι εἶνε κακὴ ἐπιστολή, ἀλλὰ τί ἔπρεπε νὰ γράψω ;

Ὁ διδάσκ. — Ἐπρεπε νὰ γράψητε ἐκεῖνο, ὅπερ ὁ πατήρ περιμένει παρ' ὑμῶν, τὰ καθ' ἕκαστα τοῦ οἴκου, ἐν τῷ ὅποιῳ πολὺ θὰ ἐπεθύμει νὰ εἶνε, τὰ καθ' ἕκαστα τῶν πράξεων ὑμῶν, πάντων ὑμῶν, οὐς ἀγαπᾷ, καὶ ἀπὸ τῶν ὁποίων εἶνε ἀποκεχωρισμένος. Θὰ ἔπρεπεν, ἀναγινώσκων ὁ πατήρ τὴν ἐπιστολὴν ὑμῶν, νὰ δύναται νὰ νομίζῃ ὅτι εἶνέ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, πλησίον τοῦ μικροῦ παιδιοῦ του, ὅπερ θὰ διηγεῖτο αὐτῷ πάντα τὰ ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του συμβάντα. Ἐπειδὴ δὲ εἶνε ἡ 1η Ἰανουαρίου, θὰ εὐχηθῆτε αὐτῷ κατ' ἀρχάς τὸ νέον ἔτος εὐτυχές, ἀπλῶς καὶ ὡς θὰ ἐπράττετε τοῦτο διὰ ζώσης φωνῆς. Μετὰ ταῦτα θὰ εἶπητε αὐτῷ πῶς ἔχουσιν οἱ ἐν τῷ οἴκῳ, ὅ,τι ἐπράξατε τὴν δεῖνα Κυριακὴν, ἐὰν ἐτιμωρήθητε ἐν τῷ σχολείῳ ἢ ἐπηνέθητε, ἂν ἐν τῷ οἴκῳ εἴσθε φρόνιμος, τίς συγγενής, τίς φίλος ἤλθε νὰ ἐπισκεφθῇ ὑμᾶς ; κλπ. Ἐν τέλει τῆς ἐπιστολῆς θὰ εἶπητε αὐτῷ πόσον φαίνεται ὑμῖν ἡ ἀπουσία αὐτοῦ μακρὰ, πόσον ἐπιθυμεῖτε τὴν ἐπιστροφήν αὐτοῦ. Πάντα ταῦτα τὰ μικρά, τὰ ὁποῖα θὰ ἦσαν ἐπου-

σιώδη καὶ δυσάρεστα διὰ ξένον. δὲν θὰ εἶνε διὰ τὸν πατέρα ὑμῶν. Τὸ κατ' ἐμὲ δύναμαι, ἐὰν μοὶ φέριτε τὸ δοκίμιον, νὰ διορθώσω ἐνιαχοῦ φράσιν τιὰ κακῶς συντεταγμένην· ἀλλ' ὁ πατήρ ὑμῶν θὰ εἶνε πολὺ μᾶλλον εὐχαριστημένος, ἐὰν, ἀναγινώσκων τὴν ἐπιστολὴν ὑμῶν, αἰσθάνηται ὅτι εἴθετε ὑμεῖς, ὁ μικρὸς αὐτοῦ παῖς, ὅστις ὀμιλεῖ αὐτῷ καὶ οὐχὶ ὁ διδάσκαλος. Ἀλλὰ δὲν δύναμαι ἐγὼ νὰ δεῖξω ὑμῖν ἐκεῖνο, ὅπερ πρέπει νὰ εἴπητε· μόνοι ὑμεῖς δύνασθε νὰ εὔρητε, διότι μόνοι γνωρίζετε καλῶς τὰ πράγματα, ἅτινα θὰ εὐχαριστήσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν.

Πρὸς δὲ τούτοις ὑπάρχει εὐκόλος τρόπος, ἵνα εὔρητε ὅ,τι πρέπει νὰ γράψητε. Ἡ ἐπιστολὴ οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ γραπτὴ ὀμιλία. Φαντάσθητε, ὅταν ἀρχίζητε τὴν ἐπιστολὴν, ὅτι, ἂν καὶ εἴσθε μακρὰν, θὰ ἐνηθῆτε νὰ συνομιλήσητε ἐπὶ τινα λεπτὰ μετὰ τοῦ πατρὸς ὑμῶν, καὶ γράψατε ἀπλοῦστα ἐκεῖνο, ὅπερ θὰ ἐλέγετε αὐτῷ, ἐὰν ἦτο παρὼν. Καὶ διατί εὐχαριστεῖσθε νὰ ἀναγινώσκητε τὰς ἐπιστολάς τοῦ πατρὸς ὑμῶν; Διότι διηγεῖται ὑμῖν πᾶν ὅ,τι πράττει, πᾶν ὅ,τι βλέπει· καὶ ὅσα πλείονας λεπτομερείας περιέχει ἡ ἐπιστολή, τοσούτω μᾶλλον εὐάρεστος εἶνε εἰς ὑμᾶς· ἐνῶ ἀναγινώσκετε αὐτήν, νομίζετε ὅτι εἴθετε πλησίον αὐτοῦ. Γράφετε πρὸς τὸν πατέρα, ὅπως ὁ πατήρ γράφει πρὸς ὑμᾶς. Καὶ μάλιστα μὴ φροντίζετε νὰ γράφητε ὠραίας φράσεις.

Τῇ ἐπομένῃ ἡμέρᾳ πλείστοι μαθηταὶ ἔδωκαν πρὸς τὸν διδάσκαλον τὸ δοκίμιον τῆς ἐπιστολῆς αὐτῶν. Τὰ ἐπόμενα εἶνε τὰ κάλλιστα. Τὸ πρῶτον ἦτο τοῦ Ἰωάννου Οἰκονόμου καὶ τὸ δεύτερον τοῦ Μάρκου, μονογενοῦς υἱοῦ ἑπταχωστάτης μητρὸς, ἥτις ἐμεινε χήρα ἀπὸ δύο μηνῶν.

Ἐπιστολὴ τοῦ Ἰωάννου Οἰκονόμου.

Ἀγαπητὲ πάτερ, ἀγαπῆ μητέρα, δὲν θέλω μόνον νὰ εἴπω ὑμῖν ὅτι ἀγαπῶ ὑμᾶς ἐξ ὅλης καρδίας, ἀλλὰ καὶ θὰ προσπαθήσω νὰ ἀποδείξω τοῦτο. Ἐγὼ ἐν ἐλάττωμα, ὅπερ ἀναγνωρίζω· ἐὰν

πρόκειται νά προσφέρω ὑπηρεσίαν τινά ἐν τῷ οἴκῳ ἢ νά μοι ἀναθέσῃτε παραγγέλιαν, πολλάκις ζητῶ νά μὴ διαταράξω τὴν ἡσυχίαν μου ἢ ὑπακρῶ σκυθρωπῶς.

Τὸ ἐλάττωμα τοῦτο εἶνε κακόν, διότι ὑμεῖς πολὺ κοπιᾶτε δι' ἐμὲ καὶ πάντοτε προσπαθεῖτε νά με εὐχαριστήτε· ἐγὼ ὄφειλον νά δεικνύω ὑμῖν τὴν εὐγνωμοσύνην μου βοηθῶν ὑμᾶς ὅσον δύναμαι περισσότερο καὶ προξενῶν εὐχαρίστησιν ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλειτέραν.

Κατὰ τὸ νέον τοῦτο ἔτος θέλω νά εἶμαι πρόθυμος καὶ εὐάρεστος ὑμῖν. Ἀγαπητοί μου γονεῖς, προσφέρω ὑμῖν ὡς δῶρον τὴν καλὴν μου θέλησιν καὶ τὴν εὐλικρινῆ ἐπιθυμίαν μου νά εἶμαι καλὸν παιδίον.

Ἐπιστολὴ τοῦ Μάρκου.

Ἀγαπητὴ μήτηρ, καλῶς γνωρίζω, ὅτι εἶσαι σήμερον μάλλον λυπημένη, διότι κατὰ τὴν πρώτην τοῦ παρελθόντος ἔτους ὁ πατήρ ἦτο ἐτι μεθ' ἡμῶν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο δὲν εἶνε. Θὰ φροντίσω, καλὴ μου μήτηρ, ὅσον δύναμαι, ὅπως μὴ σὲ ἐνοχλῶ.

Ἐάν ποτε ἤμην ἄξιος ἐπιπλήξεως, συγχώρησόν με· θέλω εἰς τὸ ἐξῆς νά φέρωμαι κάλλιον. Καλῶς γνωρίζω, ὅτι ἀπὸ τῆς τελευταίας ἀσθενείας τοῦ πατρὸς εἶσαι πτωχὴ καὶ ὅτι ἐργάζεσαι πολὺ, ἵνα μηδενὸς στερηθῶ. Σοὶ ὑπόσχομαι, μήτηρ, καὶ ἐγὼ πολὺ νά ἐργασθῶ. Θὰ λαμβάνω πάντοτε καλοὺς βαθμοὺς ἐν τῷ σχολείῳ.

Καὶ ὕστερον, ὅταν μεγαλώσω, θὰ μένω πάντοτε πλησίον σου, ἵνα μὴ εἶσαι μόνη, καὶ θὰ ἐργάζομαι πάσῃ δυνάμει, ἵνα σὲ βοηθῶ.

Τὴν παραμονὴν τοῦ νέου ἔτους ὁ Παῦλος Ἰωάννου ἐκόμισε τὸ ἐπόμενον σχέδιον πρὸς τὸν διδάσκαλον, ὅστις οὐδαμῶς μετέβαλεν αὐτό.

Ἀγαπητέ μοι πάτερ,

Ρίπτω τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸ γραμματοκιβώτιον, ἵνα λάβῃς

αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν προίαν τοῦ νέου ἔτους. Σοὶ εὐχομαι εὐτυχῆς τὸ νέον ἔτος καὶ σὲ ἀσπάζομαι ἐκ καρδίας ἐγὼ καὶ ἡ μήτηρ καὶ ὁ μικρὸς ἀδελφός μου.

Ἐλπίζομεν ὅτι ὑγιαίνεις. Ἐνταῦθα εἴμεθα πάντες ὑγιεῖς. Ἡ μήτηρ εἶχε κατάρρουν τὴν παρελθοῦσαν ἐβδομάδα, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ἀνησυχῆς, διότι νῦν εἶνε καλὰ καὶ δὲν βήχει πλέον. Ὁ θεῖος Νικόλαος ἐπεσκέφθη ἡμᾶς προχθές· ἀνήγγειλε καλὰ περὶ τῆς θείας καὶ μοι ἀνέθηκε νὰ σοι γράψω τοὺς χαιρετισμούς αὐτοῦ.

Ἐνταῦθα εἶνε πολὺ ψυχρὸς, διότι ἔπεσε πολλὴ χιὼν. Τὸ παρελθὸν Σάββατον ἔλαβον ἐν τῷ σχολεῖῳ καλοὺς βαθμούς, ἀλλὰ τὴν Δευτέραν ἡ μήτηρ μὲ ἐπέπληξε, διότι ἐφιλονίκησα πρὸς τὸν Πέτρον. Σοὶ ὑπόσχομαι ὅτι δὲν θὰ ἐπαναλάβω τοῦτο. Ὁ Πέτρος εἶνε πολὺ καλός, ἐρωτᾷ πάντοτε ποῦ εἶσαι καὶ τότε θὰ ἐπανεέλθῃς. Καὶ ἐγὼ, πάτερ, ἐπιθυμῶ νὰ σε ἴδω ταχέως. Ἡ μήτηρ λέγει, ὅτι θὰ ἐπανεέλθῃς ἐντός 8 ἢ 10 ἡμερῶν. Σὲ παρακαλῶ νὰ γράψῃς τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν, ἵνα ἔλθωμεν εἰς προὔπαντήσιν σου. Θὰ προσπαθῆσω νὰ λάβω καλοὺς βαθμούς καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἐβδομάδα.

Σὲ ἀσπάζομαι καὶ πάλιν ἐξ ὅλης καρδίας καὶ περισσότερον ἢ ἄλλοτε, διότι εἶνε ἡ πρώτη τοῦ ἔτους.

Ὁ ὑπεραγαπῶν σε υἱὸς
Παῦλος.

Κανὼν.—22. Ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς πρέπει νὰ γράφωμεν ἀπλῶς ὅ,τι θὰ ἐλέγομεν πρὸς τὸ πρόσωπον, ἃν ἦτο παρόν.

22. Πῶς πρέπει νὰ γράφωμεν πρὸς τοὺς ἀπόντας ;

ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΘΕΣΕΩΝ

(Αἱ ἀσκήσεις αὗται πολὺ θὰ ὠφελήσωσιν, ἐὰν παρασκευασθῶσι προφορικῶς, πρὶν γραφῶσιν. — Πῶς παριστῶμεν πρόσωπόν τι ὁμιλοῦν ἴδ. ἐν σελ. 106).

1. Οἱ νεοσύλλεκτοι.

Σχέδιον. 1. Ὅπισθεν τοῦ τυμπανιστοῦ οἱ νεοσύλλεκτοι βαδίζουσι (πῶς;) — 2. Ἄδουσι (πῶς;) καὶ ἔχουσι δίκαιον νὰ εἶνε φαῖδροι, διότι θὰ ἔχουσι τὴν τιμὴν νὰ... — 3. Αἱ μητέρες εἶνε ὀλίγον λυπημέναι (διὰ τί;). — 4. Ὅπισθεν τῶν νεοσυλλέκτων βαδίζουσι τὰ μικρὰ γενναῖα παιδιὰ τοῦ χωρίου, τὰ ἅποια θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἦσαν 21 ἐτῶν (διὰ τί;)

2. Ἡ ἑορτὴ τῆς μητρός.

Σχέδιον. — 1. Ὁ Ἰάκωβος καὶ ἡ Μαρία εἶνε πτωχοὶ καὶ αὐριοι εἶνε ἡ ἑορτὴ τῆς μητρός. Ἐὰν εἶχον ὀλίγα χρήματα... (τί θὰ ἔκαμνον;). — 2. Ἄλλ' ἐπῆλθεν εἰς τὴν Μαριαν καλὴ σκέψις τὴν ἐπομένην ἡμέραν τὰ παιδιὰ ἠγέρθησαν (πότε;) καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τοὺς ἀγρούς συνέλεξαν... (τί; εἶπατε τὸ ὄνομα τῶν ἀνθῶν καὶ τὸ χρῶμα αὐτῶν). — 3. Κατεσκευάσαν δι' αὐτῶν δύο μεγάλας ἀνοδοίσμας μετὰ ταῦτα δὲ (πότε;) ἔθεσαν αὐτάς (ἐπὶ τίνος;) ἐντὸς δύο δοχείων. — 4. Ὅτε ἡ μήτηρ ἐπανῆλθεν, εὐθὺς εἶδε τὰ ἄνθη (τί ἦσαν ἄνθη;). — 5. Κατὰ τὸ γεῦμα ἔθεσε τὰς ἀνοδοίσμας ἐπὶ τῆς τραπέζης τὸ γεῦμα ἦτο μὲν ταπεινόν, ἀλλὰ...

1. Στοιχεῖα τῆς φράσεως. 1. Ὁ στρατιώτης... (δύο ῥήματα) τὴν πατρίδα. — 2. Ἡ πλύντρια... (δύο ῥήματα) τὰ ἀσπρόρουχα. — 3. Ἐν τῷ πυρὶ ὁ σίδηρος... (δύο ῥήματα). — 4. Ἀκούων τὸν ἐλάχιστον θόρυβον ὁ λαγῶς... (ῥῆμα) τὸ οὖς καὶ... (ῥῆμα). — 5. Ὁ γεωργός... (τρία ῥήματα) τὴν γῆν.

3. Η τούρτα με τὰ δαμάσκηνα.

Σχέδιον.—1. Ὁ Ἰωάννης βλέπει ἐν τῷ μαγειρείῳ τούρταν με δαμάσκηνα ὠρισμένην διὰ τὸ γεῦμα.—2. Παρατηρεῖ αὐτὴν (τί βλέπει; δεῖξατε πόσον τὸ πρᾶγμα εἶνε ὀρεκτικόν.)—3. (Εἶνέ τις ἐν τῷ μαγειρείῳ;)—4. Ὁ Ἰωάννης λαμβάνει ἐν δαμάσκηνον καὶ καταβροχθίζει αὐτό. Ἀλλὰ τοῦτο σχηματίζει ὀπὴν ἐν τῇ τούρτᾳ.—5. Ὁ Ἰωάννης εἶνε ἀνήσυχος (γιατί; κατὰ τὸ γεῦμα τί θὰ εἴπωσιν εἰς αὐτὸν βλέποντες αὐτήν;)

4. Εἶνε ἡ γάλῃ.

Σχέδιον.—1. Γευματίζουσιν ἡ τούρτα παρετέθη. Ὁ πατὴρ λαμβάνει κοχλιάριον (ἵνα πράξῃ τί;)—2. Ὁ Ἰωάννης ἐστενοχωρήθη (τί σκέπτεται;).—3. Αἶφνης κατὰ τὴν στιγμήν, καθ' ἡν... ὁ πατὴρ παύει... (τί λέγει; τί ἐρωτᾷ;)—4. Παρατηρεῖ τὸν Ἰωάννην ὁ μικρὸς λαίμαργος (πῶς φαίνεται;) ἀποκρίνεται· «Πάτερ ἀναμφιβόλως ἡ γάττα ἔπραξε τοῦτο».—5. Φέρε μοι τὴν γάτταν, λέγει ὁ πατὴρ (με ποῖον τόνον τῆς φωνῆς;), ἵνα...—6. Τότε ὁ Ἰωάννης (πῶς;) ὠμολόγησε τὸ σφάλμα· «Πάτερ, μὴ τιμωρήσης τὴν γάτταν, ἐγὼ εἶμαι ὅστις...»—7. Πολύ κακὰ ἔπραξε νὰ φάγῃ τὸ δαμάσκηνον, ἀλλὰ πολὺ καλά...

5. Τὸ ὠρολόγιον.

Σχέδιον.—1. Ἐὼκέ τις εἰς τὸν Γεώργιον ὠρολόγιον καὶ συνιστᾷ νὰ μὴ ἀνοίξῃ αὐτό.—2. Ὁ Γεώργιος, ὅστις εἶνε... (τίνα

2. Στοιχεῖα τῆς φράσεως.—1. Ὁ κυνηγὸς φέρει... (τρία ἀντικείμενα).—2. Προσέχετε μὴ ῥυπαίνητε διὰ τῆς μελάνης... (τεσσαρα ἀντικείμενα).—3. Ἴνα κατασκευάσῃ γλύκισμα, ἡ μήτηρ λαμβάνει... (πέντε ἀντικείμενα).—4. Ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ... (τρία ἀντικείμενα).

εἶνε τὰ δύο ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα παρορμῶσιν αὐτὸν νὰ ἀνοίξῃ τὸ ὥρολόγιον; ἀνοίγει τὸ ὥρολόγιον (πότε ἀκριβῶς;); παρατηρεῖ (τί;). —3. Διασκεδάζει ἐγγίζων τὸ ἐλαττήριον (διὰ τίνος;). Τὸ ὥρολόγιον παύει. (Πῶς ὁ Γεώργιος ἠσθάνθη τοῦτο;). —4. Ὁ Γεώργιος λυπεῖται, διότι. . . (εἶνε δύο λόγοι).

6. Ὁ πῖλος τοῦ μικροῦ Ἀνδρέου.

Σχέδιον. —1. Γεώργιος ὁ φίλερις ἔρριψεν εἰς τὸν ἀέρα τὸν πῖλον τοῦ μικροῦ Ἀνδρέου· ὁ πῖλος ἔμεινε κρεμάμενος (ἐκ τίνος;). —2. Ὁ Ἀνδρέας ἐλυπεῖτο πολὺ (διὰ τί;). Ἴσχυον δύναιται νὰ λάβῃ αὐτόν; Ἰσχυον τί θὰ εἴπωσιν, ἐάν. . .; —3. Ἀλλ' ὁ Μιχαήλ, ὅστις εἶνε. . . ἀνεργιχθήει εἰς τὸ δένδρον (παρκαστήσατε τὸν κόπον τοῦ ἀναρριχωμένου). Ἐλάθε τὸν πῖλον. Ἐρριψεν αὐτόν εἰς τὸν Ἀνδρέαν (τί εἶπεν εἰς τὸν Ἀνδρέαν;). —4. Ὁ Ἀνδρέας. . . (τί πράττει; τί λέγει πρὸς τὸν Μιχαήλ;); καὶ ὑπεσχέθη νὰ μὴ παίξῃ πλέον μετὰ τοῦ. . .

7. Ὁ κόσσυφος καὶ ἡ πυγολαμπίς (μῦθος).

Σχέδιον. —1. Πυγολαμπίς λάμπει ἐν τῇ χλόῃ· συγκρίνεται πρὸς τοὺς ἀστέρας (παρκαστήσατε αὐτὴν ὁμιλοῦσαν μεθ' ὑπερηφανείας). —2. Κόσσυφος παρατηρεῖ αὐτὴν (παρκαστήσατε αὐτόν ὁμιλοῦντα) καὶ καταπίνει. —3. Ἡθικὸν συμπέρασμα.

8. Τρεῖς μεγάλοι ἰατροί.

Σχέδιον. —1. Μέγας τις ἰατρός ἐμελλε νὰ ἀποθάνῃ· ἄλλοι ἰατροὶ περιποιοῦνται αὐτόν (περιγράψατε τὴν σκηνήν). Ὁ ἀποθνήσκων λέγει ὅτι ἀφίνει τρεῖς μεγάλους ἰατροὺς μεθ' ἑαυτόν (παρκαστήσατε αὐτόν ὁμιλοῦντα). —2. Ἐκαστος ἐκ τῶν ἰατρῶν πιέζει αὐτόν νὰ ἐκφρασθῇ σαφέστερον (διὰ τί;). —3. Ὁ ἀποθνήσκων λέγει τὰ ὀνόματα τῶν τριῶν (τίνες εἶνε;)

Σημείωσις. — Ἡ ὑγίεια διατηρεῖται διὰ τῆς καθαρειότητος, τῆς ἐγκρατείας καὶ τῆς ἀσκήσεως.

9. Ἐτοιμότης πνεύματος.

Σχέδιον.—1. Πλησίον τοῦ ανοικτοῦ παραθύρου ἡ μικρὰ Μαρία ἐργάζεται. Παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς ἡ γαλῆ λείχει τὸ μικρὸν αὐτῆς.—2. Στρουθίον αἴφνης εἰσέρχεται (περιγράψατε τὸν τρόμον αὐτοῦ). Ἡ γαλῆ ρίπτεται ἐπὶ τοῦ στρουθίου.—3. Ἡ Μαρία ἀρπάζει τότε τὸ μικρὸν τῆς γαλῆς καὶ προσποιεῖται ὅτι θὰ ρίψῃ αὐτὸ κάτω τοῦ παραθύρου. Τότε ἡ γαλῆ ἀφίνει ἐλεύθερον τὸ πτηνόν.—4. Ἡ Μαρία λαμβάνει αὐτὸ καὶ ἀποδίδει τὴν ἐλευθερίαν.

10. Τὸ ὕδωρ.

Σχέδιον.—1. Ὅτε τὴν πρωίαν ἐγείρεσθε, τίς εἶνε ἡ πρώτη ὑπηρεσία, ἣν τὸ ὕδωρ παρέχει εἰς ὑμᾶς;—2. Δὲν χρησιμεύει προσέτι εἰς ἄλλα εἶδη καθαριότητος;—3. Εἰς τί μεταχειρίζομεθα αὐτὸ πρὸς τροφήν ἡμῶν;—4. Οἱ ἄγροί, οἱ κῆποι ἔχουσιν ἀνάγκην ὕδατος;—5. Τὸ ὕδωρ δὲν βοηθεῖ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὰς ἐργασίας αὐτῶν;—6. Τὸ ὕδωρ δὲν χρησιμεύει, ὅταν μεταβληθῇ εἰς ἀτμόν;—7. Γνωρίζετε ὕδατα, τὰ ὅποια οἱ ἰατροὶ μεταχειρίζονται πρὸς θεραπείαν;—8. Τίνας κινδύνους προξενεῖ εἰς ἡμᾶς τὸ ὕδωρ, ὅταν εἶνε ἀφθονώτατον ἔν τινι χώρῃ;—9. Τί θὰ συνέβαινεν, ἂν τὸ ὕδωρ ἐξηφανίζετο;

3. Λεξιλόγιον.—Εὑρετε τὸ οὐσιαστικόν.— Ἡ ἀδελφὴ τοῦ πατρὸς μου εἶνε... μου. Ὁ ἀνὴρ τῆς ἀδελφῆς μου εἶνε... μου ἡ θυγατὴρ τῆς θείας μου εἶνε... μου ὁ πατὴρ τῆς μητρὸς μου εἶνε... μου ἡ μήτηρ τοῦ πατρὸς μου εἶνε... μου.—2. Ξυρίζει τις τὸ γένειον διά...—3. Μικρὸν ὄρος καλεῖται...—4. Ἡ ἐπιστήμη ἡ διδάσκουσα τὴν δύσκολον τέχνην τοῦ παιδαγωγεῖν τὰ παιδιά καλεῖται...

17. Τὰ μικρὰ πτηνὰ κατὰ τὸν χειμῶνα.

Σχέδιον.—1. Ἡ χιών ἐκάλυπτε τὴν γῆν. Ἡ μικρὰ Μαρία ἔρριπτεν εἰς τὴν αὐλὴν χάριν τῶν πτηνῶν τὰ ψυχία τῆς τραπέζης.—2. Ἡ μήτηρ παρατηρεῖ εἰς αὐτὴν ὅτι ἐὰν τῆς καλῆς αὐτῆς πράξεως δὲν θὰ κατορθώσῃ νὰ μὴ στερηθῶσι τροφῆς τὰ ἄλλα πτηνά.—3. Ἡ Μαρία σκέπτεται ὅτι πάντα τὰ μικρὰ κοράσια θὰ πράττωσι τὸ αὐτό.—4. Ἡ μήτηρ ἐναγκαλιζέται αὐτήν. . . (παραστήσατε ὁμιλοῦσαν τὴν μητέρα καὶ τὸ τέκνον).

18. Τὸ χρηματοφυλάκιον (ὁ κουμπαράς).

Σχέδιον.—1. Ὁ μικρὸς Γεώργιος εἰργάζετο καλῶς. Ὁ πατήρ ἐδίδεν εἰς αὐτὸν κατὰ Σάββατον δύο ὀβολούς. Ὁ Γεώργιος ἦτο οἰκονόμος.—2. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους θραύει τὸ χρηματοφυλάκιον ἐλπίζων ὅτι θὰ εὕρῃ ἐντός. . .—3. Ἄλλ' ὅποια ἐκπλήξις, ἐντός εὐρίσκει δώδεκα δραχμάς. . . Οἱ γονεῖς, χωρὶς νὰ εἴπωσι τι, εἶχον προσθέσει εἰς τὰς οἰκονομίας τοῦ υἱοῦ αὐτῶν.—4. Ὁ Γεώργιος ἐγγράφεται συνδρομητῆς εἰς περιοδικόν.

19. Τὸ ἄνω καὶ κάτω μέρος τῆς κλίμακος.

Σχέδιον.—1. Αἱ ἀνώτεροι βαθμίδες κλίμακος ὁμιλοῦσι μετὰ περιφρονησεως εἰς τὰς κατωτέρας βαθμίδας (παραστήσατε αὐτὰς ὁμιλοῦσας).—2. Σοφός τις ἀναστρέφει. Ἐπακολούθημα.—3. Πολλάκις συμβαίνει τὸ αὐτὸ ἐν τῷ βίῳ εἰς τοὺς εὐτυχεῖς καὶ εἰς τοὺς δυστυχεῖς.—4. Ἠθικὸν συμπέρασμα.

ταὶ παιζοῦσιν ἐν τῇ τάξει. . . (τί πράττει ὁ διδάσκαλος κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον);—3. Ὁ Περικλῆς γράφει. . . (πῶς;) συγχαρητικὰ . . . (ἐπὶ τίνος); ἵνα προσφέρῃ εἰς τὸν πατέρα. . . (πότε);

7. Στοιχεῖα τῆς φράσεως.—1. Ἐργάζου καὶ οἰκονομεῖ κατὰ τὴν νεότητά σου, . . . (πρότασις ὑποτεταχμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ ἴνα).—2. Δὲν πρέπει νὰ φέρῃ τις εἰς τὸ στόμα ἄγνωστον φυτὸν

20. Ἐπιστολὴ πρὸς διδάσκαλον.

Σχέδιον. — 1. Τόπος καὶ χρονολογία. — 2. Μαθητὴς αἰτεῖται πρὸς τοῦ διδασκάλου τὴν ἄδειαν ν' ἀπουσιάσῃ τὴν προσεχῆ Δευτέρα. — 3. Ἀναπτύσσει τοὺς λόγους (εὑρετε αὐτούς). — 4. Ὑπόσχεται ὅτι θὰ ἐργασθῆ καλῶς τὸν ὑπόλοιπον χρόνον (πῶς;). — 5. Τέλος καὶ ὑπογραφή. — 6. Διεύθυνσις.

21. Ἡ πηγὴ.

Σχέδιον. — 1. Περιγράψατε πηγὴν ἄνωθεν τῆς ὁποίας ἀναγινώσκομεν «Λάβετε με ὡς παράδειγμα». — 2. Ἐμπορος, γέρων, παιδίον ἔρχονται εἰς τὴν πηγὴν, ἵνα ὀρσοισθῶσι, καὶ ἀναγινώσκουσι τὴν ἐπιγραφήν. — 3. Ὁ ἔμπορος λέγει ὅτι ἡ πηγὴ συμβουλεύει τὴν ὀρσοτηριότητα καὶ τὴν ἐπιμονὴν (διὰ τί;). — 4. Ὁ γέρων λέγει ὅτι συμβουλεύει τὴν ἀγαθοεργίαν (διὰ τί;). — 5. Τὸ παιδίον λέγει ὅτι συμβουλεύει τὴν ἀγνότητα τῆς καρδίας (διὰ τί;).

22. Οἱ δύο ἐπαῖται.

Σχέδιον. — 1. Κατὰ τὸ ἔαρ (περιγράψατε αὐτό), πρὸς τὸ κράσπεδον τῆς ὁδοῦ, τυφλὸς γέρων ἐπαίτης ἔτεινε τὴν χεῖρα. — 2. Ἄλλος τις ἐπαίτης, ὅστις δὲν ἦτο τυφλός, παρέρχεται. Εὐχαρίστησις, ἣν παρέχει αὐτῷ ἡ ὄψις τῆς ἐξοχῆς. — 3. Εὐσπλαγχνισθεὶς τὸν τυφλόν, ὅστις..., δίδει εἰς αὐτὸν ὄβαλόν, ὃν πρὸ ὀλίγου ἔλαβεν.

23. Κακὴ ἡμέρα.

Σχέδιον. — 1. Ὅτε ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ σχολεῖον ὁ μικρὸς Ἰωάννης, ὅστις ἦτο ὀκνηρός, εἶπεν ὅτι εἶνε ἀσθενής... Ἡ
... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ φοβούμενος μή). —
3. Νὰ μὴ περιπαίξῃς τοὺς δυστυχεῖς... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ φοβούμενος μή).

μήτηρ ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὸν νὰ μείνῃ κατακεκλιμένος.— 2. Κατὰ τὸ γεῦμα ὁ Ἰωάννης πολὺ ἐπιθυμεῖ νὰ ἐγερθῆ (διὰ τί); ἀλλ' ἡ μήτηρ ἐναντιοῦται ὀρθῶς σκεπτομένη.— 3. Εἶνε ἡ ὄρα πέμπτη. Ὁ Ἰωάννης κατέχεται ὑπὸ στενοχωρίας (διὰ τί);— 4. Θὰ ἐπράττετε, ὅπως ὁ Ἰωάννης;

24. Ἡ μικρὰ ἀδελφὴ ἀσθενής.

Σχέδιον. — 1. Ἡ μικρὰ Μαρία εἶνε ἀσθενής... Λύπη τοῦ ἀδελφοῦ Πέτρου καὶ τῆς ἀδελφῆς Ἑλένης προσυλλάξεις, αἱ λαμβάνουσιν, ἵνα μὴ ἐνοχλῶσι τὴν ἀσθενῆ καὶ μὴ κουράζωσι τὴν μητέρα αὐτῶν.— 2. Ἡ Μαρία ἀναρρωνύει φροντίς τοῦ Πέτρου καὶ τῆς Ἑλένης, ἵνα τέρπωσιν αὐτήν.— 3. Ἡ Μαρία ἐκτρεύεται. Ἡ μήτηρ συγχαίρει τὸν Πέτρον καὶ τὴν Ἑλένην.

25. Τὸ διεφθαρμένον παιδίον.

Σχέδιον.— 1. Ὁ Παῦλος ζητεῖ τὴν ἀδελφὴν παρὰ τῆς μητρός, ἵνα παίξῃ μετὰ τοῦ Ἰωάννου (διήλογος). Ἡ μήτηρ δὲν συναινῇ, διότι ὁ Ἰωάννης εἶνε διεφθαρμένον παιδίον. Ὁ Παῦλος, ἂν καὶ δὲν γνωρίζει τί σημαίνει ἡ λέξις «διεφθαρμένος», ὅμως ὑπακούει.— 2. Τὴν ἐσπέρων ὁ Παῦλος βλέπει ἐν τῷ κήπῳ οὗο σταφυλάς, ἐξ ὧν ἡ μία ἤρχιζε νὰ σήπηται (περιγράψατε).— 3. Ὁ Παῦλος προτρέπει τὴν μητέρα νὰ κόψῃ αὐτὴν αἰτιολογία.— 4. Ἡ

8. Λεξιλόγιον.— Εὗρετε τὸ οὐσιαστικόν.— 1. Οἱ στρατιῶται, οἱ ὅποιοι βραδίζουσιν, εἶνε... καὶ πάντες ὁμοῦ ἀπαρτίζουσι... — 2. Οἱ στρατιῶται, οἵτινες φέρονται ἐπὶ τοῦ ἵππου, εἶνε... καὶ πάντες ὁμοῦ ἀπαρτίζουσι... — 3. Οἱ στρατιῶται, οἱ ὅποιοι μεταχειρίζονται τὰ τηλεβόλα, εἶνε... καὶ πάντες ὁμοῦ ἀπαρτίζουσι... — 4. Οἱ στρατιῶται, οἵτινες ἀσχολοῦνται νὰ ὀχυρώνωσι θέσεις καὶ νὰ καθιστῶσιν αὐτὰς ἱκανὰς πρὸς ἔμψυξιν, ἀπαρτίζουσι... — 5. Συνάγομεν εἰκόνας καὶ ἀγάλματα ἐν τοῖς μεγάλοις δημοσίοις κτιρίοις, τὰ ὅποια καλοῦνται...

μήτηρ ἐξηγεῖ τί εἶνε διεσθαρμένον παιδίον. Σύγκρισις μεταξύ τῶν παιδίων καὶ τῶν σταχυλῶν.

26 Ἡ τάξις.

Σχέδιον.—1. Ἡ Ἰωάννα, ἥτις ἔχει τάξιν, εὐρίσκει τὰ πράγματα αὐτῆς κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀνχωρήσεως εἰς τὸ σχολεῖον... ὠμάτιον ἐν τάξει... ἀκρίβεια.—2. Ὁ Κωνσταντῖνος, ὅστις εἶνε ἀκατάστατος, ζητεῖ τὰ βιβλία αὐτοῦ, τὸν πῖλον (περιγράψατε) καὶ φθάνει ἀργὰ εἰς τὸ σχολεῖον.—3. Συμπέρασμα.

27. Ὁ κενὸς στάχυς.

Σχέδιον. — 1. Γεωργός τις καὶ ὁ μικρὸς αὐτοῦ υἱὸς περιεπάτουν πλησίον ὠρίμων σταχυῶν. — 2. Τὸ παιδίον (παραστήσατε αὐτὸ ὀμιλοῦν) θαυμάζει ὠραῖον στάχυν, ὅστις ἔχει τὴν κορυφὴν ὑψηλὴν. — 3. Ὁ πατήρ προτιμᾷ τοὺς στάχυν, οἵτινες κλίνουσι (διατί;) — 4. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει εἰς τινὰ παιδιά (ἀναπτύξατε). — 5. Ἀπόφασις τοῦ παιδίου.

28 Ἡ προσποιητὴ γενναιοδωρία.

Σχέδιον. — 1. Ἡ μικρὰ Πηνελόπη προσφέρει ἐκ τοῦ γλυκίσματος αὐτῆς εἰς τὴν πρεσβυτέραν ἀδελφὴν Ἰουλίαν, ἥτις ἀρνεῖται εὐχαριστοῦσα.—2. Περιχαρὴς ἡ Πηνελόπη προσφέρει τὸ αὐτὸ εἰς τὴν μικρὰν ἀδελφὴν Μαρίαν, ἥτις δέχεται. — 3. Ἡ Πηνελόπη ἤλπιζεν ἄλλο τι. — 4. Πρέπει νὰ προσφέρωμεν μετ' εὐχαριστήσεως.

9. Κατασκευὴ φράσεως. — 1. Ὁ Παῦλος συλλέγει ἄνθη... (ποῦ; διατί;).—2. Ὁ κυνηγός... (μετ' τί εἶνε ὠπλισμένος;) διατρέχει τὰς πεδιάδας... (μετὰ τίνος; διατί;). — 3. Αἱ πυγολαμπίδες λάμπουσι... (πότε; ποῦ;).—4. Ἀνάπτουσι τοὺς φάρους... (πότε; ποῦ; διατί;)

29. Δέν πρέπει νά ἀφίνωμεν νά αὐξάνωνται τὰ ἐλαττώματα.

Σχέδιον.—1. Ὁ Ξενοφῶν καί ὁ Δημοσθένης μετὰ τοῦ θεοῦ αὐτῶν Λουκιανοῦ διέρχονται διὰ δάσους ἐλατῶν· ὁ θεῖος λέγει πρὸς τὸν Ξενοφῶντα νὰ ἐκρίζωσῃ τέσσαρας ἐλάτας, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη ἦτο πολὺ νέα, αἱ δὲ ἄλλαι βαθμηδὸν παλαιότεραι... Τὸ ἔργον ἦτο εὐκολον διὰ τὴν πρώτην, ἀδύνατον διὰ τὴν τετάρτην (μία φράσις περὶ ἐκάστης ἐλάτης). — 2. Τὸ αὐτὸ παρατηροῦμεν καὶ περὶ τῶν ἐλαττωμάτων.

30. Ἡ χρησιμότης τοῦ δάσους.

Σχέδιον.—1. Ὁ Σωκράτης καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ διέρχονται δάσος ἐν σκοτεινῇ νυκτί· ὁ Σωκράτης εἶνε πολὺ δειλὸς (παραστήσατε αὐτὸν ἐκλαμβάνοντα ἕκαστον ἀντικείμενον ὡς τι ζῶν). — 2. Ὁ Σωκράτης θά ἐπεθύμει νὰ ἐξαφανισθῶσι πάντα τὰ δάση· ὁ πατὴρ ἀποδεικνύει τὴν χρησιμότητα αὐτῶν (παραστήσατε αὐτὸν ὁμιλοῦντα). — 3. Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ πατὴρ συνιστᾷ εἰς τὸν υἱὸν νὰ ἀγαπᾷ τὸ δάσος καὶ νὰ μὴ φοβῆται πλέον.

Σημείωσις. Τὰ δάση προμηθεύουσι καυσόξυλα, οἰκοδομήσιμον ὕλην, καθιστῶσι τὸ κλίμα εὐκρατον καὶ γίνονται αἰτία συγγοτέρων βροχῶν. Ἐπὶ τῶν ὄρέων τὰ δάση συγκρατοῦσι τὰ ὕδατα τῆς βροχῆς καὶ καθιστῶσι σπανιωτέρας τὰς αἰφνίδιους πλημμύρας.

10. Λεξιλόγιον.—Εὑρετε τὸ οὐσιαστικόν.—1. Τοποθετοῦσι τὰ βιβλία ἐν...—2. Ἡ οἰκία, ἐν ἣ διευθύνει ὁ νομάρχης, καλεῖται...—3. Ἡ οἰκία, ἐν ἣ ἀπονέμεται τὸ δίκαιον, καλεῖται...—4. Τὸ οἰκοδόμημα, ἐνθα κατοικοῦσιν οἱ στρατιῶται, καλεῖται...—5. Ἡ πρώτη πόλις ἐπαρχίας ἢ κράτους καλεῖται...—6. Εὐρύχωρος ὁδὸς ἔχουσα παρὰ τὰ κράσπεδα δένδρα λέγεται...

31. Ο χρυσοῦς ἄρτος.

Σχέδιον. — 1. Βασιλεὺς τις ἠγάγαζε πάντας τοὺς ὑπηκόους του νὰ ἐργάζωνται ἐν τοῖς χρυσαυχειαῖς αὐτοῦ. Ἡ γεωργία παρημελήθη (ἀναπτύξατε). — 2. Ἡ βασιλίσα εὐσπλαγχνισθεῖσα διατάσσει νὰ παραθέσωσιν εἰς τὸν βασιλέα ἄρτον χρυσοῦν. Στενωχωρία τοῦ βασιλέως... Λόγοι τῆς βασιλίσης. — 3. Ὁ βασιλεὺς ὠφελεῖται ἐκ τοῦ διδάγματος.

32. Ἡ πτώσις τοῦ βαλανιδίου (μῦθος).

Σχέδιον. — 1. Μυγαλῆ (νυφίτσα) πλήττεται κατὰ τὸ ρύγχος ἐκ τῆς πτώσεως βαλανιδίου· περίτρομος διηγεῖται τὸ γεγονός εἰς μῦν, ἐπαυξάνουσα αὐτό. — 2. Ὁ μῦς διηγεῖται εἰς λαγῶν. — 3. Ὁ λαγῶς εἰς τοὺς φίλους αὐτοῦ. — 4. Ἡ κίσσα ἀγγέλλει τὸ γεγονός ἐπηυξημένον εἰς πάντα τὰ ζῷα... — 5. Πολλάκις τὸ αὐτὸ πράττουσι καὶ οἱ ἄνθρωποι.

33. Ἡ θραυσθεῖσα ὕδρια.

Σχέδιον. — 1. Εἶνε χειμῶν καὶ κατὰ τὴν νύκτα πάγος. Ὁ Παῦλος καὶ ἡ Σοφία Οἰκονόμου προγευματίζουσι, πρὶν ἀναχωρήσωσιν εἰς τὸ σχολεῖον. Ἡ κυρία Οἰκονόμου ζητεῖ παρὰ τῆς ὑπηρετρίας Ἰουλίας ὕδριαν τινά, ἣν μετεχειρίσθη τὴν προτεραίαν. — 2. Ἡ Ἰουλία ἀρῆκεν αὐτὴν ἐν τῇ αὐλῇ καὶ εὗρε τεθραυσμένην.

11. Στοιχεῖα τῆς φράσεως. — 1. Ἡ μήτηρ διορθώνει τὰ ἐνὸματα, . . . (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ ἴνα). — 2. Ὁ κηπουρὸς προφυλάσσει τὰ ἄνθη ἀπὸ τοῦ ἡλίου. . . (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ ἴνα ἢ φοβούμενος μή). — 3. Νὰ μὴ μένης ὑπὸ τὰ δένδρα, ὅταν εἶναι καταιγίς. . . (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ φοβούμενος μή). — 4. Τὴν πρωΐαν ἀνοίγω τὰ παράθυρα τοῦ δωματίου μου, . . . (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ ἴνα).

Τὰ παιδιά ἔρχονται. Ἡ Ἰουλία ἀρνεῖται ὅτι ἔθραυσεν αὐτήν.

—3. Ὁ Παῦλος ἐξηγεῖ πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα.

Σημείωσις. Πάγος. — Τὸ ὕδωρ μεταβαλλόμενον εἰς πάγον αὐξάνεται κατ' ὄγκον. (Τὰ ἄλλα σώματα τοῦναντίον ἐλαττοῦνται κατ' ὄγκον μεταβαλλόμενα ἐκ τῆς ὑγρᾶς καταστάσεως εἰς στερεάν).

34. Ὁ ψεύστης ἀπατηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἰδίου ψεύδους.

Σχέδιον. — 1. Ἐν τοῖς περίξ τῶν Πατρῶν ὁ κουρεύς Ἀλέξανδρος διηγεῖται ὅτι πελωρία φάλαινα κλείει τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος (παραστήσατε αὐτὸν ὀμιλοῦντα πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ πελάτας). — 2. Τὴν ἐσπέραν ὁ Ἀλέξανδρος καθήμενος πλησίον τῆς θύρας αὐτοῦ βλέπει πορευομένους πολλοὺς ἀνθρώπους, ἵνα ἴδωσι τὴν φάλαιναν. — 3. Ἐκπληκτος ἐκ τῆς τοσαύτης συναθροίσεως ὁ Ἀλέξανδρος πορεύεται καὶ αὐτός. . . Συμπέρασμα.

35. Ὁ καλὸς ἰατρός.

Σχέδιον. — 1. Ἐργατικὴ τις γυνὴ ἔρχεται, ὅπως συμβουλευθῆ μέγαν ἰατρόν. Οἱ μεγάλοι ἰατροὶ πληρώνονται ἀκριβά. Καταθέτει μετὰ δειλίας πέντε δραχμάς διὰ τὴν συμβουλήν. — 2. Ὁ ἰατρός προσκλεῖ αὐτήν φόβος τῆς πτωχῆς γυναικὸς (διατίς). Ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι θὰ ἀποδώσῃ τὰ χρήματα, τὰ ὅποια ἔλητ

12. Λεξιλόγιον. — Εὗρετε τὸ ἐπίθετον. — 1. Τὸ ζῶον, τὸ ὅποιον τρέφεται διὰ χόρτον, καλεῖται. . . — 2. Τὰ τρόφιμα καὶ τὰ ἐμπορεύματα, τὰ ὅποια φέρονται ἐκ τῶν ἀποικιῶν, καλοῦνται. . . — 3. Τὸ διήγημα, τὸ ὅποιον δὲν φαίνεται ὅτι εἶνε πιθανόν, εἶνε. . . — 4. Ὅπλον, τὸ ὅποιον μεταχειρίζεται τις πρὸς ἄμυναν, εἶνε. . . — 5. Ἐκεῖνος, ὅστις ἀγαπᾷ νὰ προσφέρῃ ὑπηρεσίας εἶνε. . . — 6. Τὸ πρᾶγμα, τὸ ὅποιον εἶνε τις ὑποχρεωμένος νὰ πράξῃ, εἶνε. . . — 7. Θεσίς, ἐν ᾗ δὲν ἐξαρτᾶται τις ἐξ οὐδενός, εἶνε. . .

σμόνησεν, ἐγγχειρίζει εἰς αὐτήν ἕκαστον ὄρχαμᾶς (συγκρίνησις τῆς γυναικός).

36. Ὁ ἀκανθόχοιρος καὶ οἱ κόνικλοι.

Σχέδιον.—1. Νεαροὶ κόνικλοι ἔπαίζον ἐν εἰρήνῃ· ἀκαθόχοιρος μετέχει τῶν παιδιῶν αὐτῶν καὶ κεντεῖ. Οἱ κόνικλοι ἀποπέμπουσιν αὐτὸν (παραστήσατε αὐτοὺς ἠμιλοῦντας).—2. Μικροὶ κλοὶ παῖδες προσλαμβάνουσι νέον τινα σύντροφον. Παρατηρήσαντες ὅτι εἶνε κακὸς ἀποπέμπουσιν αὐτὸν (παραστήσατε αὐτοὺς ἠμιλοῦντας).

37. Ὁ κόραξ καὶ ἡ ὕδρια.

Σχέδιον.—Κόραξ τις πολὺ ἐδίψα. Βλέπει ὕδριαν κατὰ τὰ τρία τέταρτα πλήρη ὕδατος. Κάμπτεται ἐπὶ τοῦ χειλέου· ὁδὸν δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ὕδωρ.—2. Προσπαθεῖ ματαίως νὰ θραύσῃ τὴν ὕδριαν κυτυῶν διὰ τοῦ ῥάμφους.—3. Προσπαθεῖ μάτην νὰ ἀνατρέψῃ αὐτήν.—4. Τέλος ῥίπτει χάλικας εἰς τὸν πυθμένα τῆς ὕδριας, τὸ ὕδωρ ὑψοῦται· δύναται νὰ πῆ.—5. Ἡθικὸν συμπέρασμα.

38. Ὁ θερμοὺς ἀῆρ εἶνε ἐλαφρότερος τοῦ ψυχροῦ.

Σχέδιον.—1. Ὁ Περικλῆς καὶ ὁ Ἰωάννης διεσκέδαζον κατασκευάζοντες πομφόλυγας σάπωνος (περιγράψατε τὸ παιγνίδιον αὐτῶν).—2. Ὁ Περικλῆς ἐκπλήττεται βλέπων τὰς πομφόλυγας μεγεθυνομένας· ὁ πατὴρ ἐξηγεῖ τὸ φαινόμενον (διάλογος).—3.

13. Κατασκευὴ φράσεως.—1. Ὁ καλὸς πατὴρ ἐργάζεται... (πῶς; διατί;).—2. Οἱ... (ποία ἰδιότης ἀρμόζει εἰς τοὺς στρατιώτας;) στρατιῶται κινδυνεύουσι τὴν ζωὴν αὐτῶν... (πεῦ; διατί;).—3. Ὁ μαθητὴς ὀφείλει νὰ ἐργάζεται... (πῶς; διατί;).

Ἐξηγεῖ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἀεροστάτου.

Παρατηρήσεις· πομφόλυγες σάπωνος.—Ταύτας σχηματίζομεν φυσῶντες ἐλαφρῶς αἰ' ἀχύρου ἐντὸς τῆς σαπουνάλας. Αἱ φυσαλίδες αὗται ἀνυψοῦνται εἰς τὸν ἀέρα, διότι εἶνε πλήρεις τοῦ ἀέρος ἡμῶν, ὅστις εἶνε θερμὸς, καὶ ὁ θερμὸς ἀήρ εἶνε ἐλαφρότερος τοῦ ψυχροῦ.

Τὰ ἀερόστατα. Πρότερον μὲν ἐπλήρουν τὰ ἀερόστατα διὰ θερμοῦ ἀέρος, νῦν δὲ πληροῦσιν αὐτὰ δι' ἀερίου, τὸ ὅποιον εἶνε ἐλαφρότερον τοῦ θερμοῦ ἀέρος.

39. Μὴ ἀναβάλλῃς εἰς αὔριον ὅ,τι δύνασαι νῦν πράξῃς σήμερον.

Σχέδιον.—1. Ὁ μικρὸς Μενέλαος ἀρχίζει νὰ παίξῃ ἐξεληθὼν τοῦ σχολείου, ἀντὶ τοῦ νὰ μάθῃ τὰ μαθήματα. Λέγει εἰς τὴν μητέρα ὅτι θὰ μελετήσῃ αὐτὰ μετὰ τὸ δεῖπνον (παραστήσατε αὐτοὺς ὁμιλοῦντα).—2. Μετὰ τὸ δεῖπνον ἔρχονται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Μενέλαου ὁ θεῖος Θωμᾶς καὶ ὁ ἐξάδελφος Γρηγόριος. Ὁ Μενέλαος παίξει μετὰ τοῦ ἐξαδέλφου.—3. Τὴν ἐπομένην πρωΐαν, ὁ Μενέλαος, ἐπειδὴ δὲν ἐξήγειραν αὐτόν, ἐγείρεται ἀργά.—4. Δὲν ἔμαθε τὰ μαθήματα· ὁ Μενέλαος κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀναπαύσεως ἐτιμωρήθη διὰ κρατήσεως, ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸν ἀπολεσθέντα χρόνον.—5. Ἠθικὸν συμπέρασμα.

14. Καταστήσατε τὴν φράσιν ζωηροτέραν.—1. Ὅταν κατακλίνῃσαι ἐπὶ τῆς... (ἐπίθετον) κλίνης σου, ἦν ἡ μήτηρ ἐτοιμάζει... (ἐπίρρημα), ὅταν καλύπτησαι διὰ τοῦ σκεπάσματος... (ἐπίθετον), ἐνθυμοῦ τοὺς μικροὺς ὄρφανούς.—2. Κατὰ τὰς ἐσπέρας τοῦ χειμῶνος, ἀκούομεν τὸν ἄνεμον, ὅστις συρίζει... (ἐπίρρημα) μεταξὺ... (ἐπίθετον) τῶν δένδρων.—3. Τὸ ὥρολόγιον ἤχη... (ἐπίρρημα) τὴν δωδεκάτην τῆς μεσημβρίας· ἡ θύρα τῆς σχολῆς ἀνοίγεται, ὁμιλος... (ἐπίθετον) παιδίων ἐξέρχεται καὶ διασκορπίζεται... (ἐπίρρημα) εἰς τὴν ὁδόν.

40. Ἐκάστη ὥρα τοῦ ἔτους ἔχει τὰς ἡδονὰς αὐτῆς.

Σχέδιον. — Τέσσαρες παῖδες ὁμιλοῦσι διαδοχικῶς. 1. Ὁ Γεώργιος προτιμᾷ τὸ ἔαρ (γιατί); — 2. Ὁ Βασίλειος προτιμᾷ τὸ θέρος (γιατί); — 3. Ὁ Νικόλαος προτιμᾷ τὸ φθινόπωρον (γιατί); — 4. Ὁ Εὐάγγελος προτιμᾷ τὸν χειμῶνα (γιατί); — 5. Ὁ γέρον Ἰάκωβος συνεπέρανεν ὅτι ἐκάστη ὥρα τοῦ ἔτους ἔχει τὰς ἡδονὰς αὐτῆς.

41. Τὸ πῦρ.

Σχέδιον. — 1. Εἰς τί χρησιμεύει τὸ πῦρ; — 2. Τίνες εἶνε αἱ κυριώταται οὐσίαι, αἱ ὁποῖαι χρησιμεύουσι πρὸς θέρμανσιν; — 3. Τίνα εἶνε τὰ κυριώτατα μέσα τοῦ φωτισμοῦ; — 4. Τίνας ὑπηρεσίας παρέχει τὸ πῦρ εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ ἀνθρώπου; — 5. Τίνας ὑπηρεσίας παρέχει τὸ πῦρ εἰς τὸν πόλεμον; — 6. Τίνας κινδύνους ὑφίσταμεθα ἐκ τοῦ πυρός; — 7. Τίνας προφυλάξεις δυνάμεθα νὰ λαμβάνωμεν κατὰ τούτων τῶν κινδύνων; (πρόνησις· ἀντλία· ἀσφάλεια κατὰ τῆς πυρκαϊᾶς).

42. Θάρος καὶ ψυχραιμία.

Σχέδιον. — 1. Κάρολος ὁ 12ος πολιορκούμενος ἐν Στρανσουλέῃ ὑπηγόρευεν ἐπιστολήν. Βόμβα ἐκρήγνυται πλησίον. — 2. Ἡ γραφὴς ἐκφεύγει τῶν χειρῶν τοῦ περιτρόμου γραμματέως. Ὁ βασι-

15. Λεξιλόγιον. — Ὅρισατε δι' ἀναφορικῆς προτάσεως τὰ ἐπίθετα τὰ δι' ἀραιῶν γραμμάτων. 1. Ὅπλα ἐπιθετικά εἶνε ἐκεῖνα. — 2. Παιδίον ἀχάριστον εἶνε ἐκεῖνο, ... — 3. Χαρακτήρ σταθερὸς εἶνε ἐκεῖνος, ... — 4. Ζῶον, φυτὸν ὑδρόβιον εἶνε ἐκεῖνο, ... — 5. Βιβλιοθήκη δημοσία εἶνε ἐκεῖνη, ἥτις... — 6. Λαοὶ ἀνατολικοὶ εἶνε ἐκεῖνοι, οἵτινες... — 7. Ζῶον σαρκοφάγον εἶνε ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον... — 8. Γλῶσσα ζῶσα εἶνε ἐκεῖνη, ἥτις...

λεύς ἐκπλήττεται διὰ τὸν τρόπον αὐτοῦ. — 3. Ὁ γραμματεὺς ἀπολογεῖται. Ὁ βασιλεὺς διατάσσει αὐτὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ γράφων.

Σημείωσις. Κάρολος 12ος (1697—1718) βασιλεὺς τῆς Σουηδίας ἐφρονεῦθη μαχόμενος κατὰ τοῦ Μεγάλου Πέτρου, αὐτοκράτορος τῆς Ρωσσίας. — Στρανσουόλδη, ὄχυρά πόλις ἐν Πομερανίᾳ (τῆς Πρωσσίας).

43. Ἀνδῶν καὶ ὄνος (μῦθος).

Σχέδιον. — 1. Κατὰ τὸν Μάϊον (περιγράφατε) ἀηδῶν τις ἐκελάδει ὄνος δὲ θέλει νὰ μιμηθῇ αὐτήν. — 2. Ἐρωτᾷ τὴν ἀηδῶνα πῶς κελαδεῖ. Τὸ πτηνὸν ἀποκρίνεται (διάλογος). — 3. Καὶ ὁ ὄνος ὁμοίως θέλει νὰ κελαδήσῃ τὴν, τὴν, τὴν. Μάταιαι προσπάθειαι. — 4. Ἐπιμύθιον.

44 Ἐπιστολὴ πρὸς συμμαθητὴν πάσχοντα ὑπὸ ἰλαρᾶς.

Σχέδιον. — 1. Τόπος καὶ ἡμερομηνία. — 2. Λύπη τοῦ Γερασίμου δὲν δύναται νὰ ὑπάγῃ νὰ ἴδῃ τὸν Ἀριστείδην, ὅστις ἔχει ἰλαράν. — 3. Ἐπληροφορήθη ὅτι δὲν θὰ ὑποφέρῃ. — 4. Ἐπιθυμία

16. Καταστήσατε τὴν φράσιν ζωηροτέραν. — 1. Ὁ... (ἐπίθετον) τέτιξ ἦλθε νὰ εὔρη τὸν μύρμηκα καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ... (ἐπίρρημα) ἐλεημοσύνην. — 2. Ὁ μικρὸς Γεώργιος ἀνέβη ἐπὶ... (ἐπίθετον) δένδρον καὶ παρετήρησε πολὺ μακρὰν φῶς... (ἐπίθετον), τὸ ὅποιον ἐλχμυεν ὡς ἀστὴρ κατὰ τὴν νύκτα. — 3. Ὁ πατὴρ ἐπανέρχεται ἐκ τῶν ἀγρῶν· τὰ τέκνα τρέχουσιν... (ἐπίρρημα) πρὸ αὐτοῦ· λησμενεῖ, βλέπων αὐτά, τοὺς... (ἐπίθετον) κόπους τῆς ἡμέρας. — 4. Ὁ ἀετὸς ὑψώθη... (ἐπίρρημα) ἐφαίνετο ὡς σημεῖον... (ἐπίθετον), τὸ ὅποιον μόλις διέκρινε τις ὑπὸ τὸν... (ἐπίθετον) οὐρανόν.

νά τέρψη τὸν Ἀριστείδην γράφων πρὸς αὐτὸν ὅ,τι συμβαίνει ἐν τῷ σχολείῳ (εἶπατε τί συνέβη ἀπὸ τινων ἡμερῶ). — 5. Προσφορά βιβλίων. — 6. Ὁ Ἀριστείδης ἄς φροντίσῃ περὶ ἑαυτοῦ.

Παρατήρησις. Ἰλαρά, ἀσθένεια ἐκδηλουμένη διὰ μικρῶν ἐξανθημάτων ἐρυθρῶν ἐπὶ τοῦ δέρματος καὶ συνοδευμένη μετὰ πυρετοῦ. Εἶνε μολυσματικὴ καὶ οἱ προσβαλλόμενοι ὑπ' αὐτῆς πρέπει νὰ διατηρῶνται ἐν θερμότητι.

45. Πρέπει νὰ ἀγαπῶμεν τοὺς ἀποθανόντας.

Σχέδιον. — 1. Ὁ Πλούταρχος λυπεῖται πολὺ διὰ τὸν θάνατον τοῦ φίλου αὐτοῦ Πλάτωνος Μομφερράτου (ἀναπτύξατε). — 2. Ὁ Πλούταρχος τῇ ἀδείξ τῆς μητρὸς (παραστήσατε αὐτοὺς ὁμιλοῦντας) πορευεται, ἵνα ἴδῃ τὴν κυρίαν Μομφερράτου, ἧτις εἶνε χήρα. — 3. Ὁ Πλούταρχος ἐκτελεῖ πολλάκις τὰς παραγγελίας αὐτῆς. — 4. Ἡ κυρία Μομφερράτου αἰσθάνεται ὅτι δὲν εἶνε πλέον μόνη.

46. Ἐπιστολὴ πατρὸς πρὸς ἰατρόν.

Σχέδιον. — 1. Τόπος καὶ ἡμερομηνία. — 2. Πατὴρ παρακαλεῖ τὸν ἰατρόν, ἵνα ἔλθῃ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν μικρὰν ἀσθενῆ κόρην αὐτοῦ (φαντάσθητε ἀσθένειαν προξενούσαν ἀνησυχίαν). — 3. Ὁ ἰατρὸς ἀνάγκη νὰ ἔλθῃ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον. — 4. Χαιρετισμὸς καὶ ὑπογραφή. — 5. Διεύθυνσις.

17. Λεξιλόγιον. Εὑρετε τὸ ῥῆμα. — 1. Ὅταν σύρω γραμμὴν ὑπὸ τινα λέξιν, ἵνα ἐλκύσω ἐπ' αὐτῆς τὴν προσοχήν, λέγεται... — 2. Ὁ φελλὸς ὅστις πλέει ὑπεράνω τοῦ ὕδατος... — 3. Ἀφαιρῶ ἀπὸ τινος τὰ ὄπλα... — 4. Οἱ ἄνθρωποι, εἴτινες ἐργάζονται ὁμοῦ εἰς τὸ αὐτὸ ἔργον... — 5. Ἐκεῖνος, ὅστις ἀποστέλλει τὴν σταφίδα τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ ἐξωτερικόν,...

18. Λεξιλόγιον. Εὑρετε τὸ ῥῆμα. 1. Ὅστις λέγει τὸ ἐναντίον ἐκείνου, τὸ ὅποιον λέγω... — 2. Ὑπάγω συχνάκις εἰς τινα οἰ-

47. Χρήσιμοι γνώσεις.

Σχέδιον.—1. Ὅδηγεῖτε ἄμαξαν φθάνει ἄλλη ἄμαξα πορευομένη κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν τί θὰ πράξῃτε;—2. Ἡ ἀδελφή ὑμῶν Ἰουλία ἔχει τὴν κακὴν συνήθειαν νὰ θέτῃ μεταξύ τῶν χειλέων τὰς καρφίδας, τὰς ὑποίας μεταχειρίζεται. Τί θὰ εἶπητε εἰς αὐτήν;—3. Ὁ Πέτρος προτίθεται νὰ φονεύσῃ βάτραχον. Τί θὰ εἶπητε εἰς αὐτόν;—4. Ἡ Ἰωάννα οὐσα μόνη ἐν τῷ δωματίῳ πλησιάζει εἰς τὴν ἐστίαν· τὸ πῦρ μετεδόθη εἰς τὰ ἐνδύματα αὐτῆς· ἐκπεπληγμένη ὤρμησεν ἔξω. Τί ὤφειλε νὰ πράξῃ ἡ Ἰωάννα;

48. Μικρὰ κόρη γράφει πρὸς τὴν ἀνάδοχον ἐρωτήσασαν αὐτὴν τί θέλει ὡς δῶρον τῆς πρώτης τοῦ ἔτους.

Σχέδιον.—1. Τόπος καὶ ἡμερομηνία. — 2. Ζητεῖτε παρὰ τῆς ἀναδόχου ὑμῶν ἐν ζῦγος χειροκτίων.—3. Λέγετε ὅτι ἔχετε τὰς χεῖρας εὐαίσθητους.—4. Τὰ χειρόκτια θὰ ἀνκμιμνήσκωσιν ὑμᾶς (τί;). — 5. Ἐκφρασις εὐγνωμοσύνης καὶ ὑπογραφῆ.—6. Διεύθυνσις.

49. Πρέπει νὰ πιστεύωμεν εἰς τὰ φαντάσματα :

Σχέδιον. 1. Πραστήσατε ὁμιλοῦντας τὸν πρεσβύτερον Λουκιανόν καὶ τὸν νεώτερον Ἰωάννην. Ὁ Ἰωάννης πιστεύει εἰς

κίαν . . . 3. Τίθεται τις εἰς τὴν κλίνην, διότι εἶνε ἀσθενής. . . — 4. Πέμπω τηλεγράφημα διὰ τοῦ τηλεγράφου. . . — 5. Καθιστῶ πρᾶγμα τι ξηρόν, τὸ ὁποῖον ἦτο ὑγρόν. . . — 6. Καθιστῶ αἰγμὴν τινα ὀξεῖαν. . . — 7. Δίδω θάρρος εἰς τινα. . .

19. Ὁ μέλας πίναξ — Ποῖον σχῆμα ἔχει; — 2. Ἐκ τίνος ὕλης κατασκευάζεται; — 3. Τίς κατασκευάζει αὐτόν; — 4. Τί χρησιμεύει;

τὰ φαντάσματα, ὅταν τις ἀπειθῇ (περιγράφει αὐτά): ὁ Λουκιανὸς δὲν πιστεύει. — 2. Ὁ καθηγητὴς πλησιάζει καὶ λέγει: ὁ Ἰωάννης δὲν ἔχει ἄδικον· μήτηρ τις ἀπαγορεύει τὸ παιζειν διὰ μαχαίριων· τὸ τέκνον δὲν ὑπακούει· τί συμβαίνει; Μήτηρ ἀπαγορεύει τὸ παιζειν διὰ πυρός; τὸ τέκνον δὲν ὑπακούει· τί συμβαίνει; ἡ πείρα εἶνε αὐστηροτέρα τῶν φαντασμάτων.

§ 0. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἐλθέ καὶ ὑπαγε.

Σχέδιον. — 1. Ὁ Πέτρος ἐκληρονόμησε παρὰ τοῦ πατρὸς μέγαν ἀγρὸν εὐφορώτατον. Ἡ γῆ τοῦ Παύλου εἶνε ἄγονος. . . Καὶ ὅμως ὁ Πέτρος ἠναγκάσθη νὰ πωλήσῃ τὸ ἡμισυ τῶν κτημάτων· ὁ Παῦλος προσέρχεται, ἵνα ἀγοράσῃ αὐτά. — 2. (Διάλογος). Ὁ Πέτρος ἀνέθετεν ἀείποτε εἰς ἄλλους νὰ ἐκτελῶσιν ὅ,τι ἐχρειάζετο· ἔλεγεν «ὑπαγε». Ὁ Παῦλος εἰργάζετο μόνος· ἔλεγεν «ἐλθέ». — 3. Συμπέρασμα.

§ 1. Ἱστορία ρυακίου.

Σχέδιον. — 1. Ὁ Πέτρος ἔλαβεν ὡς δῶρον τῆς πρώτης τοῦ ἔτους κουμπαραῶν· ὁ πατὴρ ὑπόσχεται εἰς αὐτὸν ὅτι θὰ γίνῃ πλούσιος θέτων ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ ἔτος ὀβολοῦς, οὗς ἔδωκεν αὐτῷ. Ὁ Πέτρος ἐκπλήσσειται· ὁ πατὴρ διηγεῖται τότε αὐτῷ τὴν ἐπομένην ἱστορίαν. — 2. Εἶπεν ὅτι ἐκ τῆς κορυφῆς ὄρους μι-

20. Τὸ θρανίον. — 1. Ἐκ τίνων μερῶν συνίσταται; — 2. Ἐπὶ τίνος κατασκευάζεται καὶ ἐκ τίνος ὕλης; — 3. Τί χρησιμεύουσι τὰ θρανία;

21. Τὸ βιβλίον. — 1. Ποῖον εἶνε κατὰ τὸ σχῆμα τὸ βιβλίον; — 2. Ἐκ τίνος ὕλης εἶνε κατασκευασμένον; — 3. Πῶς καλοῦνται τὰ βιβλία, διὰ τῶν ὁποίων ἀσκούμεθα εἰς τὴν ἀνάγνωσιν; — 4. Τί ἔχει ἔξωθεν τὸ βιβλίον; — 5. Τί πράττομεν, ἵνα μὴ φθειρῶνται τὰ βιβλία ἡμῶν; — 6. Τί, πωλεῖ τὰ βιβλία;

κρά πηγὴ ἀναβλύζει ἐκ τῆς γῆς. Τὸ μικρὸν ῥυάκιον καταρρέει κάτω τῆς κλιτύος, διακοπτόμενον ὑπὸ τῶν πετρῶν, ὑπὸ τῶν ὀπῶν. Ἐνοῦται μετ' ἄλλων ῥυακίων καὶ γίνεται παραπόταμος. Στρέφει τοὺς μύλους. Ἐνοῦται μετ' ἄλλων παραποτάμων καὶ γίνεται ποταμός, φέρει μεγάλα πλοῖα καὶ καθιστᾷ εὐφόρους τὰς πεδιάδας. — 3. Ὁ πατὴρ συγκρίνει τὴν μικρὰν ποσότητα τῶν δύο ὀβολῶν πρὸς τὸ μικρὸν ῥυάκιον.

§ 2. Ὁ Παῦλος γράφει ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἐξάδελφον Θεόδωρον.

Σχέδιον. — 1. Τόπος καὶ ἡμερομηνία. — 2. Ὁ Παῦλος ἀπώλεσε τὸ κονδυλομάχαιρον αὐτοῦ. — 3. Δὲν πωλοῦνται κονδυλομάχαιρα ὅπου κατοικεῖ. — 4. Ὁ Παῦλος παρακαλεῖ τὸν Θεόδωρον νὰ ἀγοράσῃ ἓν. Περιγράφει τὸ κονδυλομάχαιρον, ὅπερ προτιμᾷ. 5. Ὁ Θεόδωρος θὰ στείλῃ αὐτὸ διὰ τοῦ ταχυδρομοῦ. — 6. Εὐχαριστήρια καὶ ἔκφρασις ἀγάπης. — 7. Διεύθυνσις.

§ 3. Οἱ μεταξοσκώληκες.

Σχέδιον. — 1. Γυνὴ χήρα δὲν ἠδύνατο νὰ θρέψῃ τὰ τέσσαρα τέκνα αὐτῆς. Κυρία τις πλουσία ἀντὶ τοῦ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν ἔλεημοσύνην, δανεῖζει 500 δραχμάς, ἵνα θρέψῃ βόμβυκας. — 2. Ἡ χήρα ἀγοράζει ὡς βομβύκων (παραστήσατε πᾶσαν τὴν οἰκογένειαν ἀσχολουμένην περὶ τὴν ἐκκόλαψιν τούτων τῶν φῦν, ἅτινα γίνονται κάμπαι καὶ κατόπιν ἐγκλείονται ἐντὸς βομβυκίου). — 3. Πωλοῦσι τὰ βομβύκια ἢ εὐτυχία ἐπανέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν ἢ χήρα καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς εὐχαριστοῦσι τὴν καλὴν κυρίαν.

22. Ὁ γεωγραφικὸς χάρτης. — 1. Ποῖον σχῆμα ἔχει ὁ γεωγραφικὸς χάρτης; — 2. Ἐκ τίνος ὕλης κατασκευάζεται καὶ ὑπο τίνος; — 3. Τί μανθάνομεν ἐκ αὐτοῦ; — 4. Ποῦ εἶνε ἀνηρητῆμένος; — 5. Τί σημειοῦται ἐπ' αὐτοῦ;

ΔΕΥΤΕΡΑ ΒΑΘΜΙΣ

ΠΕΡΙ ΥΦΟΥΣ

Ὁ διδάσκαλος. — Σήμερον ἀρχίζομεν τὰ μαθήματα περὶ ὕφους. Τὸ νὰ γράψῃ τις ἄνευ λάθους εἶνε καλόν· τὸ δὲ νὰ γράψῃ οὕτως, ὥστε νὰ εἶνε καταληπτός, εἶνε καλλίτερον.

Μὴ νομίζετε ὅτι εἶνε δύσκολος ἐργασία· ἐν μόνον εἶνε ἀναγκαιόν, ὀρθὸς λόγος. Ἀλλὰ δὲν ἔχετε τὴν ἐξίν; θὰ ἀποκτήσητε αὐτήν. Ἀκολουθήσατε τὰς συμβουλὰς μου· ἐργάζεσθε μετ' εὐχαριστήσεως καὶ ἡ πρόσδος θὰ ἔλθῃ. Ὅ,τι ζητῶ παρ' ὑμῶν εἶνε ἀπλούστατον, τὸ ὑποῖον πράττετε ἤδη, πρὶν μάθητε.

Γνωρίζετε νὰ ἀπαντᾶτε εἰς τινὰ ἐρώτησιν, νὰ διηγήσῃτε ἱστορίαν· τὸ αὐτὸ θὰ πράξετε γραπτῶς καὶ πῶς καλλίτερον.

Θὰ ὑποθέσω ὅτι τις ἐξ ὑμῶν, ὁ Ἰωάννης, συνέθεσε μικρὰν σύνθεσιν, ὅπως θέλει. Ὁ Ἰωάννης δὲν θὰ γράψῃ αὐτήν πολὺ καλά. Θὰ διορθώσω τὴν σύνθεσιν αὐτοῦ καὶ αὕτη ἡ διορθώσις θὰ χρησιμεύσῃ ἵνα δεῖξω ὑμῖν τί πρέπει νὰ ἀποφεύγητε καὶ τί πρέπει νὰ πράττητε.

23. Τὸ σχολικὸν κτίριον. — 1. Ποῦ κεῖται τὸ σχολεῖον; — 2. Πόσα δωμάτια ἔχει καὶ πόσας ὀροφάς; — 3. Ἐχει κήπον μικρὸν ἢ μέγαν; — 4. Εἶνε δημόσιον ἢ ἰδιωτικὸν οἰκοδόμημα; — 5. Ποῖος ὁ σκοπὸς τοῦ σχολεῖου; — 6. Ὁμοιάζει πρὸς ἄλλα οἰκοδομήματα τὸ σχολεῖον; — 7. Τίνες κατοικοῦσιν ἐν αὐτῷ;

24. Ἡ αἴθουσα τῆς διδασκαλίας. — 1. Πρὸς ποῖον μέρος τοῦ ὀρίζοντος κεῖται ἡ αἴθουσα τῆς διδασκαλίας; — 2. Ποῖον σχῆμα ἔχει; — 3. Ποῖα εἶνε κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸ ὕψος ὡς πρὸς τὰ δωμάτια τῶν οἰκιῶν; — 4. Πόσας θύρας ἔχει; πόσα παράθυρα; — 5. Ποῖα σκευὴ ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ. — 6. Εἰς τί χρησιμεύει;

1. Φράσεις μακράι, ἐν αἷς ὑπάρχουσι πολλὰ ἀν καί, ὅταν, διότι, ἴνα.

Κανόνες. — 1. Ὄταν μεταχειρίζηται τις πολλὰ ἀν καί, ὅταν, διότι, ἴνα, ἡ φράσις καθίσταται μεγάλη καὶ σκοτεινὴ.

2. Ἡ μεγάλη φράσις πρέπει νὰ χωρίζηται εἰς μικράς.

3. Αἱ βραχεῖαι φράσεις εἶνε σαφέστεραι τῶν μακρῶν καὶ ὑπάρχει πιθανότης νὰ καταστήσῃ τις αὐτάς ὀρθάς.

4. Πρὶν γράψῃ τις φράσιν ἐπὶ τοῦ χάρτου, ὀφείλει νὰ σκεφθῇ αὐτὴν καλῶς.

Διατὶ ὁ Πέτρος εἶνε ὁ τελευταῖος τῆς τάξεως.

Σύνθεσις τοῦ Ἰωάννου

Διόρθωσις τοῦ διδασκάλου.

Ὁ Πέτρος εἶνε ὁ τελευταῖος τῆς τάξεως, ἀν καί εἶνε εὐφυῆς καὶ ἀν καί εἶε καλὸς καὶ ἀν καί λυπεῖται, ὅταν βλέπῃ τοὺς γονεῖς αὐτοῦ ἀνησυχοῦντας, ὅταν ἀκούωσιν ὅτι ὁ υἱὸς αὐτῶν μὴ προοδεύων δὲν θά δυ-

Ὁ Πέτρος εἶνε ὁ τελευταῖος τῆς τάξεως καὶ ὅμως εἶνε εὐφυῆς καὶ καλός.

λυπεῖται πολὺ βλέπων τοὺς γονεῖς αὐτοῦ ἀνησυχοῦντας καὶ λέγοντας καθ' ἑαυτούς· «Ὁ Πέτρος δὲν προοδεύει, δὲν θά

1. Τί συμβαίνει, ὅταν μεταχειρίζηται τις, πολλὰ ἀν καί, ὅταν κ.λ.π. ;

2. Τί πρέπει νὰ πράξῃ τις, ὅταν βλέπῃ ὅτι κατέστησε τὴν φράσιν πολὺ μεγάλην ;

3. Κατὰ τί ὑπερέχουσιν αἱ βραχεῖαι φράσεις τῶν μακρῶν ;

4. Τί πρέπει νὰ πράξῃ τις, πρὶν γράψῃ ἐπὶ τοῦ χάρτου τὴν φράσιν ;

νηθῆ νὰ λάβῃ τὸ ἀπολυτήριον.
ὡς οἱ ἄλλοι· διότι εἶνε πολὺ
ἀνήσυχος καὶ διότι ἀγαπᾷ το-
σοῦτον τὸ παιγνίδιον, ὥστε,
ὅταν ὁ συμμαθητῆς προτείνει
εἰς αὐτὸν καλὸν παιγνίδιον, λη-
σμονεῖ τὴν καλὴν ἀπόφασιν, ἣν
ἔλαβε, καὶ τὴν καλὴν ὑπόσχε-
σιν, ἣν ἔδωκεν.

ἄνηθῆ νὰ λάβῃ τὸ ἀπολυτή-
ριον, ὡς οἱ ἄλλοι».

Ἄλλ' οὐχ ἤττον εἶνε ἀνή-
συχος· ἀγαπᾷ πολὺ τὸ παιγνί-
διον· ὅταν ὁ συμμαθητῆς προτεί-
νῃ εἰς αὐτὸν καλὸν παιγνίδιον,
λησμονεῖ τὴν καλὴν ἀπόφασιν
καὶ τὴν καλὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ.

Ὁ διδάσκαλος (ἀναγνούς τὴν σύνθεσιν τοῦ Ἰωάννου). Δὲν
δύναται τις νὰ ἀναπνεύσῃ. Ἡ φράσις εἶνε μὲν ἀκριβής, ἀλλὰ
μεγάλῃ. Ἀπὸ τοῦ ἐνὸς συνδέσμου μεταβαίνει τις εἰς ἄλλον καὶ
ἔπειτα εἰς ἄλλον.

Διὰ ταύτης τῆς μεγάλης φράσεως σχηματίζω πολλάς. Ὁ
Ἰωάννης οὐχὶ ὀρθῶς νομίζει ὅτι εἶνε προτέρημα νὰ συνθέσῃ
μίαν μεγάλην φράσιν. Τοῦναντίον ἡ βραχεῖα φράσις εἶνε σαφε-
στέρα καὶ εἶνε εὐκολώτερον νὰ καταστήσῃ τις αὐτὴν ὀρθήν.

Προσέχετε· οὗτος εἶνε καὶ ὦν πολὺ ἐνῆαφέρων. Ἐτοιμάσατε
νοερώς ἔλλην τὴν φράσιν, πρὶν γράψῃτε αὐτὴν ἐπὶ τοῦ χάρ-
του. Ἐὰν ἡ φράσις εἶνε μακρὰ καὶ συνεστραμμένη, ἡ μνήμη ὑ-
μῶν ἐὰν θὰ δυνηθῆ νὰ τηρήσῃ αὐτὴν· τότε θὰ δυνηθῆτε νὰ τη-
ρήσῃτε αὐτὴν ἐν τῇ μνήμῃ, ὅταν εἶνε σαφὴς καὶ ἔχῃ τὸ προσῆ-
κον μέγεθος (**Ἀσκήσις I*).

***Ἀσκήσις I**, εἰς τὰς μακρὰς φράσεις. — Ὁ μαθητῆς θὰ
μετατρέψῃ τὴν ἐπομένην σύνθεσιν εἰς βραχεῖας φράσεις.

Ἐπιστολὴ τῆς Ἐλένης πρὸς τὴν θεῖαν αὐτῆς.

Ἀγαπητή μου θεία,

1. Εἶμαι πολὺ εὐτυχῆς ἀναγγέλλουσά σοι, ὅτι ἡ μήτηρ μου
εἶνε καλλίτερα, ἂν καὶ δὲν εἶνε ἀκόμη ἐν ἐντελεῖ ἀνερρώσει καὶ
ἂν καὶ ὁ ἰατρὸς παραγγέλλει πολλάς προφυλάξεις, διότι ἡ ἐπα-
νάληψις τῆς ἀσθενείας θὰ ἦτο πολὺ σπουδαία.

ΣΥΝΘΕΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ Δ. Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

5

2. Η χωλαίνουσα φράσις.

Κανόνες.—5. Αποφεύγετε τὰς χωλαίνουσας φράσεις, ἢ τοὺς ἐκείνας, τῶν ὁποίων τὸ ἓν μέρος εἶνε πολὺ μέγα καὶ τὸ ἕτερον πολὺ μικρόν.

6. Ὅταν συνθέτητε τὴν φράσιν, περιστρέφετε αὐτὴν κατὰ νοῦν, ἕως ὅτου τὸ εὖς εὐχρησθηῇ.

Ὁ χειμῶν.

Σύνθεσις τοῦ Ἰωάννου.

Διόρθωσις τοῦ διδασκάλου.

1. Ὁ χειμῶν, καθ' ὃν ἡ παγωμένη γῆ φαίνεται νεκρά, καθ' ὃν νομίζει τις ὅτι εἰς τὸν βραχὺν καὶ σκοτεινὸν οὐρανὸν δὲν θά ἀναφανῇ πλέον ὁ ἥλιος, εἶνε λυπηρὸς.

Ὁ χειμῶν εἶνε λυπηρὸς· ἡ παγωμένη γῆ φαίνεται νεκρά· ἐν τῷ βραχεῖ καὶ σκοτεινῷ οὐρανῷ νομίζει τις ὅτι δὲν θά ἀναφανῇ πλέον ὁ ἥλιος.

Ἐπιστολὴ πρὸς ἔμπορον οἴνων.

Κύριε,

Κύριε,

Εἶμαι εὐχαριστημένος ἐκ τῆς προμηθείας ὑμῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους· ἐάν δύνασθε νά

Εἶμαι εὐχαριστημένος ἐκ τῆς προμηθείας ὑμῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους· ἐάν δύνασθε νά μοι

2. Δὲν θά με παρεξηγήσητε, ἀγαπητὴ μου θεία, διότι γράφω ὑμῖν βραχύτατα, διότι δὲν ἀμφιβάλλετε ὅτι ἐν ὄσῳ ἡ μήτηρ μου εἶνε κληθήρης, εἶμαι ἠναγκασμένη νά ἀντικαθιστῶ αὐτὴν ὅσον τὸ δυνατόν κάλλιον, καὶ ἔστε βεβαία, ὅτι ὅταν βελτιωθῇ ἡ κατάστασις αὐτῆς, θά ἀναγγείλω ὑμῖν τοῦτο πάραυτα.

3. Ἀσπάζομαι ἐξ ὅλης καρδίας

ἡ ὑπεραγαπῶσα ὑμᾶς ἀνεψία

Ἐλένη.

5. Τί εἶνε χωλαίνουσα φράσις;

6. Τί πρέπει νά πράζωμεν, ὅταν ἡ φράσις χωλαίνῃ;

μοι πέμψητε ἐκ τοῦ αὐτοῦ οἴνου | πέμψητε ἐκ τοῦ αὐτοῦ οἴνου
καὶ μὲ τὴν αὐτὴν τιμὴν, εὐαρε- | καὶ μὲ τὴν αὐτὴν τιμὴν, εὐα-
στήθητε νὰ μοι πέμψητε ὑπὸ | ρεστήθητε νὰ μοι πέμψητε ἐν
τὴν ἐπομένῃν διεύθυνσιν· κ. | βαρέλιον ὑπὸ τὴν ἐπομένῃν διεύ-
Μπροῦμην εἰς Ἀθήνας, ἐν βα- | θυνσιν· κ. Μπροῦμην εἰς Ἀ-
ρέλιον. | θήνας.

Δέχθητε, παρακλῶ, τοὺς ἐγ- | Δέχθητε, παρακλῶ, τοὺς
καρδίους χαιρετισμούς μου. | ἐγκαρδίους χαιρετισμούς μου.

Ὁ διδάσκαλος (μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς συνθέσεως τοῦ Ἰωάν-
νου). — Ἀκούετε πῶς ἡ φωνὴ πίπτει ἐπὶ τοῦ εἶνε λυπηρὸς καὶ
κατωτέρω εἰς τὸ ἐν βαρέλιον ; Ἢ ἐλεγέ τις, ὅτι ἡ φράσις φθά-
νουσα εἰς τὴν τελευταίαν λέξιν προσκόπτει καὶ παραπατεῖ. Ἰωάν-
νη, συνεθέσατε τὴν φράσιν κατὰ νοῦν, πρὶν γράψητε αὐτήν ;

Ἰωάννης. — Μάλιστα, κύριε.

Ὁ διδάσκ. — Τῶ ὄντι αἱ φράσεις δὲν εἶνε πολὺ μακραὶ. Ἄλλ' ὅταν
συνθέτῃ τις τὴν φράσιν κατὰ νοῦν, πρέπει νὰ περιστρέφῃ αὐ-
τὴν πολλάκις, νὰ λέγῃ χαμηλῆ τῆ φωνῇ καὶ νὰ ἀκούῃ. Τὸ αὖ-
θὰ εἶπῃ· τοῦτο ἀρμύζει ἢ τοῦτο δὲν ἀρμύζει. Πρέπει νὰ γράφῃτε
μόνον, ὅταν τὸ οὖς ὑμῶν εἶνε εὐχαριστημένον. Τότε θὰ ἀπο-
φεύγητε τὰς τοιαύτας φράσεις, αἱ ὁποῖαι ἠχοῦσι κακῶς, διότι τὸ
ἐν μέρος εἶνε πολὺ μακρόν, τὸ δὲ ἕτερον πολὺ βραχύ. Αὗται εἶνε
αἱ χλωαίνουσαι φράσεις. (Ἀσκήσεις 2 καὶ 3).

Ἄσκησις 2, εἰς τὴν χλωαίνουσαν φράσιν. — Διορθώσατε
τὴν ἐπομένῃν φράσιν.

Τὸ ἔαρ.

Τὸ ἔαρ, καθ' ὃ ἡ γῆ φαίνεται ἀναζωογονουμένη, καθ' ὃ ὁ ἥλιος,
ὁμοιάζων πρὸς ἐπανερχόμενον φίλον, λάμπει ἐπὶ τῶν ἀνθέων, εἶνε
εὐχάριστον.

3. Ἄλλη ἄσκησις εἰς τὴν χλωαίνουσαν φράσιν. —
Πρὸς φίλον.

3. Η πολλὰκις ἐπαναλαμβανομένη λέξις.

Κανόνες 7. Ἦχει κακῶς εἰς τὸ οὐ: ἡ φράσις, ἐν ἣ ἢ αὐτὴ λέξις ἐπαναλαμβάνεται

8. Δύναται τις νὰ ἐπαναλάβῃ λέξιν τινά, ὅταν θέλῃ νὰ ἐπίστησῃ τὴν προσοχὴν εἰς τὴν ἔννοιαν, ἣν περιέχει αὐτὴ ἡ λέξις.

9. Εἶνε προτιμότερον νὰ ἐπαναλαμβάνηται λέξις τις ἢ νὰ εἶνε ἀσαφής.

Ἱστορία εὐτυχοῦς ἀνθρώπου, ὅστις δὲν εἶχε χιτῶνα.

Σύνθεσις τοῦ Ἰωάννου.

Διόρθωσις τοῦ διδασκάλου.

1. Σουλτάνος τις ἀσθενῶν ὑπὸ μελαγχολίας εἶπε πρὸς τοὺς ἰατροὺς αὐτοῦ: «θεραπεύσατε τὴν μελαγχολίαν μου». Ὁ σοφώτατος τῶν ἰατρῶν εἶπεν: «Ὁ Σουλτάνος θὰ θεραπευθῇ ἐκ τῆς μελαγχολίας, ἐὰν φορέσῃ τὸν χιτῶνα εὐτυχοῦς ἀνθρώπου».

1. Σουλτάνος τις ἀσθενῶν ὑπὸ μελαγχολίας: «θεραπεύσατέ με» εἶπε πρὸς τοὺς ἰατροὺς αὐτοῦ. Ὁ σοφώτατος εἶπεν: «Ὁ Σουλτάνος θὰ θεραπευθῇ, ἐὰν φορέσῃ τὸν χιτῶνα εὐτυχοῦς ἀνθρώπου».

Ἀγαπητέ μοι Δεωνίδα,

Ἀνέγνων μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως τὰς περιπετείας τοῦ Ροβινσῶνος, τὰς ὁποίας μοι ἐδάνεισας: σοὶ ἐπιστρέφω, εὐχαριστῶν σοὶ ἐκ καρδίας, τὸ βιβλίον σου. Παρατήρησας, ὅτι εἶχεν εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς πρώτης σελίδος τοῦ δευτέρου τόμου μίαν κηλίδα; Πολύ θὰ ἐλυπούμην, ἂν ἐνόμιζες ὅτι δὲν μεταχειρίζομαι ὠραῖον βιβλίον δανεισθὲν ὑπὸ φίλου προσεκτικῶς.

Σὲ ἀσπάζομαι ὁ εἰλικρινῆς φίλος σου

Περικλῆς

7. Τίς ὁ κανὼν περὶ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς αὐτῆς λέξεως;

8. Πότε ἐπιτρέπεται νὰ ἐπαναλαμβάνη τις λέξιν τινά;

9. Πότε εἶνε προτιμότερον νὰ ἐπαναλαμβάνηται λέξις τις;

2. Ὁ πρωθυπουργὸς ἐπεσκέφθη πάντας τοὺς νομιζομένους εὐτυχεῖς, τοὺς πλουσίους, τοὺς ἐπιφανεῖς. Πάντες εἶπον· «ἐ εἶμαι εὐτυχής».

3. Ἡμέραν τινὰ ὁ πρωθυπουργὸς ἀπήντησε ξυλοκόπον πτωχὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ· «εἶσαι εὐτυχής;» — Ὁ ξυλοκόπος εἶπε. Μάλιστα εἶμαι εὐτυχής. — Ὁ πρωθυπουργὸς εἶπε. Δός μοι ταχέως τὸν χιτῶνά σου. — Ὁ ξυλοκόπος εἶπε· δὲν ἔχω.

4. Ὁ διηγηθεὶς τοῦτο ἠθέλησεν νὰ διδάξῃ, ὅτι οἱ πλουσιώτατοι δὲν εἶνε οἱ εὐτυχεστάτοι.

2. Ὁ πρωθυπουργὸς ἐπεσκέφθη πάντας τοὺς νομιζομένους εὐχαριστημένους ἐκ τῆς τύχης αὐτῶν, τοὺς πλουσίους, τοὺς ἐπιφανεῖς. Πάντες ἔλεγον· «δὲν γνωρίζω τί εἶνε εὐτυχία».

3. Ἡμέραν τινὰ ὁ πρωθυπουργὸς ἀπήντησε πτωχὸν τινα ξυλοκόπον· «εἶσαι εὐτυχής;» εἶπε. — Μάλιστα, ἀπήντησε. — Δός μοι ταχέως τὸν χιτῶνά σου. — Δὲν ἔχω», ἀπήντησεν ὁ ξυλοκόπος.

4. Ὁ διηγηθεὶς τοῦτο ἠθέλησεν νὰ διδάξῃ, ὅτι οἱ πλουσιώτατοι δὲν εἶνε οἱ εὐτυχεστάτοι.

Ὁ διδάσκαλος (μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς συνθέσεως τοῦ Ἰωάννου). — Ἰωάννη, ἐν τῇ συνθέσει σου ἀναγινώσκω τρεῖς τὴν λέξιν μελαγχολία, ἐπτάκις τὴν λέξιν εἶπε, ἑξάκις τὴν λέξιν εὐτυχής. Πρὸς ἀποφυγὴν τούτων τῶν ἐπαναλήψεων τὸ οὐδὲν νὰ ὀδηγῇ ὑμᾶς. Σημειωτέον δ' ὅτι ἐνίοτε ἐπαναλαμβάνομεν λέξιν τινὰ ἐπίτηδες, ὅπως ἡ ἐν αὐτῇ περιεχομένη ἔννοια προσηλωθῇ εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀναγνώστου, ὡς κτυποῦμεν ἐπὶ καρφίου, ἵνα καρφώσωμεν αὐτό. Ἔστω ὡς παράδειγμα· «Τέκνον, ἡ μήτηρ σου ἠγρύπνησεν ἐπὶ τῆς κοιτίδος σου, ἡ μήτηρ σου κατεπράυνε τοὺς πρώτους πόνους, ἀπέμαξε τὰ πρῶτά σου δάκρυα· ἡ μήτηρ σου ἐργάζεται, ὅπως ὁ βίος σου καταστῇ εὐάρεστος. Τέκνον, ὅταν ἀνδρωθῆς, τί θὰ πράξῃς ὑπὲρ τῆς μητρός σου;» Ἐνταῦθα ἐπίτηδες ἐπαναλαμβάνομεν ἡ μήτηρ σου, διότι θέλομεν νὰ ἐπιστήσωμεν πολλάκις τὴν προσοχὴν τοῦ παιδιοῦ ἐπὶ ταύτης τῆς ἐννοίας.

Προσθέτω, ὅτι εἶνε προτιμότερον νὰ ἐπαναλαμβάνη τις τὴν λέξιν ἢ νὰ μὴ εἶνε σαφής, διότι γράφει μάλιστα, ἵνα γίνῃ καταληπτός. (Ἰστορίας 4).

Ἰστορίας 4, εἰς τὴν λέξιν τὴν πολλάκις ἐπαναλαμβανομένην.—Διορθώσατε, ὥστε νὰ ἀπαλειφῶσιν αἱ ἐπαναλαμβάνόμεναι λέξεις.

Ἰστορία παιδίου, πίθηκου καὶ κομήσης.

1. Γραῖα τις κόμησσα δυσειδεστάτη εἶχε πίθηκον, ὃν ἠγάπα περιπαθῶς· οὗτος ὁ πίθηκος εἶχε πολυτελῆ ἐνδύματα· εἶχε πῖλον βελουδίον· εἶχε περισκελίδα μεταξωτὴν καὶ χιτῶνα μεταξωτὸν καὶ ὁ πίθηκος ἔτρεχεν ἐλευθέρως ἐν τῇ ἐπαύλει.

2. Ἡμέραν τινὰ ὁ μικρὸς Πέτρος, υἱὸς κηπουροῦ, ἦλθεν ἀπεσταλμένος παρὰ ταύτης τῆς κηπουροῦ φέρων εἰς τὴν ἐπαυλιν μικρὸν κάνιστρον πλήρες ὀπωρικῶν· εἶχε κάτω ὄριμα ἀπίδια καὶ εἶχεν ὑπεράνω σῦκα νωπά, κεκαλυμμένα ὑπὸ φύλλων ἀμπέλου.

3. Ἐν ᾧ δὲ ὁ μικρὸς Πέτρος περιέμενεν ἐν τῷ προδῶμῳ, ὁ πίθηκος εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον πηδῶν· ὁ μικρὸς Πέτρος ὅστις οὐδέποτε εἶχεν ἴδει πίθηκον, ἐχαιρέτισε μετὰ σεβασμοῦ τοῦτο τὸ μικρὸν ὑποκείμενον τὸ καλῶς ἐνδεσμένον.

4. Ὁ πίθηκος πλησιάζει εἰς τὸ κάνιστρον, ὁσφραίνεται, παραμερίζει τὰ φύλλα τὰ ὑπεράνω τοῦ κάνιστροῦ, τρώγει τὰ σῦκα, δεικνύων διὰ τῶν μορφασμῶν τὴν ἑαυτοῦ εὐχαρίστησιν. Ὁ μικρὸς Πέτρος κρατῶν τὸν πῖλον ἐπέτρεπε μετὰ σεβασμοῦ εἰς τὸν πίθηκον νὰ τρώγῃ τὰ σῦκα.

5. Ἡ κυρία τοῦ πίθηκου φθάνει ἐπὶ τέλους. Ὁ μικρὸς Πέτρος λέγει εἰς ταύτην τὴν κυρίαν· ἀκυρία, ταῦτα τὰ ὀπωρικά ἀποστέλλει εἰς ὑμᾶς ἢ μήτηρ μου, εἶνε τὰ κάλλιστα ἀπίδια, ἢ μήτηρ μου ἔστειλεν ὑμῖν καὶ σῦκα». Ἡ κυρία ἀπεκρίθη εἰς τὸν μικρὸν Πέτρον· «σῦκα; ἀλλὰ δὲν βλέπω αὐτά.—» Ὡ, εἶπεν ἀφελῶς ὁ μικρὸς Πέτρος, βλέπων ἀλληλοδιαδόχως τὴν κυρίαν καὶ τὸν πίθηκον, ὁ κύριος υἱὸς ὑμῶν ἔφαγε τὰ σῦκα». Ἡ κυρία κόμησσα δὲν ἠγχαριστήθη ἐκ ταύτης τῆς ἀποκρίσεως.

4. Συμπληρώματα ἀναρμόστως συνδεόμενα.

Κανόνες 10. Τὰ συμπληρώματα τοῦ αὐτοῦ ῥήματος προτιμότερον νὰ εἶνε γραμματικῶς τῆς αὐτῆς φύσεως.

Ἐὰν τὸ πρῶτον συμπλήρωμα εἶνε οὐσιαστικόν, προτιμότερον καὶ τὸ δεύτερον νὰ εἶνε οὐσιαστικόν. Ἐὰν τὸ πρῶτον εἶνε ῥῆμα μετὰ συνδέσμου, προτιμότερον καὶ τὸ ἕτερον νὰ εἶνε τοιοῦτον.

11. Τὰ δύο συμπληρώματα τοῦ αὐτοῦ ῥήματος δὲν πρέπει νὰ ἐκφράζωσιν ἐννοίας ἀνομοίας.

Σύνθεσις τοῦ Ἰωάννου.

Διορθωμένον.

1. Εἶμαι εὐτυχής διὰ τὴν ἐπιστροφὴν σου καὶ διότι ὑγιαίνεις.

2. Ὁ χωροφύλαξ ὤρμησε μετὰ μεάλου θάρρους καὶ τριῶν ἀνθρώπων.

1. Εἶμαι εὐχαριστημένος, διότι ἐπέστρεψας καὶ ὑγιαίνεις.

2. Ὁ χωροφύλαξ μετὰ μεγάλου θάρρους ὤρμησεν ἀκολουθούμενος ὑπὸ τριῶν ἀνθρώπων.

Ὁ διδάσκαλος (μετὰ τὴν ἀναγνώσιν τῆς συνθέσεως τοῦ Ἰωάννου). — Δὲν δίνει τις μέγαν ἵππον μετὰ μικροῦ, βοῦν μετ' ὄνου ὡσαύτως, ὅταν ἐξαρτᾶτε δύο συμπληρώματα ἐκ τοῦ αὐτοῦ ῥήματος, πρέπει τὰ συμπληρώματα νὰ εἶνε τῆς αὐτῆς γραμματικῆς φύσεως καὶ πρὸ πάντων νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν τῶν ἐννοιῶν. Θὰ ἐλέγετε· ἐπληρώθη κατὰ τὴν κεφαλὴν καὶ ἐν Κρήτῃ; ἀγαπῶ τὴν μητέρα μου καὶ νὰ ἀναθαινώ ἐπὶ τὸν ἵππον; Οὐχί· διότι κεφαλὴ καὶ Κρήτη, μήτηρ καὶ ἀναθαινεῖν ἐπὶ τὸν ἵππον ἐκφράζουσιν ἐννοίας πολὺ ἀπεχούσας ἀλλήλων. (Ἐσκήσις 5)

Ἄσκησις 5. Εἰς τὰ συμπληρώματα τὰ ἀναρμόστως συνδεόμενα. Διορθώσατε τὰς ἐπομένους φράσεις.

10. Τίς ὁ κανὼν περὶ τῆς γραμματικῆς φύσεως τῶν συμπληρωμάτων τοῦ αὐτοῦ ῥήματος;

11. Τίς ὁ κανὼν περὶ τῶν ἐννοιῶν, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἐκφράζωσι ταῦτα τὰ συμπληρώματα;

Β. Φευκτέον τὰ διαφορούμενα τὰ προερχόμενα ἐκ τῆς χρήσεως τῶν ἀντωνυμιῶν ὁ ὁποῖος (ὅστις ὅς), τὸν ὁποῖον, τοῦ ὁποίου.

Κανόνες.— 12. Καλοῦμεν διαφορούμενα εἶδος φράσεων, ὅπου δύναται νὰ ἐννοηθῇ ὑπὸ δύο διαφόρους ἐννοίας.

13. Πρέπει τις νὰ προσέχη εἰς τὰ διαφορούμενα τὰ προερχόμενα ἐνίοτε ἐκ τῆς χρήσεως τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν.

Πρέπει νὰ ἀγαπᾷ τις τὸν ἑαυτοῦ κύνα καὶ ὅταν εἶνε γέρων.

Σύνθεσις τοῦ Ἰωάννου,

Διόρθωσις τοῦ διδασκάλου.

1. Ὁ Παῦλος ἐξεπλήσαστο βλέπων ὅτι ἔτρεφον καλῶς καὶ περιεποιούντο τὸν Κέρβερον, τὸν κύνα τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, ὅστις ἦτο γέρων καὶ τυφλός. «Διατί λέγει, φυλάττεις τοῦτον τὸν κύνα ἐν τῷ οἴκῳ, ὅστις εἰς οὐδὲν εἶνε χρήσιμος;»

2. Ὁ θεῖος ἀπεκρίθη· «ὅτε ἦτο νέος, προσήνεγά μοι ὑπὸ

1. Ὁ Παῦλος ἐξεπλήττετο βλέπων παρὰ τῷ θεῷ αὐτοῦ τὸν κύνα Κέρβερον, ὅστις ἦτο γέρων καὶ τυφλός, ὅτι ἔτρεφον αὐτὸν καλῶς καὶ περιεποιούντο. «Διατί, λέγει, φυλάττεις ἐν τῷ οἴκῳ τὸ ζῷον τοῦτο, τὸ ὁποῖον εἰς οὐδὲν χρησιμεύει;»

2. Ὁ θεῖος ἀπεκρίθη· «ὅτε ἦτο νέος οὗτος ὁ δυστυχής,

1. Ἀναγγέλλω ὑμῖν τὴν ἐπιστροφὴν μου κατὰ τὴν Τρίτην καὶ ὅτι ἐξετέλεσα πάσας τὰς παραγγελίας ὑμῶν.

2. Εὐκρεστήθητε νὰ πιστεύσητε εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην μου καὶ ὅτι οὐδέποτε θὰ λησμονήσω πᾶν ὅ,τι πράττετε ὑπὲρ ἐμοῦ.

3. Διένειμα τὴν κληρονομίαν μετ' ἰσότητος καὶ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου.

4. Τὸ πάτωμα ἐτρυπήθη κάτωθεν καὶ ὑπὸ τῶν μυῶν.

12. Τί καλοῦμεν διαφορούμενα;

13. Τίνες εἶνε αἱ ἀντωνυμίαι, ἐξ ὧν προέρχονται συχνότατα τὰ διαφορούμενα;

ρεσίας ὁ δυστυχὴς οὗτος κύων, προσήνεγκέ μοι ὑπηρεσίας, ἅς
ἅς ἐνθυμοῦμαι. Φυλάττω τὴν ἐνθυμοῦμαι. Φυλάττω αὐτῷ
θέσιν αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, τὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ τὴν θέσιν, τὴν ὁ-
ὁποῖαν ἄλλοτε γενναίως ἀπέ- ποῖαν ἄλλοτε γενναίως ἀπέ-
κτησεν». κτησεν».

Ὁ διδάσκαλος (ὁμιλῶν περὶ τῆς συνθέσεως τοῦ Ἰωάννου). —
Προσέχετε τὰς ἀναφορὰς ἀντωνυμίας ὁ ὅποτος, τὸν ὅποτον,
τοῦ ὀποίου. Ὅταν εἶνε μακρὰν ἐκείων, εἰς ἃ ἀναφέρονται, δὲν
γνωρίζομεν εἰς ποῖον ὄνομα ἀποδίδονται. Ἐὰν εἴπητε, ὁ ἵππος
τοῦ κηπουροῦ, ὁ ὅποτος ἐθραυσε τὸν πόδα, θὰ ἐρωτήσωσιν ὑμᾶς·
πρέπει νὰ ὑπάγω νὰ καλέσω τὸν ἰατρὸν ἢ τὸν κτηνίατρον; Οὐ-
δὲν εἶνε γελοιότερον ἀντωνυμίας ἀναφορικῆς διαφορουμένης ἐν τῇ
φράσει: γνωρίζεις τὸν ὄνον τοῦ ξυλουργοῦ, τοῦ ὀποίου τὰ
ῶτα εἶνε πολὺ μακρὰ; δυστυχὴς ξυλουργέ! (ἄσκησις θ).

Ἄσκησις 6. εἰς τὰ διαφορούμενα τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν
ἀντωνυμιῶν, ὁ ὀποτος κ.λ.π. — Διορθώσατε τὰς ἐπομένους
φράσεις.

Αἱ δύο πλαγγόνες (κοῦκλαι).

1. Ἡ πλαγγὼν τῆς Ἀντιγόνης, ἡ ὀποία ἔχει πρόσωπον κή-
ρινον καὶ ὀφθαλμοὺς ὑαλίνοὺς, εἶνε μὲν πολὺ ὠραία καὶ ἡγορά-
σθη πολὺ ἀκριβᾶ, ἀλλ' εἶνε παιγνίδιον πολὺ εὐθραυστον διὰ
παιδίον ὀκταετές, τὸ ὀποτον ἡ μήτηρ φυλάττει ἐπιμελῶς κε-
κλεισμένον. Ὅσῳκις ἔρχεται μικρὰ τις φίλη, ἐξάγουσι τὸ ὠραῖον
παιγνίδιον ἐκ τοῦ ἔρμαριου, τὸ ὀποτον ἡ Ἀντιγόνη δεικνύει μεθ'
ὑπερφημείας καὶ τὸ ὀποτον ἡ φίλη θαυμάζει, χωρὶς νὰ τολμᾷ
νὰ ἐγγίση τὴν ὠραίαν ἐσθῆτα, ἣν ἡ Ἀντιγόνη δὲν ἔραψεν.

2. Ἡ πλαγγὼν τῆς Ἰσμήνης, ἡ ὀποία εἶνε ἐκ χαρτονίου δὲν
ἡγοράσθη μὲν ἀκριβᾶ, ἀλλ' εἶνε ἡ καλὴ, ἡ ἀληθὴς πλαγγὼν διὰ
μικρὰν κόρην, μετὰ τῆς ὀποίας ἡ Ἰσμήνη δύναται νὰ παίξῃ,
ὅσον θέλει, χωρὶς νὰ φοβῆται μὴ θραύσῃ αὐτήν.

6. Προσέχετε εἰς τὰς ἀντωνυμίας αὐτός, ἑαυτοῦ, αὐτοῦ (του), αὐτῆς, αὐτῆς (της), ἑαυτῶν, αὐτῶν (των).

Κανὼν 14. Ἐν τῇ αὐτῇ φράσει αἱ ἀντωνυμῖαι αὐτοῦ, αὐτῆς, αὐτῶν κλπ. ἔνν πρέπει νὰ ἀναφέρονται ὅτε μὲν εἰς τοῦτο τὸ ὄνομα, ὅτε δὲ εἰς ἐκεῖνο, εἰδὲ μὴ, δύνανται νὰ εἰσχωρήσωσι διαφορούμενα, ὡς ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς ἀντωνυμίαις ὁποῖος, ὁποῖον.

Ἡ ἀγαθότης εἶνε προτιμότερα τῆς ὠραιότητος.

Σύνθεσις τοῦ Ἰωάννου.

Διόρθωσις τοῦ διδασκάλου.

1. Βοσκὸς τις εἶχε κύνα, ὅστις ἐφύλαττε γενναίως τὰ πρόβατα αὐτοῦ· τὸ τρίχωμα αὐτοῦ ἦτο σκληρὸν καὶ ἄσχημον. Ὁ κύριος αὐτοῦ ἠγόρασεν ἕτερον κύνα ὠραιότερον τοῦ πρώτου. Τὸ τρίχωμα αὐτοῦ ἦτο οὐλον καὶ λαμπρὸν καθ' ἐκάστην διεσκιδιάζε διὰ τῶν παιγνιδίων αὐτοῦ καὶ τῶν χαριεντισμῶν αὐτοῦ.

2. Νύκτα τινὰ ὁ λύκος ἤλθεν· ὁ ὠραιὸς αὐτοῦ κύων ἐσώθη, καὶ ἀπώλεσε μέρος τῶν ἑαυτοῦ προβάτων.

1. Βοσκὸς τις εἶχε κύνα, ὅστις ἐφύλαττε γενναίως τὰ πρόβατα· τὸ τρίχωμα τοῦ ζώου ἦτο σκληρὸν καὶ ἄσχημον. Ὁ βοσκὸς ἠγόρασεν ἕτερον κύνα ὠραιότερον τοῦ πρώτου. Ὁ νεώτερος εἶχε τὸ τρίχωμα οὐλον καὶ λαμπρὸν καθ' ἐκάστην ὁ βοσκὸς διεσκιδιάζε διὰ τῶν παιγνιδίων αὐτοῦ καὶ τῶν χαριεντισμῶν.

2. Νύκτα τινὰ ὁ λύκος ἤλθεν· ὁ ὠραιὸς κύων ἐσώθη καὶ ὁ βοσκὸς ἀπώλεσε μέρος τῶν ἑαυτοῦ προβάτων.

3. Ἡ ἐδυμασία ταύτης τῆς πλαγγόνος τῆς ταπεινῆς, τὴν ὁποίαν ἡ Ἰσμήνη κατεσκεύασε μόνη, ἔνν εἶνε μὲν θαυμασία, ἀλλ' ἡ Ἰσμήνη εὐχαριστήθη κατασκευάζουσα αὐτὴν καὶ εὗρισκε πολὺ ὠραίαν.

14. Εἰς τί πρέπει νὰ προσέχωμεν μεταχειριζόμενοι τὰς ἀντωνυμίας αὐτοῦ, αὐτῆς, αὐτῶν ;

Ὁ διδάσκαλος (ὁμίλων περὶ τῆς συθέσεως τοῦ Ἰωάννου).
Βλέπετε ὅτι πρέπει νὰ προσέχητε εἰς τὰς ἀντωνυμίας αὐτοῦ
(ἐαυτοῦ), αὐτῆς (ἐαυτῆς), αὐτῶν (ἐαυτῶν)· συμβαίνει ὅ,τι καὶ
ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς ἀντωνυμίαις, ὁ ὅποιος, τὸν ὅποιον, τοῦ
ὁποίου. Σημειωτέον ὅτι πολλακίς δύναται τις νὰ παραλείψῃ τὰς
ἀντωνυμίας ταύτας χωρὶς νὰ καταστῇ ἡ φράσις ὀλιγώτερον σα-
φές (* Ἀσκησις 7).

Ἄσκησις 7, εἰς τὰς ἀντωνυμίας αὐτός, αὐτοῦ (ἐαυτοῦ).
αὐτῆς (ἐαυτῆς), αὐτῶν (ἐαυτῶν), τὰς ἀναφερομένας ὅτε μὲν
εἰς τοῦτο τὸ ὄνομα, ὅτε δὲ εἰς ἐκεῖνο. Διορθώσατε αὐτάς.

Τὰ νῦν σχολεῖται.

1. Ἐρωτήσατε τοὺς γονεῖς ὑμῶν πῶς ἦτο ἄλλοτε τὸ σχολεῖον
ἦτο ἐν τῷ χωρίῳ ἢ ταπεινοτάτη οἰκία· ὁ διδάσκαλος μόλις
ἠδύνατο νὰ στεγαζέται· ἂν καὶ εἶχε ζῆλον, δὲν ἠδύνατο μόνος
νὰ ἐκπαιδεύῃ τοὺς πολυαριθμούς αὐτοῦ μαθητάς ἐρχομένους ἐκ
τῶν πλησίον χωρίων· ἡ θέα αὐτοῦ ἦτο ἀθλία, ἡ αἴθουσα αὐτοῦ
ἦτο μικρὰ καὶ σκοτεινὴ, μεταξὺ τῶν τοίχων αὐτοῦ τῶν στενῶν
καὶ χαμηλῶν τὰ παιδιὰ ἐστενοχωροῦντο ἐντὸς ἀθυγιαίνῃς ἀτρο-
σφαίρας· οὗτοι ἦσαν ὑγροί, ἐλεεινοὶ καὶ γυμνοί. Ἡ πρόοδος αὐ-
τῶν ἦτο βραδεία· ὁ χρόνος τῆς διδασκαλίας αὐτῶν παρήρχετο
σχεδὸν ὅλος διὰ τοῦ συλλαβισμοῦ παλαιῶν ὑσαρέστων βιβλίων.
Αὐτὰ εἶνε ἡ ἐλπίς τῆς πατρίδος καὶ ἡ πατρις ἐφαίνετο ὅτι ἐλη-
σμόνησε, αὐτά.

2. Ἡ Ἑλλάς ἀγαπᾷ τὰ παιδιὰ· ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς
ῥαῖον σχολεῖον καὶ καλοὺς διδασκάλους. Αὐτὸ ἐπιτρέπει νὰ
εἰσέρχεται διὰ τῶν εὐρέων παραθύρων αὐτοῦ ὁ ἀήρ καὶ τὸ φῶς,
τὰ ὅποια κυκλοφοροῦσιν ἐντὸς τῶν ὑγιεινῶν αἰθουσῶν. Τὸ πᾶν
ἔχει ὄψιν χαρίεσσαν καὶ καλὴν. Σήμερον οἱ διδάσκαλοι ἐκπαι-
δεύουσι τὰ παιδιὰ ἐν τόπῳ ἀξίῳ τῆς εὐγενοῦς αὐτῶν προσπαθείας.
Χάρται, ἐρμάρια πλήρη ὀργάνων κοσμοῦσι τοὺς τοίχους αὐτοῦ
καὶ φαίνονται ὡς νὰ λέγασιν εἰς τοὺς μαθητάς· «Δὲν ἔχετε νὰ

7. Συγκεφαλαίως

Ὁ διδάσκαλος. — Συγκεφαλαίωνω τὰς διορθώσεις καὶ τὰς συμβουλὰς μου ἐπαναλαμβάνων ὑμῖν· συνθέτετε τὴν φράσιν ὑμῶν ὅλην ἐν νῷ, πρὶν γράψητε αὐτὴν ἐπὶ τοῦ χάρτου.

Οἱ μαθηταὶ συνήθως πράττουσιν ὡς ἐξῆς· γράφουσι τέσσαρας ἢ πέντε λέξεις, ἐπειτα ζητοῦσι νὰ εὕρωσι καὶ ἄλλας, ἵνα προσθέσωσιν, εἶτα παύονται, ἵνα σκεφθῶσι καὶ εὕρωσιν ἄλλας. Τοῦτο εἶνε βέβαιον μέσον, ἵνα γράψῃ τις φράσεις ἀκόμψους, πλημμυλεῖς καὶ ἀσαφεῖς.

Ὑμεῖς, τέκνα μου, δὲν θὰ πράττητε τοῦτο, ἀλλὰ θὰ συνθέσητε τὴν φράσιν ὑμῶν ἀπὸ τῆς πρώτης λέξεως μέχρι τῆς τελευταίας χωρὶς νὰ γράψητέ τι. Οὕτω θὰ συνθέσητε αὐτὴν οὔτε πολὺ μακρὰν οὔτε χωλαίνουσαν οὔτε ἀσαφῆ. Θὰ περιστρέψητε αὐτὴν πολλάκις ἐν τῷ νῷ ἀφαιροῦντες τὰς ἀχρήστους λέξεις, ἐξωραΐζοντές τι ἐκάστοτε, καὶ ὅταν ἐνοήσητε ὅτι ἡ φράσις ἐπερατώθη καλῶς, ὅτι εἶνε ὀρθή, ὅτι εἶνε ὄριμος, ἵνα γραφῇ, τότε μόνον γράφατε αὐτὴν.

Β'. ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΑΤΤΗΤΕ

(Γενικαὶ συμβουλαί).

Ὁ διδάσκαλος εἶπέ ποτε· ἐδείξα ὑμῖν τί πρέπει νὰ ἀποσεύγητε· ἤδη μέλλω νὰ δείξω τί πρέπει νὰ πράττητε.

πράττειτε ἄλλο ἢ νὰ λάβητε· ἡ ἐπιστήμη προσφέρεται ὑμῖν πανταχόθεν». Τὰ παλαιὰ θρανία τὰ σαθρὰ καὶ ἀκομψὰ ἐξηφανίσθησαν. Δεξιοὶ ξυλουργοὶ κατεσκεύασαν θρανία κομψὰ καὶ κατάλληλα κατὰ τὸ ἀνάστημα αὐτῶν, τὰ ὅποια βαστάζουσι τὸ σῶμα αὐτῶν χωρὶς νὰ κουράζωσιν αὐτό. Πεπικιδευμένοι ἄνδρες συνέταξαν ἄτλαντας, βιβλία, ἵνα καταστήσωσιν εἰς μὲν τοὺς διδασκάλους τὴν διδασκαλίαν ἥττον ἐπίπονον, εἰς δὲ τὰ παιδιὰ τὴν ἐπιστήμην ἐπαγωγὸν καὶ εὐκόλον.

3. Ἀπὸ ὧσιν ἐπραξεν ὑπὲρ αὐτῶν ἡ Ἑλλάς ἀπαιτεῖ παρ' αὐτῶν τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν καὶ τὴν ἐργασίαν αὐτῶν.

8. Εὐρίσκετε ὅ,τι πρέπει νὰ λέγητε.

Ἡ εὐρεσις.

Κανόνες. 15. Πρέπει νὰ σκέπτηταί τις, πρὶν γράψῃ. Ὁ χρόνος ὁ καταναλισκόμενος εἰς τὴν σκέψιν εἶνε κέρδος.

16. Εὐρεσις εἶνε τὸ ἐπινοεῖν ὅ,τι πρέπει νὰ λέγῃ τις.

17. Εὐρίσκει τις ὅ,τι πρέπει νὰ λέγῃ ἐρωτῶν καταλλήλως διατί; πῶς; καὶ ἀπαντῶν.

Ἡ καρφίς.

Σύνθεσις τοῦ Ἰωάννου

1. Νεανίας τις, ὀνομαζόμενος Θεμιστοκλῆς, ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, ἵνα ζητήσῃ θέσιν. Παρουσιάσθη εἰς τινὰ πλούσιον τραπεζίτην.

2. Οὗτος ἀπήντησεν ἀποτόμως· «ὲν ἔχω ἀναγκὴν προσώπου».

3. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἀνεχώρησεν.

4. Ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ μεγάρου εἶδε καρφίδα.

5. Ἐλαβεν αὐτήν.

Διόρθωσις τοῦ διδασκάλου.

1. Νεανίας τις, ὀνομαζόμενος Θεμιστοκλῆς, ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, ἵνα ζητήσῃ θέσιν. Παρουσιάσθη δειλῶς καὶ ἀδεξιῶς εἰς τινὰ πλούσιον τραπεζίτην.

2. Οὗτος ἦτο ἀπηχολημένος καὶ προσέτι ἐσκέφθη· τί νὰ κάμω τοιοῦτον χωρικόν; Ἀπήντησε δὲ ἀποτόμως· «ὲν ἔχω ἀναγκὴν προσώπου».

3. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἀνεχώρησε λυπημένος ἔχων τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην.

4. Ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ μεγάρου εἶδε καρφίδα, ἣτις ἔλαμπε μεταξὺ τῶν πλακῶν.

5. Ἐν τῷ χωρίῳ αὐτοῦ εἶχε μάθει νὰ μὴ ἀφήνητι νὰ χάνη-

15. Τί πρέπει νὰ πράττῃ τις, πρὶν γράψῃ;

16. Τί εἶνε εὐρεσις;

17. Πῶς εὐρίσκει τις ὅ,τι πρέπει νὰ λέγῃ;

6. Ὁ τραπεζίτης παρετήρει ἀπομακρυνόμενον τὸν νέον.

7. Εἶδεν αὐτὸν λαμβάνοντα τὴν καρφίδα καὶ ἤλλαξε γνώμην.

8. Ἐκάλεσεν αὐτὸν πάλιν καὶ ἔδωκε μικρὰν θέσιν ἐν τοῖς γραφείοις αὐτοῦ. Αὕτη ἦτο ἡ ἀρχὴ τῆς εὐτυχίας τοῦ Θεμιστοκλέους, ὅστις κατέστη ἐκ τῶν μεγαλειτέρων οἰκονομολόγων.

ται, ἔκυψε καὶ ἔλαβε τὴν καρφίδα.
6. Ὁ τραπεζίτης, ὅστις μετεμελήθη πῶς διὰ τὴν τραχύτητα αὐτοῦ, παρετήρει ἀπομακρυνόμενον τὸν νέον.

7. Εἶδεν αὐτὸν λαμβάνοντα τὴν καρφίδα καὶ ἤλλαξε γνώμην εἰπὼν· «ἶδού παιδίον οἰκονόμον καὶ προσεκτικόν. Θὰ εἶνε καλὸς ὑπάλληλος.»

8. Ἐκάλεσεν αὐτὸν πάλιν καὶ ἔδωκε μικρὰν θέσιν ἐν τοῖς γραφείοις αὐτοῦ. Αὕτη ἦτο ἡ ἀρχὴ τῆς εὐτυχίας τοῦ Θεμιστοκλέους, ὅστις κατέστη ἐκ τῶν μεγαλειτέρων οἰκονομολόγων.

Ὁ διδάσκαλος (ἄποτεινόμενος πρὸς τὸν Ἰωάννην). — Ἰωάννη, δὲν ἐσκέφθης ἀρκούντως, πρὶν γράψης. Ἴνα γράψῃ τις, πρέπει νὰ ἔχῃ τι νὰ εἶπῃ. Ἐπραξας ὡς πάντες οἱ μαθηταί· λαμβάνουσιν εὐθὺς τὴν γραφίδα, γράφουσι μίαν γραμμὴν, καὶ ἔπειτα; δὲν ἔχουσι τι πλέον νὰ εἰπῶσι, ζητοῦσι καὶ οὐδὲν εὐρίσκουσιν.

Ὁ χρόνος ὁ δαπανώμενος εἰς τὸ νὰ σκέπτηται τις, πρὶν γράψῃ εἶνε κέρδος· ὅστις εὐρίσκει λέγεται εὐρητής· ἡ δὲ πράξις τοῦ εὐρίσκειν εὐρεσις. Πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τῆς εὐρέσεως. Πρακτικὸν μέτρον εἶνε τὸδε· ἡ ἀνάπτυξις εὐρίσκεται συχνότατα ἐν τῇ ἀπαντήσῃ εἰς τὰς ἐρωτήσεις διατί; πῶς;

Παρατηρήσατε τὸ διωρθωμένον· εἶνε μᾶλλον ἐνδιαφέρον ἢ τὸ τοῦ Ἰωάννου.

Παρατηρήσατε τὰς φράσεις, τὰς ὁποίας προσέθηκα· εἶνε ἀπαντήσεις εἰς τὰ διατί; καὶ εἰς τὰ πῶς:— 1. Πῶς ὁ Θεμιστοκλῆς παρουσιάζεται; «δειλῶς καὶ ἀδεξίως». Ἐννοοῦμεν, ὅτι ὁ

τραπεζίτης δὲν δέχεται αὐτόν.—2. Διατί ὁ τραπεζίτης ἀπαντᾷ ἀποτόμως; διὰ δύο λόγους· διότι «ἦτο ἀπησχολημένος» καὶ διότι ἐσκέφθη «τί νὰ κάμω τοιοῦτον χωρικόν;».—3. Πῶς ἀνέχρησεν ὁ Θεμιστοκλῆς; «ἔχων τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην». — 4. Διατί εἶδε τὴν καρφίδα; διότι «ἔλαμπε μεταξύ τῶν πλακῶν». —5. Διατί λαμβάνει τοῦτο τὸ πρᾶγμα τὸ ἄνευ ἀξίας; διότι «ἐν τῷ χωρίῳ εἶχε μάθει νὰ μὴ ἀφήνητι νὰ χάνηται». 6. Διατί ὁ τραπεζίτης παρετήρει τὸν νέον ἀπομακρυνόμενον; διότι «μετεμελήθη πως διὰ τὴν τραχύτητα αὐτοῦ». — 7. Διατί ὁ τραπεζίτης ἤλλαξε γνώμην; διότι ἐσκέφθη, ὅτι τοιοῦτος νέος θὰ ἦτο «οἰκονόμος καὶ προσεκτικός» καὶ «ὅτι θὰ ἦτο καλὸς ὑπάλληλος. (Ἔσκησις 8).

Ἔσκησις 8.— Συμπληρώσατε τὴν ἐπομένην διήγησιν καὶ καταστήσατε αὐτὴν μᾶλλον ἐνδιαφέρουσαν ἀπαντῶντες εἰς τὰς ἐρωτήσεις.

Τὰ σῦκα τοῦ κ. Βουφών.

1. Ὁ κ. Βουφών, ὁ διάσημος φυσιολόγος, ἦτο διευθυντὴς βοτανικοῦ κήπου. Ὁ κ. Θουῖνος ὁ ἀρχικηπουρὸς, ἔστειλέ ποτε αὐτῷ δύο θαυμαστά σῦκα, (διὰ τὴν στέλλει αὐτά;).
2. Ὁ Ἰωάννης, νέος ὑπηρέτης 15 ἐτῶν ἡλικίας, ἀνέλαβε νὰ φέρῃ τὸ μικρὸν κἀνιστρον, ἐν ᾧ ὁ κ. Θουῖνος εἶχε τοποθετήσει αὐτά. (Πῶς; εἶπατε μετὰ πόσης προσοχῆς).
3. Καθ' ὃδὸν ἐσκέφθη ὁ Ἰωάννης· «Νὰ φάγω ἐν ἑκ τῶν ὠραίων τούτων σύκων;» Παρεμέρισεν ὀλίγον τὰ φύλλα καὶ παρετήρησεν ὁ πειρασμὸς κατέστη μεγαλειότερος. (Διατί;)
4. Ἄλλ' ὅμως ἐδίσταζε. (Διατί;)
5. Εἶτα δὲ ἐτόλμησε σιεπτόμενος, ὅτι ὁ κλέπτης θὰ μείνῃ ἄγνωστος. (Πῶς; ὁ κλέπτης δύναται νὰ μείνῃ ἄγνωστος;)
6. Παρευθὺς ἔσυρε τὸ ἐν ἑκ τῶν σύκων καὶ κατεβρόχθησεν αὐτό, ἔπειτα δὲ ἐπανέθηκε τὰ φύλλα ἀναμίζ. (Πῶς; ἐπαναθίτει αὐτά;).

9. Αποφεύγετε ὅτι εἶνε περιττόν.

Κανόνες.—18. Ἐν τῇ συνθέσει δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἴπη τις πολλά, πρέπει νὰ εἴπη μόνον ὅ,τι εἶνε χρήσιμον.

19. Πρέπει νὰ παραλείπη τις ἐκ τῆς συνθέσεως ὅ,τι εἶνε ἄσχετον πρὸς τὸ θέμα καὶ ὅ,τι οὐδὲν προσθέτει εἰς τὴν φράσιν.

7. Ὁ Ἰωάννης ἔφθασε παρὰ τῶ κ. Βουφῶν· εἰσῆλθε. «Κύριε, λέγει, θέτων τὸ κανίστρον ἐπὶ τοῦ ἄκου τῆς τραπέζης, τοῦτο στέλλει εἰς ὑμᾶς ὁ κ. Θουῖνος». Ὁ κ. Βουφῶν παρετήρησεν ἐντὸς τοῦ κανίστρου καὶ συναφρωθήη· ἐμάντευσε τὸν κλέπτην. (Διατί μαντεύει αὐτόν;)

8. «Παιδίον μου, λέγει, (πῶς; μὲ ποῖον ὕφος;). ἔπρεπε νὰ εἶνε δύο σῦκα ἐντὸς τοῦ κανίστρου, ποῦ εἶνε τὸ ἕτερον;»

9. Δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ παρατηρήσῃ τις τὸν Ἰωάννην ἐπὶ μακρόν, ἵνα μάθῃ τίς ἦτο ὁ ἕνοχος. (Διατί; εἶπατε τὴν ἀμυχανίαν τοῦ Ἰωάννου).

10. «Ἄς ἴδωμεν, ἀνόητε, εἶπεν ὁ κ. Βουφῶν, ὁμολόγησον σὺ ἔφαγες αὐτό». — Ὁ Ἰωάννης ἀπήντησε· (πῶς; μὲ ποῖον ὕφος;) «Ναί, κύριε».

11. Ὁ κ. Βουφῶν πολὺ ὀργισμένος ἐπέπληξεν αὐτόν (πῶς; τί εἶπεν αὐτῷ;) καὶ προσέθηκε. «Πῶς ἔκαμες;»

12. Ἦθελε νὰ εἴπη «πῶς ἐτόλμησας νὰ φάγῃς ὀπωρικόν τόσον πολυτίμον;» Ἄλλ' ὁ ἀφελῆς Ἰωάννης ἐξέλαβεν ἄλλως. «Πῶς ἔκαμον, κύριε; λέγει ἐκπεπληγμένος. — Ναί, ἀνόητε, πῶς ἔκαμες, ἐπανέλαβεν ὁ κ. Βουφῶν» (Πῶς; μὲ ποῖον ὕφος;)

13. Ὁ Ἰωάννης ἐντρομος ἐπλησίασεν εἰς τὴν τραπέζαν ἔσυρε καὶ τὸ ἕτερον σῦκον λέγων· «Κύριε, ἔκαμα οὕτως». Καὶ κατεβρόχθισε μὲ πολὺ ἀνοικτὸν στόμα τὸ σῦκον (πῶς τρώγων;)

14. Ὁ κ. Βουφῶν δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ γελάσῃ (Διατί;) «Ὑπαγε, λέγει, σώθητι, μικρὸ ἀνόητε; εἴθε τοῦτο νὰ σοι χρησιμεύσῃ ὡς μάθημα· μὴ ἐπικαλάβῃς αὐτό. Νῦν οὐδὲν θὰ εἶπω πρὸς τὸν κ. Θουῖνον».

18. Ἐν τῇ συνθέσει τὸ οὐσιῶδες εἶνε νὰ λέγῃ τις πολλά;

19. Τί πρέπει νὰ παραλείπη τις ἐκ τῆς συνθέσεως;

Ὁ οἶνος εἶνε καλλίτερος ἐντὸς καθαροῦ ποτηρίου

Σύνθεσις τοῦ Ἰωάννου.

Διωρθωμένον.

1. Θεόδωρος ὁ οἰνοπώλης ἐπώλει μὲν καλὸν οἶνον, ἀλλ' οἱ πελάται τοῦ οἰνοπωλείου αὐτοῦ ἤλαττοῦντο. «Τὸ ἐμπόριον οὐδὲν ἀξίζει» εἶπε, καὶ ἐπώλησε τὸ οἰνοπωλεῖον εἰς ἰδιοκλήτην τινά.

2. Ὁ Θωμᾶς ἠγόρασεν αὐτό, καταβαλὼν πάσας τὰς οἰκονομίας αὐτοῦ.

3. Ἡ οἰκία, ἣτις ἦτο ἀκάθαρτος καὶ μέλαινα ὑπὸ τοῦ καπνοῦ, κατέστη καθαρὰ, διότι ἔρριψαν κάδον ὕδατος καὶ μετεχειρίσθησαν τὸ σάρωθρον αὕτη ἐκοσμήθη ἐκ νέου διὰ χρωμάτων ὠραίων ὑπὸ τῶν ἐντοπίων κοσμηματογράφων. Ἐπὶ τῶν τραπεζῶν τῶν καλῶς (πε)πλυμένων διὰ σπόγγου τὰ ποτήρια ἔλαμπον. Ἡ οἰκία καθίστα ἐπιθυμητὴν τὴν εἴσοδον.

4. Τὸ πᾶν μετεβλήθη ἐκτὸς τοῦ οἴνου.

5. Οἱ πελάται ἐπανήρχοντο καὶ ἔλεγον· «ὁ οἶνος εἶνε πολὺ καλλίτερος νῦν ἢ ἐπὶ τοῦ Θεοδώρου». Ὁ Θωμᾶς δὲν ἔλεγεν ὅτι ὁ οἶνος ἦτο ὁ αὐτός, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο εὐθυμος, ἐγέλα καθ'

1. Θεόδωρος ὁ οἰνοπώλης ἐπώλει μὲν καλὸν οἶνον, ἀλλ' οἱ πελάται τοῦ οἰνοπωλείου αὐτοῦ ἤλαττοῦντο. «Τὸ ἐμπόριον οὐδὲν ἀξίζει» εἶπε, καὶ ἐπώλησε τὸ οἰνοπωλεῖον.

2. Ὁ Θωμᾶς ἠγόρασεν αὐτό.

3. Ἡ οἰκία, ἣτις ἦτο ἀκάθαρτος καὶ μέλαινα ὑπὸ τοῦ καπνοῦ, κατέστη καθαρὰ. Αὕτη ἐκοσμήθη ἐκ νέου διὰ χρωμάτων ὠραίων. Ἐπὶ τῶν τραπεζῶν τῶν καλῶς (πε)πλυμένων τὰ ποτήρια ἔλαμπον. Ἡ οἰκία καθίστα ἐπιθυμητὴν τὴν εἴσοδον.

4. Τὸ πᾶν μετεβλήθη ἐκτὸς τοῦ οἴνου.

5. Οἱ πελάται ἐπανήρχοντο καὶ ἔλεγον· «ὁ οἶνος εἶνε πολὺ καλλίτερος νῦν ἢ ἐπὶ τοῦ Θεοδώρου». Ὁ Θωμᾶς δὲν ἔλεγεν ὅτι ὁ οἶνος ἦτο ὁ αὐτός, ἀλλ' ἐγέλα καθ' ἑαυτὸν σκεπτόμενος ὅτι ἡ

ἑαυτὸν σκεπτόμενος ὅτι ἡ παρομοία εἶνε ὀρθή· «ὁ οἶνος ρομιλία εἶνε ὀρθή· «ὁ οἶνος εἶνε εἶνε καλλίτερος ἐν καθαρῷ πο- καλλίτερος ἐν καθαρῷ ποτηρίῳ»· | τηρίῳ»·

Ὁ διδάσκαλος (ὁμιλῶν περὶ τῆς συνθέσεως τοῦ Ἰωάννου).—
Ἡ σύνθεσις εἶνε καλή, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ περιττά. Δὲν πρέπει νὰ ἐκτείνῃ τις τὴν σύνθεσιν ἀπαντῶν εἰς πάσας τὰς ἐρωτήσεις, ἃς δύναται νὰ ἐρωτήσῃ, εἰς πάντα τὰ διαπί; καὶ εἰς πάντα τὰ πῶς; δὲν πρέπει πρὸ πάντων νὰ λέγωμεν πράγματα, τὰ ὅποια ἀφ' ἑαυτῶν εἶνε φανερά.

Τί εἶνε τὸ θέμα τῆς συνθέσεως; ὁ καλὸς οἶνος φαίνεται κακὸς ἐν οἰνοπωλείῳ ἀκαθάρτῳ· ὁ αὐτὸς οἶνος φαίνεται καλός, ὅταν τὸ οἰνοπωλεῖον εἶνε καθαρόν. Ταῦτα εἶνε τὰ ἀποδεικτέα. 1. Ὁ ἀγοράζων εἶνε ἰδιοκτῆτης· εἶνε ἄρα φανερόν ὅτι ὁ Θεόδωρος ἐπώλησε τὸ οἰνοπωλεῖον εἰς ἰδιοκτῆτην «ἰδιοκτῆτης» εἶνε περιττόν. — 2. Ὁ Θωμᾶς ἀγοράζει αὐτό· τί ἐνδιαφέρει ἡμᾶς, ὅτι ἀγοράζει «καταβαλὼν πάσας τὰς οἰκονομίας αὐτοῦ;»

3. Πρέπει ἡ οἰκία νὰ γίνῃ καθαρὰ· ἀλλὰ τί χρησιμεύει νὰ εἰπῶμεν περὶ «τοῦ ὕδατος» καὶ τοῦ «σαρώθρου»; — Ἐκοσμήθη δι' ὤρειων χρωμάτων, εἶνε ἄρα φανερόν ὅτι ἐκοσμήθη ὑπὸ κοσμηματογράφων.— 4. Ἐὰν ὁ Θωμᾶς γελᾷ καθ' ἑαυτὸν, γελᾷ διότι εἶνε εὐθυμος, τὸ «εἶνε εὐθυμος» ἄρα εἶνε περιττὴ ἐπανάληψις (Ἄσκησις 9).

Ἄσκησις 9, εἰς τὰς περιττὰς λέξεις. Οἱ μαθηταὶ θὰ ἀναγνώσωσι κατὰ πρῶτον τὸ τεμάχιον ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, μετὰ ταῦτα δὲ θὰ ἀφαιρέσωσι τὰ μέρη τῆς φράσεως, τὰ ὅποια θὰ φανῶσιν εἰς αὐτοῦς περιττά. Ὁ διδάσκαλος θὰ ζητήσῃ τὸν λόγον τῶν ἀφαιρέσεων.

Ἦρωσ ἀγνωστος.

1. Ἐν τινὶ μάχῃ τοῦ πολέμου τοῦ 1870 ἀπὸ τοῦ λυκαυγοῦς, ὅπερ βραδύνει νὰ φανῇ κατὰ τὸν χειμῶνα, μία μόνη πυροβολαρχία γαλλικὴ διετάχθη νὰ βαδίσῃ κατὰ πλειόνων πρῶσσικῶν

πυροβολαρχιῶν. Αἱ ἐχθρική ὀβίδες ἐπιπτον ὡς βροχή· ἄνθρωποι, ἵπποι εἶχον φανευθῆ, κιλλίβαντες εἶχον θραυσθῆ ὑπὸ τῶν ὀβιδῶν, ἄς ἔρριπτον οἱ πολέμιοι.

2. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ὑπασπιστὴς ἐφθασεν ἐπὶ μέλανος ἵππου, φέρων τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχιστρατήγου. «Λοχαγέ, λέγει εἰς τὸν ἀξιωματικόν, ὅστις διψᾷ, ἄλλη πυροβολαρχία θὰ ἀντικαταστήσῃ ὑμᾶς, ἵνα προσβάλλῃ τοὺς πολέμιους, οἵτινες εἶνε ἀπέκταντι ὑμῶν. Ἀποσύρθητε εἰς τὴν δευτέραν γραμμὴν ἐξω τῆς βολῆς τῶν ὀβιδῶν. Ἐκεῖ θὰ ἀνασηματίσητε τὴν πυροβολαρχίαν ὑμῶν καὶ θὰ ἐπιδιορθώσητε τοὺς κιλλίβαντας τῶν πυροβόλων διὰ τῶν χρησίμων ἐργαλείων».

3. Ὁ λοχαγὸς διέταξε νὰ σηκώσωσι τοὺς τραυματισθέντας, νὰ ζεύξωσι τὰ πυροβόλα καὶ ἤσῃ ἡ ἀτρόμητος πυροβολαρχία κατέλειπε τὸ πεδῖον τῆς μάχης. Ὁ ἀξιωματικὸς, πρὶν ἀπομακρυνθῆ, ὑπακούων εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχιστρατήγου, ἐπεσκέφθη διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν κατέλειπε, μὴ θέλων νὰ ἀφήσῃ τινὰ τῶν τραυματισθέντων.

4. Ἦκουσεν ἀσθενῆ τινὰ φωνὴν λέγουσαν «Λοχαγέ μου». Καὶ στραφεὶς εἶδεν ἄνθρωπὸν τινὰ τῆς πυροβολαρχίας· ἦτο ὁ διευθύνων τὸ πυροβόλον τοῦ δεξιοῦ μέρους· ὁ στρατιώτης ἦτο ἐξηπλωμένος ἐπὶ τοῦ χεῖλους ἀφρου, ἥτις ὠρύχθη, ἵνα καταστήσῃ εὐκολώτερον τὸν ῥοῦν τῶν ὑδάτων· ἦτο κάτωχρος ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμικλειστοὺς.

5. Ὁ ἀξιωματικὸς ἐπλησίασεν. «Ἐμπρός, εἶπε, θάρρος, γενναῖέ μου· θὰ προσκαλέσω ἄνδρα, ἵνα μεταφέρωσιν ὑμᾶς, ὅπως μὴ μείνητε ἐνταῦθα». Ὁ στρατιώτης ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπε· «λοχαγέ, δὲν εἶνε ἄξιον τοῦ κόπου» καὶ ἀφαιρέσας τὸν μανδύαν εἶδειξε τὸ διατετραπημένον στήθος διὰ τεμαχίου ὀβίδος, ἦν οἱ πολέμιοι εἶχον ῥίψει.

6. Ὁ ἀξιωματικὸς κατασυγκεινημένος ἔκυψε πρὸς τὸν ἀποθνήσκοντα, ὅστις ἐφαίνετο, ὅτι θέλει νὰ εἶπῃ τι· «λοχαγέ, ἐπα-

10. Διατάσσετε καλῶς τὰς ἐννοίας ὑμῶν. Ἢ διάταξις.

Κανόνες. — 20. Διάταξις εἶνε τὸ θέτειν τὰς ἐννοίας κατὰ τὴν τάξιν, ἣν δεόν νὰ ἔχωσιν.

νέλαβε διὰ φωνῆς ἀσθενεστερας, ἐφύλαξα τὸ κλισιοσκόπιον τοῦ τηλεβόλου μου». (Τοῦτο εἶνε μηχανήμα διαβεβαθμισμένον ἀναβιβάζον καὶ καταβιβάζον τὸ τηλεβόλον, ἵνα κανονισθῇ ἡ σκόπευσις, ἀνευ τοῦ ὁποίου τὸ τηλεβόλον σχεδὸν εἶνε ἄχρηστον). «Ὅτε εἶπον ὅτι ἔπρεπε ν' ἀποκομίσωμεν τὰ τηλεβόλα, ἀναζευγνύοντες τοὺς ἔππους, ἐσκέφθην ὅτι οἱ Πρῶσσοι ἐπλησίαζον. Τότε, ἐννοεῖται, ἐφοβήθην διὰ τὸ πυροβόλον μου καὶ ἔλαβον τὸ κλισιοσκόπιον. Καὶ ἔπειτα ἠσθάνθην, ὅτι ἐκτυπήθην καὶ δὲν ἠδυνήθην νὰ ἀκολουθήσω τοὺς ἄλλους». Ὁ στρατιώτης ἀπολέσας τὰς δυνάμεις ἐσιώπησεν.

7. «Ὅχι, γενναῖέ μου φίλε, οἱ Πρῶσσοι δὲν πλησίαζουσιν, εἶπεν ὁ λοχαγός». — «Καλλίτερον. Ἀκούσατε, λοχαγέ μου, τὸ κλισιοσκόπιον εἶνε ἐν τῷ θυλακίῳ μου, ὅπου ἔθισα αὐτό, λάβετε κυτό· πρέπει οἱ συστρατιῶταί μου νὰ δύνανται ἀκόμη νὰ σκοπεύωσι».

8. Ὁ ἀξιωματικὸς ἠρεύνησεν ἐν τῷ θυλακίῳ, ἵνα εὕρῃ τὸ κλισιοσκόπιον, ὅπερ ὁ στρατιώτης εἶπεν ὅτι εἶχε θέσει ἐκεῖ. — «Εὗρετε αὐτό, λοχαγέ μου; — Μάλιστα, γενναῖέ μου στρατιῶτα. — Πολὺ καλὰ, χεῖρε λοχαγέ». Αὕτη ἡ τελευταία προσπάθεια ἐξήντησε τὸν ἀποθνήσκοντα, διότι ἡ οὐκ ἔτι πολὺ ἀδύνατος ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ κατέπεσεν ἀφρὸς τις μεθ' αἵματος ἐπεχύθη ἐπὶ τῶν χειλέων· ὁ στρατιώτης ἀπέθανεν.

9. Τιμὴ εἰς τὸν ἄγνωστον τοῦτον μαχητήν, ὅστις κατὰ τὴν ἐσχάτην καὶ φοβεράν ὥραν δὲν ἐσκέπετο ἄλλο τι ἢ τὸ καθήκον τοῦ στρατιώτου.

20. Τί εἶνε διάταξις;

21. Ἴνα τακτοποιῶμεν τὰς ἐννοίας, πρέπει νὰ κάμνωμεν μικρὸν σχέδιον γραπτῶς, πρὶν συντάξωμεν τὸ θέμα ἡμῶν.

22. Ὁ κάλλιστος τρόπος τοῦ νὰ καταγράψωμεν τὸ μικρὸν τοῦτο σχέδιον εἶνε τὸ σκέπτεσθαι ὡς ἐξῆς· θὰ εἶπω κατὰ πρῶτον τοῦτο, εἶτα δὲ ἐκεῖνο.

Αἴτησις θέσεως.

Σύνθεσις τοῦ Ἰωάννου.

Διόρθωσις τοῦ διδασκάλου.

Πρὸς τὸν κ. Δ. Ποταμιᾶνον,
ζαχαροποιὸν εἰς Λάρισαν.

Πρὸς τὸν κ. Δ. Ποταμιᾶνον
ζαχαροποιὸν εἰς Λάρισαν.

2. Κύριε, εἶμαι 14 ἐτῶν,
γράφω καλῶς, γνωρίζω τὰ λογι-
στικά καὶ δύναμαι νὰ συντάττω
ἐπιστολάς.

1. Κύριε, ἔμαθον ὅτι μία θέ-
σις εἶνε κενὴ ἐν τῷ γραφείῳ ὑ-
μῶν καὶ ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ λάβω
αὐτήν.

4. Γνωρίζετε τοὺς γονεῖς μου,
οἵτινες εἶνε γεωργοὶ ἐν Φερεν-
τινάτοις, γειτονικῶ χωρίῳ εἰς
τὸ ὑμέτερον.

2. Εἶμαι 14 ἐτῶν, γράφω
καλῶς, γνωρίζω τὰ λογιστικά
καὶ δύναμαι νὰ συντάττω ἐπι-
στολάς.

3. Πρὸ ὀλίγου ἔλαβον τὸ ἀπο-
λυτήριόν μου.

3. Πρὸ ὀλίγου ἔλαβον τὸ ἀπο-
λυτήριόν μου.

5. Ὑπόσχομαι ὑμῖν, κύριε,
νὰ καταβάλω πᾶσαν προσπάθειαν
ὑπὲρ τῆς ἐργασίας, ἣν ἠθέλητε
εὐαρεστηθῆ νὰ μοι ἐμπιστευθῆτε.

4. Γνωρίζετε τοὺς γονεῖς μου,
οἵτινες εἶνε γεωργοὶ ἐν Φερεν-
τινάτοις, γειτονικῶ χωρίῳ εἰς
τὸ ὑμέτερον.

1. Ἐμαθον ὅτι μία θέσις εἶ-
νε κενὴ ἐν τῷ γραφείῳ ὑμῶν

5. Ὑπόσχομαι ὑμῖν, κύριε, νὰ
καταβάλω πᾶσαν προσπάθειαν

21. Τί πρέπει νὰ πράττωμεν, ἵνα τακτοποιῶμεν τὰς ἐννοίας ἡμῶν ;

22. Τίς εἶνε ὁ κάλλιστος τρόπος τοῦ νὰ καταγράψωμεν τὸ μικρὸν τοῦτο σχέδιον ;

καὶ ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ λάβω αὐτὴν. ὑπὲρ τῆς ἐργασίας ὑμῶν, ἣν ἤθελετε εὐαρεστηθῆ νὰ μοι ἐμ-

6. Οἱ γονεῖς μου κατοικοῦσι πλησίον ὑμῶν καλλιεργοῦντες κτῆμά τι.

Δέξασθε, παρακαλῶ, κύριε, τὰ σεβάσματά μου.

Ἰωάννης Φερεντῖνος.

πιστευθῆτε.

Δέξασθε, παρακαλῶ, κύριε, τὰ σεβάσματά μου.

Ἰωάννης Φερεντῖνος.

Ὁ διδάσκ. (ἡμιλῶν περὶ τῆς συνθέσεως τοῦ Ἰωάννου).— Ἰωάννη, αὕτη ἡ σύνθεσις δὲν εἶνε καλή, ἂν καὶ εὔρετε ὅ,τι πρέπει νὰ εἴπητε, διότι ἡ τάξις εἶνε κακή. Ὑποθέσατε ὅτι ὁ κ. Ποταμιᾶνος ἀναγινώσκει τὴν ἐπιστολήν. Θὰ εἴπη· ὁ νέος οὗτος μοὶ ἀναγγέλλει «ὅτι εἶνε 14 ἐτῶν, ὅτι γράφει καλῶς, ὅτι οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατοικοῦσιν ἐν Φερεντινάτοις»· τί μὲ ἐνδιαφέρει τοῦτος; Ἐν τέλει μόνον θὰ ἀναφωνήσῃ· «Ἄ, θέλει νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ γραφεῖόν μου;» Διὰ τοῦτό μοι διηγεῖται τοὺς ἀσυναρτήτους τούτους λόγους. Ἄς τακτοποιήσωμεν τὰς ἐννοίας. — (1) «Κύριε, ἔμαθον ὅτι μία θέσις εἶνε κενὴ ἐν τῷ γραφεῖῳ ὑμῶν καὶ ἐπιθυμῶ νὰ λάβω αὐτήν». Καλῶς, λέγει ὁ κ. Ποταμιᾶνος, βλέπω περὶ τίνος πρόκειται. — Ἄλλ' ὁ νέος δύναται νὰ λάβῃ ταύτην τὴν θέσιν; — (2). Μάλιστα «εἶνε 14 ἐτῶν. γνωρίζει νὰ γράφῃ κ.λ.π.» καὶ ἀπόδειξις (3) εἶνε ὅτι ἔχει «τὸ ἀπολυτήριον». — Ἄλλ' εἶνε καλὸν πρόσωπον, υἱὸς χρηστῶν γονέων; (4). Μάλιστα· «γνωρίζω τοὺς γονεῖς αὐτοῦ» καὶ εἶνε εὐκόλον νὰ λάβω πληροφορίας. Τέλος (5) οἶδει καλὰς ἀυποσχέσεις». Τὴν τελευταίαν φράσιν (6), προσθέτει ὁ διδάσκαλος, διαγράψω· εἶνε ἀωφελῆς καὶ ἐπαναλαμβάνει τὸν 4 ἀριθμὸν.

Ἄς ἐξαγάγωμεν ἐκ ταύτης τῆς συνθέσεως μάθημα πρακτικόν. Ἀφοῦ εὔρη τις τὰς ἐννοίας, πρέπει νὰ σκέπτηται· θὰ εἴπω πρῶτον τοῦτο, εἶτα δὲ ἐκεῖνο, καὶ νὰ καταγράψῃ, πρὶν συνθέσῃ τὸ θέμα, μικρὸν σχέδιον μετὰ τῶν ἀριθμῶν τῆς τάξεως. Ἐκα-

στος ἀριθμὸς εἶνε μία παράγραφος. (Ἐσκήσεις 10 καὶ 11).

Ἐσκήσις 10, εἰς τὴν διάταξιν. — Θέσατε εἰς τὴν λογικὴν αὐτῶν θέσιν τὰς παραγράφους τῶν ἐπομένων ἐπιστολῶν.

Ἀγαπητὴ θεία,

1. Ἡ μήτηρ μου παρακαλεῖ νὰ συγχωρήσητε αὐτήν, διότι προσκαλεῖ ὑμᾶς τόσον βραδέως· δὲν ἠδυνήθη δὲ νὰ πράξῃ τοῦτο πρότερον, διότι ὁ Γεώργιος ἦλθεν ἀπροσδοκῆτως.

2. Δὲν δύναται νὰ ὑπάγῃ νὰ ἴδῃ τοὺς συγγενεῖς, διότι ἐπιθυμοῦμεν νὰ μείνῃ πλησίον ἡμῶν καθ' ὅλον τὸν βραχὺν χρόνον τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς αὐτοῦ.

3. Περιμένομεν ὑμᾶς, ἀγαπητὴ θεία, καὶ ἀσπαζόμεθα πάντες.

4. Ὁ Γεώργιος δὲν ἔχει δυστυχῶς ἄδειαν πλέον τῶν τεσσάρων ἡμερῶν.

5. Ὁ στρατιώτης ἀδελφός μου Γεώργιος πρὸ ὀλίγου ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν παρὰ προσδοκίαν.

6. Ἡ μήτηρ μου μοὶ ἀνέθηκε νὰ γράψω ὑμῖν, ὅπως ἔλθητε νὰ γευματίσητε μεθ' ἡμῶν μεθαύριον τὴν Κυριακὴν.

Ὁ ἀσπαζόμενος ὑμᾶς ἀνεψιός

Ἰωάννης.

Ἐσκήσις 11. — Ὁ υἱὸς κτηματικοῦ γράφει πρὸς τὴν μητέρα τινὸς ἐκ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ.

Κυρία,

1. Ἐπειδὴ ὁ Ἰωάννης ἐτραυματίσθη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἡμῶν, ὁ πατήρ μου κατὰ καθήκον θὰ ἐξακολουθήσῃ παρέχων τοὺς μισθοὺς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ καὶ πληρώων ὅλα τὰ ἐξόδα.

2. Ὁ υἱὸς ὑμῶν μοὶ ἀνέθηκε νὰ γράψω ὑμῖν τοὺς ἀσπασμοὺς αὐτοῦ.

3. Μὴ ἀνησυχεῖτε, κυρία· ὑπόσχομαι νὰ πληροφορῶ ὑμᾶς περὶ τοῦ Ἰωάννου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ.

**11. Γράφετε φυσικῶς καὶ ὡς ὁμιλεῖτε.
Τὸ λεκτικόν.**

Κανόνες 23. Λεκτικόν εἶνε ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἐκφραζόμεθα.

24. Πρέπει νὰ γράφωμεν ἀπλῶς, ὡς ὁμιλοῦμεν.

Ἐπιστολὴ τῆς πρώτης τοῦ ἔτους.

Σύνθεσις τοῦ Ἰωάννου.

Ἄγαπητή μου θεία,

1. Κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν τὸ ἔτος ἀρχίζει τὸν ὄρον αὐτοῦ, ἡ ψυχὴ ἡμῶν συνηθίζει νὰ μεταφέρηται πρὸς ἐκείνους, οὓς ὑπεραγαπᾷ καὶ οὓς θὰ ἐπεθύμει νὰ βλέπῃ παρὰ τὴν ἐστίαν τῆς οἰκογενείας.

2. Κατοικεῖτε πολὺ μακρὰν καὶ ἡ καρδία ἡμῶν λυπεῖται περισσότερον τοῦ συνήθους ἐκ ταύτης τῆς λυπηρᾶς ἀπουσίας.

Διόρθωσις τοῦ διδασκάλου.

Ἄγαπητή μου θεία,

1. Ἡ πρώτη τοῦ ἔτους ἡλθεν εἶνε ὁ χρόνος, καθ' ὃν σκεπτόμεθα ἐκείνους, οὓς ἀγαπῶμεν καὶ οὓς θὰ ἐπεθυμοῦμεν νὰ βλέπωμεν πλησίον ἡμῶν.

2. Εἰσθε μακρὰν καὶ λυπούμεθα διὰ τὴν ἀπουσίαν ὑμῶν περισσότερον ἢ ἄλλοτε.

4. Μετὰ λύπης μου ἀγγέλλω, ὅτι ὁ υἱὸς ὑμῶν Ἰωάννης ἔπεσε χθὲς τὴν ἐσπέραν ἀπὸ τῆς κλίμακος καὶ ἐτραυματίσθη εἰς τὴν κνήμην.

5. Ἡ μήτηρ μου ἀνέθηκέ μοι νὰ εἶπω ὑμῖν ὅτι θὰ περιποιηθῶμεν πολὺ τὸν υἱὸν ὑμῶν καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ φοβῆσθε.

6. Παρευθὺς ἐκαλέσαμεν τὸν ἰατρὸν, ὅστις περιποιήθη αὐτὸν ταύτην τὴν πρωίαν εἶδε τὸ τραῦμα, ὅπερ δὲν εἶνε βαθύ· ὑπεσχέθη ἡμῖν, ὅτι μετὰ 15 ἡμέρας θὰ εἶνε ἐντελῶς ὑγιής.

Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ χαιρετίσω ὑμᾶς

Δημήτριος Οἰκονόμου.

23. Τί εἶνε λεκτικόν;

24. Πῶς πρέπει νὰ γράφῃ τις;

3. Ἀναμφιβόλως ἡ ἐπιθύμησις
ὑμῶν περὶ πρὸς τὴν κατοικίαν
ἡμῶν καὶ ἡμεῖς ὡσαύτως ἐνθυ-
μούμεθα ὑμᾶς.

4. Εὐχομαι τὸ ἔτος τοῦτο νὰ
εἶνε δι' ὑμᾶς ὑπασμένον δι' ἀν-
θρώπων καὶ νὰ εἴσθε ἀείποτε ὑγιεῖς.

5. Δέξασθε τοὺς ἀσπασμοὺς
ἀνεψιοῦ, ὅστις ἔχει ἀπεριόριστον
ἀγάπην πρὸς ὑμᾶς.

Ἰωάννης.

3. Ἀναμφιβόλως ἐπιθυμῆσαί
ἡμᾶς, ὡς καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς.

4. Εὐχομαι ὑμῖν καλὸν ἔτος
καὶ καλὴν ὑγίειαν.

5. Καὶ ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐξ
ὅλης καρδίας

ὁ ἀνεψιὸς

Ἰωάννης.

Ὁ διδάσκαλος. — Ὁ Ἰωάννης εὔρεν ἐκεῖνο, ὅπερ ἔπρεπε νὰ
εἶπῃ καὶ ἀιέταξεν αὐτὸ καλῶς, ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζε πῶς νὰ εἶπῃ
αὐτό. Μετὰ τὴν εὔρεσιν καὶ τὴν ἀιέταξιν ἔπεται τὸ λεκτικόν,
τουτέστιν ὁ τρόπος τοῦ ἐκφράζεσθαι.

Περιπέσετε, Ἰωάννη μου, εἰς πλάνην, εἰς ἣν περιπίπτουσι
καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Νομίζουσι δηλ. ὅτι αἱ στομφώδεις λέξεις, ἃς
εἶδον ἐν τοῖς βιβλίοις καὶ ἃς δὲν ἐννοοῦσι πολὺ καλῶς, εἶνε πολὺ
ῶραϊαι καὶ ὅτι ἐκθέτειν καλῶς εἶνε τὸ μεταχειρίζεσθαι ταύτας
τὰς λέξεις.

Ἄς φαντασθῶμεν παιδίον δέκα ἐτῶν γράφον πρὸς τὴν θείαν
αὐτοῦ πρέπει νὰ γράψῃ ἀπλῶς, ὡς θὰ ὠμίλει, ἂν ἡ θεία του
ἦτο παροῦσα. Τὸ νὰ λαμβάνωμεν ὑφους στομφώδεις, ἵνα εἴπωμεν
ἀπλᾶ πράγματα, καλεῖται ἔμφασις. Ὅταν κυρία κτήματος
πορεύηται, ἵνα ἀμέλξῃ τὴν ἀγελάδα αὐτῆς, θὰ εἶνε πολὺ κακῶς
ἐνδεδυμένη, ἂν ἀντὶ ἐσωφορίου μαλλίνου ἔφερῃ ἐσθῆτα κεντητήν.

Παρατηρήσατε ἔτι ἐν τῇ 4 παραγράφῳ ἐν ἐκ τῶν τῆς ἐμ-
φάσεως. Ἀρχίζετε μεθ' ὑφους θαυμαστοῦ «εἴθε τοῦτο τὸ ἔτος νὰ
εἶνε ὑπασμένον δι' ἀνθρώπων» καὶ ἀποτόμως ἡ φράσις καταπίπτει
εἰς τὰς ἀπλὰς ταύτας λέξεις: «καὶ νὰ εἴσθε ὑγιεῖς». Εἶνε ἀντι-
θεσις γελοία, εἶνε ὡς ἂν κτηματικὸς ἐφόρει ἐνδυμα ὑποδοχῆς καὶ

εις τούς πόδας αὐτοῦ ὑποδήματα πλήρη ἀχλύων.—Καί ὁ κίνδυνος τῶν λέξεων, ὡς παρανοοῦμεν;

Παρατηρήσατε ταύτας: «ἔτος ὑφασμένον δι' ἀνθέων». Συγκρίνετε τὸ ἔτος τῆς θείας ὑμῶν πρὸς «ὑφασμα», ἔστω. Ἀλλὰ «τὸ ὑφασμα» κατασκευάζεται διὰ νημάτων ἢ διὰ πραγμάτων ὁμοιοζόντων πρὸς νήματα· δύναται τις δι' ἀνθέων νὰ κατασκευάσῃ ὑφασμα; ("Ἀσκησις 12).

Ἀσκησις 12, εἰς τὴν ἔμφασιν.—Μετέβαλον εἰς ἀπλᾶς φράσεις τὰς μετ' ἐμφάσεως, αἵτινες εἶνε διὰ μεγαλειτέρων γραμμάτων.

Ἡ ἀλιεῖα τῶν καρabiδων.

Ἀγαπητῆ μου Μαρία,

1. Πάντες ἡμεῖθα πικρῶς λυπημένοι χθὲς τὴν ἐσπέρην μανθάνοντες ὅτι εἶχες κατάρουσι καὶ ὅτι ὅν θὰ ἤρχεσο μεθ' ἡμῶν εἰς τὴν ἀλιεῖαν τῶν καρabiδων. Ἐνῶ ἠλίευσον, ὁ νοῦς μου ἐπέτα πρὸς σὲ καὶ ἐσκέφθην τοῦλάχιστον νὰ σοὶ ἀναπαραστήσω τὰς ἀπολαύσεις, ἃς ἠσθάνθημεν.

2. Γνωρίζεις καλῶς τοῦτο τὸ μέρος, ὅπου ὁ ποταμὸς προάγει τὰ ἑαυτοῦ ὕδατα διὰ μέσου τοῦ μεγάλου λειμῶνος ὀλίγον κατωτέρω τοῦ μύλου τοῦ κ. Οἰκονόμου. Ἐκεῖ εἶνε σειρά παλαιῶν ἰτεῶν κεκλιμένων ἐπὶ τῆς ἀποτόμου ὄχθης, ὡς ἂν ἐμελλον νὰ πέσωσιν ἐντὸς τῶν κυμάτων.

3. Ἐκεῖ εὐρίσκομεν τὰς καρabiδας, διότι αὐταὶ ἀγκῶσι τὸ δικυγὲς ὕδωρ καὶ κατοικοῦσιν ἐν τοῖς κοιλώμασι τῆς ἀποτόμου ὄχθης, ἧτις εἶνε πολὺ ὑψηλῆ.

4. Ἀνεχωρήσαμεν ἡ πεκτήρ, οἱ δύο ἀδελφοὶ καὶ ἐγώ· ἦτο ἡ ὥρα ὀγδόη καὶ ἡμίσεια. Ἦδη ἡ νύξ εἶχεν ἀπλώσει τὰ σκιερὰ σκότη. Οἱ ἀδελφοί μου προεπορεύοντο φέροντες τὸ ὄργανον, αἱ οὗ συλλαμβάνουσι τὰς καρabiδας· ἐγὼ ἐβαλίζον μετὰ τοῦ πατρὸς φέρουσα τὸν φανόν.

5. Οὐδέποτε περιεπάτησα τόσον βραδέως ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ

ροῦ τούτου τοῦ ὕδατος· σὺ οὐχὶ περισσότερον ἀναμφιβόλως φαντάσθητι ὅτι ὁ ποταμὸς κατὰ ταύτην τὴν ὥραν οὐδόλως ὁμοιάζει πρὸς ὅ,τι εἶνε, ὅταν ὁ ἀστὴρ τῆς ἡμέρας διαχύνη τὸ φῶς.

6. Ὁμίχλη εἶχεν ἐκτυλίξει τὸ ἐξ ἀτμοῦ πανίον αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ὕδατος καὶ ἐπὶ τοῦ λειμῶνος. Ὁ φανὸς ἐφώτιζεν εἰς ἀπόστασιν μόνον τριῶν βημάτων περίξ ἡμῶν· περαιτέρω ἢ ἀτραπός, ὁ χόρτος, τὰ δένδρα, ἐξηφανίζοντο κατ' ὀλίγον ἐν τῇ σκιᾷ.

7. Ἦκούομεν τὸ ὑγρὸν στοιχεῖον πληττον τὴν ἀπότομον ὄχθην, ἀλλὰ δὲν ἐβλέπομεν αὐτό. Αἱ καλά παλαιαὶ ἰτέαι, πρὸ τῶν ὁπίων παρῆλθον τασάκις, ἐν εἶχον τὴν συνήθη ὄψιν· ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλην ἐφαίνοντο ἐπ' ὀλίγον ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ φανοῦ· ἐφαίνοντο ὡς ἄνθρωποι, οἵτινες ἀνέμενον ἡμᾶς καὶ παρετήρουν διαβαίνοντας. Ἡ ψυχὴ οὐδεμίαν ἠσθάνετο φρίκην· καὶ ὁμως δὲν ἄφινον τὴν χεῖρα τοῦ πατρός μου.

8. Ἐστάθημεν καὶ ἀπεθέσαμεν τὰ ἀλιευτικὰ ἡμῶν ἐργαλεῖα. Ἡ φαντασία σου ὡς ζωγραφῆση μικρὰ πινάκια (πίατα) δικτυωτά, περιβεβλημένα κύκλῳ ὑπὸ στεφάνης ἐκ χονδροῦ σύρματος. Ταῦτα ἐκρεμάσθησαν διὰ τριῶν νημάτων, ὡς δίσκος πλάστιγγος. Εἰς τὸ κέντρον ἐκάστου δικτυωτοῦ ἐκεῖνος, εἰς ὃν ὀφείλω τὸ φῶς, εἶχε ὀέσει τεμάχιον κρέατος ἐφαρμένου. Ἐπειτα ἀφήσαμεν νὰ καταβῶσιν ἐλαφρῶς τὰ ὄκτυα εἰς τοὺς κόλπους τῶν ὑδάτων οὕτως, ὥστε ταῦτα ἀνεπαύοντο ἐν τῷ πυθμένι τοῦ ποταμοῦ.

9. Ἐκαστον δικτυον ἦτο δεδεμένον διὰ μακροῦ σχοινοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ ἄκρον εἶχομεν περιτυλίξει περίξ κορμοῦ ἰτέας.

10. Εὕρισκον τὴν προετοιμασίαν ὀλίγον μακράν· ἀλλὰ πόσον εἶνε διασκεδαστικόν, ὅταν ἀνκασύρωμεν τὰ δίκτυα. Περιμένομεν ἐν τέταρτον τῆς ὥρας, ἵνα ἀφήσωμεν χρόνον εἰς τὰς καρabiδας νὰ ἔλθωσιν εἰς τὸ δίκτυον, ἔπειτα δὲ ἀνασύρωμεν. Εἶνε ἡ στιγμή, καθ' ἣν αἱ ψυχαὶ εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν τῆς συγκινήσεως. Ἐρωτῶμεν ἡμᾶς αὐτούς· εἶνέ τι; φέρομεν τὸν φανόν· κύπτομεν, ἵνα ἴδωμεν τάχιστα. Παρατηροῦμεν ταῦτα τὰ ζῶα χρώματος

Γ'. ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΑΤΤΗΤΕ (Συνέχεια).

(Εἰδικαὶ συμβούλαι).

Ὁ διδάσκαλος. — Ἔβωκα ὑμῖν γενικὰς συμβουλὰς, αἵτινες θὰ εἶνε ὠφελίμοι εἰς πάντα τὰ εἶδη τῶν συνθέσεων, τὰς περιγραφάς, τὰ διηγήματα, τὰς ἐπιστολάς. Ἄς ὑμιλήσωμεν περὶ ἑκάστου τῶν εἰδῶν τούτων ἰδιαιτέρως.

σκοτεινοῦ, αἵτινα κινουῦνται ἐντὸς τοῦ δικτύου. Κραυγαὶ ἠδονῆς ἐξέφυγον τῶν χειλέων ἡμῶν, ἠριθλοῦμεν αἶνε ὕψος εἶνε τέσσαρες». Ἐγὼ ἔφερον τὸ κανιστρον, ἵνα θέσωμεν ἐντὸς τὸ ἀλίευμα ἡμῶν.

11. Ὄφειλον μόνον νὰ λάβω ταῦτα τὰ μαλακόστρακα, ἵνα θέσω αὐτὰ ἐντὸς τοῦ δοχείου ἡμῶν. Οἱ ἀδελφοί μου περιέπαιζόν με, διότι κατ' ἀρχὰς ἤμην συγκεκινημένη ἐκ τοῦ φόβου. Συχνάκις ἀναρριχῶνται εἰς τὰς πλευράς τοῦ δικτύου· πρέπει ὁ νὰ ἐλκύσωμεν ἰσχυρῶς, ἵνα ἀναγκάσωμεν νὰ ὑποχωρήσωσιν, καὶ ἀνάγούσι τὰς ἑαυτῶν χηλὰς, ὡς ἂν ἦσαν ὠργισμένα. Ἄλλ' ὁ πατήρ μου ἔδειξε πῶς λαμβάνουσι αὐτὰ· συλλαμβάνουσι ὀηλ. ἐκ τοῦ μέσου τοῦ σώματος ὑποκάτω τῶν χηλῶν καὶ ῥίπτουσι αὐτὰ εἰς τὸ κανιστρον. Ἡ ἐκβάσις ἔσπευε τὴν ἐπιχείρησιν ἡμῶν. Ὅτε ἀνεκτήραμεν τὴν κατοικίαν ἡμῶν περὶ τὴν δεκάτην ὥραν, εἴχομεν πλείονας τῶν πεντήκοντα καρabiδων.

12. Ταύτην τὴν πρῶιαν, ἀγαπητὴ μου Μαρία, σοὶ στέλλω πρὸς τὴν ἐπιστολῇ μου μέρος ἐξ ὧσων συνελάβομεν. Κολακεύομαι ὑπὸ τῆς γλυκείας ἐλπίδος, ὅτι ὁ κατάρρους σου ταχέως θὰ ἰατρευθῇ καὶ ὅτι προσεχῶς οὐδὲν θὰ σε ἐμποδίσῃ νὰ ἀναμιχθῆς εἰς τὰς τερπνάς διασκεδάσεις ἡμῶν· διότι ὁ πατήρ μου ὑπεσχέθη νὰ ὀδηγήσῃ ἡμᾶς καὶ πάλιν εἰς τὴν ἀλίειαν.

13. Ἀσπάζομαι σε ἐκ καρδιάς

ἡ ὑπεραγαπῶσά σε φίλη
Λουκία.

12. Ἡ περιγραφὴ.

Κανὼν 25. Ἴνα συνθέσωμεν καλὴν περιγραφὴν, πρέπει νὰ εἴπωμεν, ὅ,τι βλέπομεν ἢ νὰ φαντασθῶμεν τὸ περιγραφτέον πρᾶγμα.

Ὁ διδάσκαλος.—Τί πράττει ὁ ζωγράφος; Ἀντιγράφει ὅ,τι βλέπει οὕτω καλῶς, ὥστε οἱ βλέποντες τὸν πίνακα αὐτοῦ ἔχουσι τὴν αὐτὴν παράστασιν, ἣν θὰ εἶχον βλέποντες τὸ πραγματικόν. Ἡ περιγραφὴ εἶνε τὸ αὐτό. Ἀντιγράφομεν ὅ,τι βλέπομεν ἢ κλείομεν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀναπαριστῶμεν τὸ περιγραφτέον πρᾶγμα καὶ ἀντιγράφομεν αὐτό.

Δίδεται ὡς θέμα: ἡ διάβασις τῆς ταχείας ἀμαξοστοιχίας. Ὑποθέσατε ὅτι εἰσθε ἐν τῇ ἐξοχῇ κατὰ μῆκος τοῦ φραγμοῦ τοῦ ἐκτεινομένου παρὰ τὴν ὁδόν. Τί βλέπετε; Τί ἀκούετε; Ποίαν ἐντύπωσιν αἰσθάνεσθε; Εἶπατε καὶ ἡ σύνθεσις εἶνε καλῶς συντεταγμένη.

Ἡ διάβασις τῆς ταχείας ἀμαξοστοιχίας.

Σύνθεσις τοῦ Ἰωάννου.

Διόρθωσις τοῦ διδασκάλου.

1. Κατω εἰς τὴν ἄκρην τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, ἣτις ἐκτείνεται ἀτελεύτητος, ἐφάνη μία στιγμὴ μέλαινα, καπνὸς λευκός· εἶνε ἡ ταχεῖα ἀμαξοστοιχία.

1. (Τὸ αὐτό).

Ὁ διδάσκ.—Εἶνε ἀκριβὴς καὶ σύντομος· ἤδη δεόν νὰ σπεύσωμεν τὸ σπουδαιότατον εἶνε νὰ περιγράψωμεν τὴν ἀμαξοστοιχίαν, ὅταν θὰ εἶνε πρὸ ἡμῶν.

2. Πλησιάζει, ἡ γῆ τρέμει· ἰδοῦ εἶνε πρὸ ἡμῶν.

2. Πλησιάζει, μεγεθύνεται στιγμιαίως· ἡ γῆ τρέμει· ἰδοῦ εἶνε πρὸ ἡμῶν.

25. Πῶς δυνάμεθα νὰ συνθέσωμεν καλὴν περιγραφὴν;

Ὁ διδάσκ. — Μετὰ τὸ «πλησιάζει» προσθέτω «μεγεθύνεται στιγμιαίως» τοῦτο δίδει ἡμῖν τὴν εἰκόνα τῆς ταχύτητος.

3. Προηγείται ἡ ὑπερμεγέθης ἀτμομηχανή· ἐκ τῆς καπνοδόχης τολύπαι καπνοῦ ἀναπηδῶσι ταχέως· ἐπὶ τῶν πλευρῶν τὰ χαλύβινα ἔμβολα παλινδρομοῦσι (πηγαίνονται) μετὰ κινήσεως ἀκαταπαύστου καὶ σταθεράς.	3. Προηγείται ἡ ὑπερμεγέθης ἀτμομηχανή, ὅλη ἐκ σιδήρου, χαλκοῦ καὶ χάλυβος· ἐκ τῆς καπνοδόχης τολύπαι καπνοῦ ἀναπηδῶσι ταχέως· ὑποκάτω ὡς βροχή καταπίπτουσι διάπυροι ἄνθρακες· ἐπὶ τῶν πλευρῶν τὰ χαλύβινα ἔμβολα παλινδρομοῦσι μετὰ κινήσεως ἀκαταπαύστου καὶ σταθεράς.
--	---

Ὁ διδάσκ. — Ἀτμομηχανὴ διερχομένη οὕτως εἶνέ τι πολὺ ἰσχυρόν, σχεδὸν ἐκπληκτικόν· ἵνα ἀποδώσω ταύτην τὴν αἴσθησιν, προσθέτω· ὅλη ἐκ σιδήρου, χαλκοῦ καὶ χάλυβος· καὶ λέγω περὶ ἀνθράκων διαπύρων.

4. Πλάκες μετάλλιναι, διάτρητοι δι' ὁπῆς κυκλοτεροῦς ἢ λοφράκτου, ἐπιτρέπουσιν εἰς τὸν μηχανικὸν νὰ βλέπῃ πρὸ αὐτοῦ καὶ προφυλάττουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἀνέμου.	4. Ἐπὶ τῆς μηχανῆς ἵσταται ἄνθρωπος ὀρθὸς τὴν χεῖρα ἔχων ἐπὶ μοχλοῦ· οὗτος εἶνε ὁ διευθύνων ταύτην τὴν ἰσχυράν καὶ εὐπειθῆ δύναμιν.
--	---

Ὁ διδάσκ. — Κακῶς. Θὰ ἦτο ὀρθόν, ἂν ἐμῆλλετε νὰ περιγράψητε διὰ τεχνικῶν λεπτομερειῶν μηχανὴν ἐν ἀδρανείᾳ. Ἄλλ' ἔχετε νὰ εἴπητε τὴν αἴσθησιν, ἣν αὕτη προξενεῖ διαβαίνουσα πολὺ ταχέως. Ἄντὶ τοῦ διαγραφέντος κάμνω λόγον περὶ τοῦ μηχανικοῦ· διότι γενᾶται σκέψις ὅλως φυσική, ὅταν τις βλέπῃ διερχομένην ταύτην τὴν ὑπερμεγέθη μηχανήν, τὴν σχεδὸν τρομεράν, ὅτι δηλ. ὑπακούει εἰς τὸν ἄνθρωπον ὡς ὁ δαμασθεὶς ἵππος εἰς τὸν ἱππέα.

5. Μετὰ ταῦτα ἔπεται ἡ σει- 5. Ὁ θόρυβος τῶν ἀπειραρίθμων
ρά τῶν ἀμαξῶν κεφαλαί πε-
ρίεργοι φαίνονται παρὰ τὰς θύ-
ρας καὶ παρατηροῦσι τὸ χωρίον. | τροχῶν ἐκκωφοῖ ἡμᾶς· ὁ ὀφθαλ-
μὸς ἀποκάνει βλέπων τὰ διά-
φορα σχήματα τὰ διαδεχόμενα
ἄλληλα τοσοῦτον ταχέως, ὥστε
δὲν δύναται τις νὰ ἐνθυμηῖται
αὐτά.

Ὁ διδάσκ.—Κακῶς· τί μὲ ἐνδιαφέρουσιν αἱ κεφαλαὶ τῶν
ἐπιβατῶν; Θέλω νὰ ἔχω τὴν αἴσθησιν, τὴν ὁποίαν παρέχει
ἡμῖν ἡ ταχεῖα αὐτὴ καὶ σχεδὸν τρομακτικὴ διάβασις.

6. Ἡ ἀμαξοστοιχία προχω- 6. (Τὸ αὐτό).
ρεῖ καὶ νῦν φαίνεται ὡς μία
σειρὰ μέλαινα, ἥτις ἀπομακρυ-
νομένη μικρύνεται.

Ὁ διδάσκ.—Εὐλόγως εἴσθε σύντομος.—Ἡ αἴσθησις ἡ γενο-
μένη ἐπενεργεῖ, ὥστε νὰ μὴ βλέπητε τὴν ἀμαξοστοιχίαν.

7. Πάραυτα τὰ πάντα ἐξη- 7. (Τὸ αὐτό).
φανίσθησαν· μακρὸς καπνὸς λευ-
κὸς κυματίζων ἔτι ἐν τῷ ἀέρι
κυλίστα καὶ ἐξαφανίζεται κατὰ
μικρὸν.

Ὁ διδάσκ.—Ἡ τελευταία πρότασις εἶνε καλὴ· δεικνύει κα-
λῶς τὴν ἡσυχίαν, ἥτις διαδέχεται τοῦτον τὸν θόρυβον, ταύτην
τὴν ζαλίζουσαν ταχύτητα.

Ἀσκήσις 13, εἰς τὴν περιγραφὴν.—Συμπληρώσατε τὴν
περιγραφὴν καὶ καταστήσατε αὐτὴν μᾶλλον ἐνδιαφέρουσαν.

Ἀπόγευμα θερινὸν ἐν τῷ χωρίῳ.

1. Ἡ ὥρα εἶνε δευτέρα· θὰ ἔλεγέ τις ὅτι τὸ χωρίον εἶνε
ἐγκαταλελειμμένον. (διὰ τί; ποῦ εἶνε οἱ ἄνδρες; ποῦ τὰ
παιδιά;) Ὁ ἥλιος πίπτων σχεδὸν καθέτως πληροῖ διὰ φωτὸς

(ἐπίθετον) τὴν μεγάλην ὁδὸν (ἐπίθετον). (ὕπαρχει σκιά; ὀλίγη ἢ πολλή; ποῦ εἶνε αὕτη;)

2. Οὐδεὶς θόρυβος ἀκούεται! εἶνε ἡ ὥρα τῆς ἡσυχίας, καθ' ἣν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῶν οἰκιῶν (ἐπίθετον), ἐν τῇ σκιᾷ τῶν ὀψωνίων τῶν ἡσυχῶν (προσθέσατε δεῦτερον ἐπίθετον) αἱ οἰκοδέσποιναι ράπτουσιν ἢ πλέκουσιν. (Καὶ τὸ ἐξωτερικὸν τῆς οἰκίας; τὰ ἐξώφυλλα τῶν παραθύρων; τίνα ὄψιν ἔχει ἡ οἰκία;)

3. Τὸ πᾶν φαίνεται κοιμώμενον ὑπὸ τὴν θερμότητα τῆς ἡμέρας. Ὑπεράνω τῶν τοίχων τῶν κήπων κρέμανται τὰ ἀκίνητα φύλλα τῶν κλάδων. (Διατί εἶνε ταῦτα ἀκίνητα;)

4. Ἐν ταῖς αὐλαῖς ἐπικρατεῖ σιγή. Ἐνιαχοῦ (ποῦ; εἰς τὴν σκιάν ἢ εἰς τὸν ἥλιον;) ὄρνιθες κοιμῶνται (περιγράψατε τὴν στάσιν αὐτῶν).

5. Ἐμπροσθεν τῆς θύρας τῆς αὐλῆς (ἐπίθετον) κύων τις τῆς ἐπαύλεως ἐξαπλοῦται (πῶς; θέσατε ἐν ἐπίρρημα) μόλις ἀνοίγων τοὺς ὀφθαλμοὺς (ἐπίθετον), ὅτε κίνημα μυίας ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ ἀνασκιρτήσῃ μετὰ στεναγμοῦ (ἐπίθετον).

6. Ἐνίοτε θόρυβος στιγματαῖος διακόπτει τὴν σιωπὴν τῆς ὁδοῦ· εἶνε ὁ μυκηθμὸς (ἐπίθετον) ἀγελάδος, ἥτις μακρὰν (ποῦ;) βόσκει (πῶς;) εἶνε αἱ φωναὶ (ἐπίθετον) παιδιῶν, τὰ ὅποια ἐπαναλαμβάνουσιν ἐν χορῷ (ποῦ;) τὰ γράμματα τῆς ἀλφαβήτου.

7. Ἐπειτα ὁ θόρυβος παύει· τὸ πᾶν σιγῶν, ὡς ἂν τὸ χωρίον ἐπανελάμβανε τὸν ὕπνον (ἐπίθετον).

Ἄλλη Ἀσκήσις 14. Ἐσπέρα θερινὴ ἐν τῷ χωρίῳ.

1. Ἡ ἔσπέρα ἦλθεν ὑπὸ τὴν λάμψιν (ἐπίθετον) τῆς δύσεως τὸ χωρίον πληροῦται ζωηρότητος (προσθέσατε δύο ἔτι οὐσιαστικά μετὰ τῆς αὐτῆς ἐννοίας). Πάντα τὰ παράθυρα εἶνε ἀνοικτὰ (ἵνα εἰσέρχεται τί;) Βλέπει τις ἐκ τῆς ὁδοῦ τὰς οἰκοδέσποινας (ἐπίθετον), αἵτινες ἔρχονται (διατί; τί πράττουσι καὶ τὴν ὥραν;) περὶ τὴν ἐστίαν, ἥτις... (προσθέσατε ἐν ῥῆμα).

2. Ἐν ταῖς αὐλαῖ; τῶν οἰκιῶν αἱ ὄρνιθες (ἐπίθετον) κακαρι-

13. Τὸ διήγημα.

Κανὼν 26. Ἴνα συνθέσητε καλὸν διήγημα, διηγήθητε τὰ γεγονότα κατὰ τὴν φυσικὴν αὐτῶν τάξιν, διατρίψατε περὶ ἐκείνα, τὰ ὅποια θέλετε νὰ ἐξάρητε, ἀιέλθετε ταχέως τὰ ἄλλα, ἐν συντόμῳ παραστήσατε τὰ πράγματα οὕτως, ὥστε ὁ ἀναγνώστης νὰ νομίζῃ ὅτι παρευρίσκεται εἰς αὐτά, ὅτι βλέπει τὰ αὐτά, τὰ ὅποια καὶ ὑμεῖς, καὶ αἰσθάνεται τὰς αὐτὰς ἐντυπώσεις.

Ὁ διδάσκ.— Ὅταν διηγῆσθε, ἀναφέρετέ τι, τὸ ὁποῖον εἶδετε ζουσι περὶ τῶν ὑπηρετριῶν, αἵτινες... (τί μέλλουσι νὰ πράξωσιν αἱ ὑπηρετρίαι ταύτην τὴν ὥραν;). Νῆσσοι (ἐπίθετο), (εἶπατε πόθεν ἐπανερχονται) εἰσέρχονται εἰς τὸν ὄρνιθον. (περιγράψατε πῶς βαδίζουσιν.)

3. Ἐπὶ τῶν περισσευόντων αἱ περιστερὰ (ἐπίθετο) καθίπτανται (εἶπατε μετὰ πόσου θορύβου) καὶ αἱ μεγάλα ἀγελάδες (ἐπίθετο) ἐπανερχονται ἐκ τῆς βοσκῆς (μετὰ ποίου βαδίσματος;)

4. Ἡ ὁδὸς πληροῦται φωτῶ (ἐπίθετον) παιδίων, τὰ ὅποια... (τί πράττουσιν;). Οἱ ἄδρες ἐπανερχονται (πόθεν;), (τί φέρουσι;). Κάρα (ἐπίθετον) μεταφέρουσιν ἐκ τῶν λειμῶνων φῶταμα ἀχύρου (ἰὸ ἐπίθετα). τὸ ὁποῖον κινεῖται (τῶ; θέσατε ἐν ἐπίρρημα) εἰς ἐκάστην στροφὴν τοῦ τροχοῦ. Ὅσμῃ ἀχύρου (ἐπίθετον) ἀναδίδεται ὀπισθεν αὐτῶν, ἐφ' περὶ τῶν ἔκτων (ἐπίθετο) οἱ κύνες (ἐπίθετον) πηξῶσι (προσθέσατε καὶ ἕτερον).

5. Ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῶν θυρῶν οἱ γέροντες πατέρες κάθηνται καὶ παρατηροῦσι (τί;).

6. Κατ' ὀλίγον ἡ ἡμέρα παρέρχεται, ἡ ὁδὸς ἐρημύεται, οἱ πρῶτοι ἀστῆρες λάμπουσιν ἐν τῷ οὐρανῷ (ἐπίθετο).

7. Μετ' οὐ πολὺ οἱ τελευταῖοι θόρυβοι παύουσιν, τὰ ἐξώφυλλα τῶν παραθύρων εἶνε κεκλεισμένα, καὶ τὸ χωρίον (ἐπίθετον) κοιμάται ὑπὸ τὸν ἑναστρον οὐρανόν.

26. Πῶς δύνασθε νὰ συνθέσωμεν καλὸν διήγημα;

διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν ἢ διὰ τῆς φαντασίας. Σκοπὸς ὑμῶν εἶνε νὰ νομιζῆ ὁ ἀναγνώστης, ὅτι παρίσταται εἰς τὸ γεγονός τοῦτο, ὅτι βλέπει τὰ αὐτὰ πράγματα, τὰ ὅποια καὶ ὑμεῖς, καὶ αἰσθάνεται τὰς αὐτὰς ἐντυπώσεις.

Πρὶν γράψητε, διηγῆθητε τὸ γεγονός εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς. Οὐδὲν ἀπίθανον πρέπει νὰ λέγητε, διότι ἄλλως ὁ ἀναγνώστης θὰ ἔλεγε· τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθές, εἶνε γελοῖον. Προσέτι δὲ πρέπει ὁ ἀναγνώστης νὰ ἀκολουθῆ εὐχαρίστως τὸ διήγημα καὶ νὰ ἐννοῇ αὐτό. Θὰ κατατάξητε λοιπὸν ταῦτα τὰ γεγονότα ἐν τῇ φυσικῇ αὐτῶν τάξει, ἄλλως ὁ ἀναγνώστης θὰ ἔλεγε· πῶς συμβαίνει τοῦτο; δὲν παρακολουθῶ πλέον. Ἐὰν διηγῆσθε περὶ τινος πυρκαϊῆς, δὲν θὰ εἶπητε περὶ τῆς μεταφορᾶς τῶν ἀντιῶν, πρὶν εἶπητε περὶ τῆς κιομένης οἰκίας· ἐὰν διηγῆσθε ὅτι παιδίον ἔπεσεν εἰς τὸ φρέαρ, θὰ εἶπητε κατὰ πρῶτον διατί ἐκρεμάσθη ἐκ τοῦ χεῖλου; καὶ πῶς ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ παρέσυρε τὸ λοιπὸν τοῦ σώματος.

Ἀναπολήσατε τὰ διατί; καὶ πῶς; Δὲν θὰ προσθήσητε αἰνιδήποτε λεπτομέρειαν, ἀλλὰ θὰ ἐκλέξητε.

Ἐὰν ἡ διήγησις εἶνε φρικώδης, θὰ ἐκλέξητε ὅ,τι μάλιστα δύναται νὰ προξενήσῃ φρίκην.

Διηγούμενοι πυρκαϊᾶν φοβεράν γενομένην τὴν νύκτα, δὲν θὰ εἶπητε περὶ τῶν κωμικῶν κεφαλῶν τῶν ἀνθρώπων τῶν φερόντων σκουφον βαμβυκακερὸν καὶ ἰσταμένων παρὰ τὰ παραθυρα.

Διηγούμενοι περὶ τινος προξενούντος τὸν γέλωτα, θὰ ἐκλέξητε ὅ,τι εἶνε εὐάρεστον.

Ἐὰν διηγῆσθε περὶ τοῦ τερπνοῦ συμβάντος μικρᾶς λαίμαργου ἀναρριχθείσης εἰς κάθισμα, ἵνα λάβῃ κάνιστρον, ἐν ᾧ ἐλπίζει ὅτι θὰ εὕρῃ θαμάσκηνα, ἀλλ' εὕρισκει ἀντ' αὐτῶν καρκίνους, οἵτινες δάκνουσιν αὐτήν, δὲν θὰ εἶπητε ὅτι ἡ λαίμαργος πίπτουσα θραύει τὴν κεφαλὴν καὶ ἀποθνήσκει.

Ἔστω τὸ ἐπόμενον θέμα·

Διάσωσις ἐν τινι πυρκαϊᾷ.

Σχέδιον.—1. Νύκτα τινὰ ἐξεργάγη πυρκαϊὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Θεοδοωρίδου.—2. Τρόμος ἐν τῷ χωρίῳ· προστρέχουσιν ἄνθρωποι.—3. Ὁ Θεοδοωρίδης ἐξεργάζεται ἐκφρων ἔλκων τὴν ἑαυτοῦ γυναικα.—4. Τὸ παιδίον ἔμεινεν ἐν τῷ πρώτῳ ὄρῳ· μέλλει νὰ καῆ, ἐσώθη ὑπὸ γενναίου ἀνθρώπου.

Σύνθεσις τοῦ Ἰωάννου.

1. Κατὰ τὸ μεσονύκτιον θόρυβος ἐξεγείρει τὸ κοιμώμενον χωρίον. Τὰ παράθυρα φωτίζονται καὶ ἀνοίγονται. ἄνθρωποι διαβαίνουνσι τρέγοντες, λάμπεις φωτίζει τὸν οὐρανόν. Ἐσπευσμένως ἐρωτῶσιν· «Τί συμβαίνει; ἐξεργάγη πυρκαϊὰ. —Ποῦ;— Ἐκεῖ κάτω ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Θεοδοωρίδου».

2. Πάραυτα πρὸ τῆς καιομένης οἰκίας πλῆθος συναθροίζεται. Εἰς τὸ τρομερὸν φῶς τῆς πυρκαϊᾶς οἱ ἄνθρωποι ἔρχονται καὶ ἀπέρονται, ταράττονται.

Ὁ διδάσκαλος. — Οὐδὲν ἔγω νὰ εἶπω περὶ τῶν δύο τούτων παραγράφων, αἵτινες εἶνε ὀρθαί, καὶ μεταβαίνω εἰς τὴν παράγραφον 3.

3. Κατὰ τὴν πρώτην παραγῆν ὁ Θεοδοωρίδης ἡμίγυμος ἔδραμεν, ἵνα ζητήσῃ βοήθειαν. Ὅτε ἐπανῆλθε, τὸ πῦρ καταπληκτικῶς εἶχε προχωρήσει. Ὁ Θεοδοωρίδης ἀναβαίνει ἐκφρων εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον. Ἐκεῖ εὐρίσκονται ἡ σύζυγος καὶ τὸ παιδίον. Ζαλισμένος ὑπὸ τῶν φλογῶν, τετυφλωμένος ὑπὸ τοῦ καπνοῦ, ψηλαφητὶ εὐρίσκει τὴν σύζυγον λιπῶθυμον. Τεταραχμένος μεταφέρει αὐτὴν σχεδὸν ἀσφυκτικῶσαν προσκρούων, κτυπούμενος· θέτει αὐτὴν κατὰ γῆς καὶ αὐτὸς ὠτακτύως πίπτει ἐξηντημένος. Οἱ γείτονες περικυκλοῦσι καὶ περιποιοῦνται αὐτούς.

Ὁ διδάσκαλος. — Πολὺ καλῶς· τὰ πράγματα παρίστανται ἐν τάξει καὶ βλέπει τις πῶς γίνονται. Ὁ Ἰωάννης τότε λέγει καθ' ἑαυτόν· ἐὰν ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ σώζωνται καταλείποντες τὸν μικρὸν παῖδα, εἶνε κακοὶ ἄνθρωποι καὶ θὰ ἔχουσιν μικροτέ-

ρχν εὐχαρίστησιν, ὅταν τὸ παιδίον ἀποδοθῆ εἰς αὐτούς. Διὰ τοῦτο ἐξήγησε πῶς τὸ παιδίον ἐλησμονήθη ἢ ἡ μήτηρ εἶνε λιπόθυμος, ὁ πατήρ πάσχει σχεδὸν ἀσφυξίαν, εἶνε ἐξηνητλημένος, κτυπημένος, ἀναμφιβόλως ἄλλος τις δεῖν νὰ σώσῃ αὐτό.

Μετὰ ταῦτα προστίθεται παράγραφος βραχεῖα. 'Ο Ἰωάννης ἠδύνατο νὰ ἐκτείνῃ αὐτήν, νὰ διηγηθῆ ἐν λεπτομερείᾳ τὴν στιγμήν, καθ' ἣν ὁ σύζυγος ζητεῖ τὴν σύζυγον. Ἄλλὰ ποῖον εἶνε τὸ θέμα; ἡ σωτηρία τοῦ παιδός. Τὰ λοιπὰ εἶνε μόνον προετοιμασία. Τὴν παράγραφον τῆς σωτηρίας πρέπει νὰ φυλάξωμεν τελευταίαν. Ἄς ἴδωμεν πῶς ὁ Ἰωάννης ἐπραγματεύθη αὐτήν.

4. Αἶφνης ἡ μήτηρ συνέχεται εἰς ἑαυτὴν καὶ φωνάζει: «τὸ παιδίον μου εἶνε ἐκεῖ ἐν τῷ δωματίῳ, ἐν τῷ βάλθῃ». Ἐδείκνυε τὸ παραθύρον, ἔβλεπε τοὺς ἀνθρώπους ἐπαναλαμβάνουσα: «οἱ ἀγάπην τῶν τέκνων ὑμῶν, ὑπάγετε νὰ εὔρητε τὸ ἰδικόν μου».

'Ο διδάσκ. — Καλῶς: ἡ λύπη, ἣν αἰσθάνονται βλέποντες τὴν λύπην τῆς μητρός, συντελεῖ ὥστε εὐθὺς νὰ ἔχωσι μείζονα χαράν.

(Συνέχεια τοῦ Ἰωάννου). Οἱ ἄνθρωποι ἕμενον σιωπηλοί. Ἡ οἰκία ἦτο ἥδη πλήρης φλογῶν. Ἦκουον τὸν κρότον τῆς καταπιπτούσης κλίμακος, ἡ μήτηρ ἐφώναζε καὶ ἔκλαιεν.

'Ο διδάσκ. Οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες φοβοῦνται ἐκ τοῦ αὐξανόμενου κινδύνου, θὰ θυμάσῃσι περισσότερον τὸν γενναῖον ἄνδρα, ὅστις μέλλει νὰ παρουσιασθῆ. 'Ο Ἰωάννης ὀρθῶς ἐκτείνει τοῦτο τὸ μέρος. 'Ο ἀναγκώστης βλέπει ὅτι ὁ χρόνος παρέρχεται, ἀνησυχεῖ καὶ λέγει καθ' ἑαυτόν: «ἐν θὰ ἔλθῃ ὁ σωτήρ».

(Συνέχεια τοῦ Ἰωάννου). Ἀνθρωπὸς τις διέσχισε τὸ πλῆθος φέρων κλίμακα ἥτο ὁ Λεωνίδα, ἀρχαῖος στρατιώτης. Ἔθεσε τὴν κλίμακα πρὸ τοῦ παραθύρου τοῦ ὄλωσ ἐρυθροῦ καὶ τολμηρῶς ἀνέβη. Εἶδον αὐτὸν εἰσερχόμενον καὶ ἀφανιζόμενον εἰς τὴν καιομένην οἰκίαν.

'Ο διδάσκ. — Καλῶς: ἡ προσθήκη «τοῦ παραθύρου τοῦ ὄλωσ ἐρυθροῦ» ἐν εἶνε ἀχρηστος: ἡ ἐρυθρότης ὑπομινθήσκει τὸ πῦρ,

τὸν κίνδυνον, ὅστις περιμένει τὸν Λεωνίδα ἀναβαίοντα τὴν κλίμακα.

(Συνέχεια τοῦ Ἰωάννου). Ἀγωνία κατεῖχε τοὺς ἀνθρώπους. Δύο λεπτά τῆς ὄρας παρήλθον· τὰ λεπτά εἶνε μακρὰ ἐν τοιαύταις στιγμαῖς. Ἦλιον τὸν πάταγον τῶν μεσοτοιγῶν καὶ τῶν σανίδων, ἄς τὸ πῦρ κατεβίβρωσκεν. Ἐγκιστος ἐσκέπτετο πάντα θὰ συντριβῶσιν, ὁ Λεωνίδας θὰ ἔχη χρόνον;

Ὁ διδάσκ.—Καλῶς. Ὁ Ἰωάννης ἠδύνατο νὰ εἶπῃ· «ὁ Λεωνίδας εἰσῆλθε καὶ ἀμέσως ἐξῆλθε κρατῶν τὸ παιδίον». Ἄλλ' ὀρθῶς ποιῶν ἴδιδε καιρὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους νὰ φοβηθῶσι περὶ τοῦ Λεωνίδου καὶ ὁ ἀναγκιώτης φοβεῖται ὡσαύτως καὶ θὰ ἀνακουρισθῇ, ὅταν ὁ Λεωνίδας ἀναφανῇ.

(Συνέχεια τοῦ Ἰωάννου). Ἰδοὺ αὐτὸς ἀνασαινεταί. Ὁ γενναῖος ἀνὴρ κρατεῖ τὸ παιδίον ἐν ταῖς χερσὶ, καταβαίνει, πορεύεται πρὸς τὴν μητέρα, ἣτις κλαίουσα βλέπει αὐτὸν ἐπανερχόμενον καὶ ἐκτείνει τοὺς βραχίονας μὴ δυναμένη νὰ εἶπῃ τι.

Ὁ διδάσκ.—Ὁ γενναῖος ἀνὴρ. Βεβαίως μετὰ ταύτην τὴν συγκίνησιν εἶνε ἡ σκέψις ἡ ἐπικρατοῦσα.

(Συνέχεια τοῦ Ἰωάννου). Λάθετε, λέγει, κυρία Θεοδωρίδου· μὴ κλαίετε πλέον. Ἰδοὺ τὸ μικρὸν, οὐδὲν κακὸν ἔπαθεν.

Ὁ διδάσκ.—Ὁ βραχὺς οὗτος λόγος εἶνε ἀπλοῦς καὶ ἀξίζει περισσότερον. Οἱ γενναῖοι ἄνδρες ὄν ἀγαπῶσι τὴν πολυλογία καὶ ὅσο μᾶλλον ὁ ἥρωας εἶνε ἀπλοῦς, τοσούτω μᾶλλον ὁ ἥρωισμὸς αὐτοῦ φαίνεται μέγας.

14. Δράττεσθε τῶν εὐκαιριῶν, ἄς τὸ θέμα παρέχει.

Κανὼν 27. Ὅταν διηγώμεθα τι, πρέπει νὰ ἀποφεύγωμεν νὰ λέγωμεν τὰ πράγματα ξηρῶς. Ὅφειλομεν τούναντίον νὰ προσπαθῶμεν νὰ ὠφελώμεθα ἐκ τῶν δυναμένων νὰ καταστήσωσι τὸ θέμα ἐνδιαφέρον.

27. Τί ὀφείλομεν νὰ ἀποφεύγωμεν ἐν τῇ διηγήσει;

Ὁ διδάσκ. — Ὅταν διηγῆσθε τι, σφάλλεσθε σχεδὸν πάντες διηγούμενοι τὰ πράγματα ξηρῶς καὶ μὴ γινώριζοντες νὰ προσθέτητε ὅ,τι θὰ καθίστα τὸ διήγημα ἐνδιαφέρον. Ὁ λόγος τούτου εἶνε ὅτι διηγείσθε γενικῶς μὴ ζητοῦντες λεπτομερείας. Ἐννοεῖται ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐκτείνητε τὸ θέμα οὐδὲν λέγοντες καὶ νὰ θέτητε λέξεις, αἵτινες οὐδὲν σημαίνουσιν. Ὁφείλετε νὰ εὔρητε νοήματα, τὰ ὅποια συμβάλλονται εἰς τὸ νὰ νομίζωμεν ὅτι βλέπομεν τὰ πράγματα καὶ τοὺς ἀνθρώπους, περὶ ὧν ὁμιλεῖτε.

Συγκρίνατε τὴν σύνθεσιν τοῦ Ἰωάννου πρὸς τὴν διορθωμένην, ἣ ὅποια εἶνε μᾶλλον ἐνδιαφέρουσα, καὶ θὰ ἴδητε ὅτι ἡ διαφορὰ προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Ἰωάννης δὲν ὠφελήθη ἐκ τῶν εὐκαιριῶν, ἅς τὸ θέμα παρέχει.

Ὁ πλανόδιος ἔμπορος καὶ οἱ πίθηκοι.

Σύνθεσις τοῦ Ἰωάννου.

Διόρθωσις τοῦ διδ.

Ὁ μαθητὴς θὰ ἐξηγήσῃ τὸν λόγον ἐκάστης προσθήκης.

1. Ἡμέραν τινὰ ὁ Μάριος Λεοντόκαρδος, πλανόδιος ἔμπορος σκούφων, διηγείτο εἰς τοὺς φίλους αὐτοῦ τὰ ἐξῆς.

1. Ἡμέραν τινὰ ἐν τῷ καπηλείῳ ὁ Μάριος Λεοντόκαρδος, πλανόδιος ἔμπορος σκούφων, διηγείτο εἰς τοὺς φίλους αὐτοῦ, ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς Γασκωνίαν* τὴν γενέτειραν γῆν, τὰ ἐξῆς.

2. Γινώριζετε ὅτι παρήλθον ἤδη δύο ἔτη, ἀφ' ὅτου μετέβην, ἵνα ἐμπρευθῶ εἰς Τύνιδα. Μοὶ ἐπήλθεν ἡ σκέψις νὰ ὑπάγω νὰ πω-

2. Γινώριζετε ὅτι παρήλθον ἤδη δύο ἔτη ἀπὸ τῆς γαλλικῆς ἐκστρατείας, ὅτε μετέβην, ἵνα ἐμπρευθῶ εἰς Τύνιδα. Μοὶ

* Γασκωνία, ἐπαρχία τῆς Γαλλίας.

λήσω τὰ ἐμπορεύματά μου εἰς τὰ χωρία καὶ ἀνεχώρησα ἔχων τοὺς δύο σάκκους μου ἐπὶ τῶν ὤμων.

Ἐσπέραν τινὰ εἶδον ὅτι περιπλανήθην. Τότε λέγω κατ' ἐμαυτόν· «Μάριε, φίλε μου, οἷα τί δὲν κοιμᾶσαι ἐνταῦθα, αὔριον θὰ ἐξακολουθήσης τὴν ὁδόν». Ἦμην πλησίον λεμονεῶνος. Καταλύω ἐκεῖ, ἀνοίγω δέμα τι, λαμβάνω σκοῦφον βαμβακερὸν καὶ κοιμῶμαι.

3. Ὅτε ἐξύπνησα, ἦτο ἡμέρα. Πορεύομαι εἰς τὸ δέμα, ἵνα ἐπαναθέσω τὸν βαμβακερὸν σκοῦφον πλησίον τῶν ἄλλων. Ἄλλ' οἱ ἄλλοι δὲν ἦσαν πλέον ἐκεῖ. Φαντάζεσθε τὴν ἐκπληξίν μου. Παρατηρῶ περίξ μου καὶ οὐδὲν εὕρισκω. Ἐμελλον νὰ ἀναχωρήσω, ὅτε ἀνατείνω τὴν κεφαλήν. Ἦσαν πῖθη-

ἐπλήθην ἢ σκεψίς νὰ ὑπάγω νὰ πωλήσω τὰ ἐμπορεύματά μου εἰς τὰ χωρία καὶ ἀνεχώρησα θαρραλέως ἔχων τοὺς δύο σάκκους μου ἐπὶ τῶν ὤμων.

Ἐσπέραν τινὰ εἶδον ὅτι περιπλανήθην. Παρατηρῶ ὅτι περίξ μου οὐδεὶς ὑπῆρχεν, οὐδεμία οἰκία, οὐδεὶς διαβάτης. Διήγνησα μακρὰν ὁδὸν ὑπὸ τὸν θερμὸν ἥλιον. Τότε λέγω κατ' ἐμαυτόν· «Μάριε, φίλε μου, οἷα τί δὲν κοιμᾶσαι ἐνταῦθα, αὔριον θὰ ἐξακολουθήσης τὴν ὁδόν». Ἦμην πλησίον λεμονεῶνος. Καταλύω ἐκεῖ. Ἐπειδὴ αἱ νύκτες εἶνε δροσεραὶ ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ, ἀνοίγω δέμα τι, λαμβάνω σκοῦφον βαμβακερὸν καὶ ἔλκων αὐτὸν μέχρι τῶν ὤτων μου κοιμῶμαι βαθέως ὡς ἄνθρωπος, ὅστις διήγνησε πολλὰ μίλια ὑπὸ τὸν ἥλιον τῆς Ἀφρικῆς.

3. Ὅτε ἐξύπνησα, ἦτο ἡμέρα. Πορεύομαι εἰς τὸ δέμα, τὸ ὁποῖον εἶχον ἀφήσει ἀνοικτόν, ἵνα ἐπαναθέσω τὸν βαμβακερὸν σκοῦφον πλησίον τῶν ἄλλων. Ἄλλ' οἱ ἄλλοι δὲν ἦσαν πλέον ἐκεῖ. Φαντάζεσθε τὴν ἐκπληξίν μου. Τίς ἄρα γε ἦτο ὁ κλέπτης ἐν ταύτῃ τῇ ἐρήμῳ;

κοι κρεμάμενοι ἐκ τῶν κλάδων τῶν λεμονῶν, οὔτινες μὲ ἐβλεπον φέροντες τοὺς βαμβακεροὺς σκούφους μου· δὲν εἶχον διαθέσειν νὰ γελάσω. Κάτωθεν δεικνύω εἰς αὐτοὺς τὸν γρόνθον. Ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶ λεμονεῶν ἐξέτειναν πρὸς με τὰς μελαίνας χεῖρας.

Διατί κλέπτων τὸ ἐν δέμσ, δὲν ἔκλεψε καὶ τὸ ἄλλο: Πηρχτηρῶ περίξ μου καὶ οὐτὲν εὐρίσκω. Ἐμελλον νὰ ἀναχωρήσω, ὅτε ἀκούων θόρυβον μεταξὺ τῶν κλάδων ἀνατείνω τὴν κεφαλὴν. Τί βλέπω; Ἦσαν πιθηκοὶ κρεμάμενοι ἐκ τῶν κλάδων τῶν λεμονεῶν, οὔτινες μὲ ἐβλεπον φέροντες τοὺς βαμβακεροὺς σκούφους μου. Ἦτο θέαμα προξενοῦν γέλωτα ταῦτα τὰ μικρὰ πρόσωπα μέλανα καὶ ἐρρυτιδωμένα μορφάζοντα ὑπὸ τοὺς λευκοὺς σκούφους τοὺς πολὺ πλατεῖς διὰ τὰς μικρὰς αὐτῶν κεφαλὰς. Ἀλλὰ κατὰ ταύτην τὴν στιγμήν δὲν εἶχον διαθέσειν νὰ γελάσω. Πῶς νὰ ἀνακτήσω τὰ πράγματά μου; Πῶς νὰ πλησιάσω τοὺς κλέπτας, καθημένους ἐπὶ τῶν ὑψηλοτέρων κλάδων; Κάτωθεν δεικνύω εἰς αὐτοὺς τὸν γρόνθον καὶ λαμβάνω ὕφος ἀπειλητικόν. Ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν λεμονεῶν ἐξέτειναν πρὸς με τὰς μελαίνας χεῖρας καὶ ἔκαμον τρομεροὺς μορφοσμούς.

4. Ἐδοκίμασα ἄλλο πρᾶγμα, ἔλαβον λεμόνιον καὶ ἐρριψά αὐτὸ καθ' ἑνὸς ἐκ τῶν πιθη

4. Ἐδοκίμασα ἄλλο πρᾶγμα ἔλαβον λεμόνιον, τὸ ὅποῖον εἶχε πέσει εἰς τὴν γῆν, καὶ

κων. Εὐθύς πάντες ἠφρανίσθησαν ὅπισθεν τῶν φύλλων. Ἄλλὰ τότε συνήθροισαν λεμόνια, τὰ ὅποια ἔρριψαν κατὰ τῆς κεφαλῆς μου. Ἦναγκάσθην νὰ παραιτήσω τὴν πάλην.

πάσῃ δυνάμει ἔρριψα αὐτὸ κατ' ἐνός ἐκ τῶν πιθήκων. Εὐθύς πάντες ἠφρανίσθησαν ὅπισθεν τῶν φύλλων. Ἄλλὰ τότε, γνωρίζετε ὅτι τὰ ζῶα ταῦτα διασκεδάζουσι μιμούμενα τὰς κινήσεις. ἄς βλέπουσι νὰ κάμνωσιν οἱ ἄλλοι. συνήθροισαν λεμόνια, τὰ ἅποια ἔρριψαν κατὰ τῆς κεφαλῆς μου. Ἡ ὀργὴ μὲ κατέλαβεν. Συνήθροισα τὰ λεμόνια, τὰ ὅποια οἱ πίθηκοι ἔρριπτον κατ' ἐμοῦ ἐσκόπευον πανταχοῦ, ὅπου ἔδλεπον εἰς τὰ πυκνὰ πράσινα φύλλα νὰ φαίνηται τις ἐκ τῶν σκούφων μου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τινος ἐκ τῶν κλεπτῶν. Ἦναγκάσθην νὰ παραιτήσω τὴν πάλην, διότι ἦσαν πολυάριθμοι, προεφυλάσσοντο ὑπὸ τῶν φύλλων καὶ πρὸς τοῦτοις οἱ πονηροὶ καλῶς ἐσκόπευον.

5. Τότε μοι ἐπέρχεται σκέψις λαμπρά. Ὑψώνω τὴν δεξιάν εἰς τὸν ἀέρα ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν μου. Ἀφαιρῶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μου τὸν σκούφον, ὅπερ ἐν εἶχον σκεφθῆ, καὶ ῥίπτω αὐτὸν εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐκ τοῦ ὕψους τῶν λεμονεῶν καταπίπτουσιν οἱ σκούφοι ὡς βροχὴ. Δὲν ἐβράδυνα νὰ συνα-

5. Τότε μοι ἐπέρχεται σκέψις λαμπρά, ὡς πολλάκις ἐπέρχεται εἰς ἡμᾶς τοὺς Γάσκωνας, διότι εἴμεθα ἄνθρωποι ὀξεῖς τὸν νοῦν. Ὑψώνω τὴν δεξιάν εἰς τὸν ἀέρα ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν μου. Διὰ τῆς ἀκρας τοῦ ὀφθαλμοῦ παρατηρῶ

θροίσω αὐτούς. Ἐν ῥίπῃ ὀφθαλμοῦ τὸ δέμα ἐκλείσθη, ἔλαβον πάλιν τὸ φορτίον μου καὶ ἀνεχώρησα.

Ὁὔτω, φίλοι μου, ἀπηλλάχην.

τοὺς πιθήκους· κάμνουσιν ὅ,τι καὶ ἐγώ. πᾶσαι αἱ μικραὶ μέλαιναι χεῖρες διευθύνονται μετὰ σπουδῆς ὑπεράνω τῶν μικρῶν κεφαλῶν. Ἀφαιρῶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μου τὸν σκουφον, ὅπερ ἐν τῇ παραχῇ μου δὲν εἶχον σκεφθῆ, καὶ ῥίπτω αὐτὸν εἰς τὴν γῆν. Οἱ πίθηκοι ἐξακολουθοῦσι νὰ μὲ μιμῶνται καὶ ἐκ τοῦ ὕψους τῶν λεμονεῶν καταπίπτουσιν οἱ σκουφοὶ ὡς βροχή. Δὲν ἐβράδυνα νὰ συναθροίσω αὐτούς. Ἄλλως οἱ πίθηκοι θὰ εἶχον χρόνον νὰ καταδῶσι καὶ νὰ ἔλθωσι νὰ κάμωσιν ὅ,τι καὶ ἐγώ. Ἐν ῥίπῃ ὀφθαλμοῦ τὸ δέμα ἐκλείσθη, ἔλαβον πάλιν τὸ φορτίον μου καὶ ἀνεχώρησα.

Ὁὔτω, φίλοι μου, ἀπηλλάχην.

18. Παριστάτε τὰ πρόσωπα ὁμιλοῦντα (εὐθύς λόγος).

Κανὼν 23. Ἴνα καταστήσητε ζωηροτέρην τὴν διήγησιν, εἶνε καλὸν νὰ παριστάτε τὰ πρόσωπα ὁμιλοῦντα. Τοῦτο καλοῦμεν εὐθύν λόγον.

Μικρὸς τις φίλαυτος.

Σύνθεσις τοῦ Ἱωάννου.

Διόρθωσις τοῦ διδασκάλου.

1. Μήτηρ τις καὶ ὁ μικρὸς αὐτῆς υἱὸς Πέτρος ἐταξίδευσεν σιδηροδρομικῶς. Ἀπέναντι αὐτῶν ἐκάθητο γέρον, ὃν δὲν ἐγνώριζον.

1. (Τὸ αὐτό).

28. Πῶς δυνάμεθα νὰ καταστήσωμεν ζωηροτέρην τὴν διήγησιν;

2. Ὁ Πέτρος ἦτο φίλαυτος, ὡς εἶνε πάντα τὰ μαμμύθρεπτα (χαϊδευμένα) παιδιά, καὶ ἐνόμιζεν ὅτι οἱ ἄλλοι ὄφειλον νὰ στενοχωρῶνται δι' αὐτόν.

3. Ἡ μήτηρ ἐκάθητο εἰς τὴν γωνίαν τοῦ βαγονίου. Τὸ παιδίον ἠρώτησεν αὐτὴν ἂν ἐκάθητο ἀνέτως, ἂν ἐστήριζε καλῶς τὰ νῶτα, ἂν διὰ τῆς θυρίδος δὲν ἤρχετο πολὺς ἄνεμος, καὶ τέλος, ἂν ἡ θέσις ἦτο καλή.

4. Ἡ μήτηρ ἀπεκρίνετο δειπότε ναὶ εἰς τὸν μικρὸν ἀγαπητὸν αὐτῆς, ὡς ἀπεκάλει αὐτόν· καὶ ἦτο εὐτυχῆς νομίζουσα ὅτι ὁ Πέτρος ἐφρόντιζε πολὺ περὶ αὐτῆς. Ἀλλ' ὁ κ. Πέτρος εἶχεν ἄλλην γνώμην, ἐζήτησε δηλαδὴ παρὰ τῆς μητρὸς νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτόν ταύτην τὴν καλὴν θέσιν καὶ ἠγέρθη, ἵνα καταλάβῃ αὐτήν. Ἡ μήτηρ ὑπεχώρησεν, ἵνα μὴ κατασχῆναι τὸν υἱὸν πρὸ τοῦ ξένου.

5. Ὁ γέρον ἐξήγαγε τότε ἐκ μικροῦ καλάθιου ὠραῖον βοδάκιον. Ἠρώτησε τὸν Πέτρον, ἂν ἠγάπα τοὺς καρπούς, παρέστησεν εἰς αὐτόν πόσον τὸ βοδάκι

2. (Τὸ αὐτό).

3 Ἡ μήτηρ ἐκάθητο εἰς τὴν γωνίαν τοῦ βαγονίου. «Μῆτερ, λέγει, κάθησαι ἀνέτως εἰς τὴν γωνίαν; — Ναί, παιδίον μου. — Ἐχεις τὰ νῶτα καλῶς ἐστηριγμένα; — Ναί, ἀγαπητόν μου. — Δὲν ἔρχεται πολὺς ἄνεμος διὰ τῆς θυρίδος; — Οὐχί, ἀγαπητὲ μικρὲ μου».

4. Ἡ μήτηρ ἦτο εὐτυχῆς νομίζουσα ὅτι ὁ υἱὸς τῆς ἐφρόντιζε πολὺ περὶ αὐτῆς. — «Λοιπὸν ἡ θέσις σου εἶνε πολὺ καλή; — Ναί, καλὸν μου παιδίον. — Καλῶς, ὅτε μοι αὐτήν,» — εἶπεν ὁ κ. Πέτρος ἐγειρόμενος. Ἡ μήτηρ ὑπεχώρησεν, ἵνα μὴ κατασχῆναι τὸν υἱὸν πρὸ τοῦ ξένου.

5. Ὁ γέρον ἐξήγαγε τότε ἐκ μικροῦ καλάθιου ὠραῖον βοδάκιον. «Ἀγαπᾶτε τοὺς καρπούς, μικρὲ μου φίλε; λέγει πρὸς τὸν Πέτρον. — Ναί, κύριε. — Ἰδοὺ

νον ἦτο ὄριμον καὶ εὐχυμον· προσέθηκε δὲ ὅτι θά ἦτο εὐχάριστον νὰ φάγη τις αὐτό, οὐσης τοςαύτης θερμότητος. Ὁ Πέτρος ἀπεκρίνετο ἀείποτε κατὰ τρόπον ἀξιαγάπητον, νομίζων ὅτι ὁ γέρον θά προσέφερεν εἰς αὐτὸν τούλάχιστον τὸ ἥμισυ. Ἄλλ' οὗτος δίκην λαιμάργου ἔφαγε τὸ βοδάκινον πρὸ τοῦ Πέτρου, ὅστις ἤρυθρίασεν.

δὲν εἶνε τοῦτο ὠραῖον βοδάκινον; —Ναί, κύριε». Ὁ Πέτρος ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, θά μοι δώση τούλάχιστον τὸ ἥμισυ. «Εἶνε πολὺ ὄριμον καὶ θά εἶνε εὐχυμον. —Ναί, κύριε, λέγει ὁ Πέτρος μειδιῶν. — Καὶ τοςαύτης οὐσης θερμότητος, τὸ βοδάκινον εἶνε διπλασίως εὐάρεστον. —Ναί, κύριε». Τότε ὁ γέρον δίκην λαιμάργου ἔφαγε τὸ βοδάκινον πρὸ τοῦ Πέτρου, ὅστις ἤρυθρίασεν.

6. Ἐπειτα ὁ γέρον ἀπετάθη πρὸς τὴν μητέρα καὶ παρεκάλεσε νὰ συγχωρήσῃ αὐτόν, διότι ἔδωκε μικρὸν μάθημα εἰς τὸν υἱὸν αὐτῆς, προσθέτων ὅτι ἠθέθησε νὰ δεῖξῃ εἰς αὐτόν τί ἐστὶ φιλαυτία.

6. «Κυρία, λέγει ὁ γέρον, ἔποταθεῖς πρὸς τὴν μητέρα, συγχωρήσατέ με, διότι ἔδωκα μικρὸν μάθημα εἰς τὸν υἱὸν υἱῶν. Ἠθέλησα νὰ δεῖξω εἰς αὐτόν τί ἐστὶ φιλαυτία».

Ὁ διδάσκ. — Ἡ σύνθεσις τοῦ Ἰωάννου εἶνε καλῶς γεγραμμένη. Ἀλλὰ παλλάκις εἶπον ὑμῖν ὅτι εἶνε καλὸν ἐν τῇ διηγήσει νὰ παριστᾶτε τὰ πρόσωπα ὁμιλοῦντα. Τὸ διορθωμένον εἶνε ὡς παραδείγμα. Οὐδὲν προσέθηκα· μόνον ἔθηκα εἰς εὐθὺν λόγον, ἐν εἶδει διαλόγου ὅτι ὁ Ἰωάννης ἔθηκεν εἰς πλάγιον λόγον. Οὕτω τὸ διήγημα ἐγένετο ζωηρότερον.

Σημειωτέον ὅτι παριστῶντες τὰ πρόσωπα ὁμιλοῦντα δὲν εἴσθε ἠναγκασμένοι νὰ ἐπαναλαμβάνητε («λέγει, ἀπεκρίθη»).

Ἄσκσις 13, εἰς τὸν εὐθὺν λόγον. Θέσατε εἰς εὐθὺν λόγον τὰ διὰ μεγαλειτέρων γραμμάτων σημειούμενα.

Κλέπτης συλληφθεὶς ἐπ' αὐτοφώρῳ.

1. Κτηματικὸς τις περιήρατο τὸν τόπον τῆς πκνηγύρεως,

ἐνθα οἱ πωληταὶ παρουσιάζουσι τοὺς ἵππους πρὸς πώλησιν. Πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν εἶχεν ἀπολέσει τὸν ἵππον αὐτοῦ, καὶ ἐσκέπτετο ὅτι ἴσως ὁ κλέπτης, στερούμενος χρημάτων, εἶχε τὴν ἀπρονοήσιαν νὰ ἔλθῃ ἐκεῖ, ὅπως πωλήσῃ τὸν ἵππον. Οὗτος μετέβαινε πκνταχοῦ παρατηρῶν τοὺς ἵππους καὶ τοὺς ἐμπόρους.

2. Αἴφνης ἐνόμισεν ὅτι ἀνεγνώρισε τὸν ἑαυτοῦ ἵππον, τὸν ὅποιον νέος τις εἶκοσιν ἐτῶν προσεπάθει νὰ πωλήσῃ εἰς χωρικόν. Ἐνῶ ὁ νέος ἡσυχολεῖτο περὶ τὸν ὄρισμόν τῆς τιμῆς μετὰ τοῦ ἀγοραστοῦ, ὁ κτηματικός ἐπλησίασεν αὐτὸν καὶ θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ ἠρώτησεν ἀποτόμως, ἂν εἶνε βεβαίωτατος ὅτι οὗτος ὁ ἵππος εἶνε ἰδικός του. Ὁ ἕτερος ἐστράφη καὶ χωρὶς νὰ παραχθῇ ἠρώτησε μετ' αὐθαδείας τὸν κτηματικόν, ἂν νομίζει αὐτὸν κλέπτην. Ὁ κτηματικός ἀπήντησεν εἰς τὸν νέον ὅτι δὲν γνωρίζει μὲν ἂν εἶνε κλέπτης, ἀλλὰ γνωρίζει καλῶς, ὅτι ὁ ἵππος οὗτος τοῦ εἶχε κλαπῆ.

3. Διαρκούσης τῆς φιλονικίας, χωρικοὶ ἐπλησίασαν καὶ περιεκύκλωσαν αὐτούς. Ὁ νέος ἐφαίνετο ἄθῳρς καὶ ἀλλίως κατηγορούμενος. Ἀπετείνετο δὲ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους προσπαθῶν νὰ προσελκύσῃ αὐτούς.

Ἐλεγε δὲ ὅτι, ἂν ὁ ἵππος ὠμοίαζε πρὸς ἐκεῖνον, τὸν ὅποιον τοῦ ἔκλεψαν, δὲν πταίει· προσέθετε δὲ ὅτι δὲν ἀρκεῖ νὰ καλῆ τινὰ κλέπτην, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀποδείξῃ ὅ,τι λέγει. Ὁ νέος ὠμίλει οὕτως εἰλικρινῶς, ὥστε τὸ κοινὸν ἐφαίνετο ὅτι ἐδικαίωνεν αὐτόν.

Ὁ κτηματικός ὑπερήσπιζεν ἑαυτὸν ὅσον τὸ δυνατόν καλλιτέρον, ἐπαναλαμβάνων μεθ' ὄρκου ὅτι δὲν ἠπατάτο ὅτι οὗτος ὁ ἵππος ἦτο ἰδικός του, ὅτι τοῦ ἔκλεψαν αὐτόν ἐκεῖ, ὅπου ἔβοσκε πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν. Ἐλεγε δ' ὅτι, ἂν ὁ νέος οὗτος δὲν εἶνε κλέπτης, ὀφείλει νὰ εἶπῃ τοῦλάχιστον παρὰ τίνος ἠγόρασε τὸν ἵππον. Ὁ ἕτερος ἀπήντησεν ὅτι οὗτος ὁ ἵππος ἦτο ἐν τῷ οἰκῷ αὐτοῦ πλέον τῶν τριῶν ἐτῶν, ὅτι ἐγνώριζε τοῦτο κα-

16. Ἡ ἐπιστολή.

Κανόνες 29. Ἡ ἐπιστολή εἶνε γραπτὴ ὁμιλία πρὸς τινα ἀπόντα.

30. Ἡ ἐπιστολή δεόν νὰ εἶνε φυσική, ὅπερ εἶνε μεγίστη ἀρετή.

λῶς, διότι περιεποιεῖτο αὐτόν. Προσέθετε δὲ ὅτι ὁ πατήρ αὐτοῦ, ὅστις κατ΄ἑκαστὴν ὥραν μακράν, ἔστειλεν αὐτόν νὰ πωλῆσῃ τὸν ἵππον, καὶ ὅτι, ἂν ἦσαν παρόντες ἄνθρωποι ἐκ τῆς πατρίδος του, θὰ ἔλεγον ὅτι δὲν εἶνε κλέπτης.

4. Ἡ διαβεβήσις αὕτη ἐξέπληξε μὲν τὸν κτηματικόν, ἀλλ' ὅμως ὅσο μᾶλλον παρετήρει τὸν ἵππον, τοσούτω μᾶλλον ἐπέθετο ὅτι ἦτο ἰδικὸς του. Παρευθὺς δὲ ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ βραχίονος τὸν ἐπενδύτην, ὃν οἱ χωρικοὶ συνηθίζουσι νὰ φέρωσιν ὑπεράνω τῶν ἐνδυμάτων καὶ ὃν ἀφαιροῦσιν, ὅταν φθάσωσιν εἰς τὴν πόλιν. Πλησιάζει τὸν ἵππον καὶ ῥίπτει ταχέως τὸν ἐπενδύτην ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Ἐπειτα δὲ εἶπε πρὸς τὸν νέον ὅτι, ἐπειδὴ περιλοιεῖται τοῦτο τὸ ζῶον ἀπὸ τριῶν ἐτῶν, ὀφείλει νὰ γινώριζῃ αὐτὸ καὶ ὅτι δύνатаι νὰ εἶπῃ τίνας ὀφθαλμοῦ στερεῖται. Ὁ νέος, ὅστις ἦτο τῶ ἄντι ὁ κλέπτης, δὲν εἶδεν ὅτι ὁ ἵππος δὲν ἦτο μονόφθαλμος, ἀλλ' ἠθέλησε νὰ ἀπαντήσῃ μετ' ἀνθαδείας, σκεπτόμενος ὅτι ἴσως θὰ ἐπετύγχανε, καὶ ἀπήντησε μετὰ βεβαιότητος ὅτι ὁ ἵππος ἑσπερεῖτο τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ.

5. Τότε ὁ κτηματικὸς ἀφῆρασε τὸν ἐπενδύτην καὶ δεικνύων τὴν κεφαλὴν τοῦ ζῴου εἶπεν ὅτι πάντες βλέπουσι καλῶς ὅτι ὁ ἵππος ἔχει καὶ τοὺς δύο ὀφθαλμοὺς καὶ ὅτι ὁ νέος οὗτος εἶνε κλέπτης καὶ ψεύστης. Οἱ περιστοιχίζοντες αὐτοὺς ἄνθρωποι ἐγέλων ἐκ τῆς ἐτοιμότητος τοῦ πνεύματος τοῦ κτηματικοῦ. Ὁ κλέπτης ἐκπλαγείς ὡμολόγησε τὴν πρᾶξιν καὶ ὁ κτηματικὸς ἀνέκτῃσε τὸν ἑαυτοῦ ἵππον.

29. Τί εἶνε ἐπιστολή;

30. Τίς εἶνε ἡ μεγίστη ἀρετὴ τῆς ἐπιστολῆς;

31. Ἀντὶ τοῦ νὰ ζητῆτε στομφώδεις λέξεις καὶ ὠραίας φράσεις, ὑποθέσατε ὅτι τὸ πρόσωπον εἶνε παρὸν καὶ ὅτι ἀντὶ τοῦ νὰ γράψητε ὁμιλεῖτε πρὸς αὐτό.

Ὁ διδάσκ. — Ἡ ἐπιστολὴ εἶνε τὸ αὐτὸ πρὸς ὁμιλίαν. Ἄς μὴ ἐκπλήττη ὑμᾶς ἡ λέξις ὁμιλία. Ὁ βουλευτὴς ἀπὸ τοῦ βήματος κάμνει ὁμιλίαν, τὸ παιδίον, ὅταν αἰτῆ παρὰ τῆς μητρὸς τὴν ἀδειαν νὰ παίξῃ μετὰ τοῦ συμμαθητοῦ αὐτοῦ καὶ ἐκθέτῃ τοὺς λόγους, κάμνει ὡσαύτως ὁμιλίαν. Ἡ ἐπιστολὴ εἶνε γραπτὴ ὁμιλία, ἣν κάμνετε πρὸς πρόσωπον ἀπόν, ἀντὶ τοῦ νὰ ὁμιλῆτε πρὸς αὐτό. Γνωρίζετε νὰ ὁμιλῆτε πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ εἶπητε εἰς αὐτοὺς ὅ,τι θέλετε; γνωρίζετε ἄρα νὰ συντάξῃτε ἐπιστολήν.

17. Τὸ ὕφος τῆς ἐπιστολῆς.

Ὁ διδάσκ. — Δὲν ὁμιλεῖτε πρὸς πάντας μετὰ τοῦ αὐτοῦ ὕφους· καθ' ἑκάστην ὁμιλεῖτε πρὸς τὸν πατέρα, τὸν διδάσκαλον, τοὺς συμμαθητάς, τοὺς ξένους καὶ ὁμιλεῖτε διαφόρως πρὸς τὰ διάφορα πρόσωπα. Τὸ παιδίον, τὸ ὅποιον αἰτεῖ μίαν ὁκλὴν ζακχάρεως παρὰ τοῦ παντοπόλου, δὲν ὁμιλεῖ μετὰ τοῦ αὐτοῦ ὕφους, ὡς ἂν ἦται παρὰ τῆς μητρὸς τεμάχιον ζακχάρεως, ἵνα βυθίσῃ εἰς τὸν καφὲν τοῦ πατρὸς. Καλῶς. Πράξατε τὸ αὐτὸ γράφοντες ἐπιστολήν. Ἀντὶ τοῦ νὰ ζητῆτε στομφώδεις λέξεις καὶ ὠραίας φράσεις, ὑποθέσατε ὅτι τὸ πρόσωπον εἶνε ἐνώπιον ὑμῶν καὶ ὅτι ἀντὶ τοῦ νὰ γράψητε ὁμιλεῖτε πρὸς αὐτό. Ὅταν γράφητε πρὸς τὴν θεῖαν ὑμῶν, φαντάσθητε τὴν καλὴν θεῖαν καθ' ὃν χρόνον κρατεῖ τὴν ἐπιστολήν ὑμῶν λέγουσαν· «Ὁ γράφων εἶνε ὁ μικρὸς μου Ἀριστείδης». Ἡ κρίσις θὰ ὀδηγήσῃ ὑμᾶς, ὅποιον ὕφος ὀφείλετε νὰ λάβητε. Ὅταν γράφητε πρὸς τινὰ βιομήχανον, ἵνα αἰτήσῃτε παρ' αὐτοῦ θέσιν, φαντάσθητε τὸν μέλλοντα προϊστάμενον ὑμῶν ἐν τῷ δωματίῳ, ὑποθέσατε ὅτι πορεύεσθε, ἵνα ἴδῃτε αὐτόν, ὅτι εἰσέρχεσθε παρ' αὐτόν ὡς εὐγενὲς παιδίον πλήρες σε-

31. Πότε συνθέτομεν καλὴν ἐπιστολήν;

βασμου, τὸ ὅποιον θέλει νὰ ἔχη ὁ προϊστάμενος περὶ αὐτοῦ καλὴν γνώμην, δὲν θὰ ἔχητε τότε χρείαν νὰ ζητήσητε, ἵνα εὔρητε τὸ κατάλληλον ὄφρος.

18. Τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς.

Κανόνες 32. Ἴνα εὔρητε τὸν τύπον τοῦ τέλους τῆς ἐπιστολῆς, ἐρωτήσατε ὑμᾶς αὐτοὺς τίνα αἰσθήματα ὀφείλετε πρὸς τὸ πρόσωπον, ὅπερ θὰ λάβῃ τὴν ἐπιστολὴν ὑμῶν καὶ τί περιμένει παρ' ὑμῶν, ὡλ. προθυμίαν ἢ ὑπακοήν ἢ εὐγνωμοσύνην ἢ σέβας.

33. Γενικῶς γράφων τις ὀφείλει νὰ εἶνε εὐγενέστερος ἢ ὁμιλῶν.

34. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ λέξεις τις μόνον ἄτοπος εἶνε προσβλητική. Στρέψατε πολλάκις τὴν γραφίδα ἐν τοῖς ἑκατύλοις ὑμῶν, πρὶν γράψητε ταύτην τὴν λέξιν, ἢ μᾶλλον μὴ γράψητε αὐτήν.

Ὁ διδάσκ. — Ἡ ἐπιστολὴ εἶνε τρόπος τινὰ ἐπίσκεψις, ἣν κάμνεται γραπτῶς.

Τὸ τέλος αὐτῆς εἶνε ὁ χαιρετισμὸς πρὸς τὸ πρόσωπον, τὸ ὅποιον καταλείπετε.

Ἐν ἐπισκέψει.

1. Καταλείπετε προμηθευτὴν τίνα ἢ ξένον λέγοντες πρὸς αὐτὸν· «χαίρετε, κύριε».

2. Καταλείπετέ τίνα, τὸν ὅποιον ἀγαπᾶτε ὑπερβολικῶς ἀσπαζόμενοι αὐτόν.

3. Ἐὰν μελλήτε νὰ καταλίπητε τὸν πατέρα ὑμῶν ἐπὶ τίνα χρόνον, θὰ ἐναγκαλισθῆτε καὶ

Ἐν ἐπιστολῇ.

1. Ἐν ἐπιστολῇ θὰ εἶπητε ἀδέξασθε, κύριε, πολλοὺς χαιρετισμοὺς» (ἢ τὰς προσρήσεις μου).

2. Ἐν ἐπιστολῇ θὰ εἶπητε· «σὲ ἀσπάζομαι ἐκ ψυχῆς ὁ πρόθυμος φίλος σου X.»

3. Ἐν ἐπιστολῇ θὰ γράψητε· «ἀγαπητὲ πατέρα, σὲ ἀσπάζομαι ὁ ἀγαπῶν σε υἱὸς ἐξ ὅλης

32. Πῶς εὐρίσκωμεν τὸν τύπον τοῦ τέλους τῆς ἐπιστολῆς;

33. Πρέπει νὰ γράψῃ τις εὐγενῶς;

34. Πῶς θεωρεῖται ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἄτοπος λέξις;

θὰ ἀσπασθῆτε αὐτόν.

4. Ἐὰν καταλείπητέ τινα
πρεσβύτερον ἢ ἀνώτερον ὑμῶν,
θὰ χαιρετίσητε αὐτόν μετὰ σ-
βασμοῦ.

ψυχῆς Χ».

4. Ἐν ἐπιστολῇ· «Δέξασθε,
παρακαλῶ, κύριε, τὴν διαβε-
βαίωσιν τοῦ σεβασμοῦ μου».

Ὁ διδάσκ. — Ἐρωτήσατε ἑαυτοὺς ποῖα αἰσθητά οφείλετε
πρὸς τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον θὰ λάβῃ τὴν ἐπιστολὴν ὑμῶν, καὶ
τί περιμένει παρ' ὑμῶν, ἀγάπην ἢ ὑπακοήν ἢ εὐγνωμοσύνην.
Παρακαλέσατε αὐτὸ νὰ δεχθῇ τὴν ἔκφρασιν τῶν αἰσθημάτων, τὰ
ὅποια οφείλετε πρὸς αὐτό. Σημειώτεον ὅτι εἶνε καλὸν γράφοντες
νὰ εἰσθε εὐγενέστεροι ἢ ὁμιλοῦντες. Πρὸς ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον
καταλείπετε λέγοντες· «χαίρετε», θὰ γράψητε· «ἔχω τὴν τιμὴν
νὰ χαιρετίσω ὑμᾶς».

Πρὸς ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον καταλείπετε λέγοντες· «σὰς εὐχαρι-
στῶ δι' ὅ,τι ἐπράξατε ὑπὲρ ἐμοῦ», θὰ γράψητε· «δέξασθε, κύ-
ριε, παρακαλῶ, τὴν ἔκφρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης μου».

19. Ἐπιστολαὶ περὶ διαφόρων ὑποθέσεων.

Κανόνες 35. Ἄρεται τῆς ἐπιστολῆς τοῦ γράφοντος περὶ
τινος ὑποθέσεως εἶνε ἡ βραχύτης καὶ ἡ ἀκρίβεια· ὡς προσθέσω-
μεν καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀπαντήσεως.

36. Βραχύτης εἶνε τὸ νὰ λέγῃ τις μηδὲν ἄλλο ἢ ὅ,τι πρέπει,
νὰ ἀποφεύγῃ δηλ. τὰ περιττά. — Ἀκρίβεια εἶνε τὸ νὰ λέγῃ τις
πᾶν ὅ,τι πρέπει καὶ μηδὲν ἔλαττον. — Ἀκρίβεια τῆς ἀπαντή-
σεως εἶνε τὸ νὰ ἀπαντᾷ τις ἐντὸς 24 ὥρων.

Ὁ διδάσκ. — Ὑποθέτω ὅτι γράφετε πρὸς τινι προμηθευτὴν,
ἵνα αἰτήσητε παρ' αὐτοῦ ἔμπορεύματα, πρὸς πελάτην τοῦ πα-
τρὸς ὑμῶν, ἵνα ἀπαιτήσητε πληρωμὴν τινα, πρὸς ἰατρόν,
ἵνα παρακαλέσητε αὐτόν νὰ ἔλθῃ, ἢ α ἰδῇ ἀσθενῆ. Ἡ ἐπιστολή,

35. Τίνας εἶνε αἱ ἀρεταὶ ἐπιστολῆς περὶ ὑποθέσεων;

36. Τι εἶνε βραχύτης; — ἀκρίβεια; — ἀκρίβεια ἀπαντήσεως;

ἧτις εἶνε ἀπλῶς περὶ ὑποθέσεως, θὰ εἶνε ὡς εἰκὸς βραχεῖα, ἀκριβής, ὁμοία πρὸς ὅ,τι θὰ ἐλέγετε διὰ ζώσης φωνῆς.

Ἄλλὰ τὸ ὕφος δύναται νὰ εἶνε διάφορον. Δὲν γράφει τις πρὸς τὸν ἰατρόν, ὡς γράφει πρὸς τὸν ἔμπορον τοῦ βουτύρου. Ὁ ἰατρός δὲν εἶνε μόνον ἄνθρωπος, ὃν πληρώνει τις διὰ τινὰ ὑπηρεσίαν ὁ ἰατρός, ὡς ὁ διδάσκαλος, παρέχει προσέτι ὑμῖν ὅ,τι τὰ χρήματα δὲν πληρώνουσι, τὴν ἀγάπην, καὶ ἔχει δικαίωμα σεβασμοῦ.

Ἐκ τῶν προμηθευτῶν εἶνε τινες, μεθ' ὧν συνδέεσθε διὰ φιλίας. Ἐκ τῶν πέλαιτων εἶνε τινες, οἱ ὅποιοι δὲν πληρώνουσι, καὶ ἄλλοι πρὸς οὓς κάμνετε μείναι τοῦ χρέους μετ' οἰκειότητος, ἄλλοι παρ' ὧν εἴσθε ἠναγκασμένοι νὰ ἀπαιτήσητε δι' αὐστηροῦ ὕφους. Ὑμέτερον ἔργον εἶνε νὰ κρίνητε ταῦτα, τὰς διαφοράς.

20. Ἐπιστολαὶ οἰκογενειακάι.

Κανόνες 37. Ὅταν γράφητε πρὸς φίλον, πρὸς τι μέλος τῆς οἰκογενείας ὑμῶν, ἀφίνετε ἀπλῶς νὰ ὀμιλῇ ἡ καρδιά ὑμῶν.

38. Ἀπαντᾶτε αἰετοτε εἰς τὰς ἐπιστολάς, ὡς λαμβάνετε.

Ὁ διδάσκ.— Ὅταν γράφητε πρὸς τινὰ τῆς οἰκογενείας ὑμῶν, τέκνα μου, ἀφίνετε ἀπλῶς νὰ ὀμιλῇ ἡ καρδιά ὑμῶν. Ἐὰν γράφητε περὶ τινος συμβεβηκότος, τὸ ὅποιον συνεκίνησεν ὑμᾶς, ἐκφράσατε ταύτην τὴν συγκίνησιν.

Σύνθεσις τοῦ Ἰωάννου.— Ἐπιστολὴ πρὸς τὴν θείαν αὐτοῦ.

Ἀγαπητὴ καὶ καλὴ μου θεία.

1. Ἐλυπήθημεν πολὺ λαβόντες ταύτην τὴν πρῶιαν, τὴν ἐπιστολὴν ὑμῶν, ἧτις ἀγγέλλει ἡμῖν τὸν θάνατον τοῦ θείου μου.

Ὁ διδάσκ.— Καλῶς ἐκφράζεται ἡ λύπη. Ὁ Ἰωάννης ὀρθῶς προσέθηκε ταύτην τὴν πρῶιαν, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπαντῶμεν ἀμέσως.

37. Τίνα κανόνα ἀκολουθοῦμεν γράφοντες πρὸς φίλον ;

38. Τί ὀφείλομεν νὰ πράττωμεν, ἀφοῦ λάβωμεν ἐπιστολὴν ;

2. Τελευταῖον, ὅτε ἦλθε νὰ μᾶς ἴδῃ, ἦτο πολὺ εὐθυμος, πολὺ καλὸς πρὸς ἡμᾶς. Εἶπε τότε ὅτι θὰ ἐπανήρχετο ταχέως.

Ὁ διδάσκ. — Τῷ ὄντι, ἀφοῦ τὴ ἀποθάνῃ, ἐνθυμούμεθα τί εἶπε καὶ τί ἐπραττε τὸ τελευταῖον, ὅτε εἶδομεν αὐτόν, καὶ μάλιστα τὴν καλωσύνην αὐτοῦ.

3. Καὶ ὑμεῖς, ἀγαπητὴ μου θεία, πόσον θὰ εἴσθε λυπημένη, εἰδότε εἴσθε μόνῃ. Ἡ οἰκία θὰ φαίνεται ὑμῖν κενή.

Ὁ διδάσκ. — Ναί· δὲν πρέπει νὰ σκεπτόμεθα μόνον περὶ ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ ἐκείνου, ὃν πλήττει ὁ θάνατος· ἐστὶ μᾶλλον ἡμῶν. Οὐδὲν εἶνε τοσοῦτον σκληρὸν μετὰ τὸν θάνατον, ὅσον τὸ κενὸν τῆς οἰκίας, ἐν ᾧ τὰ πάντα ὑπενθυμίζουσι τὸν ἀπολεσθέντα.

4. Διὸ παρακαλοῦμεν ὑμᾶς νὰ ἐλθῆτε εὐθύς ὡς ἐνηθῆτε, ἵνα διέλθῃτε ὀλίγον χρόνον παρ' ἡμῖν· θὰ περιβάλλησθε ὑπὸ προσώπων, τὰ ὅποια ἀγαπῶσιν ὑμᾶς καὶ μετέχουσι τῆς λύπης ὑμῶν.

Ὁ διδάσκ. — Καλῶς· μεγίστη παραμυθία εἶνε τὸ νὰ αἰσθανώμεθα ὅτι οἱ ὑπολειπόμενοι ἀγαπῶσιν ἡμᾶς καὶ λυποῦνται ὡς ἡμεῖς.

5. Ἀσπάζομαι ὑμᾶς, καλὴ μου θεία, ἐκ καρδίας μᾶλλον ἢ ἄλλοτε.

Ὁ ὑπεραγαπῶν ὑμᾶς ἀνεψιὸς
Ἰωάννης.

Ὁ διδάσκ. — Τὸ τέλος εἶνε καλόν. Ὅταν τις ἔχη ἀγαθὰ αἰσθήματα καὶ γράφῃ πρὸς πρόσωπον τεθλιμμένον, ὀφείλει νὰ εἶνε συμπαθέστερος.

Ἄσκησις 16, εἰς ἐπιστολὴν. — Διασαφήσατε τὰς παραγράφους τῶν δύο ἐπομένων ἐπιστολῶν, ὡς ὁ διδάσκαλος διεσαφήσε τὰς παραγράφους τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἰωάννου πρὸς τὴν θείαν αὐτοῦ.

Ἐπιστολὴ τῆς Μαρίας πρὸς τὴν ἐξαδέλφην αὐτῆς.

Ἀγαπητὴ μου ἐξαδέλφη Ἐλένη,

1. Λυποῦμαι γνωρίζουσα σοι ὅτι δὲν θὰ ἐνηθῶμεν νὰ ἐλθω-

μεν τὴν ἐρχομένην Πέμπτην, ὅπως γευματίσωμεν παρ' ὑμῖν, ὡς εἶχομεν ὁρίσει.

2. Ἀπουσιάζουσι δύο ἐργάται, οἵτινες ἀνεχώρησαν ἀθαιρέτως· ἡ ἐργασία ἐπείγει καὶ ὁ πατήρ μου παρὰ τὴν ἑαυτοῦ ἐπιθυμίαν δὲν δύναται νὰ ἀπουσιάσῃ.

3. Ἡ ἐργασία τοσοῦτον ἀπασχολεῖ αὐτόν, ὥστε δὲν δύναται νὰ γράψῃ αὐτὸς πρὸς τὸν πατέρα σου, καὶ μοι ἀνέθηκε νὰ δικαιολογήσω αὐτόν.

4. Τοῦτο μεγάλως λυπεῖ ἡμᾶς. Ἐνθυμεῖσαι, ἀγαπητὴ μου Ἐλένη, πόσον καλῶς διήλθομεν, ὅτε ἐσχάτως ἐγευματίσωμεν παρ' ὑμῖν; ὁ πατήρ βλέπων τὴν λύπην μου ὑπόσχεται ὅτι θὰ ἔλθομεν νὰ ἴδωμεν ὑμᾶς εὐθὺς ὡς δυναθῆ.

5. Δικαιολόγησον ἡμᾶς, ἀγαπητὴ μου Ἐλένη, πρὸς τοὺς γονεῖς σου καὶ ἀπάσθητί μοι αὐτούς, ἕως ὅτου ἀπασθῶ ἅπαντας ὑμᾶς ἐκ ψυχῆς.

Ἡ ἐξαδέλφη σου

Μαρία.

Ἄλλη ἄσκσις 17. Ἐπιστολὴ τοῦ Ἰωάννου, υἱοῦ πλουσίου κτηματικῆς, πρὸς τὴν μητέρα τινὸς τῶν ἑαυτοῦ συμμαθητῶν πτωχοῦ.

Κυρία,

1. Ὁ ἱατρός κ. Ὀλύμπιος εἶπεν ἡμῖν ταύτην τὴν προΐαν ὅτι ὁ καλὸς συμμαθητὴς μου Περικλῆς εἰσέρχεται εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀναρρώσεως καὶ ὅτι ἔχει ἀνάγκην, ἵνα ἀνακτήσῃ δυνάμεις, νὰ πίνῃ ὀλίγον καλὸν οἶνον.

2. Ἡ μήτηρ μου ἔχει παλαιούς οἶνους ἐν τῇ ἀποθήκῃ καὶ μοι ἀνέθηκε νὰ γράψω καὶ νὰ παρακαλέσω ὑμᾶς νὰ δεχθῆτε τὰς φιάλας, τὰς ὁποίας θὰ φέρῃ τις πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῆς ἐπιστολῆς.

3. Ἀγαπῶ πολὺ τὸν φίλον μου Περικλέα καὶ διὰ τοῦτο ἤμην πολὺ ἀνησυχος, ὅτε ἔμαθον ὅτι ἦτο ἀσθενής· θὰ εἶμαι δὲ πολὺ εὐτυχής, ὅταν μάθω ὅτι εἶνε ἐντελῶς ὑγιής.

21. Ἐπιστολαὶ αἰτητικάι.

Ὁ διδάσκαλος. — Πολλάκις γράφετε, ἵνα αἰτήσητέ τι, πρὸς συμμαθητήν, ἵνα δανεισθῆτε βιβλίον, πρὸς τὸν καθηγητήν, ἵνα συγχωρήσῃ ὑμᾶς, πρὸς προϊστάμενον, ἵνα προσλάβῃ ὑμᾶς ὡς δόκιμον· γράφετε ἀντὶ πτωχοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ἐν γνωρίζει νὰ γράψῃ καὶ αἰτεῖ βοήθειαν. Θὰ ἐκθέσητε τοὺς λόγους ἐν τῇ φυσικῇ τάξει. Αἰτεῖτε δὲ πράγματι, διότι εἶνε δυνατόν νὰ ἀρνηθῶσιν αὐτό. Τοῦ τρόπου ἀναπτύξεως.

22. Ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ἀντίφρῃσιν τῆς αἰτήσεως.

Κανὼν 39. Ὅταν αἰτῆτε πράγματι δι' ἐπιστολῆς, εὑρετε τὰς ἀντιφρῆσεις, ἅς δύναται νὰ εἴπῃ ὁ ἀναγνώστης τῆς ἐπιστολῆς καὶ ἀπαντᾶτε πρότερον.

Ὁ διδάσκαλος. — Δύναται τις νὰ ἀντιτάξῃ ὑμῖν ἓνα ἢ περισσότερους λόγους. Τοὺς λόγους τούτους ζητήσατε καὶ ἀπαντήσατε πρότερον.

Ὁ Θεμιστοκλῆς π.χ. διὰ ζωσῆς φωνῆς αἰτεῖ παρὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ τὴν ἄδειαν νὰ υπάγῃ αὐρίον νὰ ἀλειύσῃ μετὰ τοῦ Ἀριστείδου. Ὁ Θεμ. γνωρίζει ὅτι ἡ μήτηρ αὐτοῦ θὰ διατάξῃ σκεπτομένη· «ἔχει νὰ μελετήσῃ τὰ μαθήματα, ἐν τῷ ποταμῷ δύναται νὰ πνιγῇ ἢ τοῦλάχιστον νὰ κρυώσῃ ἢ νὰ πάθῃ κατάρρου». Ὁ Θεμ. λαμβάνει τὴν ἀναγκαίαν πρόνοιαν· «ἐπεράτωσα

4. Προσφέροντες, κυρία, ταῦτα τὰς φιάλας παρακαλοῦμεν νὰ εὐαρεστηθῆτε νὰ δεχθῆτε αὐτάς. Ἡ μήτηρ μου καὶ ἐγὼ θὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς συντελοῦντες ὑπὲρ τῆς ἀναρρώσεως τοῦ Περικλέους.

5. Παρακαλῶ ὑμᾶς, κυρία, νὰ μοι ἀσπασθῆτε τὸν Περικλέα καὶ νὰ δεχθῆτε τὰ σεβάσματά μου.

Ἰωάννης.

39. Τίνα πρόνοιαν πρέπει νὰ λαμβάνωμεν, ὅταν αἰτῶμέν τι;

πάντα τὰ μαθήματά μου. Νὰ μὴ φοβῆσαι, μήτερ· ὁ πατήρ τοῦ Ἀριστείδου θὰ ἔλθῃ μεθ' ἡμῶν καὶ ὅτε θὰ κρυώσω εἶνε τόσον ὠραῖος ὁ καιρὸς καὶ θὰ εἶμαι πολὺ προσεκτικός». Ἐὰν ἀντὶ τοῦ νὰ εἶπῃ πάντα ταῦτα ὁ Θεμιστοκλῆς ἔγραφε, τί θὰ ἔκαμνε; Ἢ ἔγραφεν ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον λέγομεν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀντίρρησιν.

Σύνθεσις τοῦ Ἰωάννου. Πρὸς τὸν κύριον Ζωγράφον,
κατασκευαστὴν Ζακχάρεως εἰς Λάρισαν.

Κύριε,

1. Ἐμαθον ὅτι μία θέσις εἶνε κενὴ ἐν τῷ γραφείῳ ὑμῶν καὶ ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ λάβω αὐτήν.

2. Εἶμαι 14 ἐτῶν, γράφω καλῶς, γνωρίζω τὰ λογιστικὰ καὶ συντάττω ἐπιστολάς.

3. Πρὸ ὀλίγου ἔλαθον τὸ ἀπολυτήριόν μου.

Ὁ διδάσκαλος. Ἀεὶ ἴδωμεν, Γεώργιε, ποῖαν ἀντίρρησιν ὁ κ. Ζωγράφος θὰ εἶπῃ.

Γεώργιος. — Κύριε, ὁ κ. Ζωγράφος θὰ εἶπῃ: «παιδίον 14 ἐτῶν δύναται νὰ ὑποφέρῃ τὴν κόπωσιν, νὰ τρέχῃ; Μήπως εἶνε ἄτακτον παιδίον, τὸ ὅποιον θὰ παίξῃ ἐν τῷ γραφείῳ ἀντὶ τοῦ νὰ ἐργάζηται;».

Ὁ διδάσκαλος. — Πολὺ καλῶς· διὰ τοῦτο ὁ Ἰωάννης προσέθηκε ταύτην τὴν τελευταίαν παράγραφον, ἣ ὅποια εἶνε ἀπάντησις εἰς τὴν ἀντίρρησιν.

4. Ἴσως εἶπητε, κύριε, ὅτι εἶμαι νεώτερος ἢ ὥστε νὰ λάβω τὴν θέσιν, ἣν ζητῶ. Ἄλλ' εἶμαι ὑψηλὸς καὶ ἰσχυρὸς ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν μου. Ὁ καθηγητὴς μου ἔλεγεν ἀείποτε εἰς τοὺς γονεῖς μου ὅτι ἤμην προσεκτικός καὶ φιλόπονος, καὶ ἐλπίζω ὅτι, ἐὰν θελήσητε νὰ λάβητε τὸν κόπον νὰ ἐρωτήσητε αὐτόν, θὰ με συστήσῃ διὰ τῆς ἑαυτοῦ ὑπογραφῆς.

Ὁ διδάσκαλος. — Βεβαίως ὁ κ. Ζωγράφος, ἀφοῦ ἀναγνώσῃ ταύτην τὴν παράγραφον, θὰ σκεφθῇ· αἰὲν τῷ ὄντι οὗτος ὁ νέος

εἶνε ὑψηλός καὶ ἰσχυρός, δύναμαι νὰ δοκιμάσω. Θὰ ἠμιλήσω πρὸς τὸν καθηγητὴν αὐτοῦ καὶ ἐὰν τῷ ὄντι εἶνε καλός, θὰ ἴδωμεν».

Ἔσκκις 18, εἰς τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀντίρρῃσιν.
— Προσθέσατε μίαν παράγραφον περιέχουσαν τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀντίρρῃσιν ἐν τῇ ἀρμοζούσῃ θέσει μεταξὺ τῶν παραγράφων τῶν δύο ἐπομένων ἐπιστολῶν.

Ἐπιστολὴ τοῦ Ἀνδρέου πρὸς τινὰ τῶν συμμαθητῶν αὐτοῦ.

Ἀγαπητέ μοι Δημήτριε,

1. Μετὰ 15 ἡμέρας θὰ ὑποστῶμεν ἀμφότεροι ἀπολυτηρίου ἐξετάσεις. Ἄν καὶ εἶμαι λίαν ἀδιάθετος, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ φοιτήσω εἰς τὸ σχολεῖον, νομίζω ὅτι θὰ εἶμαι ὑγιής κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἐξετάσεων καὶ νῦν δύναμαι νὰ ἐργάζωμαι.

2. Ἄλλ' εἶμαι ἐν ἀμηχανίᾳ μὴ δυναμένος νὰ ἐπαναλάβω τὴν γεωγραφίαν, διότι ἀπώλεσα τὸν ἄτλαντα.

3. Θὰ σε παρακαλέσω, ἂν εὐαρεστῆσαι, νὰ μοι δανείσῃς τὸν ἰδικόν σου, καὶ θὰ σοι εἶμαι πολὺ εὐγνώμων.

4. Εὐχαριστῶ σοι ἐκ τῶν προτέρων καὶ σὲ ἀσπάζομαι ὁ εἰλικρινὴς φίλος σου

Ἀνδρέας.

Ἄλλη ἔσκκις 19. Ἐπιστολὴ τῆς Ἀντιγόνης πρὸς τὴν διδασκάλισσαν αὐτῆς.

Ἀγαπητὴ μου διδασκάλισσα,

1. Τὰ μαθήματα ἄρχονται μεθαύριον. Θὰ παρακαλέσω ὑμᾶς νὰ μοι ἐπιτρέψῃτε νὰ ἔλθω τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα.

2. Ἡ μήτηρ, ἣτις πρὸ ὀλίγου ἦτο ἀσθενής, εἶνε ἔτι πολὺ ἀδύνατος· ἐγὼ δὲ μένουσα ἐν τῇ οἰκίᾳ παρέχω εἰς αὐτὴν μικρὰς ὑπηρεσίας.

3. Μοὶ λέγει ὅτι πρέπει νὰ ἔλθω εὐθύς καὶ νὰ μὴ ἀπολέσω

23. Ὁ Ἐπίλογος.

Κανὼν 40. Ὁ παρακαλῶν ὀφείλει νὰ δεικνύῃ ὅτι τὸ αἰτούμενον εἶνε δίκαιον καὶ λογικόν· ὀφείλει ἔτι νὰ ἀπευθύνῃται εἰς τὰ ἀγαθὰ αἰσθήματα ἐκείνου, τὸν ὁποῖον παρακαλεῖ.

Ὁ διδάσκ.— Ἡ μήτηρ τοῦ Ἰωάννου ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν ἄδειαν νὰ ἀλιεύσῃ μετὰ τοῦ Κωνσταντίνου. Τοῦτο ἐπραξέ μόνον, διότι ὁ Ἰωάννης εὗρε πειστικούς λόγους; Οὐχί. Ἐπραξέ τοῦτο, διότι προσέτι θέλει εὐχαριστήσῃ τὸν Ἰωάννην. Καὶ ὁ Ἰωάννης γνωρίζει τοῦτο καλῶς· διότι εἶμαι βέβαιος ὅτι, ἵνα κάμῃ νὰ ἀξίῃσσι περισσότερον οἱ λόγοι αὐτοῦ, προσέθηκεν «ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ὑπάγω, μῆ.ερ, θὰ εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος». Καὶ ἦλθε πλησίον τῆς μητρὸς καὶ ἐνηγκαλίσθη αὐτήν. Τότε ἡ μήτηρ λέγει «εὐχαρίστω».

Πλειστάκις ὅταν τις δίδῃ ὑμῖν ὅ,τι αἰτεῖτε, πράττει τοῦτο οὐ μόνον, διότι ἡ αἴτησις ὑμῶν εἶνε λογική, ἀλλὰ καὶ διότι εἶνε ἀγαθὸς καὶ ἐπιθυμῆ νὰ εὐχαριστήσῃ ὑμᾶς. Ἐκείνος, τὸν ὁποῖον παρακαλεῖ τις, ὑπακούει μὲν εἰς τὸ λογικόν, ἀλλ' ὑπακούει καὶ εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ.

Ὁ παρακαλῶν ἄρα ὀφείλει νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ αἴτησις αὐμὴν ἐβδόμαδα· ἀλλὰ βλέπω ὅτι πρὸ πάντων σκέπτεται τὸ συμφέρον μου καὶ φοβοῦμαι μὴ κοπιᾷσῃ πολὺ, ἐὰν τὴν ἀφήσω μόνην.

4. Ἐάν μοι δώσητε τὴν ἄδειαν, ἣν παρακαλῶ, ἡ μήτηρ μου δὲν θὰ διστάσῃ νὰ με κρατήσῃ ἐπὶ ὀκτώ ἡμέρας παρ' ἑαυτῇ καὶ ἐγὼ δὲν θὰ ἀνησυχῶ περὶ τῆς υἱείας αὐτῆς.

5. Παρακαλῶ ὑμᾶς, ἀγαπητῇ διδασκαλίᾳ, νὰ δεγθῆτε τὴν ἔκφρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τοῦ σεβασμοῦ

τῆς μαθητρίας ὑμῶν
Ἀντιγόνης

40. Τίνα πρόνοιαν ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ προσέτι ὁ παρακαλῶν τις;

τοῦ εἶνε δικάια καὶ λογική, ὀφείλει ὡσαύτως νὰ ἀπευθύνηται εἰς τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγαθότητος ἐκείνου, τὸν ὁποῖον παρακαλεῖ.

Ὁ Ἰωάννης φαίνεται ἐν τῇ ἐπομένῃ ἐπιστολῇ ὅτι γνωρίζει πάντα ταῦτα.

Σύνθεσις τοῦ Ἰωάννου.

Πρὸς τὸν κ. Α. Βαλλιᾶνον κτηματικόν.

1. Κύριε, ὁ γείτων ἡμῶν Γεώργιος Φερεντίνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνεθέσατε νὰ κλαδεύσῃ τὰ δένδρα τῶν κτημάτων ὑμῶν, ἐδήχθη χθὲς ὑπὸ ὄψεως εἰς τὴν κνήμην. Ὁ ἰατρὸς λέγει ὅτι ἐπὶ 15 ἡμέρας δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἐργασθῇ.

Ὁ διδάσκ.— Ἐκθεσις ἀπλῆ καὶ σαφής. Οὕτως ἔπρεπε νὰ ἀρχίσῃ.

2. Ὁ Γεώργιος παρακαλεῖ, κύριε, νὰ περιμένητε αὐτὸν καὶ νὰ μὴ ἀναθέσητε εἰς ἄλλον τὴν ἐργασίαν.

Ὁ διδάσκ.— Αὕτη εἶνε ἡ αἴτησις. Ὁ Ἰωάννης ὀρθῶς ἐπανέλαβε τό : κύριε· εἶνε δεῖγμα εὐγενείας.

3. Παρακαλεῖ ὑμᾶς νὰ παρατηρήσητε ὅτι ἡ ἐποχὴ δὲν εἶνε προκεχωρηκυῖα· μετὰ 15 ἡμέρας θὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν καὶ θὰ σπεύσῃ, ἵνα μὴ βλαφθῶσι τὰ δένδρα ἐκ τῆς βραδύτητος τοῦ κλαδεύματος.

Ὁ διδάσκ.— Αὕτη εἶνε ἀπάντησις εἰς τὴν ἀντίρρησην· εἶνε ὀρθὴ καὶ ἐτέθη καταλλήλως. Τῶ ὄντι ὁ κ. Βαλλιᾶνος θὰ σκεφθῇ : «μὴπως βλαφθῶσι τὰ δένδρα μου ;»

4. (α). Ὁ γείτων ἡμῶν, κύριε, εἶνε πτωχότατος οἰκογενειάρχης, εἶνε ἐκ τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὁ μόνος, ὅστις κερδίζει τι, καὶ ἡ δυστυχία, ἧτις συνέβη εἰς αὐτούς, ἐμβάλλει τοὺς ἀγαθοὺς τοῦτους ἀνθρώπους εἰς μεγάλην ἀνησυχίαν.

(β). Ὁ Γεώργιος ἀνησυχεῖ, φοβεῖται μὴ ἀπολέσῃ τὴν ἐργασίαν, ἣν ἐνεπιστεύθητε αὐτῷ, καὶ ἴσως ὑπὸ ἀπερισκεψίας ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν πολὺ ταχέως.

(γ). Θὰ ἦτο μεγάλη εὐτυχία πάντων, ἂν ἠθέλετε συναινέσειν νὰ περιμένητε τὴν ἀνάρρωσιν τοῦ Γεωργίου.

(δ). Γνωρίζομεν πάντες οἱ ἐνταῦθα κατοικοῦντες πόσον εἶσθε κλῆρὸς καὶ εὐελπιστοῦμεν ὅτι θέλετε ὑποχρεώσει τοὺς καλοὺς ἐκείνους ἀνθρώπους, αἵτινες εὐρίσκονται ἐν μεγίστῃ λύπῃ.

Ὁ διδάσκ — Καλῶς· βλέπω τὸν κ. Βαλλιᾶνον ἀναγινώσκοντα ταύτην τὴν παράγραφον. Οὗτος λέγει καθ' ἑαυτὸν (α) πτωχοὶ ἄνθρωποι· ἡ οἰκία θὰ εἶνε ἄνευ χαρᾶς. (β) Ἐὰν ὁ χρηστός οὗτος ἄνθρωπος ἐργασθῇ πολὺ ταχέως, ἡ πληγὴ θὰ ἀνοίξῃ ἐκ νέου, θὰ ἦμην αἰτία δυστυχήματος. (γ) Βλέπω ἀπὸ τοῦδε τὴν χαρὰν αὐτῶν, ἐὰν γράψω ὅτι δύναμαι νὰ περιμένω. (δ) Οἱ ἄνθρωποι τοῦ χωρίου μὲ ἀγαπῶσι πολὺ, καὶ εἶνε εὐχάριστον νὰ εἶνέ τις ἀγαπητὸς καὶ νὰ θεωρῆται ὡς χρηστός ἄνθρωπος.

5. Παρκακλῶ ὑμᾶς, κύριε, νὰ δεχθῆτε τὰ σεβασματὰ μου.

Ὅπως ὑμετέρος δοῦλος

Ἰωάννης.

Ὁ διδάσκ. — Αὕτη ἡ 4 παράγραφος ἠδύνατο νὰ ὀνομασθῇ παράγραφος τῆς καλῆς καρδίας. Οἱ λόγιοι ὀνομάζουσιν αὐτὴν ἐπίλογον. Αὕτη ἡ λέξις σημαίνει τέλος τοῦ λόγου. Τῷ ὄντι ἐν τέλει πρέπει νὰ τίθεται αὕτη ἡ παράγραφος. Ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ δεῖν πρῶτον νὰ ἀκούωμεν τὸ λογικόν, εἶτα δὲ τὴν καρδίαν. Δικαίως δὲ ὁ ἄνθρωπος, ὃν παρκακλοῦμεν περὶ τινος, ἐρωτᾷ ἑαυτὸν «ζῆμιούμαι;» πρὶν ἐρωτησῆ· «θὰ ἔχω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ εἶμαι καλός;»

Ἵποθέσατε ὅτι ἡ 4 παράγραφος ἐτίθειτο πρὸς τῆς 3. Ὁ κ. Βαλλιᾶνος θὰ εἶπῃ καθ' ἑαυτὸν «ὁ ἐργάτης οὗτος εἶνε ἄξιός οἴκου, ἀλλὰ τὰ δένδρα μου;» Οὕτως ὁ Ἰωάννης ἔθηκε καλῶς ταύτην τὴν παράγραφον, εἰδείξεν εἰς τὸν κ. Βαλλιᾶνον ὅτι δὲν θὰ ἐζημιώνετο, καὶ τότε μόνον στρέφεται πρὸς τὴν καλὴν καρδίαν αὐτοῦ. Μετὰ ταύτην τὴν διαβεβαίωσιν ὁ κ. Βαλλιᾶνος μεταβαίνει εἰς τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ὑποχρεώσῃ, καὶ μάλιστα αἱ σκέψεις, εἰς ἃς ἡ 4 παράγραφος ἐμβάλλει, θὰ παρορμηθῶσιν αὐτὸν νὰ εὕρῃ

λογικώτερον καὶ δικαιοτέρον ὅ,τι ὁ Ἰωάννης εἶπεν ἐν τῇ 3 παράγραφῳ.

Ἄσκσις 20, εἰς τὸν ἐπίλογον. Εὗρετε τὴν παράγραφον τοῦ ἐπιλόγου ἐν ταῖς ἐπομέναις δυσὶν ἐπιστολαῖς.

Ἐπιστολὴ τοῦ Πέτρου πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ.

1. Ἡ μήτηρ μου ἐπιτρέπει νὰ προσθεσῶ γραμμὰς τινὰς ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτῆς, ἵνα σοι εἶπω περὶ τινος πράγματος, τὸ ὅποιον πολὺ ἐπιθυμῶ.

2. Γνωρίζεις ἔτι τὸ κυτίον τῶν διαβητῶν μου εἶνε βεβλαμμένον καὶ ἐλλείπουσι τεμάχια· διὸ δὲν δύναμαι πλέον νὰ μεταχειρισθῶ αὐτό.

3. Νῦν κατασκευάζονται νέα κυτία, ἐκ τῶν ὁποίων ἐν εἶδος δερμάτινον εἶνε πολὺ ὠραῖον καὶ εὐχολον διὰ τὸ θυλακίον μου.

4. Ἐπιθυμεῖς, ἀγαπητὲ πάτερ, νὰ μοι φέρῃς ἓν, διότι ὑπεσχέθης ὅτι θὰ μοι ἀγοράσῃς τι ἐν Παρισίοις;

5. Ταῦτα τὰ νέα κυτία ἔχουσιν ἐν μειονέκτημα, τιμῶνται ὀλίγον ἀκριβῶς.

6. Ἀλλὰ θὰ φυλάττω περισσότερον τοὺς νέους διαβήτας μου ἢ τοὺς παλαιούς, διότι νῦν εἶμαι μεγαλείτερος καὶ γνωρίζω κάλλιον νὰ μεταχειρίζωμαι τὰ ἐργαλεῖα τῆς ἱγνογραφίας.

7. Σὲ ἀσπάζομαι, ἀγαπητὲ πάτερ, ἐξ ὅλης ψυχῆς
ὁ ὑπεραγαπῶν σε υἱὸς
Πέτρος.

Ἄλλη ἄσκσις 21. Ἡ γείτων ὑμῶν ἡ καλὴ γραῖα Ἰωάννα Οἰκονόμου εἶνε ἀσθενὴς καὶ δὲν δύναται πλέον νὰ κερδίξῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Δὲν ἔχει οἰκογένειαν, τοῦ μονογενοῦς αὐτῆς υἱοῦ φονευθέντος ἐν τῷ πολέμῳ τοῦ 1897. Θέλει νὰ εἰσελθῇ εἰς τὸ πτωχοκομεῖον, ἀλλὰ μόλις γνωρίζει νὰ γράφῃ. Ἀναλαμβάνετε νὰ συντάξῃτε τὴν αἴτησιν αὐτῆς.

Κύριε Δήμαρχε,

1. Ἡ ὑπογεγραμμένη Ἰωάννα Οἰκονόμου λαμβάνει τὴν τιμὴν

24. Ἀνακεφαλαίωσις.

Οὕτως ἡ ἐπιστολὴ εἶνε γραπτὸς λόγος ἀντὶ προφορικοῦ. Οἷον-
δήποτε καὶ ἂν εἶνε τὸ θέμα, ὑφείλομεν νὰ γράψωμεν ὡς θὰ
ὠμιλοῦμεν, ὃν πὸ πρόσωπον ἦτο παρόν. Ἡ μόνη διαφορὰ εἶνε
ὅτι ἐν τῇ ἐπιστολῇ, ἐπειδὴ ὑπάρχει χρόνος πρὸς σκέψιν, ἴον ἐκ-
φράζει τις πληρέστερον τὰ ἑαυτοῦ διανοήματα· ἴον διατάσσει αὐτὰ
κάλλιον καὶ ἴον μεταχειρίζεται ἀκριβολογίαν.

νὰ παρακαλέσῃ ὑμᾶς, ὅπως εἰσαγάγητε αὐτὴν εἰς τὸ πτωχοκο-
μεῖον ἐγγράφοντες μεταξὺ τῶν πτωχῶν.

2. Ἔχει ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν βῶ ἐτῶν, εἶνε γῆρα ἄνευ τέ-
κνων καὶ ἡ ἀσθένεια ἐμποδίζει αὐτὴν νὰ ἐργασθῇ ἀρκούντως,
ὅπως κερδίῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα.

3. Παρακαλεῖ ὑμᾶς, κύριε δῆμαρχε, νὰ ἀποστείλητε μέλος
τοῦ γραφείου τῆς φιλοπτώχου εταιρείας, ἵνα πιστοποιήσῃ ὅτι ὑπά-
γεται δυστυχῶς εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν πτωχῶν, περὶ ὧν ὀρίζει
ὁ κανονισμὸς.

4. Ἐλπίζει ὅτι θὰ δεσθῆτε τὴν παράκλησιν αὐτῆς.

5. Λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ εἶνε, κύριε δῆμαρχε,

ταπεινοτάτη δούλη ὑμῶν

Ἰωάννα Οἰκονόμου.

Ἄλλη ἄσκησις 22. Νὰ εὑρητε καὶ νὰ τοποθετήσητε
ἐν τῇ ἐπομένῃ ἐπιστολῇ τὴν παράγραφον τῆς ἀπαντήσεως εἰς
τὴν ἀντίρρησιν καὶ τὴν παράγραφον τοῦ ἐπιλόγου.

Ἐπιστολὴ τοῦ Παύλου πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ.

Ἀγαπητέ μοι πάτερ,

1. Κατὰ τὴν ἀπουσίαν σου ὁ Νικόλαος, ὁ ἀρχαῖος ὑπηρέτης
ἡμῶν, ὃν ἀπέπεμψας διὰ τοὺς κακοὺς τρόπους καὶ τὰς αὐθάδειας
ἀπαντήσεις, ἦλθε νὰ σε ἴδῃ. Ἐπεθύμει νὰ σε παρακαλέσῃ, ἐὰν
συναίνῃς, νὰ προσλάβωμεν αὐτὸν πάλιν.

2. Εἶπον εἰς αὐτόν ὅτι μετὰ 15 ἡμέρας θὰ ἐπανέλθῃς. Τότε

ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΘΕΣΕΩΝ

1. Ἡ λαιμαργία.

Σχέδιον.—1. Ἡ μικρὰ Μελπομένη εἰσερχομένη εἰς τὸ μαγειρεῖον βλέπει κάνιστρον ὑψηλὰ ἐπὶ σανίδος· ὑποθέτει ὅτι εἶνε κάνιστρον περιέχον θαμάσκηνα (παραστήσατε αὐτὴν ὀμιλοῦσαν). — 2. Ὑπακούει εἰς τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς (παραστήσατε αὐτὴν ὀμιλοῦσαν). — 3. Ἀναρριχᾶται εἰς κάθισμα, βυθίζει τὴν χεῖρα καὶ αἰσθάνεται ὅτι δάκνεται ὑπὸ καρκίνου· (τρόμος τῆς Μελπομένης· τὸ κάνιστρον πίπτει).—4. Οἱ καρκίνοι διασκορπίζονται εἰς τὸ μαγειρεῖον· προξενοῦσι φόβον εἰς τὴν Μελπομένην.—5 Φωνάζει, τρέχουσιν εἰς βοήθειαν αὐτῆς καὶ γελῶσιν.

2 Τὸ στρουθίον καὶ τὰ ὀρνίθια.

Σχέδιον.— 1. Ἐκ τινος παλαιοῦ τοίχου ἐπαύλεως στρουθίον παρατηρεῖ ὀρνίθια μετὰ ζηλοτυπίας. — 2. Αἰτία κινῶσα τὴν ζηλοτυπίαν αὐτοῦ (παραστήσατε αὐτὸ ὀμιλοῦν). — 3. Συγκρίνει τὴν λυπηρὰν αὐτοῦ τύχην πρὸς τὸν ἥσυχον βίον τῶν ὀρνιθίων.— 4. Πρωίαν τινὰ ἐγένετο μεγάλη κίνησις ἐν τῷ ὀρνιθίῳ (περιγράψατε αὐτήν). Ἡ κυρία τῆς ἐπαύλεως συλλαμβάνει ἐν ὀρνιθίῳ καὶ μεταφέρει αὐτὸ ἀλλαγῶν. Τὸ στρουθίον παρακολουθεῖ.— 5. Ἐσφαζαν τὸ ὀρνιθίον, ἔτιλαν καὶ ἔθεσαν ἐπὶ τῆς ἐσχάρας.— 6. Τὸ στρουθίον μακαρίζει ἑαυτό.

δὲ μὲ παρεκάλεσε νὰ σοι γράψω καὶ νὰ μεσιτεύσω ὑπὲρ αὐτοῦ.

3. Ὑπεσχέθην εἰς αὐτὸν ὅτι θὰ πράξω τοῦτο, καὶ σε παρακαλῶ, ἀγαπητὲ πάτερ, ἂν θέλῃς, νὰ ἀναλάβῃς αὐτὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν σου.

4. Περιμένων ἐπιστολήν σου, ἀγαπητὲ πάτερ, σὲ ἀσπάζομαι ἐξ ὅλης ψυχῆς

ὁ ὑπεραγαπῶνσε υἱὸς
Παῦλος.

3. Τὸ μυστικόν.

Σχέδιον.—1. Ὁ Ἰάκωβος ἐρωτᾷ τὸν πατέρα τί ἔλεγεν αὐτῷ πρὸ ὀλίγου ὃ κ. ὀημαρχος· ὁ πατήρ ἀποῦ παρεκλήθη ἐπὶ πολὺ, εἶπεν εἰς αὐτὸν ὅτι τὴν ἑσπέραν περὶ τὴν ἔκτην ὥραν θὰ τοποθετήσωσι λαμπρὸν ἀνεμοδείκτην ἐπὶ τοῦ ὀημαρχείου. Συνιστᾷ εἰς τὸν Ἰάκωβον νὰ μὴ εἶπῃ τι (παραστήσατε τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα ὀμιλοῦντας).—2. Τὴν ἑσπέραν πλησίον τοῦ ὀημαρχείου πλῆθος παιδίων περιέμενε νὰ τοποθετηθῇ ἐπὶ τοῦ ὀημαρχείου ὁ ἀνεμοδείκτης. Ὁ Ἰάκωβος εἶχεν ἀνακοιώσει τὸ μυστικόν. Ὁ πατήρ τοῦ Ἰακώβου φθάνει. Ὁ Ἰάκωβος ἐρυθριᾷ βλέπων αὐτὸν ὁ πατήρ ἐρωτᾷ παιδίον τί παρατηροῦσιν. —3. Ὁ πατήρ προσκαλεῖ τὸν Ἰάκωβον. Τὰ περὶ ἀνεμοδείκτου λεχθέντα ἦσαν μῦθος. Κίνδυνος ἐκ τῆς πολυλογίας.

4. Τὸ τιμωρηθὲν ψεῦδος.

Σχέδιον.—1. Ὁ Ἀριστοτέλης ὠδοκαετὴς τὴν ἡλικίαν τότε μόνον εἶνε εὐχαριστημένος, ὅταν καταστήσῃ ἀνοησίαν τινὰ πιστευτὴν εἰς τὴν πενταετῆ ἀδελφὴν αὐτοῦ Μαρίαν.—2. Ὁ Ἀριστοτέλης, ὅστις εἶχε 5 χρυσὰς δραχμάς, πείθει τὴν ἀδελφὴν ὅτι ὁ χρυσὸς φυεταὶ ὡς τὰ φυτὰ (παραστήσατε ὀμιλοῦντας τὸν ἀδελφὸν καὶ τὴν ἀδελφὴν).—3. Τὴν ἑσπέραν ὁ Ἀριστοτέλης θέλει νὰ ἐπαιδιῇ τὰς 5 δραχμάς. Ἡ Μαρία εἶχε φυτεύσει αὐτάς.—4. Ζητοῦσι τὰς 5 δραχμάς, ἀλλὰ οὐκ εὐρίσκουσιν αὐτάς. Ὁ Ἀριστοτέλης κλαίει. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ συνάγει ἠθικὸν συμπέρασμα ἐκ τῆς δυστυχίας αὐτοῦ.

1. Στοιχεῖα τῆς φράσεως. — 1... (πολλὰ ὑποκείμενα) εἶνε κατοικίδια ζῷα. — 2. Τὸ ῥόσον εἶνε... (αὐτο κατηγορούμενα). — 3. Νὰ εἴσθε οἰκονόμοι κατὰ τὴν νεότητά, ... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ ἴνα). — 4. Εὐθὺς ὡς ὁ λαγὼς ἀκούσῃ τὰς ὕλακας τῶν κυνῶν, ... (κυρία πρότασις). — 5. Ὁ ξυλουργός... (πολλὰ ῥήματα) τὰς σανίδας. — 6. Οἱ ποταμοὶ πῆγνυται, ... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ ὅταν).

5. Ἡ νῆσσα καὶ ἡ ὄρνις

Σχέδιον.—1. Μικρὰ νῆσσα ἀποτεινομένη πρὸς ὄρνιθα παραπονεῖται ὅτι τόσον κακῶς περιπατοῦσιν αἱ μικραὶ νῆσσαί αἱ ἀδελφαὶ αὐτῆς (παραστήσατε ὁμιλοῦσάν τήν μικράν νῆσσαν). — 2. Ἡ ὄρνις προτρέπει αὐτήν νὰ παρατηρήσῃ ἑαυτήν. — 3. Ἡθικὸν συμπέρασμα.

6. Ὅταν τις γίνῃ πρεσβύτερος, δὲν πράττει ὅ,τι θέλει.

Σχέδιον.—1. Ἡ ὥρα εἶνε ὀγδόη. Ἡ μήτηρ τοῦ Πέτρου λέγει αὐτῷ νὰ ὑπάγῃ νὰ κοιμηθῇ. Ὁ Πέτρος ὑπακούει μὲν, ἀλλὰ λέγει ὅτι λυπεῖται, διότι δὲν εἶνε πρεσβύτερος (διατί;) (παραστήσατε ὁμιλοῦντας τὸν Πέτρον καὶ τὴν μητέρα). — 2. Ἡ μήτηρ ἀποδεικνύει αὐτῷ ὅτι δὲν πράττει ὅ,τι θέλει τις καὶ ὅταν γίνῃ πρεσβύτερος. (Παραδείγματα εἶνε ὁ πατήρ, ὅστις εἶνε ἐργάτης, ὁ θεὸς, ὅστις εἶνε στρατιώτης). — 3. Ὁ πατήρ ἀποδεικνύει αὐτῷ ὅτι εἶνε πρὸς ὠφέλειαν τῶν παιδῶν ὅ,τι οἱ γονεῖς προστάτουσιν αὐτοὺς (φέρετε παραδείγματα). Ὁ Πέτρος συμφωνεῖ.

7. Ὀνειροπολήματα.

Σχέδιον.—1. Ὁ Θωμᾶς ἐν τῷ λιβάδιῳ αὐτοῦ θαυμάζει τὴν μεγάλην συγκομιδὴν τοῦ χόρτου. — 2. Ἐπιστρέφει, ἵνα γευματίσῃ. Καθ' ὁδὸν καταστρώνει ὠραία σχέδια (διὰ τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα θὰ λάβῃ ἐκ τοῦ χόρτου, σκέπτεται νὰ ἀγοράσῃ γειτονικὸν τινα ἀγρὸν καὶ ἔπειτα ἕτερον). — 3. Ἀντὶ τοῦ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ λιβάδιον καὶ νὰ συγκομίσῃ τὸν χόρτον, πορεύεται

2. Δεξιλόγιον. Ἀντικαταστήσατε δι' ἐπιθέτου τὰς διὰ μεταλλαιτέρων γραμμάτων λέξεις.—1. Πόλεμος ἐν ᾧ τὸ αἷμα ἔρρευσε.—2. Ποταμὸς, ἐν ᾧ δύνатаί τις νὰ πλέῃ.—3. Ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου.—4. Ἡ οἰκία τοῦ πατρός.—5. Ἡ ἀφοσίωσις τοῦ υἱοῦ.

εἰς τὴν πόλιν, ἑνάδῃ τὸν συμβολαιογράφον (ἢ πλάνη αὐτοῦ, διατί ἡ ἀνησυχία, διότι εἶνε κακὴς καιρὸς).—4. Τὴν ἐσπέραν θύελλα, βρογὴ καθ' ὅλην τὴν νύκτα (λύπη τοῦ Θωμᾶ).—5. Ὁ χόρτος κατεστράφη. Ἡθικὸν συμπέρασμα.

8. Τὸ χροῖσιμον καὶ τὸ εὐχάριστον.

Σχέδιον — 1. Ὁ θεῖος Σοφοκλῆς θέλει νὰ ἀνταμείψῃ τὴν Ἑλένην καὶ Πολυξένην ἀντὶ τῶν καλῶν βαθμῶν, οὓς ἔλαβον. Δίδει ἐκάστη δέκα δραχμὰς καὶ λέγει νὰ ἐκλέξωσιν αὐταὶ ἀγοράζουσαι ὅ,τι θέλουσιν, (παραστήσατε τὸν θεῖον ὀμιλοῦντα).—2. Μετὰ πολλοὺς δισταγμοὺς (οὓς θὰ δεῖξητε) ἀγοράζει ἡ μὲν Πολυξένη περιλαίμια καὶ κομβία, ἡ δὲ Ἑλένη ἐπανωφόριον (λόγοι τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν).—3. Παραστήσατε τὴν Πολυξένην ἐμφανίζομένην κατὰ τὴν ἐορτὴν λύπη τῆς Ἑλένης. — 4. Ὁ χειμῶν ἔφθασε. Παραστήσατε τὴν Ἑλένην θερμαινομένην ὑπὸ τοῦ ἐπανωφορίου· λύπη τῆς Πολυξένης. Τίς ἐξέλεξε τὸ κάλλιστον;

9. Σέβας πρὸς τοὺς γέροντας.

Σχέδιον. — 1. Γέρων τις ἀφίνει νὰ πῆσῃ ἡ ἐφημερίς, ἣν ἐκράτει· παιδίον σηκώνει αὐτήν.—2. Ἐπέρχεται εἰς τὸν νοῦν τοῦ γέροντος νὰ δοκιμάσῃ τὴν εὐγένειαν τοῦ παιδίου (εἶπατε τί πράττει πρὸς τοῦτο).—3. Ὁ γέρων ἐρωτᾷ τὸ παιδίον, διατί εἶνε τόσο εὐγενές (διάλογοι).—4. Ὁφείλομεν νὰ ἀπονέμωμεν πρὸς πάντας τοὺς γέροντας τὸ σέβας, τὸ ὅποιον ἔχομεν πρὸς τοὺς πάππους ἡμῶν.

3. Στοιχεῖα τῆς φράσεως. — 1. Μεταχειριζόμεθα, ἵνα φωτιζώμεθα, .. (πολλὰ ἀντικείμενα).—2. Οἱ κύνες εἶνε... (ὄνο κατηγορούμενα).—3. Πρέπει νὰ εἶνε ὁ μαθητὴς προσεκτικός, ... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ ὅταν).—4... (πολλὰ ὑποκείμενα) εἶνε ἐργαλεῖα τοῦ κηπουροῦ.—5. Ὁ διδάσκαλος... (πολλὰ ῥήματα) τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.—6. Ἐὰν θέλητε νὰ ἀνεῖσω εἰς ὑμᾶς βιβλία, ... (πρότασις κυρία).

10 Μικρὸν παιδίον πολὺ εἰλικρινές.

Σχέδιον. — 1. Ὅτε οἱ μαθηταὶ ἦσαν ἐν τῇ τάξει, ὁ Ἀγηςίλαος ζητεῖ τὸ κυτίον τῶν γραφίδων αὐτοῦ ἐν τῷ θυλακίῳ. (τί ἔχει ἐν τούτῳ τῷ θυλακίῳ;) — 2. Ὁ παρακαθήμενος Γεώργιος ὠθεῖ τὸν ἀγκῶνα αὐτοῦ καὶ οὕτω πίπτουσιν οἱ βῶλοι, οὗς ὁ Ἀγηςίλαος ἐκράτει (ἐντύπωσης προξενηθεῖσα ἐκ τῆς κυλίσεως τῶν βῶλων). Ὁ διδάσκαλος τιμωρεῖ τὸν Ἀγηςίλαον. — 3. Ὁ Ἀγηςίλαος οὐδὲν λέγει (διατί;). Ὁ Γεώργιος καταγγέλλει ἑαυτὸν. — 4. Ὁ διδάσκαλος δὲν τιμωρεῖ οὔτε τὸν Ἀγηςίλαον οὔτε τὸν Γεώργιον (διατί;) (Παραστήσατε τὸν διδάσκαλον ὁμιλοῦντα).

11. Οὐδεὶς θά γνωρίσῃ τοῦτο.

Σχέδιον. — 1. Ὁ Πέτρος ἐπεθύμησεν ἓνα κλάδον φέροντα τρία ὠραῖα ῥοδάκινα, ἅτινα βλέπει ἐπὶ τῆς ῥοδακινίας (παρατηρεῖ μετὰ προσοχῆς μήπως βλέπωσιν αὐτόν). — 2. Ὁ Πέτρος ἔλκει πρὸς τὰ κάτω τὸν κλάδον. Δύο ῥοδάκινα πίπτουσι, τὸ τρίτον ἀποκόπτει διὰ τῆς χειρός. — 3. Τρώγει αὐτὸ ταχέως καὶ κρυφίως. — 4. Αἱ ἀνησυχίαι αὐτοῦ (ἴσως εἰδῆ τις αὐτόν). — 5. Ναὶ εἶδῆ τις αὐτόν, ἡ συνειδήσις.

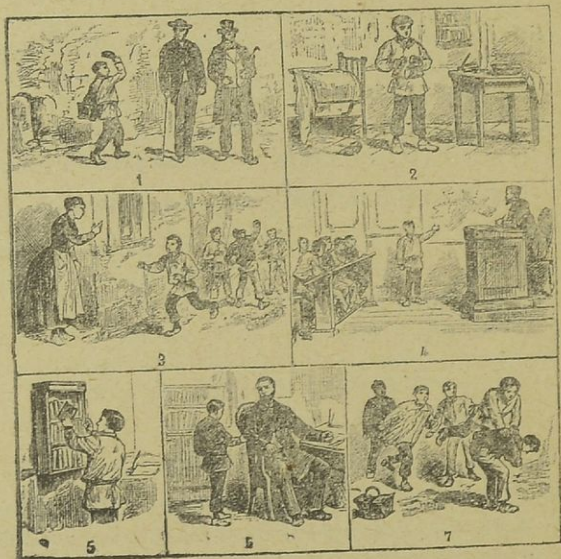
12. Τὸ μυῖδιον.

Σχέδιον. — 1. Μυῖδιον ζητεῖ παρὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ τὴν ἄδειαν νὰ γευθῇ τεμάχιον τυροῦ, τὸ ὁποῖον βλέπει ἐντὸς ὠραίου κιβωτίου (παραστήσατε αὐτὸ ὁμιλοῦν). — 2. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐξηγεῖ μετὰ φρίκης τί εἶνε τοῦτο τὸ κιβώτιον (παραστήσατε αὐτὴν ὁμιλοῦσα). — 3. Τὴν ἐπιούσαν τὸ μυῖδιον ἐπιστρέφει μόνον καὶ περιέρχεται τὸ κιβώτιον (παραστήσατε αὐτὸ παρατηροῦν τὴν πα-

4. Ἀντικαταστήσατε δι' ἐπιθέτων. — 1. Ἡ ἐκπαίδεσις τοῦ στρατιώτου. — 2. Ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου. — 3. Ἡ ἐφημερίς, ἣτις ἐκδίδεται καθ' ἑκάστην ἡμέραν. — 4. Περιοδικόν, τὸ ὁποῖον ἐκδίδεται καθ' ἑκάστην ἑβδομάδα. — 5. Φυτόν, τὸ ὁποῖον ζῆ ἐν μόνον ἔτος. — 6. Πηγὴ, ἣτις οὐδέποτε ἐξαντλεῖται. — 7. Ἀποτελεσμα, τὸ ὁποῖον ἀξίζει νὰ ἐπιθυμη τις. — 8. Τὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζομεθα εἰς τὴν γεωργίαν. — 9. Τὰ ὕδατα, τὰ ὁποῖα προέρχονται ἐκ τῆς βροχῆς. — 10. Αἱ γαῖαι, αἱ ὁποῖαι περιέχουσιν ἄργιλλον.

γίδα και λαμβάνον θάρρος). — 4. Τὸ μύδιον δάκνει τὸν τυρόν. Πνίγεται. — 5. Σκέψις τῶν μυιδίων πρὸ τοῦ νεκροῦ συντρόφου.

13. Σύνθεσις ἐπὶ εἰκόνων. — Τὰ προτερήματα Ἰουλίου τοῦ καλοῦ μαθητοῦ

Εἰκὼν 1. Ὁ Ἰούλιος εἶνε εὐγενής. 2. εἶνε καθαρὸς. 3. εἶνε εὐπειθής. 4. εἶνε φιλόπονος. 5. ἔχει τάξιν. 6 εἶνε οἰκονόμος. 7. παίζει εὐχαρίστως.

Ὅδηγίαι. Παραβάλετε ὅ,τι πράττει ὁ Ἰούλιος πρὸς ὅ,τι πράττουσι τὰ παιδία, τὰ ὅποια δὲν ἔχουσι τὰ προτερήματα αὐτοῦ.

14. Ἡ πλαιγῶν τῆς μικρᾶς ἀδελφῆς.

Σχέδιον. — 1. Ἦτο ἡ ἑορτὴ τοῦ χωρίου (εἶπατε ὅ,τι βλέπετε κατὰ αὐτήν). — 2. Ὅμιλήσατε περὶ τῶν παιδίων, τὰ ὅποια ἴστανται πρὸ τῶν προθηκῶν (τί πράττουσι;). — 3. Ὁ Παῦλος (12 ἐτῶν) εἶγε δέκα ὀβολούς. — 4. Ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ

(ὁ ἐτῶν) ἔλκει αὐτόν, ἵνα δεῖξῃ ὥραϊαν πλαγγόνα.—5. Ὁ Παῦλος ἀγοράζει αὐτήν καὶ παρηγορεῖται ὅτι δὲν ἔχει παιγνίδια σκεπτόμενος ὅτι ἐπροξένησεν εὐχαρίστησιν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἀδελφὴν (ἀναπτύξατε).—6. Τίς ἐκ τῶν δύο εἶνε εὐτυχέστερος;

13. Χεῖρ βοηθείας δοθεῖσα ἐν καιρῷ.

Σχέδιον.—1. Ἦτο συννεφῶδες ἀπόγευμα θέρους (περιγράψατε τὰ σημεῖα τὰ προαγγέλλοντα καταιγίδα).—2. Ὁ γέρον Διονύσιος ἔσπευδε νὰ εἰσαγάγῃ τὸν χόρτον πρὸ τῆς βροχῆς.—3. Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Ἰωάννης παρήρχοντο τότε. Ὁ γέρον Διονύσιος παρακαλεῖ αὐτοὺς νὰ ἔλθωσιν, ἵνα βοηθήσωσιν αὐτόν (παραστήσατε αὐτόν ὀμιλοῦντα).—4. Ὁ μὲν Ἰωάννης δέχεται, ὁ δὲ Παῦλος ἀρνεῖται (τί λέγει καθ' ἑαυτόν;).—5. Ὁ Ἰωάννης ἐπιχειρεῖ τὴν ἐργασίαν.—6. Ὁ χόρτος εἰσῆχθη πρὸ τῆς βροχῆς.—7. Ὁ γέρον Διονύσιος κατευχαριστημένος προσφέρει μίαν δραχμὴν εἰς τὸν Ἰωάννην, ὅστις δισταίνει νὰ δεχθῇ αὐτήν (διὰ τί δισταίνει καὶ διατί ἀποφασίζει νὰ δεχθῇ αὐτήν;).—8. Τί λέγουσιν ὁ γέρον Διονύσιος καὶ ὁ Ἰωάννης, ὅταν συναντῶνται; Τί πράττει ὁ Παῦλος;

Ὁδὴγίαι.—Σημεῖα καταιγίδος. Πυκνά νέφη καὶ πνοαὶ ἀνέμων.—Σκέψις φιλαύτου. Ἐὰν ὁ χόρτος τοῦ γέροντος Διονυσίου βλαφθῇ, ἀδιαφορῶ.

5. Στοιχεῖα τῆς φράσεως. — 1. Ἡ ἐργασία... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ εἰς τὴν ὁποῖαν), δὲν φαίνεται μακρά.—2. Ὁ καλὸς μαθητὴς εἶνε... (πολλὰ κατηγορούμενα).—3. Ὁ Ἰωάννης ἔλαβεν ὡς δῶρον ὠρολόγιον, τὸ ὁποῖον δεικνύει συγχρόνως... (πολλὰ ἀντικείμενα).—4. Ὁφείλομεν εὐγνωμοσύνην εἰς τοὺς διδασκάλους... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ ὅτινες).—5. Θὰ ὀδηγήσῃς ἡμᾶς εἰς τὴν ἑορτήν,... (πρότασις ὑποτ. ἀρχομένη ἐκ τοῦ ἐάν).

6. Εὔρετε τὸ ἐπίθετον.—1. Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ μαθητοῦ.—2. Ἡ ἐπιστήμη τοῦ ἱατροῦ.—3. Ἡ χώρα, ἐν ἣ ἐγεννήθη τις.—4. Οὐρανὸς πλήρης νεφῶν.—5. Καιρὸς τρικυμίας.—6. Αἱ ἀναμνήσεις ἐνὸς ἔτους.—7. Τὰ φαινόμενα τοῦ οὐρανοῦ.—8. Τὰ ὕδατα, τὰ ὅποια περιέχουσι σίδηρον.—9. Ἀφήκας ἀνάμνησιν, ἧτις οὐδέποτε θὰ ἐξαλειφθῇ.

16. Ἐτοιμότης πνεύματος.

Σχέδιον.—1. Ἡ μικρὰ Ἀντιγόνη ὀδηγεῖ τὴν ἀγελάδα αὐτῆς εἰς τὴν βουκήν. Ἀρχίζει νὰ πλέκη περιπόδιον.—2. Ἴνα μὴ ἐμποδίζηται, ζώνει τὸ σχοινίον περὶ τῆς ὀσφύος.—3. Ἡ ἀμαξα τοῦ ἀρτοποιῶλου Πέτρου διέρχεται ἐκεῖθεν. Ὁ κύων αὐτοῦ τρέχει κατόπιν τῆς ἀγελάδος, ἥτις φεύγει παράφορος.—4. Ἡ Ἀντιγόνη παρασύρεται.—5. Ὁ Πέτρος κόπτει τὸ σχοινίον.—6. Συμπέρασμα.

17 Ὁ τρόπος, καθ' ὃν δίδει τις ἀξίζει περισσότερο τοῦ διδομένου

Σχέδιον.—1. Ὁ γέρον Γρηγόριος εἶπε γέρον καὶ γαλός (ἢ καλύβη αὐτοῦ, τὰ βράκη, τὸ σακκίον).—2. Ἡ κυρία Σοφία, πλουσία κυρία ἐπαύλειος, δίδει αὐτῷ μετὰ τρόπου κακοῦ μέγα τεμάχιον ἄρτου (πῶς;).—3. Συγκρίνατε τὴν καλὴν δεξίωσιν τῆς κυρίας Ἑλένης, μητρὸς οικογενεῖας οὐχὶ πλουσίας, (προσφέρει καθίσμα εἰς τὸν γέροντα Γρηγόριον, συνομιλεῖ μετ' αὐτοῦ καὶ προσφέρει ἄρτο).—4. Συγκρίσεις τοῦ γέροντος Γρηγορίου.

18 Ὅτι εὐρίσκωμεν δὲν εἶνε ἡμέτερον.

Σχέδιον.—1. Ἡ μικρὰ Μαρία εὗρε χρηματοφυλάκιον (παραστήσατε αὐτὴν ἀριθμοῦσαν τὰ χρήματα καὶ εὐρίσκουσαν αὐτὰ 10 δραχμὰς).—2. Τί δύναται τις νὰ ἀγοράσῃ ἀντὶ 10 δραχμῶν; (σκέψαι τῆς Μαρία).—3. Ἀλλὰ ταῦτα τὰ χρήματα ἀνήκουσιν εἰς αὐτήν; (ἄλλαι σκέψαι).—4. Ἡ Μαρία ἀποφασίζει νὰ συμβουλευθῇ τὴν μητέρα αὐτῆς. Ἀπάντησις τῆς μητρὸς.—5. Χαρὰ τῆς Μαρίας.

Ὅδηγίαι. Ἐχομεν ἐν ἡμῖν φωνήν, ἥτις ἀείποτε λέγει ἡμῖν τί ὀφείλομεν. Αὕτη ἡ φωνὴ εἶνε ἡ συνείδησις. Τὰ πράγματα,

7. Σ οἰχεῖα τῆς φράσεως. —1... (πολλὰ ὑποκείμενα) εἶνε προτερήματα, τὰ ὅποια ἐπιθυμεῖ τις νὰ εὐρίσκῃ παρὰ τοῖς μαθηταῖς.—2... (πρότασις κυρία) ἢ ὅταν ἐπανορθώσητε τὸ λάθος ὑμῶν διὰ καλῆς διαγωγῆς.—3. Ὁ Ἰωάννης,... (πρότασις ὑποταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ ὄσotic) μὲ ἐβοήθησε νὰ ταξιθετήσω τὰ ἄλλα μου.—4. Ἐν τῇ γῶρᾳ ἡμῶν τρώγομεν πρό πάντων... (πολλὰ ἀντικείμενα).

τὰ ὅποια εὐρίσκει τις, ἀνήκουσιν εἰς τοὺς ἀπολέσαντας αὐτά.
Ὁφείλομεν νὰ φέρωμεν εἰς τὴν ἀστυνομίαν ὅ,τι εὐρίσκομεν.

19. Δέκα τρεῖς εἰς τὴν τράπεζαν. (ἐπιστολή).

Σχέδιον.—1. Ἡ Ἀμαλία γράφει πρὸς τὴν φίλην αὐτῆς Δουκίαν, ἵνα διηγηθῆ τὸν τρόπον γραίας τινὸς κυρίας καθ' ἣν ἡμέραν παρεκάθηντο 13 εἰς τὴν τράπεζαν. Ἡ Ἀμαλία ὑπεχρέωθη νὰ φάγη εἰς ἰδιαιτέραν τράπεζαν.—2. Συμβαίνουνσι μὲν εἰς ἡμᾶς ἐνίοτε γεγονότα λυπηρὰ (ἀπαριθμήσατε αὐτά), ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς 13 εἶνε ἀριθμὸς ἀβλαβῆς (ἀποδείξατε τοῦτο).—Δὲν πρέπει νὰ ἔχη τις δεισιδαιμονίας (διατί;). Τοῦτο θὰ πράξῃ ἡ Ἀμαλία, ὅταν θὰ εἶνε μεγάλη.

Ὁδηγίαί. Ἐν ῥέυματι ἀέρος προσβάλλεται τις ὑπὸ κατάρρου, δηλητηριάζεται ὑπὸ δηλητηριωδῶν μυκήτων· ἀλλὰ τὸ νὰ εἶνε 13 οὐδαμῶς βλάπτει.

Παρὰ τὴν τράπεζαν ἴσως εἶνε εὐκολώτερον νὰ τοποθετήσῃ τις 12 ἢ 14 καὶ οὐδὲν πλεόν. Ἐὰν εἶνέ τις δεισιδαίμων, καθίσταται δυστυχῆς καὶ πολλάκις στενοχωρεῖ τοὺς ἄλλους.

20. Ὅποιος καὶ εἰς τὸ χυλό, φυθᾶ καὶ τὸ γιαοῦρι.

Σχέδιον.—1. Ἡ μικρὰ γαλῆ, ἣτις ἔκαυσε τὴν ῥίνα ὀσφρανομένη τὴν χύτραν ἐκ τοῦ πλησίον, φοβεῖται καὶ τὸ ψυχρὸν ὕδωρ.—2. Ὁ Πέτρος, ὅστις διέδωκε μυστικὰ τῆς τάξεως καὶ τὸν ὅποιον οἱ συμμαθηταὶ περιεφρόνησαν, δὲν θὰ πράξῃ τοῦτο ἐν τῷ μέλλοντι.—3. Ὁ Στέφανος, ὅστις ἐμέθυσε καὶ κατεδικάσθη, διότι ἐκτύπησε τὸν κᾶπηλον καὶ ὕβρισε τὸν ἀγροφύλακα, δὲν θὰ μεθύσῃ πλεόν.—4. Ὁ Ἰάκωβος, ὅστις ἐτιμωρήθη, διότι ἐβράδυνε, θὰ ἐπανέρχεται ἀείποτε ἐγκαίρως εἰς τὸν στρατώνα.—5. Ὁ Ἰωάννης, ὅστις ἐπώλησε τὸν σῖτον ζημιωθεῖς, διότι

8. Εὐρετε τὸ οὐσιαστικόν.—1. Τὸ νὰ ζῆ τις μόνον ἐν ἡδονῇ καὶ νὰ σπαταλᾷ τὰ χρήματα εἶνε ζῆν ἐν...—2. Ἡ τάξις, ἐν ἣ οἱ μαθηταὶ προσπαθοῦσι νὰ ὑπερβῆ ὁ εἰς τὸν ἄλλον, εἶνε τάξις, ἐν ἣ ὑπάρχει...—3. Οἱ βράχοι, οἵτινες εἶνε ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων τὰ πλοῖα κινδυνεύουσι νὰ καταστραφῶσιν, εἶνε...—4. Ἡ δυστυχία, ἣτις φέρει τὸν θάνατον ἀνθρώπων ἢ ἀπώλειαν τῆς περιουσίας, εἶνε...

ἐπίστευεν, ὅτι θὰ ὑψωθῆ, θὰ πωλῆ αὐτὸν ἐγκαίρως.—6. Ἠθικὸν συμπέρασμα.

21. Σύνθεσις ἐπὶ εἰκόνων.—Σοφία ἢ μικρὰ οἴκοκυρά.

Εἰκὼν 1. Στρώνει τὴν τράπεζαν. 2. Προσέχει τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς. 3. Διορθώνει τὰ ἐνδύματα αὐτῆς. 4. Προσέχει τὸ φαγητόν. 5. Σαρώνει ὑποκάτω τῶν ἐπιπλῶν. 6. Γνωρίζει νὰ σιδηρώσῃ. 7. Ἡ ἀνταμοιβή.

Ὅδνηγία.—1. Ἡ τράπεζα εἶνε πάντοτε καλῶς ἐστορωμένη.

9. Στοιχεῖται τῆς φράσεως.—1 Ἀρχίσατε τὸ πρόβλημα ὑμῶν,...(πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ ἀφοῦ).—2. Ἀφοῦ κάμητε μικρὸν περίπατον,...(πρότασις κυρία).—3... (πολλὰ ὑποκείμενα) τρέφονται διὰ κρέατος.—4. Ὁ μαθητὴς,...(πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ τοῦ ὁποίου), κατηγορεῖ τὴν γραφίδα ὅτι εἶνε κακή.—5. Τὰ παιδιά,...(πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ τὰ ὅποια), πολλάκις λεγούσιν ἀνοησίας.

Εἶπατε περὶ τῆς καλαισθησίας τῆς Σοφίας.—2. Ἡ μικρὰ ἀδελφὴ τῆς Σοφίας, ἣτις εἶνε μόλις τριῶν ἐτῶν, ἐνδεχόμενον εἶνε νὰ καῖ ἐν τῷ πυρὶ.—3. Κόρη, ἣτις διορθώνει μόνη τὰ ἐνδύματα αὐτῆς, εὐχαριστεῖ πολὺ τὴν μητέρα.—4. Πόσον θὰ ἐπαινέσῃ ὁ πατὴρ τῆς Σοφίας τὸν καλὸν ζωμόν.—5. Πρέπει νὰ σαρώνωμεν τὰς γωνίας καὶ ὑποκάτω τῶν ἐπίπλων.—6. Εἶνε προτέρημα νὰ γνωρίζη τις νὰ μεταχειρίζηται τὸ σίδηρον, ὅταν εἶνε πολὺ θερμόν. Ἡ Σοφία γνωρίζει τοῦτο.—7. Κατὰ τὴν ἐσπέραν ἡ μήτηρ ἐπαινεῖ τὴν Σοφίαν καὶ ἀσπάζεται αὐτὴν (παραστήσατε τὴν μητέρα καὶ τὴν θυγατέρα ὁμιλοῦσας).

22. Θέμα ἐξετάσεων. Τὰ ἐκ τῆς καθαρειότητος ἀγαθὰ.—Θὰ δεῖξητε τίνα εἶνε διὰ τὸν μαθητὴν τὰ ἀγαθὰ τὰ ἐκ τῆς καθαρειότητος προερχόμενα.

23. Πέτρα ποῦ κοιλάει δὲ(ν) μαλλιάζει.

Σχέδιον. 1.—Ἐκ δύο λίθων ὁ εἷς παρασύρεται ὑπὸ τοῦ χειρᾶρου, ὁ ἕτερος μένει ὑπὸ τὴν σκιάν βράχου. (Τί συμβαίνει εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν;)—2. Δύο νέοι, ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης, ἔμαθον τὴν σιδηρουργικὴν τέχνην· ὁ εἷς ἔμεινεν ἐν τῷ χωρίῳ, ὁ δὲ ἕτερος περιῆλθεν ὅλον τὸν κόσμον. Μετὰ εἴκοσιν ἔτη ἐπαναβλέπουσιν ἀλλήλους.—3. Ὁ Ἰάκωβος διηγεῖται περὶ τοῦ ἀεικινῆτου βίου αὐτοῦ. (Ἀλλαγὰί προϊσταμένου, τόπου διαμονῆς κλπ. οὐδὲν κέρδος).—4. Ὁ Ἰωάννης διηγεῖται τὸν ἡσυχον βίον αὐτοῦ. (Ἀνέλαβε τὸ σιδηρουργεῖον τοῦ προϊσταμένου αὐτοῦ, ἐνυμφεῖθη τὴν θυγατέρα τοῦ γείτονος Μάρκου, ἔχει τρία τέκνα, εἶνε εὐχαριστημένος).—5. Λύπη τοῦ Ἰακώβου.

24. Θέμα ἐξετάσεων — Ἡ συμφιλίωσις.

Πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν ἐφιλονικήσατε πρὸς τὸν φίλον ὑμῶν Ἰωάννην περὶ μικροῦ πράγματος. Γράφετε πρὸς αὐτὸν νὰ λησμονήσῃ τὸ παρελθὸν καὶ νὰ συμφιλιωθῆτε.

10. Εὗρετε ῥῆμα ἀντίστοιχον. 1. Τὸ νὰ φονεῖσῃ τις τίνα βίπτων λίθους εἶνε...—2. Τὸ νὰ κεῖται τις ἐπὶ κλίνης ἕνεκα ἀσθενείας εἶνε...—3. Τὸ νὰ κάμνη γνωστὸν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον μέχρι τούδε ἦτο μυστικόν, εἶ ε... .

25. Ἡ ὀργὴ εἶνε πάντοτε ἄδικος.

Σχέδιον.—1. Ἐκάστην ἑσπέραν δύο ἀδελφοί, ὁ Φειδίας καὶ ὁ Πραξιτέλης, ἐπορεύοντο, ἵνα ρίψωσι τὰ δίκτυα αὐτῶν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἐκάστην πρωΐαν ἐπανήρχοντο, ἵνα ἴδωσιν, ἂν τις ἰχθὺς συνελήφθη. (Ἡ ἐλπίς αὐτῶν ἀνασυρόντων τὰ δίκτυα).—2. Ταῦτα τὰ δίκτυα αὐτοὶ εἶχον πλέξει. (Παραστήσατε αὐτοὺς ἐργαζομένους ἐπὶ πολλὰς ἑσπέρας).—3. Τὰς πρώτας ἡμέρας τὰ δίκτυα ἦσαν κενά. (Ὁ Πραξιτέλης παρηγορεῖται ὁ Φειδίας ὀργίζεται).—4. Πρωῖαν τινὰ ὁ Φειδίας νομίζει ὅτι συνέλαβεν ἰχθύν. Φεῦ! ἦτο ρίζα, ἥτις ἐκράτει τὸ δίκτυον. (Δείξατε τὴν πλάνην αὐτοῦ, τὴν ὀργήν· συγκρίνατε αὐτὸν πρὸς τὰ παιδιά, τὰ ὅποια κτυποῦσι τὸ ἐπιπλον, εἰς τὸ ὅποιον προσέκοψαν, πρὸς τοὺς ἀμαξήλατας, οἵτινες κτυποῦσι τοὺς ἵππους, οἵτινες ἐχώθησαν εἰς τὸν πηλόν (τὴν λάσπην). Ὁ Φειδίας σύρει ἀπὸ τόμως τὸ δίκτυον κόπτεται.—5. Ὁ Πραξιτέλης δεικνύει εἰς αὐτὸν ὅτι μένουσι λέπια τινὰ ἐν τῷ δικτύῳ. (Τί ἀποδεικνύει τοῦτο;)—6. Ὁ Πραξιτέλης ἀλιεύει τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἀφθονώτατα. Μεταμέλεια τοῦ Φειδίου.

26. Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν διδάσκαλον ὑμῶν, ἵνα ζητήσητε συγγνώμην ὑπὲρ τινος συμμαθητοῦ.

Σχέδιον.—1. Τόπος καὶ χρονολογία.—2. Θέμα τῆς ἐπιστολῆς. Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν ὑπεσχέθη ὥραϊον περίπατον κατὰ τὴν Πέμπτην καὶ ὁ Περικλῆς ἐστερηθῆ αὐτοῦ τιμωρηθεῖς. Παρακαλεῖτε νὰ συγχωρήσῃ αὐτόν.—3. Ὁ Περικλῆς ἦτο ἄξιος τῆς τι-

11. Στοιχεῖα τῆς φράσεως. 1... (πολλὰ ὑποκείμενα) χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ φωτίζωσιν ἡμᾶς.—2. Ἐδειξα εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸν ὄρομον γραπτῶς,... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ ἐκ φόβου μῆ)—3. Ἐν ᾧ ἡμεῖς θὰ ἐργαζώμεθα,... (πρότασις κυρία).—4. Ὁ ἄνθρωπος,... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχίζουσα ἐκ τοῦ τὸν ὅποιον), εἶνε ἐκεῖνος, ὅστις ἐπιδοκιμάζει πάντοτε ὅ,τι πράττετε.—5. Αἱ ὀρν.θες παρέχουσιν εἰς τὴν τρέφουσιν αὐτά... (τρία ἀντικείμενα).—6. Ὅταν θὰ ἐκτελέσητε δύσκολον ἐργασίαν,... (πρότασις κυρία)—7. Μὴ κυνηγεῖτε τὰ μ.κρὰ πτηνά... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀπὸ τοῦ τὰ ὅποια).

μωρίας, ἀλλὰ δὲν εἶνε κκὺὸς καὶ μετανοεῖ. — 4. Ὁ Περικλῆς, ὅστις εἶνε διασκεδαστικὸς, θὰ καταστήσῃ εὐάρεστον τὸν περίπατον. — 5. Ὁ Περικλῆς θὰ εἶνε εὐγνώμων. Ὑμεῖς αὐτοὶ οἱ συμμαθηταὶ θὰ ἀναγνωρίσητε τὴν ἐπιείκειαν τοῦ διδασκάλου καλῶς ἐργαζόμενοι. — 6. Ἐκφρασις σεβάσμου. — 7. Διευθύνσις.

27. Θέμα ἐξετάσεων. Ἐπιστολή, δι' ἧς ζητεῖτε φωτογραφίαν.

Ἐλάβετε παρὰ τῆς ἀναδόχου ὑμῶν ὡς δῶρον τῆς πρώτης τοῦ ἔτους λεύκωμα φωτογραφιῶν. Γνωρίζετε τοῦτο τῷ φίλῳ Εὐριπλῆ καὶ παρακαλεῖτε αὐτὸν νὰ στείλῃ ὑμῖν τὴν φωτογραφίαν αὐτοῦ.

28. Ἡ καλῶς διευθυνομένη οἰκία.

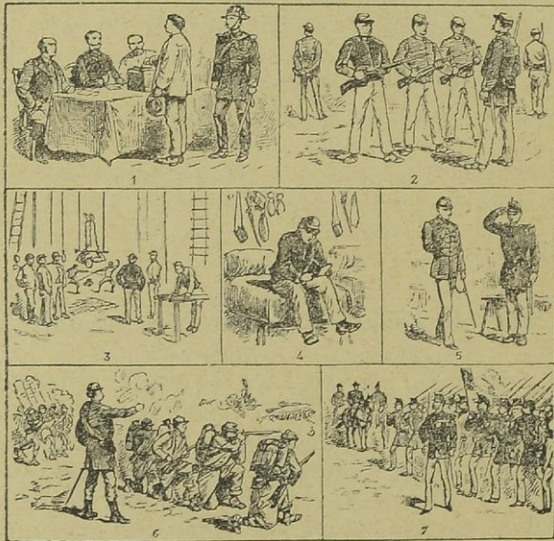
Σχέδιον. — 1. Οἱ Γεωργιάδαι δὲν εἶνε μὲν πλοῦσιοι, ἀλλ' ἡ μήτηρ αὐτῶν εἶνε ἐπιμελεστάτη γυνὴ (ὁμιλήσατε περὶ τῶν τριῶν πραγμάτων, τὰ ὅποια παρέχει ἀφειδῶς). — 2. Ἀνανέωσις ἀέρος (τί πράττει πρὸς τοῦτο;). — 3. Καθαριότης τοῦ μαγειρείου (τάξις ἐπικρατοῦσα ἐν αὐτῷ). — 4. Ὁψοθήκη καθαρὰ, δοχεῖα καλῶς τοποθετημένα, τράπεζα καθαρὰ μετ' ἐπιμελείας στρωνομένη. — 5. Ὑαλοὶ καὶ πράγματα λάμπουσι. — 6. Ἡ οἰκία σου εἶνε πτωχὴ, κύριε Γεωργιάδη, ἀλλ' εὐχαριστεῖται τις νὰ ζῆ ἐν αὐτῇ (διατί;).

Ὁδηγία. Τρία πράγματα, διὰ τὰ ὅποια δὲν δαπανᾷ τις, εἶνε ὁ ἀήρ, τὸ ὕδωρ, ἡ ἐργασία. — Ἡ ἐργασία, ἡ ὑγίεια, ἡ φαιδρότης καθιστῶσι τὴν οἰκίαν εὐάρεστον.

29. Θέμα ἐξετάσεων. Οἱ ἄρπαγες τῶν νεοσῶν τῶν πτηνῶν.

Θὰ ἀναπτύξητε τὰς τρεῖς ἐπομένας ἐννοίας 1ον. Τὸ παιδίον, τὸ ὅποιον καταστρέφει φωλεὰν πτηνῶν, εἶνε σκληρόν. 2ον. Ἀπειθεῖ εἰς τὸν νόμον. 3ον. Ἐὰν ἐν τῷ μέλλοντι κυνηγῆ εἰς ἀλλότριον κτῆμα καὶ γίνῃ λαθρέμπορος, δὲν πρέπει νὰ ἐκπλήττηται τις.

30. Σύνθεσις ἐπὶ εἰκόνων Ἡ στρατιω- τικὴ ὑπηρεσία.

Εἰκὼν 1. — Ὁ Γεώργιος λαμβάνει κληρον. — 2. Τὰ γυμνάσια. —
3. Ἡ γυμναστικὴ. — 4. Ἡ μελέτη. — 5. Ὁ στρατιωτικὸς χαι-
ρετισμὸς. — 6. Τὰ μεγάλα γυμνάσια. — 7. Ἡ ἐπιθεώρησις.

Ὁδῆται. — 1. Μὴ ἀμφιβάλλετε ὅτι ἐγὼ ὁ Γεώργιος Κα-
ραϊσκάκης ἤμην ὑπερήφανος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κληρώσεως·
λαμβάνω ἓνα κληρον. — 2. Κατ' ἀρχὰς τὰ γυμνάσια φαίνονται
ἐπίπονα, ἀλλὰ συνηθίζει τις. — 3. Ἐπειτα γυμναζόμενος τις γί-
νεται εὐκίνητος καὶ ἰσχυρός. — 4. Μελετᾷ τις ὡς ἐν τῷ σχολείῳ
τοῦ χωρίου. — 5. Τὸ νὰ ἀγαπᾷ τις τὴν πειθαρχίαν εἶνε μέσον νὰ
εἶνε εὐτυχὴς ἐν τῷ συντάγματι. — 6. Τὰ μεγάλα γυμνάσια δει-
κνύουσιν ἡμῖν τί εἶνε ἀληθὴς πόλεμος. — 7. Γνωρίζετε τί εἶνε ἐπι-
θεώρησις; Πρέπει νὰ ἴδητε πόσον εἶνε ὠραία.

**31. Πατήρ γράφει πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ
στρατιώτην ἐν Ἀλγερία, ὑπηρετοῦντα
ἐν τῷ γαλλικῷ στρατῷ.**

Σχέδιον.—1. Τόπος καὶ ἡμερομηνία.—2. Εἶνε ἤδη τρεῖς μῆνες, ἀφ' ὅτου στερούμεθα εἰδήσεων περὶ σοῦ καὶ δις σοὶ ἐγράψαμεν χωρὶς νὰ λάβωμεν ἀπάντησίν σου.—3. Ἡ δυστυχὴς μήτηρ σου εἶνε ἀσθενὴς ὑπὸ τῆς ἀνησυχίας.. (Τί ὑποθέτει;)—4. Ἐὰν προσέρχεται ἐξ ἀμελείας, δὲν εἶνε καλόν.—5. Γράψον ἡμῖν εὐθύς.—6. Ἡ μήτηρ σου ἀποστέλλει σοὶ 10 δραχμάς.—7. Ἐκφρασίς ἀγάπης.—8. Διεύθυνσις.

32. Ἀπάντησις τοῦ Ἀριστείδου.

Σχέδιον.—1. Τόπος καὶ ἡμερομηνία.—2. Ἐπανερχόμενος εἰς τὴν Λαγουάταν ὁ Ἀριστείδης εὔρε τὰς τρεῖς ἐπιστολάς τῶν γονέων αὐτοῦ. Διαβεβαίωσεν τὴν μητέρα.—3. Λέγει ὅτι τῇ 14 Μαΐου τὸ στρατεύμα διετάχθη νὰ ἐπαγρυπνῇ τοὺς Ἀραβὰς ἐν τοῖς ὄρισις τῆς ἐπαρχίας. Ἐνόμιζεν ὅτι ἤρχουν 15 ἡμέραι, ἀλλ' ἠναγκάσθησαν νὰ προχωρήσωσιν.—4. Σήμερον τῇ 17 Αὐγούστου τὸ στρατεύμα πρὸ ὀλίγου ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Λαγουάταν. Ὁ Ἀριστείδης ἐπυροβολήθη, ἀλλ' ἀντεπυροβόλησεν. Ὑγιαίνει.—5. Εὐχαριστεῖ τὴν μητέρα διὰ τὰς 10 δραχμάς.—6. Δικαιολο-

12. Εὐρετε τὸ οὐσιαστικόν.—Τὸ νὰ ὁμολογῇ τις τὸ σφάλμα αὐτοῦ, καὶ ὅταν θὰ τιμωρηθῇ, εἶνε...—2. Οἱ ζῶντες κατὰ τοὺς χρόνους, καθ' οὓς καὶ ἡμεῖς, εἶνε...—3. Δεικνύων τις ὅτι συμμερίζεται τὴν λύπην ἄλλου δίδει εἰς αὐτὸν δειγμα...—4. Τὰ δικαιώματα, τὰ ὅποια πληρώνομεν εἰς τὸ κράτος διὰ τὰ κτήματα ἡμῶν, λέγονται...

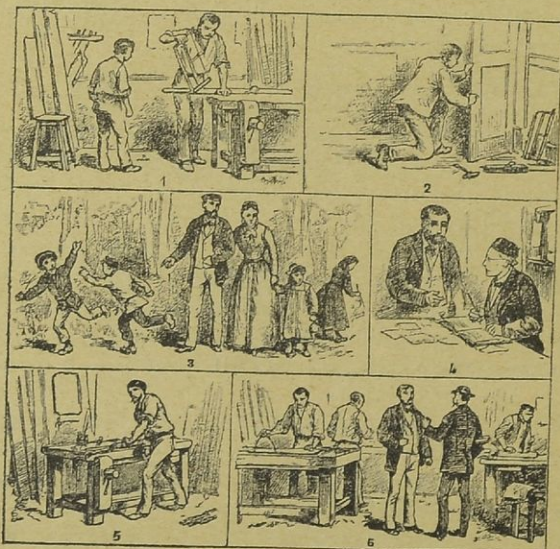
13. Στοιχεῖα τῆς φράσεως.—1. Καὶ ἂν γέρων τις εἶνε ἄγνωστος εἰς ἡμᾶς,... (πρότασις κυρία).—2. Ἐπειδὴ δὲν εἶσαι ἰκανός, νὰ βιάσῃς τὰ ἐνδύματά μου,... (πρότασις κυρία).—3... (πολλά ὑποκειμενα) ἀποτελοῦσι τὸν στρατόν.—4. Ὁ πατήρ μου ἐκρυψεν ἀπὸ τῆς μητρός μου τὴν ἀπώλειαν τῶν χρημάτων... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ φοβούμενος μῆ).—5. Ἐζήτησα ματαίως τὸν τόμον,... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ τοῦ ὁποίου).

γείται διὰ τὴν ἀκουσίαν σιωπὴν καὶ περατώνει τὴν ἐπιστολὴν ἐκδηλῶν τὰ σεβάσματα καὶ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ. — 7. Διεύθυνσις.

33. Θέμα ἐξετάσεων. Ἡ φωλεὰ τῶν χελιδόνων.

Τί θὰ ἐπράττετε, ἐάν χελιδὼν ἐκτίξῃ τὴν φωλεάν αὐτῆς εἰς τὸ παράθυρον ὑμῶν;

34. Σύνθεσις ἐπὶ εἰκόνων. — Πέτρος ὁ καλὸς ἐργάτης

Εἰκὼν 1. — Ὁ Πέτρος καλὸς μαθητῆς. 2. — Ὁ Πέτρος καλὸς ἐργάτης. 3. — Ὁ Πέτρος καλὸς πατὴρ οἰκογενείας. 4. — Ὁ Πέτρος οἰκονόμος. 5. — Ὁ Πέτρος ἐργαζόμενος διὰ λογαριασμὸν αὐτοῦ. 6. — Ὁ Πέτρος ἐργολήπτης.

14. Λέξεις ὀριστέαι. (Σημείωσις — Ἴνα βεβαιωθῇ ὁ διδάσκαλος ὅτι ὁ μαθητῆς ἐνόησε καλῶς τὴν ἔννοιαν τῶν λέξεων, τὰς ὑποίας μέλλει νὰ ὀρίσῃ, θὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ νὰ συθέσῃ φράσιν, ἐν ᾗ θὰ ἐμπεριέχῃται αὕτη ἡ λέξις). — 1. Πρᾶξις ἐπιλήψι-

Ὁδονγίαι.—1. Ὁ μικρὸς Πέτρος δέκα τριῶν ἐτῶν εἶνε μαθητῆς παρ' ἐπιπλοποιῶ. — 2. Εἰς ἡλικίαν δέκα ὀκτώ ἐτῶν εἶνε καλὸς ἐργάτης, ὃν ὁ προϊστάμενος στέλλει κατὰ προτίμησιν εἰς τοὺς πελάτας. — 3. Ἐνυμφεύθη. Εἶνε Κυριακῆ. Νομίζετε ὅτι θὰ διέλθῃ τὴν ἡμέραν ἐν τῷ καπηλείῳ; Οὐχί, ἐξέρχεται εἰς περίπατον μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. — 4. Ὁ γέρον ὑπάλληλος τοῦ ταμειυτηρίου γνωρίζει αὐτόν, διότι κατὰ μῆνα βλέπει αὐτὸν ἐπανερχόμενον. — 5. Ὁ Πέτρος ἐργάζεται διὰ λογαριασμόν αὐτοῦ. — 6. Αἱ ὑποθέσεις αὐτοῦ προοδεύουσιν.

35. Θέμα ἐξετάσεων. Αἱ δέκα ἐντολαὶ τοῦ μαθητοῦ.

Εἶπατε ὑπὸ τὸν τύπον τῶν δέκα ἐντολῶν τί ὀφείλει νὰ εἶνε ὁ καλὸς μαθητῆς.

36. Ὁ ἀγύρτης.

Σχέδιον.—1. Ὁ Ἰωάννης Δημητριάδης ἐπληρώθη εἰς τὴν κνήμην σχίζων ξύλα. Δὲν εἶνε μὲν ἀπαλὴ ἢ πληγὴ, ἀλλ' αἰσθάνεται ὅτι ἰατρεύεται. Ἡ πληγὴ λαμβάνει κακὴν τροπὴν. (Ὅρισατε ἀκριβῶς). — 2. Ἡ μήτηρ τοῦ Δημητριάδου θέλει νὰ προσκαλέσῃ τὸν ἰατρὸν Γαλθάνην. Αἱ γυναῖκες, αἵτινες εἰς πάντα ἀναμιγνύονται, ἐπεισαν αὐτὴν νὰ καλέσῃ τὸν ἐμπειρικὸν ἰατρὸν Ματθαῖον. (Παραστήσατε τὰς γυναῖκας ὁμιλοῦσας). — 3. Ἐπισκέψαι καὶ θεραπεία τοῦ ἰατροῦ Ματθαίου. Πῶς πληρῶνεται. — 4. Ἡ πληγὴ τοῦ Ἰωάννου γίνεται χειροτέρα· ὁ πατὴρ Δημητριάδης ἀποφασίζει νὰ καλέσῃ ἐπιστήμονα ἰατρὸν. — 5. Ἐσχηματίθη γάγ-

μος — 2. Θεραπεία θαυμασίη. — 3. Ἰασις ῥιζικὴ — 4. Συζήτησις ἄγονος. — 5. Ἀναγγέλλω τὴν λήξιν τῆς συζητήσεως. — 6. Εἶμαι μέλος ἐπίτιμον εταιρείας — 7. Πλαστογραφῶ τὰς ὑπογραφάς.

15. Στοιχεῖα τῆς φράσεως. — 1. Ἄφθοιος βροχή, ... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ ἢ ὅποια), ἡμπόδις τὴν πύρκαϊάν νὰ ἐπεκταθῇ. — 2. Ἀφοῦ ἀπεφασίσατε νὰ περατώσῃτε ταύτην τὴν ὑπόθεσιν, ... (πρότασις κυρία). — 3. Νὰ κτενισθῆτε μετὰ προσοχῆς, ... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ εὐ-θύς ὡς). — 4. Ὅταν βρέξῃ πολὺ, τὰ ὕδατα τῶν ποταμῶν εἶνε... (ὑποκατηγορούμενα). — 5. Ἐὰν θελήτε νὰ ἀναχωρήσῃτε μεθ' ἡμῶν, ... (πρότασις κυρία).

γραйна. (Διάλογος). Τί πρέπει νά πράξη; — 6. Ἡ ἐγχείρησις. (Ὁμιλήσατε περὶ τῆς ἐκπλήξεως τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός.) Ἐπιτυχάνει. — 7. Ἡ δικαιοσύνη πληροφορηθεῖσα καταδικάζει τὸν ἐμπειρικὸν ἱατρὸν Μιχθαῖον (εἰς τί;)

Ὀδνγία — Πληγαί. Ὅταν ἡ πηλαγή γίνηται χειροτέρα, περὶ τὸ κρέας λαμβάνει χροῶμα ἀνοικτὸν πράσινον καὶ συγχρόνως ὁ ἀσθενὴς ἐξασθενεῖ. — Γάγγραινα. ἀποσύνθεσις τῆς σαρκός. — Ἐμπειρικοὶ ἱατροί. Ἐν τοῖς χωρίοις ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, οἱ τινες προσποιῶνται ὅτι ἱατροῦνσι πάσας τὰς ἀσθενείας. Ἀκούων τις αὐτοὺς πιστεύει ὅτι γνωρίζουσι μυστικά, ἀλοιφάς, αἰτινας θαυματουργοῦσιν. Μηδεμίαν λέξιν αὐτῶν πιστεύετε καὶ μὴ προσκαλεῖτε ἄλλους ἢ τοὺς ἐπιστήμονας ἱατρούς. Οἱ ἐξασκοῦντες τὴν ἱατρικὴν ἄνευ ἀδείας τιμωροῦνται διὰ προστίμου καὶ διὰ φυλακίσεως.

37. Ταξείδιον ἐπιστολῆς.

Σχέδιον. — 1. Ὁ Παῦλος κατοικεῖ ἐν Ἀθήναις· ὁ θεῖος αὐτοῦ Γ. Φερεντίος ἐν Πάτραις. Ὁ Παῦλος γράφει πρὸς αὐτόν. — 2. Ρίπτει τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸ γραμματοκιβώτιον· ὑπάλληλος κενώνει πάντα τὰ γραμματοκιβώτια καὶ φέρει τὰς ἐπιστολὰς εἰς τὸ γραφεῖον. — 3. Ὁ παραλαβὼν ταύτας παρασκευάζει δέμα δι' ἑκάστην διεύθυνσιν. Πᾶσαι αἱ ἐπιστολαὶ τῆς γραμμῆς τῶν Πατρῶν τίθενται ἐντὸς σακκοῦ, ὃν ὁ ὑπάλληλος φέρει εἰς τὸν σταθμὸν. — 4. Ταχυδρομικὸς ὑπάλληλος, ὅστις μένει ἐν τῷ ταχυδρομείῳ τοῦ σιδηροδρόμου, λαμβάνει τὸ δέμα. — 5. Διευθνεται εἰς Πάτρας. — 6. Οἱ διανομεῖς τῶν Πατρῶν χωρίζουσι τὰς ἐπιστολὰς κατὰ συνοικίας καὶ τις ἐκ τούτων δίδει τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Παύλου πρὸς τὸν θεῖον αὐτοῦ. — Σκέψις.

38. Θέμα ἐξετάσεως. Πῶς κατασκευάζεται ὁ ἄρτος.

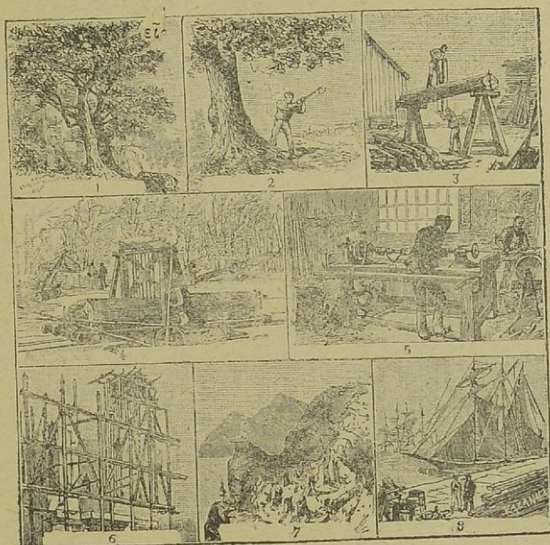
Ἐπὶ τῆς τραπέζης εἶνε ἄρτος· θὰ διέλθητε κατὰ σειρὰν πάντας τοὺς ἐργάτας, οἵτινες εἰργάσθησαν, ἵνα κατασκευάσωσιν αὐτόν. Θὰ συμπεράνητε ὅτι δὲν πρέπει νά σπαταλάται ὁ ἄρτος.

16. Εὗρετε τὸ οὐσιαστικόν. — 1. Κύλινδρος τιθέμενος οὕτως, ὥστε δι' αὐτοῦ νά ὑψώσῃ τις παρμεγεθή λίθον, καλεῖται... 2. Τὸ νά νομίζῃ τις ὅτι ὁ κακὸς ἄνθρωπος θὰ συγκινήθῃ ἐκ τοῦ καλοῦ τρόπου εἶνε καθαρὰ... 3. Ὁ κατάλογος τῶν τεμαχίων, τὰ

39. Θέμα ἐξετάσεων Τὸ ψεῦδος

Ψεύδεται τις ἐκ ματαιότητος ἢ ἐκ συμφέροντος ἢ ἐξ ἀνγκυρίας. Ποῖον ἐκ τούτων τῶν ψευδῶν ἀπαρέσκει ὑμῖν μάλλον :

40 Σύνθεσις ἐπὶ εἰκόνων Τὸ δάσος

Εἰκὼν 1. — Τὸ δένδρον. — 2. Ὁ ὑλοτόμος. — 3. Οἱ κατὰ μῆκος πριονίζοντες. — 4. Πρίσις (πριόνισμα) διὰ μηχανῆς. — 5. Ὁ τορνευτής. — Ὁ λεπτουργός. — 6. Ὁ ξυλουργός. — 7. Ἡ ἀποψιλωσις. — 8. Εἰσαγωγὴ ξύλων.

Ὅδῳγίαι. — Χρησιμότης τῶν δασῶν. Τὰ δάση ἐμποδίζουσι τὴν ἀποψιλωσιν τῶν δένδρων ἐν μιᾷ συναυλίᾳ, εἶνε... 4. Τὸ νὰ τιμωρήσῃ τις παιδίον ὀλιγώτερον τοῦ πρέποντος, διότι λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπερικοφίαν αὐτοῦ, καλεῖται...

17. Στοιχεῖα τῆς φράσεως. — 1. Ἐάν θέλητε νὰ πιστεύωμεν ὑμᾶς πάντοτε, ... (πρότασις κυρία). — 2. Ἐν πάσαις ταῖς περιστάσεσι τοῦ βίου τὸ παιδίον πρέπει νὰ δεικνύῃ εἰς τοὺς ἐαυτοῦ γονεῖς... (δύο ἀντικείμενα). — 3. Ὄταν ἐπίκειται τριχυμία, (πρό-

ζουσι τὴν ὑπερβολικὴν θερμότητα καὶ τὸ ὑπερβολικὸν ψῦχος. Ταῦτα συγκρατοῦσι τὰ ὕδατα τῆς βροχῆς. Τὰ δένδρα περιονίζομενα παρέχουσι σανίδας καὶ ξύλα πρὸς οἰκοδομήν. — Μηχανικοὶ πρίονες. Οὗτοι κινοῦνται δι' ἀτμοῦ. Πολλὰι λεπίδες πρίονων κινοῦνται ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω. — Ἀποψιλῶσις εἶνε ἡ ἀφαιρέσις πάντων τῶν δένδρων τοῦ δάσους. Τῶν ἀποψιλῶντων ὄρος τι εἶνε ἐπικίνδυνον· διότι τὸ ὕδωρ τῶν βροχῶν μὴ ἐμποδιζόμενον ὑπὸ τῶν δένδρων φέρεται ὀρμητικῶς εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους σκάπτον χαράδρας καὶ πλημμυρίζον τὰς πεδιάδας. — Εἰσαγωγή ξύλων· ἡ Ἑλλάς, ἥτις δὲν παράγει ἀρκετὰ ξύλα πρὸς χρῆσιν, φέρει ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

41. Θέμα ἐξετάσεων. Ὁ ἀνεμόμυλος.

Θὰ ἀπαριθμήσητε διαδοχικῶς τὰ διάφορα μέρη, ἐξ ὧν σύγκειται ὁ ἀνεμόμυλος. Θὰ δεῖξητε ἔπειτα εἰς τί χρησιμεύουσι καὶ διατι οὕτως ἔχουσι τεθῆ.

42. Σύνθεσις ἐπὶ εἰκόνων. Αἱ ἀπερισκεψίαι.

Εἰκὼν 1. — Τὸ πῦρ. — 2. Τὸ ψυχρὸν ὕδωρ. — 3. Τὸ ὄπλον ἐκ-

πυρσοκροτοῦν.—4. Τὸ ἀνοικτὸν παράθυρον.—5. Βοήθεια εἰς τοὺς πνιγομένους.

Ὀδηγίαι.—1. Ἡ μικρὰ Διονυσία, ἣτις ἐπλησίασεν εἰς τὸ πῦρ, θὰ φέρῃ καθ' ὅλον τὸν βίον αὐτῆς τὰ σημεῖα τῆς ἀπερισκεψίας.
2.—Ὁ Ἰωάννης καθιδρὸς ἐπιεν ἀπλήστως τὸ ψυχρὸν ὕδωρ πηγῆς. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπέθανεν.—3. Ὁ Ἰωάννης θέλων νὰ παίξῃ διὰ τοῦ ὄπλου τοῦ πατρὸς ἐφόνευσε τὴν Μαριάν.—
4. Ὁ Ἀνδρέας, ὅστις ἐκοιμήθη ἔχων τὸ παράθυρον ἀνοικτὸν, ἔπαθεν ὀφθαλμίαν.—5. Ὁ Παῦλος, ὅστις ἐλούσθη, ἀφοῦ ἔφαγε, διέφυγε τὸν θάνατον ἕνεκα τῶν ἀμέσων καὶ συνετῶν βοηθειῶν τοῦ φίλου Ἰακώβου.

43. Ἐπιστολὴ νέουστρατιώτου πρὸς τὴν μητέρα.

Σχέδιον.—Νέος στρατιώτης ἀγγέλλει εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ ὅτι ἐδόληθ' ὑπὸ σφαίρας εἰς τὸν βραχίονα. Παρηγορεῖ τὴν μητέρα (Πῶς ;).—2. Εἶνε ὑπερήφανος ὅτι ἐτραυματίσθη. (Εὑρετε τοὺς λόγους, δι' οὓς εἶνε ὑπερήφανος).—3. Ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν θὰ εἶνε ὑγιής. (Τί θὰ διδάξῃ τοὺς πολεμίους); Ἡ ἀγάπη αὐτοῦ πρὸς τὴν πατρίδα.

Ὀδηγίαι.—Οἱ χειρουργοὶ ἐπιτυγχάνουσι συνήθως εἰς τὴν ἐξαγωγὴν σφαίρας ἐκ τοῦ σώματος. Ἄν δὲν ἔπαθε σπουδαίον τι ὄργανον καὶ εἰνέ τις καλῆς κράσεως, τὸ τραῦμα θεραπεύεται ταχέως.

44. Θέμα ἐξετάσεων. — Ἡ ἐπιμονή.

Θὰ εἴπητε περὶ δύο μαθητῶν, ἐξ ὧν ὁ εἰς ἔχει ἐπιμονήν, ὁ δ' ἕτερος δὲν ἔχει. Ὁ μὲν πρῶτος προήχθη κατὰ τὰς ἐξετάσεις, ὁ δὲ δεύτερος ἀπερρίφθη. Ἐπειτα θὰ οὐκίσητε ὅτι ἡ ἐπιμονὴ δὲν εἶνε ὀλιγώτερον χρήσιμος ἐν τῷ βίῳ ἢ ἐν τῷ σχολεῖῳ καὶ ὅτι δύναται νὰ δὴγήσῃ εἰς πάντα τὰ ἀγαθὰ.

45. Ἡ ὑποθήκη.

Σχέδιον—1. Συνάντησις τῆς γραιῆς Οἰκονόμου μετὰ τοῦ κυ-
τασις κυρία).—4. Οὗτος ὁ ἰατρος εἶνε ... (πολλὰ κατηγορούμενα) ἐξ ὧν γνωρίζω.—5... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχίζουσα ἐκ τοῦ ἐνῶ), εἰσῆλθες εἰς τὴν οἰκίαν δι' ἄλλης ὁδοῦ.—6. Εὐθύς ὡς μάθης τὸ μάθημά σου, ... (πρότασις κυρία).—7. Τὸ παιδίον, ... (πρότασις ὑποτεταγμένη ἀρχομένη ἐκ τοῦ τὸ ὅποῖον). οὐδέποτε θὰ ἔχη φίλον.

ρίου Στεφάνου, συμβολαιογράφου. Συνομιλία, καθ' ἣν ἡ Οἰκονόμου ἐκφράζει τὸν φόβον περὶ 500 δρ. τὰς ὑποίας ἔκρυψε (διάλογος). — 2. Συμβουλή, ἣν δίδει αὐτῇ ὁ κ. Στέφανος νὰ τοποθετήσῃ ταῦτα τὰ χρήματα ἐπὶ ὑποθήκῃ τῆς οἰκίας τοῦ Ἰωάννου. — 3. Ἀντιρροήσεις τῆς Οἰκονόμου (παραστήσατε αὐτὴν ὀμιλοῦσαν) καὶ ἀπαντήσεις τοῦ συμβολαιογράφου. — 4. Ἡ Οἰκονόμου ἀποφασίζει νὰ δανείσῃ τὰ χρήματα κέρδος ἐκ τούτου.

Ἵδνηγία. — Τοποθετεῖν χρήματα ἐπὶ ὑποθήκῃ. Ἐχετε οἰκονομήσει 500 δρ. καὶ θέλετε νὰ δανείσητε αὐτάς εἰς τὸν Ἰωάννην· ἐὰν φοβήσθε μὴ δὲν ἀποδώσῃ εἰς ὑμᾶς, θὰ εἴπητε εἰς τὸν Ἰωάννην· «ἔχεις μικρὰν οἰκίαν, ὅς μοι αὐτὴν πρὸς ἀσφάλειαν. Ἐὰν δὲν μοι ἀποδώσῃ τὰς 500 δραχ., θὰ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ πωλήσω τὴν οἰκίαν σου καὶ νὰ λάβω πρῶτος ἐκ τῆς τιμῆς αὐτῆς τὰ ὀφειλόμενά μοι χρήματα». Ὁ Ἰωάννης θὰ εἴπῃ ὑμῖν· «τοποθέτησις γινόμενῃ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας εἶνε τοποθέτησις ἐπὶ ὑποθήκῃ». — Τόκος. Δανεῖζετε 100 δραχ. δι' ἓν ἔτος. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ὁ ἄνθρωπος, εἰς τὸν ὅποιον ἐδανείσατε αὐτάς, ἀποδίδει τὰς 100 δρ. καὶ προσθέτει εἰς ταύτας 5 δραχμάς. Αὐταὶ αἱ 5 δρ. εἶνε ὁ τόκος. — Ὑποθηκοφυλάξ. Ὑπάλληλος ἔχων καθῆκον νὰ ἐγγράσῃ τὰς ὑποθήκας ἐν εἰδικῷ βιβλίῳ. Οἱ δανεῖζοντες ἐπὶ ὑποθήκῃ ἔχουσι πάντοτε τὸ δικαίωμα νὰ βεβαιωθῶσιν ἂν εἶνε οἱ πρῶτοι, εἰς οὓς τὸ κτῆμα ἐδόθη χάριν ἀσφαλείας τοῦ ὀφειλομένου ποσού.

18 Ποικίλαι ἐρωτήσεις. — 1. Λέγουσι περὶ τινος, ὅστις δὲν ἔχει κρίσιν, ὅτι εἶνε... — 2. Περὶ τινος, ὅστις δὲν εἶνε πεπαιδευμένος, ... — 3. Περὶ τινος, ὅστις δὲν εἶνε ἐγκρατής, ... — 4. Ἐκείνος, ὅστις ἀντιπροσωπεύει χώραν τινὰ ἐνώπιον ξένης δυνάμεως, εἶνε... — 5. Τὸ νὰ νομίζῃ τις δικαίως ἢ ἀδίκως ὅτι εἶνέ τις ἔνσχος, τοῦτο εἶνε... — 6. Λέγουσι περὶ δύο σωμάτων, τὰ ὅποια ἐγγιζοῦσιν ἀλλήλα, ὅτι εἶνε εἰς... — 7. Τὸ νὰ χύνη τις ὕδωρ εἰς τὸ γάλα, ἵνα πωλήσῃ αὐτὸ ὡς γάλα καθαρόν, εἶνε... — 8. Τὸ παιδίον, τὸ ὅποιον ἀκολουθεῖ τὰς συμβουλὰς, ἃς δίδουσιν αὐτῷ, εἶνε... τὸ ἀντίθετον...

19. Λέξεις ὀριστέαι. — 1. Ὁμολογεῖ τις τὴν ἐνοχὴν αὐτοῦ. — 2. Φάσμακον προληπτικόν. — 3. Ἡ πελοτεία ἐμπόρου τινός. — 4. Τὸ παθητικὸν ἐμπόρου τινός. — Ἀντίθετον τὸ ἐνεργητικόν. — 5. Θεῖα γραφικὴ.

46. Θέμα εξετάσεων. Ἡ ἀνακριβεία.

Τὰ κακὰ τὰ προερχόμενα ἐκ τῆς ἀνακριβείας. 1. Διὰ τὸν μαθητὴν.—2. Διὰ τὸν βίον γενικῶς.

47. Σύνθεσις ἐπὶ εἰκόνων. Τὸ παιδίον τῆς μεγαλοπόλεως.

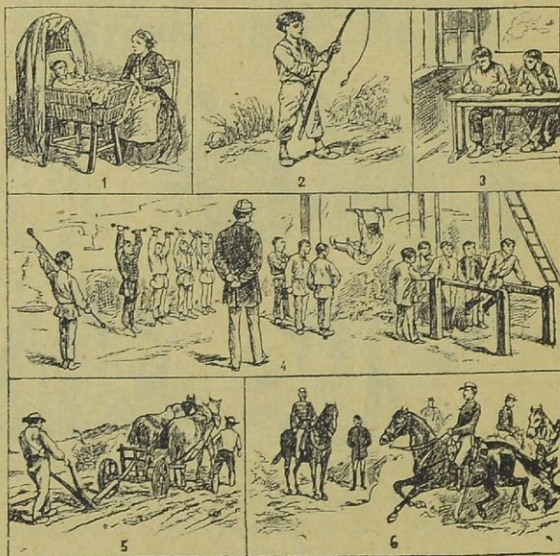
Εἰκόν. — 1. Τὸ θήλαστρον. — 2. Αἱ δυσμορφίαι. — 3. Δωμάτιον ἀνθυγιεινόν. — 4. Πάντοτε κεκλεισμένον. — 5. Ἀσθένειαι — 6 Ὁ καπνός. — 7. Ὁ φθισικός.

Ὅδῳγίαι. — 1. Ἡ μήτηρ εἶνε ἐργάτις. Ἀγρυπνεῖ πολλὰκις πολὺ ἀργά, ἵνα κερῆσῃ ὀλίγα χρήματα. Ὁ μικρὸς αὐτῆς Κωνσταντῖνος ὠχρὸς καὶ ἰσχνός, πίνει τὸ ἀνθυγιεινὸν γάλα θηλάστρου. — 2. Εἰς ἡλικίαν τεσσάρων ἐτῶν ὀδηγοῦσιν αὐτὸν εἰς τὸ σχολεῖον, διότι, ἂν ἐπαίξεν ἐξω, θὰ ἐγάνετο. Ἦδη αἱ κνήμαι αὐτοῦ παραμορφοῦνται, εἶνε ἀδύνατοι νὰ φέρωσιν αὐτόν. — 3. Πῶς θέλετε νὰ ἔχη καλὴν διάθεσιν; Πέντε κοιμῶνται ἐν τῷ αὐτῷ

μικρῶ δωματίῳ. — 4. Διέρχεται τὴν ἡμέραν μεταξύ τεσσάρων τοίγων· τὴν ἐσπέραν μελετᾷ ὑπὸ τὸ τρέμον φῶς ἐνὸς κηρίου. — 5. Οἱ ἀσθενεῖς αὐτοῦ ὀφθαλμοὶ ἔχουσιν ἤδη χρεῖαν ἱατροῦ. — 6. Δέκα πέντε ἐτῶν ὁ Κωνσταντῖος καπνίζει καὶ θέλει νὰ φαίνηται ἀνὴρ. — 7. Εἰς ἡλικίαν 21 ἐτῶν, καθ' ἣν οἱ ἄλλοι εἶνε στρατιῶται, ὁ Κωνσταντῖνος ἐξασθενεῖ, γίνεται φθισικός.

48. Θέμα ἐξετάσεων. Ἡ χιών.

49. Σύνθεσις ἐπὶ εἰκόνων. Τὸ παιδίον τῆς ἐξοχῆς.

Εἰκόν. — 1. Ἦσυχος ὕπνος. — 2. Ὁ Ἀνδρέας ἐν τῷ καθαρῷ ἀέρι. — 3. Δωμάτια παραδόσεων καλῶς ἀεριζόμενα. — 4. Ἡ γυμναστική. — 5. Ἐν τοῖς ἀγροῖς. — 6. Ὁ Ἀνδρέας στρατιώτης.

Ὅδῳγιαί. — 1. Ἐν τῇ ἐξοχῇ ἡ μήτηρ εἶνε εὐρωστος· δύναται νὰ θρέψῃ τὸ παιδίον αὐτῆς, καὶ τοῦτο αὐξάνεται καὶ γίνεται εὐρωστον ἕνεκα τῶν περιποιήσεων, ἃς λαμβάνει. — 2. Αὐξάνεται καὶ παίζει ἐλευθέρως. — 3. Ἐν τῷ σχολείῳ ἔρχεται ἐκ τοῦ

άνοικτοῦ παραθύρου ὁ ὑγιεινὸς ἀήρ τῶν ἀγρῶν. — 4. Ἡ γυμναστική ἐνδυναμώνει αὐτόν. — 5. Τὴν Πέμπτην ὀδηγεῖ τοὺς ἵππους εἰς τὴν ἀροτρίασιν. — 6. Ὅτε εἶνε 21 ἐτῶν, λαμβάνει κληῖρον. Εἶνε στρατιώτης, ἐπὶ τῷ ὁποίῳ ὑπερηφανεύονται οἱ προϊστάμενοι αὐτοῦ.

§ 0. Θέμα ἐξετάσεων. Τίς εἶνε μᾶλλον ἀξιολύπτος ὁ τυφλὸς ἢ ὁ κωφός;

Σχέδιον. — Ὁ γέρον Ἰακώβος ἐτυφλώθη· θά εἶπητε τὴν στενωχωρίαν, τὴν λύπην, ἣν προξενεῖ αὐτῷ ἡ ἀσθένεια. — 2. Ὁ γέρον Πέτρος ἐγένετο παντελῶς κωφός· θά σκεφθῆτε τὰ αὐτά, τὰ ὅποια καὶ περὶ τοῦ γέροντος Ἰακώβου. — 3. Θά συμπεράνητε λέγοντες τίς φαίνεται ὑμῖν μᾶλλον ἀξιολύπτος.

§ 1. Τὸ χαρτοπαιγνίον ἀφαιρεῖ ἀφ' ἡμῶν τρία πολύτιμα πράγματα, δηλ. τὸν χρόνον, τὰ χροῖματα καὶ τὴν συνείδησιν.

Σχέδιον. — 1. Κατ' ἀρχὰς ὁ κ. Σωτήριος, ἔμπορος ὑφασμάτων, ἤρκειτο νὰ παίξῃ ὀλίγον τὴν ἐσπέραν τῆς Κυριακῆς ἐν τῷ καφενεῖῳ (Προκαταβολὴ μικρά). — 2. Ἡ ἐπιθυμία τοῦ χαρτοπαιγνίου αὐξάνεται. (Ὁ χρόνος ὃν δαπανᾷ) — 3. Αἱ προκαταβολαὶ ἀδιαλείπτως αὐξάνονται. (Τὸ βαλάντιον αὐτοῦ εἶνε ἐν καλλιτέρα καταστάσει;). — 4. Αἱ ὑποθέσεις αὐτοῦ βραίνουσι κακῶς· ὁ Σωτήριος κατήντησε νὰ θέλῃ νὰ κερδίσῃ ἐκ τοῦ χαρτοπαιγνίου. Ἡμέραν τινὰ προσπαθεῖ νὰ ἀπατήσῃ. — 5. Καταφωρᾶται παρευθὺς (εἶπατε τί συνέβη αὐτῷ).

20. Παροιμίαι ἐρμηνευταί. — 1. Ὁφθαλμὸς βασιλέως παιῖνει (παχύνει) ἵππον. — 2. Ὅ,τι σπείρης, θά θερίσης. — 3. Κατὰ τὸν Μαστρογιάννη καὶ τὰ κοπέλλια του. — 4. Φασοῦλι φασοῦλι γεμίζει τὸ σακκοῦλι.

21. Ἐλαττώματα καὶ προτερήματα. — 1. Τὰ δέματα τῆς ποδιᾶς μικρᾶς κόρης ἐκόπησαν καὶ στερεώνει τὴν ποδιὰν διὰ δύο καρφίδων. Τί σκέπτεσθε περὶ τούτου; — 2. Διατὶ ἡ καλωσύνη εἶνε προτιμότερα τῆς ὠραιότητος; — 3. Διατὶ εἶνε καλὸν νὰ ψευδῆται τις; — 4. Εἶνε καλὸν νὰ ὠτακουστῶμεν; — 5. Εἰσέρχεσθε εἰς οἰκίαν καὶ εὕρισκετε ἐπιστολὴν ἀνοικτὴν ἐπὶ τραπέζης, εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ ἀναγνώσῃτε αὐτήν;

§ 2. Θέμα εξέτασεων. Χρησιμότης τῆς γεωγραφίας.

Ἡ γνώσις τῆς γεωγραφίας εἶνε πολὺ ὠφέλιμος. Θὰ εἶπητε διατί. Διηγῆθητε γεγονότα τινὰ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν λόγων ὑμῶν.

§ 3. Σύνθεσις ἐπὶ εἰκόνων. Ὁ ἐξοχικὸς βίος.

Εἰκόν.—1. Ὁ ἀροτῆρ. — 2. Ὁ θεριστής. — 3. Ὁ σιδηρουργός. — 4. Ἡ μήτηρ τῆς οἰκογενείας. — 5. Ἐπιστροφή ἐκ τῶν ἀγρῶν. — 6. Αἱ διασκευάσεις. — 7. Ὁ πάππος.

Ὀδὴγιαί. — 1. Ἡ γῆ εἶνε σκληρά, ἀλλ' οἱ βραχιόνες τοῦ ἀροτῆρος εἶνε ἰσχυροί. Ἴδου αὐτὸς πορευόμενος εἰς τὴν ἐργασίαν. — 2. Ὁ σίτος ὠρίμασεν. Οἱ στάχυες πίπτουσιν ὑπὸ τὸ κοπτερὸν δρέπανον τοῦ θεριστοῦ. — 3. Ὁ σιδηρὸς λαμβάνει διάφορα σχήματα ὑπὸ τὸ σφυρίον τοῦ σιδηρουργοῦ. — 4. Ἡ μήτηρ παρὰ τὸ ὕδωρ πλύνει τὰ ἀσπρόρρουχα. — 5. Τὴν ἐσπέραν ὁ πατήρ, κεκμηκῶς ἐκ τῆς ἐργασίας τῆς ἡμέρας, ἀναπαύεται ἐπαυχλῆτων τοῦς

οικείους.—6. Τὴν Κυριακὴν παίζουσι διάφορα παιγνίδια.—7. Ὁ-
ταν ἔρχεται τὸ γῆρας, ὁ πάππος αἰσθάνεται ἑαυτὸν ἀναζωογο-
νούμενον μετὰ τῶν ἐγγόνων.

§ 4. Αἵτισις πληροφοριῶν.

Ὁ κ. Τούλ, ἔμπορος οἴνων ἐν Κεφαλληνίᾳ, παρεκάλεσε τὸν
κ. Μεταξᾶν, ἔμπορον ἐν Πάτραις, νὰ ἀντιπροσωπεύσῃ αὐτὸν ἐν
ταύτῃ τῇ πόλει, ἥτοι νὰ προσφέρῃ τοὺς οἴκους τοῦ οἴκου του εἰς
τοὺς θέλοντας νὰ ἀγοράσωσιν ἐξ αὐτῶν. Ὁ κ. Μεταξᾶς, ὅστις
σκέπτεται νὰ ἀντιπροσωπεύσῃ μόνον ἓνα οἶκον σπουδαῖον, παρα-
καλεῖ τινα ἐκ τῶν ἑαυτοῦ πελατῶν, τὸν κ. Τρίκαρδον, ὅστις κα-
τοικεῖ ἐν Ἀργυροστολίῳ Κεφαλληνίας, νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν πληροφο-
ρίας περὶ τοῦ οἴκου Τούλ.

Σχέδιον.—1. Τόπος καὶ χρονολογία.—2. Ἀντικείμενον τῆς
ἐπιστολῆς.—3. Ὅποιαῖδήποτε καὶ ἂν εἴνε αἱ πληροφορίες, ὁ κ.
Μεταξᾶς ὑπόσχεται ὅτι θὰ τηρήσῃ αὐτάς μυστικάς.—4. Δικαιολο-
γεῖται καὶ προσφέρεται νὰ ἀποδώσῃ τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν ἐν και-
ρῷ.—5. Ἐκφράσις εὐχαριστίας.—6. Διεύθυνσις.

§ 5. Ἀπάντησις τοῦ κ. Τρίκαρδου.

Σχέδιον.—1. Τόπος καὶ χρονολογία.—2. Δίδει καλὰς πλη-
ροφορίας περὶ τοῦ οἴκου Τούλ, ὃν γνωρίζει πολὺ καλὰ.—3. Εἶνε
εὐτυχής, διότι προσφέρει ταύτην τὴν μικρὰν ὑπηρεσίαν.—4. Διεύ-
θυνσις.

22. Ἐλαττώματα καὶ προτερήματα.—1. Διατὶ ὁ σταχυς ὁ
κενὸς ὑψώνει τοσοῦτον τὴν κεφαλὴν; Πρὸς τί δύναται νὰ συγ-
κριθῇ;—2. Διατὶ πρέπει νὰ σκέπτηται τις, πρὶν ἐνεργήσῃ;—
3. Διατὶ δὲν πρέπει νὰ μεταχειριζώμεθα κακῶς τὰ ζῶα;—4. Διατὶ
εἶνε κακὸν νὰ σπαταλῶμεν τὸν ἄρτον;—5. Διατὶ τὰ παιδιὰ δὲν
πρέπει νὰ βίπτωσι λίθους;—6. Διατὶ εἶνε κακὸν νὰ ὀργίζηται τις;

23. Ἡ θάλασσα.—1. Πόσον μέρος τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς
κατέχει ἡ θάλασσα;—2. Ποῖός τις εἶνε ὁ πυθμὴν τῆς θαλάσ-
σης;—3. Τὸ βάθος τῆς θαλάσσης εἶνε πάντοτε τὸ αὐτό;—4. Ἡ
γεινίασις τῆς θαλάσσης ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ κλίματος;—5. Ὑπάρ-
χει διαφορὰ μετὰ τῶν ὕδατων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν ὕδατων
τῶν ποταμῶν;—6. Ἡ θάλασσα εἶνε ἐμπόδιον εἰς τὴν συγκοινωνί-
αν τῶν λαῶν, τοὺς ὁποίους χωρίζει;

86. Σύνθεσις ἐπὶ εἰκόνων. Ὑγιεινὴ τῆς βρεφικῆς ἡλικίας.

Εἰκὼν 1. Τὸ τυγγάνον καλῆς περιποιήσεως παιδίον. 1. (δίς). Τὸ τυγγάνον κακῆς περιποιήσεως παιδίον. 2. Σπάργανα ἀνετα. 2. (δίς). Σπάργανα ἐσφιγμένα. 3. Τὰ πρῶτα βήματα. 3. (δίς). Δυστυχῆς παιδίον.

Ὅδηγία. Ἐν τούτῳ τῷ θέματι θὰ συγκρίνωμεν ἀριθμὸν πρὸς ἀριθμὸν τὸ παιδίον τὸ τυγγάνον καλῆς περιποιήσεως πρὸς τὸ τυγγάνον κακῆς περιποιήσεως. Ἐὰν σφιγγητὲ τὸ παιδίον, ἐμποδίζετε αὐτὸ νὰ ἀναπτυχθῇ. Ἀσθενεῖται προερχόμεναι ἐκ βαρείας τροφῆς· οἱ κωλικόπονοι, οἵτινες ἀναγκάζουσι τὸ παιδίον νὰ κλαίη, ἢ ῥαχίτις (κύρτωσις τῆς σπονδυλικῆς στήλης), οἱ σπασμοὶ κλπ.

87. Θέμα ἐξετάσεων. Ὠφέλεια τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας.

Ἐξηγήσατε διατὶ εἶναι ὠφέλιμον εἰς τινὰ χωρὰν νὰ ἔχη ὕδους

διώρυγας, σιδηροδρόμους, λιμένας, ἐν συντόμῳ μέσα συγκοινωνίας. Τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας εἶνε πλοῦτος;

58. Τὸ παρατηρεῖν ὄπισθεν καὶ οὐχὶ ἔμπροσθεν εἶνε ἡ τέχνη τοῦ εὐτυχεῖν.

Σχέδιον.—1. Ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης εἶνε ἐργάται τοῦ αὐτοῦ ἐργαστηρίου. Ὁ μὲν Πέτρος εἶνε ἀείποτε λυπημένος, ὁ δ' Ἰωάννης ἀείποτε εὐχαριστημένος. — 2. Ὁ Πέτρος συγκρίνεται πρὸς τοὺς πλουσιωτέρους· ζηλεῖ τὴν τύχην τοῦ προΐσταμένου αὐτοῦ, τοῦ κ. Βαφειδάκη (διατί;). — 3. Ὁ Ἰωάννης πράττει τὸ ἐναντίον· θεωρεῖ ἑαυτὸν εὐτυχῆ σκεπτόμενος ἐκείνους, οἱ ὅποιοι εἶνε μᾶλλον ἀξιολύπητοι αὐτοῦ (πτωχοὺς, ἀσθενεῖς, ἀστέγους).

59. Θέμα ἐξετάσεων. Χρησιμότης τῆς δημοσίας δυνάμεως.

Συμμαθητὴς ὑμῶν λέγει ὅτι οἱ ἀγροφύλακες, οἱ χωροφύλακες καὶ αὐτοὶ οἱ στρατιωτικοὶ διάγουσι βίον ὀκνηρόν. Ἀπαριθμήσατε τὰς ὑπηρεσίας, ἅς παρέχουσιν οἱ γενναῖοι οὗτοι ἄνδρες εἰς τὴν κοινωνίαν, εἰς τὴν ἐπαρχίαν καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

60. Πράττετε τὸ καλὸν καὶ ἀδιαφορεῖτε τί θὰ εἴπωσιν οἱ ἄνθρωποι.

Σχέδιον.—1. Ὁ πατὴρ Ἀπέργης, τίμιος ἐπιποιοῖς, ἀπέθανε καταλιπὼν χρέη δέκα χιλιάδων δραχμῶν (εἶπατε διατί). Εἶχεν ἓνα μόνον υἱὸν τὸν Νικόλαον. — 2. Ἡ μήτηρ τοῦ Νικολάου γνωρίζει εἰς αὐτὸν τίς εἶνε κατὰ τὸν νόμον ἡ σχέσης τοῦ τέκνου πρὸς τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρὸς. (Παραστήσατε τὴν μητέρα ὀμιλοῦσαν). — 3. Ἀπάντησις τοῦ Νικολάου, ὅστις νομίζει ὡς ἰδικήν του τὴν τιμὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. — 4. Τι σκέπτονται οἱ ἄνθρωποι περὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Νικολάου. (Παραστήσατε αὐτοὺς ὀμιλοῦντας). — 5. Ὁ Νικόλαος ἀρχίζει τὴν ἐργασίαν. (εἶπατε τὰς δυσκολίας τῶν πρώτων ἐτῶν). — 6. Ἡ πελατεία ἐπανερχεται· ἡ ἐμπιστοσύνη παρέχεται ἐκ νέου. — 7. Αἱ δέκα χιλιάδες δραχμαὶ ἐπληρώθησαν.

Ὁδῆγαι. Ὁ νόμος ἐπιτρέπει εἰς τὰ τέκνα νὰ παραιτηθῶσι τὴν κληρονομίαν τῶν γονέων, ἀλλ' ἐκτιμᾶται τὸ παιδίον, τὸ ὅποῖον ἀναλαμβάνει τὰ χρέη τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

61. Θέμα εξέτασεων. Χαίρε σχολεῖον.

Εἶπατε ὅ,τι αισθάνεσθε καταλείποντες τὸ σχολεῖον, ὅταν ἀπολύσθε αὐτοῦ.

62. Οὐδὲν πρέπει νὰ ἀφύνημεν νὰ ἀφάνιζται.

Σχέδιον.— 1. Ἀπὸ δύο ἡμερῶν εἶνε ἄνεμος ἰσχυρὸς, ὅστις ῥίπτει τὰ μῆλα τὰ οὐχὶ ἐντελῶς ὄριμα. — 2. Ἡ Ναυσικᾶ, ἡ πρωτότοκος θυγάτηρ τοῦ κτηματικῆς, συλλέγει αὐτά· ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς Παῦλος περιπαίζει αὐτήν.— 3. Ὁ μικρὸς Ἰωάννης βοηθεῖ τὴν ἀδελφήν Ναυσικᾶν.— 4. Ἡ Ναυσικᾶ βράζει τὰ μῆλα. (Εἰπατε λεπτομερείας καὶ παραστήσατε τὴν Ναυσικᾶν ἠμιλοῦσαν μετὰ τοῦ μικροῦ Ἰωάννου)— 5. Ἡ κομπόστα τίθεται εἰς δοχεῖα.— 6. Τὴν ἐπιούσαν ἡ Ναυσικᾶ κομίζει ἐκ ταύτης κατὰ τὰ ἐπιδόρπια. Ὁ Παῦλος αἰτεῖται καὶ πάλιν ἐκ ταύτης.

63. Θέμα εξέτασεων. Ὁ μὲν λόγος εἶνε ἄργυρος, ἡ δὲ διωπὴ χρυσός.

Θὰ εἶπητε τί ἔννοια αὕτη ἡ παροιμία καὶ εἶτα θὰ εξετάσητε ἂν εἶνε πάντοτε ἀληθής.

64. Ἡ ἀνταλλαγή.

Σχέδιον.— 1. Ἐὰν τὸ νόμισμα δὲν ὑπῆρχεν, Ἰάκωβος ὁ ὑποδηματοποιὸς θὰ εἶδιδε τὰ ὑποδήματα εἰς τὸν ἄρτοποιόν ὡς ἀντάλλαγμα τοῦ ἄρτου, εἰς τὸν ξυλεμπορον ὡς ἀντάλλαγμα τῶν ξύλων κλπ. (Παραστήσατε αὐτὸν πορευόμενον ἀπὸ θύρας εἰς θύραν). Ἀποτέλεσμα τούτου θὰ ἦτο ἡ ἀπώλεια χρόνου.— 2. Ἀντὶ τούτου τί πράττει ὁ Ἰάκωβος; Τί πράττει διὰ τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα λαμβάνει; — 3. Τὸ νόμισμα κατασκευάσθη ἐκ μετάλλων σπανίων (διατί;); Τὸ κράτος κόπτει αὐτὸ (διατί;); — 4. Εἴκοσι δραχμᾶς χρυσοῦ καὶ πέντε ἀργυρᾶς δραχμᾶς φέρει τις εὐκολώτερον ἢ εἴκοσι πέντε δραχμῶν ὑποδήματα. — 5. Τὸ νόμισμα ἀναμιμνήσκει ἡμᾶς ὅτι πάντες ἔχομεν χρεῖαν ἀλλήλων.

Ὁδνηγίαι. — Πᾶς ἐργάτης παράγει τι, ὅπως πωλῆ, καὶ διὰ τῶν χρημάτων ἀγοράζει πᾶν ὅ,τι χρειάζεται. Τούτο καλεῖται ἀνταλλαγή. — Τὸ κράτος κόπτει τὸ νόμισμα. Οὕτως εἶνε τις βέβαιος ὅτι τὰ νομίσματα εἶνε τῶ ὄντι ἐκ χρυσοῦ ἢ ἐξ ἀργύρου καὶ ὅτι ἔχουσι τὸ κεκανονισμένον βᾶρος.

65. Μὴ ἐπεχείρει ἔργα ἀνώτερα τῶν δυνάμεών σου.

Σχέδιον. — 1. Ὁ Ἀνδρέας ἔγινεν ἐργολάβος οἰκοδομῶν (Πῶς ἤρχισεν;) Ἐργάζεται μόνος. (Ἀποτέλεσμα). — 2. Ὁ Ἀνδρέας εἶνε φιλόδοξος, ἐπιχειρεῖ μεγάλας ἐργασίας, (πολύπλοκοι λογαριασμοί) — 3. Ὑποχρεοῦται νὰ δαπανᾷ πολλά, ἐνῶ τὸ κεφάλαιον αὐτοῦ εἶνε μικρόν. (Ἀποτέλεσμα). — 4. Δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπιθλήπῃ τοὺς ἐργάτας αὐτοῦ. (Ἀποτέλεσμα). — 5. Ὁ Ἀνδρέας οὐδεμίαν ἀνάπαυσιν ἔχει πλέον. (Ἀπαριθμήσατε τὰς διαφόρους ἐνοχλήσεις αὐτοῦ) — 6. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶνε ἀσήμενον, οἱ πελάται εἶνε δυσηρεστημένοι. — 7. Ὁ Ἀνδρέας θέλων νὰ ἐκτελέσῃ πολλά χάνει τὴν πελατείαν καὶ τὰ κεφάλαια.

66. Οἱ φόροι εἶνε ἀναγκαῖοι. (ἐπιστολή).

Σχέδιον. — 1. Ὁ Ἀριστείδης γράφει πρὸς τὸν φίλον αὐτοῦ Θεμιστοκλέα, ἵνα διηγηθῇ ὅ,τι ἔλεγεν ἐν τινι ἐσπερίδι ὁ κ. Θωμάς. — 2. Ὁ κ. Θωμάς ἔλεγεν ὅτι εἶνε πολλοὶ φόροι (τίνες;) Φόροι ἐπὶ πάντων (οἶνος, ζῦθος, ζαχαρις, ἄλας, καπνὸς κλπ.) — 3. Ἀπάντησις τοῦ θεοῦ Λεωνίδου. Ἡ Ἑλλάς ἔχει χροσίαν φόρων (δικαί;) Ὁ φόρος εἶνε εἶδος ἀσφαλιστρῶν. — 4. Ἡμεῖς ἠρίζομεν τὴν αὐξήσιν τῶν φόρων διὰ τῶν βουλευτῶν ἡμῶν. — 5. Ὁ θεὸς Λεωνίδας ἔχει δίκαιον.

Ὀδηγία. — Ἐγγεῖοι φόροι καὶ οἰκοδομῶν. Χρήματα, τὰ ὅποια πληρώνουσιν ὅσοι ἔχουσιν οἰκίας, ἀγροὺς, ἀμπέλους. — Ἐπιτήδευμα, χρήματα, τὰ ὅποια πληρώνουσιν οἱ ἐμπορευόμενοι, εἰ βιομήχανοι. Πάντες οὗτοι οἱ φόροι οἱ πληρώνόμενοι εἰς τοὺς ταμίαις ὑπ' ἐκείνων, οἵτινες ὀφείλουσι, καλοῦνται φόροι ἄμεσοι. — Ἐμμεσοὶ φόροι, δικαίωμα, τὸ ὅποῖον πληρώνουσι τὰ ἐμπορεύματα, τὰ ὅποια εἰσέρχονται εἰς τὴν Ἑλλάδα (τελωνεῖα) κλπ. Τὰ δικαίωματα, τὰ ὅποια πληρώνουσι τὰ εἰσερχόμενα εἰς τὰς πόλεις (δημοτικοὶ φόροι) εἶνε ὡσαύτως ἔμμεσοι φόροι. (Σημείωσις. Ὁ τῶν οἰκοδομῶν φόρος καὶ ὁ τῶν ἐπιτηδευμάτων εἶνε ἄμεσοι φόροι, διότι πληρώνετε ὑμεῖς ἀμέσως. Τοῦναντίον δὲ τὰ δικαίωματα τοῦ τελωνεῖου πληρώνονται ὑπ' ἐκείνου, ὅστις εἰσάγει τὰ ἐμπορεύματα εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἀλλ' οὗτος, ἵνα εἰσπράξῃ ὅσα ἐδαπάνησεν, κούζανει τὴν τιμὴν τῶν ἐμπορευμά-

των. Πωλεῖ τὸν καφφέν 5 ὄρ. τὴν ὄκυν ἀντὶ $3\frac{1}{2}$, διότι ἐπλήρωσεν εἰς τὸ τελωνεῖον $1\frac{1}{2}$ κατ' ὄκυν. Οὕτως ἐν τέλει ὑμεῖς εἴσθε οἱ πληρώνοντες τὰ δικαιώματα τοῦ τελωνεῖου, ἀλλὰ πληρώνετε αὐτὰ ἐμμέσως. Ἐντεῦθεν καλοῦνται ἐμμεσοὶ φόροι). — Εἰς τί χρησίμευοσι τὰ χρήματα τῶν φόρων; Εἰς τὸ νὰ συντηρῶμεν στρατὸν, ναυτικόν, νὰ πληρῶνωμεν τοὺς δικαστάς, τοὺς διδασκάλους κλπ. νὰ κατασκευάζωμεν καὶ νὰ συντηρῶμεν ὁδοὺς, γεφύρας, σχολεῖα κλπ. — Προϋπολογισμός, τὸ σύνολον τῶν χρημάτων, τὰ ὅποια τὸ κράτος εἰσπράττει καὶ ἐξοδεύει. — Ἐλεγκτικὸν συνέδριον, εἶδος δικαστηρίου ἔχοντος καθήκον νὰ ἐξελέγγη, ἐὰν αἱ δαπάναι τοῦ κράτους ἐγένοντο κατονικῶς.

67. Ἡ πατρικὴ μου οἰκία.

Σχέδιον. Α' Θέσεις αὐτῆς: 1) ὁδοί· 2) τοποθεσία· 3) γειτονία
Β' Ἐξωτερικὴ ὄψις.
Γ' Μέρη αὐτῆς.

68. Ὁ τόπος τῆς γεννήσεώς μου.

Σχέδιον. Α' Ὄνομα (πόλις, κομόπολις, κόμη).
Β' Ποῦ κεῖται (νομός, ἐπαρχία, δῆμος κλπ.). Πληθὸν τίνος ποταμοῦ, ῥυακίου κλπ., εἶνε ὁ τόπος πεδινός, ὄρεινός, καρπόφορος κλπ.;
Γ' Ἀριθμὸς τῶν οἰκιῶν, τῶν κατοικίων καὶ ὁ κυριώτατος πόρος τοῦ ζῆν.
Δ' Τὰ σημαντικώτατα κτίρια, σύντομος περιγραφή αὐτῶν.
Ε' Ἱστορικὰ τινα.

69. Ἡ Κωνσταντινούπολις.

Σχέδιον. Α' Περιγραφή τῆς πόλεως: 1) ἡ θέσις αὐτῆς· 2) τὰ ἄξιολογώτατα κτίρια· 3) αἱ ὁδοί.
Β' Οἱ κάτοικοι: 1) ὁ χαρακτήρ αὐτῶν· 2) ὁ θρησκευτικὸς αὐτῶν βίος.

70. Ὁ τρωϊκὸς πόλεμος.

Σχέδιον. 1. Προοίμιον. Αἰτία τοῦ πολέμου.
2. Διήγησις. α') προπαρασκευαί τοῦ πολέμου· β') Ἕλληνας ἀρχηγοὶ μετασχόντες τοῦ πολέμου· γ') οἱ Ἕλληνες ἐμποδίζονται

κατὰ πρῶτον νὰ ἀποπλεύσωσιν, ἐπὶ τέλους δὲ προσορμίζονται εἰς τὸ "Ἰλιον δ'" πόλεμος περὶ τὴν Τροίαν· ε') ἄλωσις τῆς Τροίας (Πανουργία τοῦ Ὀδυσσεύς. Οἱ Τρῶες ἀπατῶνται ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων· καταστροφή τῆς Τροίας).

3. Ἐπίλογος. Ἀποτελέσματα τῆς ἀλώσεως. Ἐπιστροφή τῶν Ἑλλήνων. Πλάναι τοῦ Ὀδυσσεύς.

71. Ἡ Ἀντιγόνη.

Σχέδιον. — 1. Ὁ Κρέων τιμωρεῖ τὸν Πολυνείκην.

2. Ἀδελφικὴ ἀγάπη τῆς Ἀντιγόνης.

3. Ὁ Κρέων τιμωρεῖ τὴν Ἀντιγόνην.

72. Φιλοπατρία, Κόδρου.

Σχέδιον. — 1. Στενοχωρία τῶν Ἀθηναίων.

2. Ὁ χρησμός.

3. Θάνατος Κόδρου καὶ ἀποτέλεσμα τούτου.

73. Σόλων καὶ Κροῖσος.

Σχέδιον. — 1. Ὁ Κροῖσος καυχᾶται ἐπὶ τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ.

2. Ὁ Σόλων λέγει αὐτῷ ὅτι οὐδένα πρέπει νὰ μακαρίζῃ τις πρὸ τοῦ θανάτου.

3. Ὁ Κροῖσος ἐνθυμεῖται τοὺς λόγους τοῦ Σόλωνος.

74. Ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη.

Σχέδιον. — 1. Προοίμιον. Αἰτία. Ὁ Δαρεῖος θέλων νὰ ἐκδικηθῇ διὰ τὴν ἧτταν αὐτοῦ πέμπει νέον στρατὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

2. Διήγησις. α) Τὰ πρὸ τῆς μάχης (συμβούλιον τοῦ Μιλτιάδου· ὁ Μιλτιάδης λαμβάνει τὴν ἀρχιστρατηγίαν· παράταξις τῶν στρατευμάτων)· β) Τὰ κατὰ τὴν μάχην (προσβολὴ τῶν Ἀθηναίων νίκη τῶν Ἑλλήνων· καταδίωξις τῶν πολεμίων· ἄφθονος λεία).

75. Ἡ ἐν Θερμοπύλαις μάχη.

Σχέδιον. — 1. Ἐκστρατεία τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

2. Ἡ μάχη τῶν Ἑλλήνων· α) προπαρασκευαί τῶν Ἑλλήνων.

πρὸς ἄμυναν· β) ἐνθουσιασμός τῶν Ἑλλήνων ὑπὲρ πατρίδος· γ) σύγκρουσις ἀμφοτέρων τῶν στρατῶν· δ) προσβολή τῶν μυρίων· ε) προδοσία τοῦ Ἐφιάλτου· Ϝ) κρίσιμος μάχη· ζ) κοινὸν μνημεῖον ὑπὲρ τῶν πεσόντων ἡρώων.

76. Ἀλεξάνδρος καὶ Διογένης.

Σχέδιον. — 1. Ὁ Διογένης· α) ποῦ ἔζη· β) πῶς ἔζη·

2. Ἀλεξάνδρος καὶ Διογένης· (ποῦ ἐκάθητο ὁ Διογένης· τί ἔπραττε· πῶς ἐγαίρετισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς·)

3. Ὁ ἀποχωρισμός· α) ἐρώτησις τοῦ Ἀλεξάνδρου· β) ἀποκρίσις τοῦ Διογένου· γ) ἐπιθυμία τοῦ Ἀλεξάνδρου.

77. Ὁ ἵππος.

Σχέδιον. — 1. Γένος.

2. Μέρη τοῦ σώματος καὶ κατασκευὴ αὐτῶν.

3. Μέγεθος, χρῶμα, ἡλικία.

4. Τροφή.

5. Ὠφέλεια.

78. Γενικὸν σχέδιον περιγραφοῦς ζῶου.

Σημ. Δὲν πρέπει οἰονδήποτε ζῶον νὰ ἐξετάζηται ἐν πᾶσι κατὰ τὸ ἐπόμενον σχέδιον.

Α' Τὸ γένος.

Β' Ἡ κατάστασις.

1). Σωματικὴ· α) ἐξωτερικὰ μέρη, κεφαλὴ, μέλη, μέγεθος ἑκάστου αὐτῶν, κάλυμμα κλπ. β) ἐσωτερικὰ μέρη· ὅσθα, ὄργανα ἀναπνευστικὰ, πεπτικὰ, αἰσθητήρια· γ) μέγεθος, ἰσχύς κλπ.

2). Πνευματικαὶ ἰδιότητες· μνήμη, φαντασία κλπ. ἠθικαὶ ἰδιότητες, εὐγνωμοσύνη, πίστις, ἀγριότης, ἡμερότης κλπ.

Γ' Ὁ βίος τοῦ ζῶου.

1). Διατριβὴ κλίμα—ὕδωρ ἢ γῆ—πεδιάς ἢ ὄρος—ὕψωματα, δένδρα κλπ.

2). Τροφή· α) τί τρώγει τὸ ζῶον· β) πῶς εὐρίσκει καὶ λαμβάνει τὴν τροφήν αὐτοῦ.

3). Διάδοσις (ζωοτόκα, φωτόκα).

4). Ὁ τρόπος τοῦ ζῆν (ὑπνός, τρόπος κινήσεως, φωνὴ κλπ).

5). Ἡλικία.

Δ'. Ἡ σχέσηις τοῦ ζώου πρὸς τὸν ἄνθρωπον.

- 1). Ὠφέλεια, ἣν παρέχει· α) ζῶν· β) σφαγῆν.
 - 2). Βλάβη, ἣν προξενεῖ.
 - 3). Τρόπος καθ' ὃν οἱ ἄνθρωποι· α) ὠφελοῦνται, β) ἀποτρέπουν τὴν βλάβην, ἣν φοβοῦνται.
- Ε' Γενικά· ἡ ἱστορία τοῦ ζώου (χρόνος καθ' ὃν ἐγνώσθη κλπ).

79. Γενικὸν σχέδιον περιγραφῆς φυτοῦ.

Α' Κατασκευὴ τοῦ φυτοῦ.

1). Τάξις, οἰκογένεια, γένος, ἐν ᾧ κατατάσσεται ἕνεκα τῆς κατασκευῆς του ὑπὸ τῶν φυτολόγων.

2. Μέρη τοῦ φυτοῦ (ρίζα, κορυμὸς κλπ).

Β' Τόπος τοῦ φυτοῦ.

1). Ἐν τῇ γῇ, ἐν τῷ ὕδατι κλπ.

2. Ζώνη, ποιότης τοῦ ἐδάφους κλπ.

Γ' Ἰδιότης τοῦ φυτοῦ.

1). Καθ' ἑαυτό. Χρόνος τῶν διαφόρων ἀναπτύξεων· ἀξιοση-
μώτα φαινόμενα, τὰ ὅποια παρατηροῦνται.

2). Ὡς πρὸς τὴν σχέσιν αὐτοῦ πρὸς ἄλλα φυσικὰ ἀντικείμενα καὶ φαινόμενα (ἂν εὑρίσκειται ἐν ἄλλαις φυταῖς, ἂν εἶνε ὠφέλιμον ἢ βλαβερὸν εἰς ἄλλα φυτὰ ἢ ζῶα)

3). Ὡς πρὸς τοὺς ἄνθρώπους· α) ἐπίδρασις αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων. Τέρψις τοῦ ὀφθαλμοῦ, τῆς ᾠῆς. Ὡς τροφή, φάρμακον, ἀθλητήριον, ὕλη πρὸς ἐνδυμασίαν, ὡς θέρμανσιν, πρὸς κατασκευὴν ἐπίπλων, ὡς χρωματιστικὴ ὕλη κλπ. β) ἐπίδρασις τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τοῦ φυτοῦ. Ἀνάπτυξις αὐτοῦ ἐν ταῖς ἀγροῖς, ταῖς κήποις ταῖς λειμῶσι, καὶ ταῖς δάσεσι

Σημ. Δὲν εἶναι ἀναγκαῖον πάντ' ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐπιπέδων γὰρ ἐξετάζηται τὸ φυτόν.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος Τοῖς μαθηταῖς Τοῖς διδάσκαυσι	Σελ. ε'. ζ'. θ'.	Ὑποδείγματα προφορικῆς προπα- ρασκευῆς τῶν συνθέσεων	Σελ. ι'.
--	---------------------------	---	-------------

ΠΡΩΤΗ ΒΑΘΜΙΣ

Ὁ διδάσκαλος διδάσκει τοὺς ἑαυτοῦ μαθητάς.

1. Ἡ πρότασις—διαίρ. τοῦ χρόνου 2. Ἡ φράσις (περίοδος) 3. Πρότασις ὑποταγμένη 4. Ἡ εὐρεσις τοῦ καλοῦ μαθητοῦ 5. Φράσις κατασταθεῖσα καλλιτέρα 6. Ἡ ἐπιστολή Ἀσκήσεις εἰς τὰ μαθήματα	17 21 26 29 33 37	τοῦ διδασκάλου Ἀριθ. 1-15 θέματα συνθέσεων καὶ σχέ- δια. Ἀριθ. 1—53 Ἀσκήσεις φράσεως, λεξιλο- γίου καὶ πραγματογνωσίας Ἀριθ. 1—24	18-36 42-6 42-63
--	----------------------------------	--	------------------------

ΔΕΥΤΕΡΑ ΒΑΘΜΙΣ

Ὁ διδάσκαλος διδάσκει τοὺς ἑαυτοῦ μαθητάς.

Περὶ ὕφους.

Α'. Τί πρέπει νὰ ἀποφεύ- γητε 1. Φράσεις μακρῆς, ἐν αἷς ὑπάρ- χουσι πολλὰ ἀν καὶ, ὅταν, διότι, ἵνα κ. λ. π. 2. Ἡ χωλιανουσα φράσις 3. Ἡ πολλάκις ἐπαναλαμβανομένη λέξις 4. Συμπληρώματα ἀναρπῶς συν- δεόμενα 5. Φευκτέον τὰ διαφοροῦμα τὰ προερχόμενα ἐκ τῆς ἕξεως τῶν ἀντωνυμιῶν ὁ ὅπο ὁ ὅ- στες, ὅς 6. Προσέχετε εἰς τὰς ἀντωνυμίας αὐτός, ἑαυτοῦ, αὐτο (του), αὐτῆς, αὐτῆς (της) ἐαυτῶν (των) 7. Συγκεφαλαίωσις Β'. Τί πρέπει νὰ πράττητε (γενικαὶ συμβουλαί.) 8. Εὐρίσκετε ὅ,τι πρέπει νὰ λεγι- τε. Ἡ εὐρεσις 9. Ἀποφεύγετε ὅ,τι εἶνε περιττόν. 10. Διατάσσετε καλῶς τὰς ἐννοίας ἡμῶν Ἡ διατάξις 11. Γράφετε φυσικῶς καὶ ὡς ἡμι- λεῖτε. Τὸ λεκτικόν	64 64 66 68 71 72 74 76 77 80 84 88	Γ'.—Τί πρέπει νὰ πράττη- τε (συνέχ. εἰδικαὶ συμβουλαί) 12. Ἡ περιγραφή 13. Τὸ διήγημα 14. Δράττεσθε τῶν εὐκαιριῶν, ἅς τὸ θέμα παρέχει 15. Παριστάτε τὰ πρόσωπα ἡμι- λούντα 16. Ἡ ἐπιστολή 17. Τὸ ὕφος τῆς ἐπιστολῆς 18. Τὸ τέλος 19. Ἐπιστολαὶ περὶ διαφορῶν ὑπο- θέσεων 20. Ἐπιστολαὶ οἰκογενειακαὶ 21. Ἐπιστολαὶ αἰτητικαὶ 22. Ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ἀντίρρη- σιν τῆς αἰτήσεως 23. Ὁ ἐπίλογος τῆς ἐπιστολῆς 24. Ἀνακεφαλαίωσις Συνθέσεις μαθητοῦ Ἰωάννου. Ἀρ. 1—19 64—123 77 80 84 88	101 106 110 111 112 113 114 117 119 120 124 125 126-151
--	--	--	---